

**THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
OFFICIAL REPORT**

Twenty Fifth Day of the Eighth Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Wednesday, the 12th August, 1987.

The House met at Half-past Eight of the Clock

(Mr. Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

Mr. Speaker:—Question Nos. 188 and 182 pertaining to the Minister for Home will be taken in the last since the Minister has gone yesterday because of an incident that took place yesterday. He is on the way. He telephoned to me.

Payment for Books by Andhra Pradesh Open University on
Bogus Receipts

183—

*7563 Q.-Sarvasri A. Chittaranjan (Achanta), P. Ramaiah (Nidumolu), N. Raghava Reddy (Nakkrekal), P. Venkatapathi (Sattena-palli), Y. S. Rajasekhara Reddy (Pulivendula) and M. Omkar (Narasampet):— Will the Minister for Education be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Andhra Pradesh Open University has paid nearly 60 lakhs of rupees on bogus receipts during 1986-87 in getting the books printed; and

(b) if so, whether any enquiry has been conducted and punished the persons responsible for the same ?

విద్యాశాఖ మంత్రి (శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి):—(ఎ) ఆంధ్రప్రదేశ్ సార్వజనిక విశ్వవిద్యాలయం తెలియజేసిన ప్రకారం 1986-87 లో, కోర్సు పాఠ్యాంశాలను రూపొందించటానికి అయిన వ్యయం, రూ. 89-81 లక్షలు, ఇందులో చాలా ముద్రాణకయిన వ్యయం, రూ. 15.91 లక్షల మొత్తము కూడ చేరివుంది. ఆమోదించిన రేట్ల ప్రకారం, రిజిస్టరు అయిన ముద్రాణకాలు ముద్రణపనులు నిర్వహించినవి.

*An asterisk before the name indicates confirmation by the Member.

హించారని, బోగను రిపీడులపై ఎట్టి చెల్లింపులు జరగలేదని, విశ్వవిద్యాలయం లోని ముద్రాణావిభాగం తగువిధంగా తనిఖీ చేసిన తరువాత అకౌంట్ విభాగము వారిని పరిశీలించిన తరువాత చెల్లింపులు చేయడం జరిగిందని కూడా విశ్వవిద్యాలయం తెలియజేసింది.

(బి) ఆంధ్రప్రదేశ్ సార్వత్రిక విశ్వవిద్యాలయం పరిపాలన (పుస్తకాల ముద్రాణలో చేరి) గురించి ప్రతికలలోవచ్చిన వార్తలపైన నవివరమైన నివేదికను ప్రభుత్వం విశ్వవిద్యాలయం నుండి పొందింది ఈ నివేదికను ప్రభుత్వము పరిశీలిస్తోంది.

పై విషయానికి సంబంధించి, కొన్ని ఆరోపణలు చేస్తూ లోకాయుక్తుకు ఒక ఫిర్యాదు కూడా అందింది. దానిపై విశ్వవిద్యాలయం 28-8-1987 న లోకాయుక్తుకు తన సమాధానాలను పంపింది. లోకాయుక్తు, ఈ విషయంలో వెలిబుచ్చే అభిప్రాయాల కోసం ఎదురుచూడటం జరుగుతోంది.

8-30 a.m.

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి:—అధ్యక్షా, నివేదికను ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తుందని అంటే ఆర్థం ఏమిటి? ఏమయినా విచారణ జరిపారా? విచారణ రిపోర్టు ఎప్పుడు వచ్చింది? ఆ రిపోర్టును పరిశీలిస్తున్నారా? విచారణ జరిపిన అధికారి ఎవరు? ఆ నివారణపై లేకుండా, పరిశీలిస్తున్నామని చెబితే ఎలా?

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి:—అధ్యక్షా, ముద్రాణకు సంబంధించిన విషయంలో బోగన్ రిపీడులపైన రూ. 81 లక్షలు చెల్లించినట్లు ఆరోపణ, కానీ ముద్రాణకు సంబంధించిన వ్యవహారంలో రూ. 15 లక్షలు మాత్రమే చెల్లించడం జరిగిందని గౌరవ సభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను. మిగతా ఆరోపణల విషయంలో లోకాయుక్తుకు ఫిర్యాదుచేయడం జరిగింది. లోకాయుక్తు విచారణచేస్తున్నారు. లోకాయుక్తు యిచ్చిన తీర్పు ప్రకారం మొత్తం విచారణ పూర్తి అయిన తర్వాత యిచ్చిన రిపోర్టుపైన ప్రభుత్వం విశ్వవిద్యాలయ అధికారులపైన చర్య తీసుకోవడానికి ప్రభుత్వం ఆదేశిస్తుందని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి:—అధ్యక్షా, ఏమి జరిగిందనే విషయం ప్రభుత్వము చూసుకోవలసిన అవసరం లేదా?

మిస్టర్ స్పీకర్:—లోకాయుక్తు సిఫ్టును డైపాస్ చేయడం ఎలా?

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి:—అధ్యక్షా, డిపార్టుమెంటల్ గా ఏ విధంగా జరిగింది, చూసుకోవలసిన అవసరం లేదా?

శ్రీ పి. వెంకటపతి:—ఫిర్యాదు ఎప్పుడు అందింది? నివేదిక ఎప్పుడు వచ్చింది? ఎంతకాలం నుండి పరిశీలన చేస్తున్నారు? ఇంకా ఎంతకాలము చేస్తారు? ఈ యొక్క పరిశీలన అన్న వదం వికాలమైపోయి ఏ రకమైన జవాబు కూడా నిశ్చితంగా రావడానికి ఏము లేకుండా ఆర్థం వస్తోంది. పరిశీలనకు పరిమితులను పెట్టాలి.

ముఖ్యమంత్రి (శ్రీ యన్. టి. రామారావు) :— అధ్యక్షా, లోకా
యుక్తకు సంపించారు. వారి నుండి యిప్పటివరకు రిపోర్టు రాలేదు. దాని
గురించి ప్రభుత్వం చర్య తీసుకుంటుంది.

శ్రీ పి. వెంకటపతి :—బి. ప్రశ్నకు యిచ్చిన జవాబులో పత్రికలో వచ్చిన
చార్జి అమీద సవివరమైన నివేదికను ప్రభుత్వం విశ్వవిద్యాలయం నుండి పొందింది.
ఈ నివేదికను ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తోంది అని యిచ్చారు. ఎప్పటినుండి పరిశీలిస్తోంది
అనేది నా ప్రశ్న. నివేదిక ఎప్పుడు అందింది ? ఎన్నాళ్ళనుండి పరిశీలించారు ?
ఇంకా ఎన్నాళ్ళు పరిశీలిస్తారు ?

శ్రీ యన్. టి. రామారావు :— అధ్యక్షా, పరిశీలించడం జరిగింది. దానిలో
ఏమీ లేదని చెప్పడం కూడా జరిగింది.

శ్రీ పి. వెంకటపతి :—అధ్యక్షా, ఏదీ లేదని యి.దు.లో ఎక్కడ వుందండి.

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి :—అధ్యక్షా, యూనివర్సిటీవారు వారు యిచ్చిన
నివేదిక ప్రకారం ఎలాంటి ఆరోపణలు లేవు.

శ్రీ పి. వెంకటపతి :—అధ్యక్షా, పరిశీలించడానికి మా దగ్గర మిగిలింది
మీరు అందజేసిన జవాబు కాగితం. ఈ కాగితాన్ని పరిశీలిస్తే మీరు అన్న
జవాబు రావడం లేదు.

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి :—అధ్యక్షా, ప్రభుత్వపరిధిలో పరిశీలించడం జరిగింది.
వారు యిచ్చిన రిపోర్టు ప్రకారం మేము నిర్ణయించడం జరిగింది. ఆరోపణలు
వాస్తవం కాదని మాత్రం తేలింది.

శ్రీ పి. వెంకటపతి :—అధ్యక్షా, జవాబులో ఏమీలేదని ఎక్కడా చెప్పడం
జరుగలేదు. నివేదికను పరిశీలిస్తున్నామని మాత్రం చెప్పారు. వ్రాతపూర్వ
కంగా అలా చెప్పడం జరిగింది. వోరల్ గా అయితే వరవాలేదు.

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి :—బోగన్ రవీంద్రుల విషయంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ సార్వ
త్రిక విశ్వవిద్యాలయం పరిపాలన (పుస్తకాల ముద్రణలో చేరి) గురించి పత్రిక
లో వచ్చిన చార్జిలపైన సవివరమైన నివేదికను ప్రభుత్వం విశ్వవిద్యాలయం
నుండి పొందింది. ఈ యొక్క నివేదిక అధికారయుతమైనది, ప్రభుత్వం
పరిశీలిస్తోంది ఆరోపణలు వాస్తవం కాదని మాత్రం తేలింది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఇందులో రెండు భాగాలు వున్నాయి. రిసీట్స్ వరకు
పరిశీలించడం జరిగింది. అందులో ఏమీ లేదని తేలింది. రిమెయినింగ్ పార్టు
లోకాయుక్త పరిశీలనలో వుంది.

శ్రీ యన్. టి. రామారావు :—పూర్తి వివరాలు యిప్పే కాగుంటేది,
పరిశీలనలో వుంది అనడంలో అర్థం లేదు.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :—అధ్యక్షా, రిసీట్స్ సంబంధించి రెండు విష
యాలు వున్నాయి. ఏమీ లేదని తేల్చిచేసారు, కాగానే వుంది. పత్రికలో

వచ్చినటువంటి వార్తలు, ఆధారాల ఫలితంగా, వారికి తెలిసిన సమాచారం ప్రకారం సభ్యులు పోక్సలు వేస్తూ వుంటారు. ఈ యొక్క ఎకౌంట్స్ పైన మాత్రమే కాకుండా, యింకాకొన్ని అంశాలపైన ఫిర్యాదులు వచ్చినట్లు దానిమీద నివేదిక వచ్చినట్లు మనం అర్థం చేసుకోవచ్చు. అటువంటి వాటిపైన ప్రభుత్వం ఏదయినా స్పష్టమైన నిర్ణయం తీసుకుంటే, వాటిని ఈ సభా సమక్షంలో వుంచుకారా?

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి :—తప్పకుండా లోకాయుక్త యిచ్చిన ఫ్రెండింగ్స్ కాపీని సభా సమక్షంలో వుంచడం జరుగుతుంది.

'Operation Black Board' Scheme

184—

*7739-Q.—Sri B. Babu Khan (Bodhan) :—Will the Minister for Education be pleased to state :

(a) whether the Government of India have launched a scheme 'Operation Black Board';

(b) if so, the details of the said scheme;

(c) the schools that are expected to be benefitted by the scheme during 1987-88, and

(d) the details of funds allocated by the Central and State Governments for the said scheme?

శ్రీ విద్యాళాభ మంత్రి (శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి) :—(ఎ) అవునండీ.

(బి) విద్యా విధానాన్ని సంస్కరించడం, పాఠశాల సౌకర్యాలను మెరుగు పరచడం, అదనపు ఉపాధ్యాయులను ఏర్పాటు చేయడం, ప్రస్తుతమున్న అన్ని ప్రాథమిక పాఠశాలలో కనీస బోధన స్థాయిలను నెలకొల్పడం మొదలైన చర్యల ద్వారా విద్యా ప్రమాణాలను పెంపొందించజేయటానికి వీలుగా 1987-88 సంవత్సరంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం "ఆవరేషన్ బ్లాక్ బోర్డు" అనే పథకాన్ని రూపొందించింది. భవిష్యత్తులో ప్రారంభించే అన్ని కొత్త ప్రాథమిక పాఠశాలలకు కనిష్ట స్థాయిలో నిధులు సమకూర్చటం కూడా జరుగుతుంది. ఈ పథకంలో ఒక దానితో ఒకటి సంబంధం కలిగివున్న మూడు అంశాలు ఉన్నాయి. అవేవంటే:—

(i) అన్ని కాలాలలోనూ ఉపయోగించటానికి వీలుగా కనీసం రెండు పెద్ద గదులు ఉండాలి. దానికి వరండా ఉండాలి. కాలురకు బాళికలకు విడిగా మరుగు దొడ్లు ఏర్పాటు చేయాలి.

(ii) ప్రతి ప్రాథమిక పాఠశాలలోనూ కనీసం ఇద్దరు ఉపాధ్యాయులు ఉండాలి. సాధ్యమైనంత వరకు వారిలో ఒకరు ఉపాధ్యాయుని అయి ఉండాలి.

(iii) బ్లాక్ బోర్డులు, మ్యాప్ లు, చార్ట్ లు, చిన్న గ్రంథాలయం, ఆట వస్తువులు, ఆటలు వని అనుభవం కోసం అవసరమైన ఇతర పరికరాలతో పాటు బోధనా అధ్యయన సామగ్రి ఏర్పాటు చేయాలి.

8వ తరగతి వరకు ఉండే ప్రాథమిక పాఠశాలలకు మాత్రమే ఈ ఆపరేషన్ బ్లాక్ బోర్డు పరిధిని విస్తరింప జేయడం జరిగింది. మండల ప్రాంతాన్ని ఒక యూనిట్టుగా తీసుకోవాలని ప్రతిపాదించడమైనది. ఈ పథకం క్రిందికి, ప్రభుత్వం స్థానిక సంస్థలు, పంచాయితీరాజ్ సంస్థలు నడిపే అన్ని ప్రాథమిక పాఠశాలలు, గుర్తించిన ఎయిడెడ్ సంస్థలు వస్తాయి ఈ పథకం క్రింద పాఠశాలను గుర్తించడానికి ఏ మేరకు సహాయం కావలసింది లెక్కించడానికిగాను ప్రాథమిక పాఠశాలల సర్వే చేపట్టబడిందిగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వం కోరింది. భారత ప్రభుత్వం నిర్దిష్ట పరిచిన నమూనా ఆధారంగా సర్వే నిర్వహించడం జరుగుతుంది. రాష్ట్రంలోని బాగా వెనుక బడిన ప్రాంతాలలో ఈ సంవత్సరం ఈ పథకాన్ని అమలు పరచడానికి ప్రభుత్వం తన దృష్టిని కేంద్రీకరించింది. ఆపరేషన్ బ్లాక్ బోర్డు పథకం అమలు పర్చడానికిగాను మండలాలను ఎంపిక చేసేటప్పుడు అన్ని గిరిజన ఉప ప్రభాళికా ప్రాంతాలను పరిగణనలోనికి తీసుకోవడం జరిగింది. అదే విధంగా షెడ్యూల్డ్ కులాల ప్రజలు ఎక్కువగా నివసించే మండలాలను కూడ పరిగణనలోనికి తీసుకోవడం జరిగింది. ప్రస్తుత 1987-88 సంవత్సరంలో రాష్ట్రంలోని మొత్తం ప్రాథమిక పాఠశాలలలో 20 శాతానికి వర్తించే యూనిట్లు కూడా ప్రతిపాదించడమైనది. మిగిలిన పాఠశాలలు అంటే 1988-89వ సంవత్సరంలో 80 శాతం, 1989-90 సంవత్సరంలో 50 శాతం పాఠశాలలకు ఆపరేషన్ బ్లాక్ బోర్డు పథకాన్ని వర్తించ జేస్తారు.

(సి) ఈ పథకం క్రింద పాఠశాలలను గుర్తించడానికి గాను ఎంత సహాయం కావలసిందో మదింపు చేయటం కోసం ప్రాథమిక పాఠశాలల సర్వే నిర్వహించవలసిందిగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వం కోరింది. పాఠశాలల ఎంపికకు సర్వే జరుగుతున్నది. ఈ పని ఇంకా కొనసాగుతున్నదనల్ల ఈ సంవత్సరంలో ఖచ్చితంగా ఎన్ని పాఠశాలల ప్రయోజనం పొందేంది. ఇంకా నిర్ధారణ కాలేదు. అయినప్పటికీ ప్రస్తుతమున్న ప్రాథమిక పాఠశాలలలో 20 శాతం అంటే దాదాపు 10 వేల పాఠశాలలు ప్రయోజనం పొందుతాయి.

(డి) పాఠశాల భవనాల నిర్మాణానికి ఆపరేషన్ బ్లాక్ బోర్డు పథకం క్రింద కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రత్యేకంగా నిధులు సమకూర్చలేదు. ఈ పథకం క్రింద పాఠశాల భవనాల నిర్మాణానికి గాను 8వ అర్థిక సంఘం గార్మింటు/యన్.ఆర్.ఇ.పి./ఆర్.ఎల్.ఇ.టి.పి./ గిరిజన ఉప ప్రభాళికా మొదలైన వాటి క్రింద కేంద్ర ప్రభుత్వం సమకూర్చే నిధుల నుండి తగు సమయంలో ప్రభాళికా బద్ధంగా నిధులను వినియోగించుకోవలసిందిగా కేంద్ర ప్రభుత్వం వలహో ఇచ్చింది. ఏకోపాధ్యాయ పాఠశాలలో రెండవ ఉపాధ్యాయుని నియమించడానికి బోధన అధ్యయన సామగ్రి కొనుగోలు చేయడానికి కావలసిన నిధులను ఏడవ ప్రభాళికా

కాలం ఆఖరువరకు పూర్తిగా నూటికి నూరుపాళ్ళు రీఎంబర్సు చేసే ప్యాపివడికపై కేంద్ర ప్రభుత్వం సమకూరుస్తుంది. ఆ తరువాత ఈ భారం రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి బదిలీ అవుతుంది. 8వ ప్రణాళికలో అయ్యే వ్యయాన్ని 9వ ఆర్థిక సంఘం అంగీకరించిన ఖర్చుగా పరిగణించటానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అవసరమయిన చర్యలు తీసుకోవలసి ఉంటుంది. పై రెండు కార్యాలకుగాను 1987-88 రాష్ట్ర ప్రణాళికలో రూ. 845.50 లక్షలు సమకూర్చడం జరిగింది.

8-40 a. m.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి (భువనగిరి) :—ఆపరేషన్ బ్లాక్ బోర్డు పథకం క్రింద మన రాష్ట్రములో 10 వేల పాఠశాలలకు పనితి కల్పించడం, అలాగే ఉపాధ్యాయులను నియమించడం జరుగుతుందని మంత్రిగారు చెప్పారు. మరి ఎన్ని సంవత్సరాలలో 10 వేల పాఠశాలలకు భవనాలు నిర్మించడం జరుగుతుంది? సింగిల్ టీచర్ స్కూల్స్ ను డబుల్ టీచర్స్ స్కూల్స్ గా ఎన్ని సంవత్సరాలలో మార్చడం జరుగుతుంది? దీనికి కావలసిన నిధులు ఇవ్వడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం సిద్ధముగా ఉందా? ఉన్నట్లయితే ఆ నిధులను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఖర్చు చేసి ఈ సదుపాయాలను కలిగించడానికి ప్రతిపాదన ఉందా అని మీ ద్వారా మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి :—దీనికి గాను స్పష్టముగా గౌరవసభ్యులకు తెలియ చేయడం జరిగింది. నూతన విద్యా విధానములో భాగంగా ఆపరేషన్ బ్లాక్ బోర్డు పథకం క్రింద ఈ కార్యక్రమం చేపట్టే ఏర్పాటు జరిగింది. 1987-88 సంవత్సరం వార్షిక బడ్జెట్ లో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రూ. 8.25 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. అందులో 2 వేల మంది ఉపాధ్యాయులను నియమించాలని, అదే రకంగా సుమారుగా ఉన్నటువంటి 10 వేల పాఠశాలలకు గాను అప్పర్ ప్రైమరీ పాఠశాలలో ప్రాథమిక స్థాయిలో పరికరాలు కొనడానికి ఈ కార్యక్రమం రూపొందించడం జరిగింది. దీనికి పరిధానంగా అన్ని జిల్లాలలో సర్వే కార్యక్రమం ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. 14 జిల్లాలలో సర్వే కార్యక్రమం పూర్తి చేయడం జరిగింది. మిగతా జిల్లాలలో సర్వే కార్యక్రమం జరుగుతోంది. జరిగిన వెంటనే ఈ కార్యక్రమం అమలుకు ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంటుందని గౌరవసభ్యులకు తమ ద్వారా మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి :—ఈ పథకం క్రింద అన్ని పాఠశాలలకు సదుపాయాలు కల్పించడానికి మొత్తం ఎంత ఖర్చు అవుతుంది? కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చిన పథకం కాబట్టి కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏమైనా డబ్బు ఇవ్వడానికి తయారుగా ఉందా?

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి :—ఈ ఆపరేషన్ బ్లాక్ బోర్డు పథకంకు కేంద్ర ప్రభుత్వం వారే 100 శాతం భరిస్తారు. దీనిని అంచెల వారిగా ఏడవ ప్రణాళిక ఆఖరుకు పూర్తి చేయవలసిందిగా ఉంది.

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు (దుగ్గిరాల) :—ఈ పథకం అమలుజరపడానికి ఎక్స్లెట్ మెంట్ కొనుగోలు చేసిన దానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం రీయింబర్స్ చేస్తుందా? టీచర్స్ ని నియమించి వారికి ఇచ్చే సాలరీస్ మొత్తం కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు రీయింబర్స్ చేస్తారా?

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి :—పాఠశాలలకు సంబంధించిన వారు ఇచ్చిన గైడ్ లైన్స్ ప్రకారం ఉపాధ్యాయులకు, అదే రకంగా పరికరాలు కొనుగోలు విషయం వారు భరించవలసినదిగా ఉన్నటువంటి గైడ్ లైన్స్ లో ఉంది.

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు :—ఇప్పుడు ఉన్న టీచర్స్ పోస్టులు ఫిలవ్ చేసే దానికి చెల్లించే సాలరీస్ కూడా వారు ఇస్తారా?

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి :—కేవలం ఆపరేషన్ బ్లాక్ బోర్డు పథకం క్రింద అప్పాయింట్ చేసే టీచర్స్ కి మాత్రమే ఇస్తారు.

శ్రీ ఎన్. వెంకటయ్య (కొడంగల్) :—కొత్తగా కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రవేశ పెట్టినటువంటి పథకం కాబట్టి సహకారమైన వికరాలు సభా సమక్షములో ఉంచుతారా?

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి :—తప్పనిసరిగా ఉంచుతాము.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ (గుంటూరు-1) :—ఆపరేషన్ బ్లాక్ బోర్డు పథకం అంధ్ర రాష్ట్రములో మొట్టమొదటిసారిగా ప్రవేశ పెడుతున్నారు. అయితే 10 వేల పాఠశాలలు అంటున్నారు. ఒక్కొక్క పాఠశాలకు ఎంత అనేది ఎడ్యుకేషన్ డిమాండ్స్ లో మంత్రిగారు చెప్పారు. ఒక్కొక్క పాఠశాలకు కేటాయించే మొత్తం ఫీగర్ గా ఉంటుందని మంత్రిగారు ఒప్పుకున్నారు. అలా అయితే ఉద్దేశం నెరవేరదు. అందుచేత దీనిని విస్తృతపరచి చేసే ఆలోచన చేస్తారా?

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి :—ఇప్పుడు రిజర్వ్ చేయడం జరిగింది. ప్రాథమిక స్థాయిలో విద్యాబోధన పటిష్టపంతముగా నిర్వహించాలన్నది ప్రభుత్వ ఆలోచన. బ్లాక్ బోర్డు ఆపరేషన్ పథకం పరిధిలో దీనిని విచారిస్తామని గౌరవసభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. వెంకటపతి :—ఈ బ్లాక్ బోర్డు ఆపరేషన్ అంటే ఏమిటి? బ్లాక్ బోర్డు ప్రత్యేకంగా ఏమైనా ఉందా? నాకు ఏమీ అర్థం కాలేదు.

శ్రీ డి. శ్రీపాదరావు (మంగని) :—ఈ బ్లాక్ బోర్డు ఆపరేషన్ పథకం ఎప్పటి నుంచి చేపట్టారు? 10 వేల పాఠశాలలను ఈ సంవత్సరమే తీసుకుంటామని చెప్పారు. జిల్లా వైట్ గా ఎక్కడెక్కడ తీసుకున్నారు? దీని గురించి వివరిస్తారా?

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి :—నుమారు ఏడెనిమిది పేజీల రిపోర్టు ఉంది. ఆవసర మనుకుంటే సభా సమక్షములో పెడతాను. సేలియంట్ పూచర్స్ చెబుతాను. కేంద్ర ప్రభుత్వం 1986-87 లో నూతన విద్యా విధానానికి సంబంధించి పార్లమెంటులో ముసాయిదా ప్రవేశపెట్టడం, తరువాత దేశవ్యాప్తముగా ప్రాథమిక స్థాయిలో విద్యా విధానములు పటిష్టపంతముగా చేయాలని వారు బ్లాక్ బోర్డు ఆపరేషన్ అని దానికి నామకరణం చేయడం జరిగింది. ఆ పేరు ఎందుకు పెట్టారో నేను చెప్పలేను. వెంకటపతిగారు అడిగారు. దీనిలో ప్రధానముగా ప్రాథమిక స్థాయిలో పాఠశాలల గదులు నిర్మించి ఏకోపాధ్యాయ పాఠశాలలో

ఇరువురిని ఉంచాలని, ఒక ఉపాధ్యాయుడుని తప్పనిసరిగా నియమించాలని, అంతే కాకండా కనీస సదుపాయాలైన బ్లాక్ బోర్డు, మేప్స్, ఛార్టుస్, గ్రంథాలయాలు ఏర్పాటు చేయాలని దీనియొక్క ఉద్దేశం. దీనిని ప్రాథమిక స్థాయిలో డెవలప్ చేయాలని ఉంది.

(ఇంటర్వ్యూస్)

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—ప్రతి ఊరిలో స్కూల్ పెట్టాలి అని దీనికి ఈ పేరు పెట్టారు.

శ్రీ డి. శ్రీ పాదరావు :—10 వేల స్కూల్స్ జిల్లా వైట్ తీసుకుంటున్నారు. నవోదయ స్కూల్స్ సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ ఇచ్చిన దానిలో ఈ బ్లాక్ బోర్డు పథకం అమలుచేస్తారా?

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి :—15 వేజీల రిపోర్టు ఉంది. సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ గైడ్ లైన్స్ ప్రకారం తీసుకుంటున్నాము. ఎక్కువ ఎస్.టి. ఎస్. సి. లు ఉన్న ఏరియాస్ కి ప్రాతినిధ్యం ఇవ్వాలని చెప్పారు. సర్వే కార్యక్రమం జరుగుతోంది. 14 జిల్లాలలో సర్వే కార్యక్రమం పూర్తయింది. మండలాలలో ఎస్.టి. ఎస్.సి., ఎక్కువగా ఎక్కడ ఉన్నారో అక్కడ ప్రాథమిక స్థాయిలో ఈ కార్యక్రమం చేపట్టాలనేది ఉంది. వివరాలు సభా సమక్షములో పెడతాము. గౌరవసభ్యులు అడిగితే డిటెయిల్స్ రిపోర్టు ఇవ్వడానికి సిద్ధముగా ఉన్నాను.

శ్రీ ఎ. మహీపాల్ రెడ్డి (అయ్యూరు) :—ఈ పద్ధతి చాలా మంచి పద్ధతి మంత్రిగారు దయచేసి కొన్ని వివరాలు ఇవ్వాలి. ప్రాథమిక ఎడ్యుకేషన్ స్థాయిలో పెర్సంటేజ్ ఆఫ్ లిటరేసీ ఎంత? ఆ తరువాత మిడిల్ స్కూల్ కి వచ్చే వరకు ఎంత శాతం తగ్గిపోతున్నారు, హైస్కూల్ స్థాయికి వచ్చేవరకు ఎంత శాతం తగ్గిపోతున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—క్వశ్చన్ డజ్ నాట్ వరైజ్.

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి :—సెవరల్ క్వశ్చన్ వేయమనండి.

Re-electrification of Pump Sets

185—

*7289—Q.—Sarasri A. Madhava Reddy and A. Babu Rao (Vuyyuru) :—Will the Minister for Power be pleased to state :

(a) whether it is a fact that as a part of energy conservation scheme the Government of India have decided to undertake re-electrification of 8 lakh pump sets in the Country; and

(b) if so, the number of sets proposed to re-electrify in the State during 1987-88?

విద్యుచ్ఛక్తి కాళి మంత్రి (శ్రీ ఎన్. రాజరెడ్డి) :— (ఎ) కాదండీ.

(బి) ఈ ప్రశ్నకు కావులేదు. అయినప్పటికీ ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని 5825 పంపు సెట్లను బాగు చేయడానికి రూ. 59.25 లక్షలను భారత ప్రభుత్వం లోగడ మంజూరు చేసింది.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి :— ఇంధనం పొదుపు పథకం క్రింద మన రాష్ట్రములో ఏ ఏ పాఠశాలలో ఈ పథకం మలుచేయడం జరిగింది? మరి దీనికి అయ్యే ఖర్చు కేంద్ర ప్రభుత్వం గ్రాంట్—ఇన్—ఎయిడ్ గా ఇచ్చిన మాట వాస్తవమా? ఈ పథకం ద్వారా పవర్ ఎఫీషియన్సీ ఎంత పెరుగుతుంది? పవర్ ఎఫీషియన్సీ పెరిగిన కందర్పములో మన రాష్ట్రములో ఉన్న పంప్ నెట్స్ అన్నిటినీ మార్చి ఈ ఇంధనపు పొదుపు పథకం క్రింద తీసుకొని రావడానికి వాటికి కావలసిన మార్పులు చేసి ఖర్చు పెట్టడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సిద్ధముగా ఉన్నదా అని మీ ద్వారా అడుగుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాజరెడ్డి :— ఈ పథకాన్ని 1985 వ సంవత్సరములో చిత్తూరు జిల్లాలో ప్రోజెక్ట్ పెట్టడం జరిగింది. రెండు ఫేజ్ లుగా తీసుకోవడం జరిగింది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— ఇంతకుముందు పథకం లేదన్నారు.

శ్రీ ఎన్. రాజరెడ్డి :— మొదటి ప్రశ్న—81 లక్షల పంపు సెట్లు బాగు చేయడానికి ఇప్పుడు పరిశీలన ఉదా అని అడిగారు. అది ప్రస్తుతాని. లేదు, రూరల్ ఎలక్ట్రిఫికేషన్ కార్పొరేషన్ వారు గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియాకు ఒక ప్రపోజల్ పంపినట్లు సూచన ప్రాంతంగా తెలిసింది. మనకు వివరాలు అందలేదు. కాబట్టి కాదండీ అన్నాను. 1985వ సంవత్సరములో చిత్తూరు జిల్లాలో 5,825 పంపు సెట్లు బాగు చేయడానికి భారత ప్రభుత్వం వారు డబ్బు ఇచ్చారు. అది చిత్తూరు జిల్లాలో ప్రోజెక్ట్ పెట్టడం జరిగింది. రెండు ఫేజ్ లుగా తీసుకోవడం జరిగింది. మొదటి ఫేజ్ లో 8,125 బావులను, రెండవ ఫేజ్ లో 2,500 బావులను తీసుకోవడం, మొదటి ఫేజ్ లో 8,125 కంప్లీట్ అయ్యాయి. రెండవ ఫేజ్ లో 2,500 బావులు తీసుకుంటే 2,150 కంప్లీట్ అయ్యాయి. మిగతావి ఇప్పుడు చేపట్టడం జరుగుతుంది. 2500 వుంటే 2100 కంప్లీట్ అయింది. మిగతావి 8-50 a.m. ఇప్పుడు చేపట్టడం జరిగింది. రూరల్ ఎలక్ట్రిఫికేషన్ కార్పొరేషన్ వారు ఇంతకు ముందు రూ. 59 లక్షల 29 వేలు గ్రాంట్—ఇన్—ఎయిడ్ గా మంజూరు చేశారు. కానీ ఈ మధ్య లెక్సికల్ అబ్జెక్షన్స్ వల్ల లోన్ గా ట్రీట్ చేయాలని ప్రాసి పంపారు. అయినా మళ్ళీ రూరల్ ఎలక్ట్రిఫికేషన్ కార్పొరేషన్ వారు గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియాతో మొదలిచ్చిన వాగ్దాన భంగం లేకుండా చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నట్లు తెలిసింది.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి :— ఎఫీషియన్సీ ఎంత ఇంక్రిజ్ అవుతుంది?

శ్రీ ఎన్. రాజరెడ్డి :— 80 శాతం ఇంక్రిజ్ అవుతుంది.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి :— ఈనాడు పవర్ పార్టేజ్ ఉండికనుక ఈ పథకాన్ని రాష్ట్ర మొత్తం మీద చేపడితే కొంతయినా పార్టేజీ తగ్గడానికి అవకాశం వుంది. ఆ ప్రతిపాదన ఉందా?

శ్రీ ఎన్. రాజారెడ్డి :—వ్యస్తతానికి లేదు. ఆ ఆర్.ఇ.సి. మొత్తం భారతదేశం మీద రిలతుల పంపునెట్లని బాగుచేయడానికి ఒక పథకం పరిశీలనలో ఉన్నట్లు తెలుస్తున్నది. లేకపోతే మన ప్రభుత్వం పరిశీలించడానికి ప్రయత్నిస్తుంది.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి (మలక్ పేట) :—ఈ ఎనర్జీ కన్సర్వేషన్ లో పంపునెట్లకి జి.ఐ. పైపులు వాడితే ప్రెక్షన్ లో లాసెస్ ఎక్కువ వుంటాయి కనుక స్కూల్ ఎడ్జు గలవి పి.పి.సి. పైపులు వాడితే కరెంటు ఆదా చేసుకొనవచ్చని ఇంతకముందు ఎక్స్ పర్టు చెప్పారు. అయితే ఎవరయితే వాటిని వాడతారో వారికి మాత్రం ప్రయోగిటి క్రింద కన్వెక్షన్స్ యిచ్చే ఆలోచన చేస్తున్నారా? ఆ రకంగా ఎనర్జీ కన్సర్వ్ చేయడానికి ప్రభుత్వం చర్య తీసుకుంటుందా?

శ్రీ ఎన్. రాజారెడ్డి :—ప్రయోగిటి యివ్వాలనే ప్రపోజల్ లేదు. కానీ ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంట్ వారు కరవత్యాళి రూపంగా ఈ ఫిక్షన్ లో లాసెస్ లేకుండా ఉండే పైపులను వాడితే ఎనర్జీ కన్సర్వ్ అవుతుందని రూ. 500 ప్రభుత్వం నుంచి గ్రాటు యివ్వడానికి ఆలోచన ఉంది.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :—కంపల్సిగా చేసి ఆలోచన చేస్తే తప్పేముంది? అందరూ వాడతారు కదా?

శ్రీ ఎన్. రాజారెడ్డి :—ప్రపోజల్ వుంది. గతంలో రూ. 1000 అయితే ఇప్పటి అంచనా రూ. 1500 అవుతుంది. దానిలో రూ. 1000 రైతు పెట్టుకుంటే, మిగతా రూ. 500 ప్రభుత్వ సహాయం చేయాలనే ఆలోచన ఉంది.

శ్రీ సిపాచ్. వెంకటరావు :—పంపు నెట్లు పొదుపు చేయడానికి ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంట్ ద్వారా అమలు చేస్తారా? లిడ్ క్యాప్ వంటి ఆగ్నో ఇండస్ట్రిస్ నుంచి కూడా అమలు చేస్తారా? లిడ్ క్యాప్ బోర్డు క్రింద ఉంది కనుక వారు కూడా అమలు చేస్తున్నారు ఆ సమాచారం చెప్పాలి.

శ్రీ ఎన్. రాజారెడ్డి :—చేరే ప్రశ్న చేయండి.

శ్రీ వి. రాంభూపాల్ చౌదరి (కన్నూలు) :—మన రాష్ట్రంలో ఎంత మంది రైతుల నుండి పంపు నెట్లకి విద్యుత్ సరఫరాకి దరఖాస్తులు వచ్చాయి? మూడు పోల్స్ కంటే ఎక్కువ ఉంటే విద్యుత్ ఇవ్వబడదనే నిబంధన పెట్టారు. దానిని నిడలించి ఇక్రెస్టేజ్ ఆఫ్ పోల్స్ అనే రకంకా పెడతారా?

శ్రీ ఎన్. రాజారెడ్డి :—ఆ రకమైన నిబంధన లేదు. సీనియారిటీ ప్రకారం ఇవ్వాలని ఉంది. వెండింగ్ ఆఫ్ కేవల్ విచారాలు ప్రస్తుతం నా వద్ద లేవు.

Area under Prawn Culture

186—

*6976-Q.-Sarasri K. Prabhakara Rao (Amalapuram) and B. Babu Khan:—Will the Minister for Animal Husbandry and Fisheries be pleased to state :

(a) the total acreage of land under Prawn culture in East and West Godavari Districts;

(b) whether there is any proposal to start a Seed Breeding station with imported equipment from Japan; and

(c) if so, the time by which it is likely to be commissioned?

పశు సంవర్ధన మరియు మత్స్యకాళి మంత్రి శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణ:-

(ఎ)	పశ్చిమ్ రంగం	ప్రయివేటు రంగం
1. తూర్పు గోదావరి	141.075 ఎకరాలు	856 250 ఎకరాలు
2. పశ్చిమ గోదావరి	—	887.500 ఎకరాలు
	141.075 ఎకరాలు	748.750 ఎకరాలు

(బి) అటువంటి ప్రతిపాదన ఏదీ లేదు.

(సి) ఈ పోల్లకు కావు లేదు.

శ్రీ కుదుపూడి ప్రభాకరరావు:-ప్రయివేటు పార్టీ బ్రిడింగ్ ప్రపోజల్ లేదని అంటున్నారు. ఇవసీస్ కొలాబిరేషన్ తో తూర్పు గోదావరి జిల్లా, తాళి చేపు వద్ద ఒక బ్రిడింగ్ స్టేషన్ పెట్టడానికి ప్రయత్నం జరుగుతున్నట్లు తెలుస్తున్నది. వాస్తవమా? తూర్పు గోదావరి, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో ఫ్రాన్స్ కల్చర్ కి సూటబుల్ గా ఉండే ల్యాండ్ ని ఫిషరీస్ డిపార్టుమెంట్ వారు గుర్తించారా? మట్టి వేపనల్స్ కి ఇచ్చే ప్రపోజల్ ఉందా?

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణ:-ప్రయివేటు వారు ఎంత చేస్తున్నది మా వద్ద సమాచారం లేదు. అయితే సెలెక్ట్ స్పాన్సర్డ్ స్కీం 50 శాతం కేంద్ర ప్రభుత్వం, మిగతా 50 శాతం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పాలకొల్లులో సంస్థ ఏర్పాటుచేయారు. మొదటి దశ మూడు నెలల్లో పూర్తి అవుతుంది. రు. 24 747 లక్షలు టోటల్ కాస్తు. 50 ప్యాక్లలో ఈ కార్యక్రమం అమలు జరుగుతుంది. రు. 22.28 లక్షల కర్పణతో ఈ ప్రాజెక్టు ప్రారంభమయింది. 25.2 ప్యాక్లలో ఈ కార్యక్రమం తీసుకోబడుతుంది. రెండవది పిలిచాము. హాచరి పూర్తి అయితే 20వ హాచరి తయారు కావాలనేది లక్ష్యం. 9 నెలలలో ఈ ప్రాజెక్టు పూర్తి అవుతుంది. ఇది ఫ్రెంచి టెక్నాలజీతో తీసుకున్నారు.

శ్రీ కుదుపూడి ప్రభాకర రావు:-హాచరి ప్రారంభించిన తరువాత ఒక సంవత్సరంలో ఫ్రాన్స్ కల్చర్ కి అవకాశం ఉంటుందా? కనీసం 4 నెలలు పడుతుంది ఒక్కొక్క బ్యాచ్ కావడానికి. మూడు పీరియట్లో పూర్తి చేసే అవకాశం ఉందా? వచ్చే ఫ్రాన్స్ వల్ల మిడిల్ మెన్ లాభం పొందుతున్నారు. అసలయినా ఫిషరీ మెన్ లాభం పొందలేకున్నారు. కనుక మిడిల్ మెన్ ని లేకుండా చేయడం కోసం కోఆపరేటివ్ స్ట్రక్చర్ ని ప్రభుత్వం ప్రారంభించే ఫిషరీ మెన్ కి రియల్ బెనిఫిట్ వచ్చేట్లు చేస్తారా?

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణ:—వారి మాచనలు పరిశీలిస్తాను.

శ్రీమతి పి. మణ్ణమ్మ (పెనుగొండ):—భివ వరం పెద్ద లోసర గుట్టపాడులో రొయ్యల పెంపకం 25, 80 ఎకరాలలో ఉన్న విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందా ?

9-00 a. m.

Sri Basheeruddin Babu Khan:—Mr. Speaker, Sir, what are the subsidies and amenities that are being given to private parties who are rising these Prawn and Fish Feeding Centres in the State and what are the Centres in Telangana Area? There is some development taking place in Pochampad Area. I would like to know the out-lay for the prawn breeding and fish breeding units. Whether any central assistance has been given to these Centres ?

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణ:—అధ్యక్షా, ప్రయివేట్ వారు ఈ వృత్తిని చేపట్టినప్పుడు ప్రభుత్వం ఏమీ సహాయం చేయడం లేదు. వారు తెలంగాణా ప్యాంతం గురించి ఇటువంటిది ఉన్నదా అని అడిగారు. తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఇటువంటిది ఏమీ లేదు. ప్యాన్స్ అనేవి ప్రత్యేకంగా జాక్విమ్ వాటర్ లో మాస్ట్రమే పెరుగుతాయి. సముద్రపునీరు, మంచినీరు కలిపి వుండే దాన్ని జాక్విమ్ వాటర్ అంటారు. తెలంగాణాలో జాక్విమ్ వాటర్ లేదు కానీ ఆ పరిశ్రమ ఉత్పన్నం కాదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:—సత్యనారాయణగారూ, గోదావరిలో జాక్విమ్ వాటర్ లేదు. ప్రైవేట్ వాటర్ వుంది. అక్కడ పెద్ద ఎత్తున ప్యాన్స్ లభ్యం అవుతాయి. కేవలం జాక్విమ్ వాటర్ కు పరిమితం కాదు.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణ:—అధ్యక్షా, పశ్చిమం సర్వే చేయడం జరిగింది. 68, 671 హెక్టార్ల జాక్విమ్ వాటర్ ఇందుకు పనికి వస్తందని మేక్స్ రిపోర్ట్ సర్వే చేశాడు. అది డిటెయిల్డ్ సర్వే కాదు. డిటెయిల్డ్ సర్వే చేసిన ప్యాంతం 17 వేల హెక్టార్లు మాస్ట్రమే వుంది. ఈ 17 వేల ఎకరాలలో మనం కార్యక్రమాలను చేపట్టవలసి వున్నది. 17 వేల ఎకరాల పరిధిలో తప్పక ఈ కార్యక్రమాలను చేపట్టడం జరుగుతుంది. ల్యాండ్ యూజ్ పాలసీని యిటీవల ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన సంగతి గౌరవ సభ్యులకు కూడా తెలుసు.

Sri Basheeruddin Babu Khan:—Sir, Pochampad is on Godavary River. Whether the Government will consider establishment of a hatchery at Pochampad Area ?

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణ:—అధ్యక్షా, పరిశీలన చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీమతి పి. మణ్ణమ్మ:—అధ్యక్షా, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోని లోసరగుట్ట గ్రామ లో కొన్ని చెరువులు పెట్టి, పోషించి, ఎగుమతి చేస్తున్నారు. ఆ విషయం మీ దృష్టికి వచ్చిందా ?

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణ:- అధ్యక్షా, ప్రియవేత్ పార్టీ వారు చేస్తున్నారు. ప్రభుత్వ వరంగా చేయడం లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సిపాచ్. రామచంద్రరావు (తాళ్ళరేవు):- అధ్యక్షా, కూర్చు గోదావరి జిల్లాలోని తాళ్ళరేవు నియోజకవర్గంలోని పోలెగురు గ్రామంలో జాకిమ్ వాటర్ స్కిమ్ను పెట్టాలని, గత సంవత్సరం ప్రయోగాత్మకంగా పెడుతున్నామనీ చెప్పారు. ఇది యింప్లి మెంట్ అయినట్లయితే రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా పెద్ద ఎత్తున పెట్టనున్నట్లు ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకుంది. దీనివల్ల ప్రభుత్వానికి కోట్లాది రూపాయల లాభం వస్తుంది. పోలెగురు గ్రామంలో ముక్తకారులు నివసించే సముద్ర తీర ప్రాంతంలో ప్రయోగాత్మకంగా చేపట్టాలని నిర్ణయించారు. కానీ ఆచరణలో ఆ స్కిమ్ ఇంతవరకు యింప్లి మెంట్ కాలేదు. 140 ఎకరాలు మాత్రమే 120 మంది తెలియన్లు పీపుల్ కు యిచ్చారు. మిగతా 64 మంది తెలియన్లు పీపుల్ కు యంతవరకు చెరువులను కేటాయించలేదు. ఎప్పటిలోనూ యిది పూర్తి చేస్తారు? రాష్ట్ర ప్రభుత్వం గత బడ్జెటులో కూడా పోలెగురు గ్రామంలో పెడతామని చెప్పడం జరిగింది. దీలే చేస్తున్నారు. విత్తనాల సప్లయ్ సరిగా లేక తెలియన్లు పీపుల్ ఇబ్బంది పడుతున్నారు. మిగతా 64 మంది తెలియన్లు పీపుల్ కు ఎప్పుడు చెరువులు కేటాయిస్తారు?

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణ:- అధ్యక్షా, మొట్టమొదట నేను మనవిచేశాను. సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ స్పాన్సర్డ్ స్కిమ్ పోలెగురు గ్రామంలో పెట్టిన మాట వాస్తవం. ఫస్ట్ ఫేజ్ లి నెలలలో పూర్తి అవుతుంది. రెండవ ఫేజ్ లి నెలల్లో పూర్తి అవుతుంది. కొంత మంది ట్రైన్డ్ పీపుల్ దరఖాస్తు పెట్టినట్లు చెప్పారు. వివరాలు ప్రస్తుతం నా దగ్గర లేవు. ల్యాండ్ యూజ్ పానీ ప్రకారంగా చాలా వరకు ఈ ఫిషర్ మెన్ యిచ్చాలనే ఆలోచన వుంది. వారి కోసం ప్రత్యేకంగా కమిటీ వుంది. ఆ కమిటీ ద్వారా పరిశీలన చేయించి ఈ యొక్క దరఖాస్తు చేసిన వారికి యివ్వడానికి ఏర్పాటు చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

జక గౌరవ సభ్యుడు:- అధ్యక్షా, కమిటీల ద్వారా ఏమీ ఉపయోగం జరగడం లేదు. జాప్యం జరుగుతోంది. కమిటీకి అన్వయి చేయగా 3 సంవత్సరాలు పెండింగులో పెట్టి చివరకు రిజెక్టు చేయడం జరిగింది.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి:- అధ్యక్షా, ప్రపంచ బ్యాంకు వారు ట్యాంక్స్ లో ఫిష్ కల్చర్ పెంచడానికి ఏమయినా లోన్స్ యిచ్చారా? మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం వారు సరియగు ప్రపోజల్స్ పెట్టడం వల్ల రూ. 100 కోట్లు ప్రపంచ బ్యాంక్ నుండి ఎయిడ్ వచ్చింది. మహారాష్ట్రలో కంటే ఎక్కువ ట్యాంక్స్ మన రాష్ట్రంలో వున్నప్పటికీ వరల్డ్ బ్యాంక్ ఎయిడ్ ఒక్క రూపాయి కూడా రాని మాట వాస్తవమా? ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం ఏమి చర్యలు తీసుకుంటున్నది?

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణ:- అధ్యక్షా, ఆ వివరాలు మా దగ్గర లేవు. తప్పకుండా మేము కూడా ప్రయత్నం చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ యన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఇది రెల వెంట్ క్వశ్చన్. మేము అడిగిన దానికి, పరిశీలిస్తాము, అలోచిస్తామని చెబుతుంటారు. అంటే మేము మాట్లాడినదానికి విలువ లేనట్లా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఈ ప్రశ్నను రేటికి వాయిదా వేయమంటారా?

శ్రీ యన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :—అధ్యక్షా, ప్రక్కన వున్న మహారాష్ట్ర వాటికి రూ. 100 కోట్లు వచ్చి, మనకు రాలేదంటే మన ప్రభుత్వం యొక్క అసమర్థత బయట పడడం లేదా?

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణ :—రొయ్యల పెంపకం గురించి ప్రశ్న వేసి, చేపలను గురించి అడిగితే ఎలా?

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :—నేను అడిగింది ప్రధానప్రశ్నలో భాగంగానే

మిస్టర్ స్పీకర్ :—సెవరేట్ క్వశ్చన్ వేయండి.

శ్రీ యన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :—అధ్యక్షా, వైదరాబాదులో స్వీట్ వాటర్ లో కూడా రొయ్యలు దొరుకుతాయి. రొయ్యలలో పెరియట్స్ వున్నాయి. సముద్రం ప్రాంతంలోని రొయ్యలు, స్వీట్ వాటర్ రొయ్యలు వేరేగా వుంటాయి. దాన్ని అర్థం చేసుకుని స్వీట్ వాటర్ లో కూడా పెద్ద పెజ్జ రొయ్యలను పెంచడానికి కావలసిన ఫండ్ ను వరల్డ్ బ్యాంక్ వారు యిస్తారా?

(ఇంటరప్షన్)

9-10 a.m.

Mr. Speaker :—Do not undermine this. Rs. 100 crores are involved in this industry. Lakhs of fisher-men are also involved in this.

శ్రీ టి.ఎన్.ఎల్ నాయకర్ (సంపర) :—ఈస్టు గోదావరిలో రొయ్యలు పెంపకానికి అక్కడ ఎంటర్ ప్రెన్యూర్స్ నుంచి 1000 ఎకరాలు లీజ్ టో చేయటానికి కమిషన్ ఫర్ ఫిషరీస్ ఆఫ్ డివలప్ మెంట్ పిలిచిన మాట నిజమేనా? అయితే కోనసీమ యెరియాలో రొయ్యలు విస్తారంగా దొరుకుతాయి. అవి అక్కడ ఎంటర్ ప్రెన్యూర్స్ కు లీజ్ టో చేసి అక్కడనే స్థానికంగా ఉన్న మత్స్య పారిశ్రామికవేత్తల బోధించడానికి యేమైనా చర్యలు తీసుకుంటారా?

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణ :—అధ్యక్షా, అప్లికేషన్స్ ఏవైనా పెండింగులో ఉంటేవి పరిశీలించి స్థాయిం చేయటానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. ముఖ్యంగా ల్యాండ్ లీజ్ పాలసీ క్రింద ఈస్టు గోదావరి కూడా వస్తుంది. దీనిక్రింద దరఖాస్తులు పెట్టుకుంటే యెవరయితే అర్హులైతే వారికి యివ్వడానికి తప్పకుండా ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీమతి వి. సరోజ (బెక్కలి) :—మామిళ్ళకుంట, కొత్తపాలెం, లంకెనాపిరిజ్జి పార్కింగులలో చాలా వేస్తుంటుంది. అక్కడ రొయ్యలు పెంచుకోవడానికి అక్కడ ఫిషర్ మెన్ చాలా మంది నివసిస్తున్నారు. కాబట్టి

వారికి కూడా టాంక్స్ కట్టించే ప్రపోజల్ ఉంటే వారికి కూడా యిప్పించ వలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణ :—పంజీలిన చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర (హిమాయత్ నగర్) :—ఎంతసేపు మనము రోయ్యలు మీద మాట్లాడుతున్నాము. మన రాష్ట్రానికి యెంత లాభం వస్తున్నదనే విషయం యింతవరకు రాలేదు. మన రాష్ట్రం నుంచి రోయ్యలు యెంత క్యాంటిటీలో ఎక్స్‌పోర్టు అవుతున్నాయి. దీని మీద మనరాష్ట్రానికి వచ్చే ఆదాయం యెంత? మన రాష్ట్రానికి వచ్చే డబ్బు తెలియచేయ మనందీ. ఇది రిలవెంతు కదా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—నేను యిక్కో వెంట్ అని అనలేదు. వారు లేదని చెబుతున్నారు.

Implementation of Cow Slaughter Act

187—

*7217-Q.-Sri A. Narendra:—Will the Minister for Animal Husbandry and Fisheries be pleased to state :

(a) whether the abolition of cow slaughter Act is being implemented;

(b) whether there are any complaints, that the Veterinary Department, the Police and the Panchayat Administration are not co-operating with each other, to prevent cow slaughter in villages; and

(c) if so, the steps, taken to effectively prevent cow slaughter in our State?

పశుసంవర్ధన, మత్స్యశాఖ మంత్రి (శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణ):—

(ఎ) అవునండీ.

(బి) లేదండీ.

(సి) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :— సమాధానం చాలా విచిత్రంగా ఉంది. నేను అడిగిన ప్రశ్న మొట్టమొదట గోవధ నిషేధ చట్టాన్ని అమలుజరుపుతున్నారా అంటే అవునని అన్నారు. లాస్టు సి. ప్రశ్నకు “అయితే మన రాష్ట్రంలో గోవధను కట్టుదిట్టంగా అరికట్టడానికి తీసుకున్న చర్యలేమిటి అని అడిగితే, దీనికి తావు లేదని అన్నారు. ఇదేమి సమాధానం? మొదట దానికి అమలుజరుపు తున్నామని అంటున్నారు. రెవ ప్రశ్నకు తావు లేదని అంటున్నారు. ఇదెక్కడి సమాధానం? మొదటి ప్రశ్నకు అమలుజరుపుతున్నామని ఉప్పుకున్నారు కాబట్టి యెప్పటి నుంచి యీ చట్టాన్ని మన రాష్ట్ర లో అమలుజరుపుతున్నారు? అనలు

దీనిని మన రాష్ట్రంలో అమలుజరుపుతున్నారా? లేదా? యీ విధంగా గోవులను చంపేటప్పుడు యీ స్లాటర్ హౌస్ లో గోవులను చంపడం మీరు నిషేధించినారా? అది యెప్పుడవునా నిషేధించినారు?

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణ :— ఈ గోవధ నిషేధ గురించి చట్టం ఉన్న సంగతి గౌరవ సభ్యులకు తెలుసు. ఈ చట్టాన్ని యెవరయినా వ్యతిరేకిస్తే వారికి రి సెంటు కైలు శిక్ష, రూ. 1000 లు జరిమానా ఉంది. ఈ చట్ట రీత్యా యేదైనా ఉండో యే వ్యక్తులను స్లాటర్ హౌస్ కు పంపించాలనే విషయం మీద సెలర్నరీ అసిస్టెంటు సర్జన్ సర్టిఫికేట్ ఇచ్చిన తర్వాతనే అటువంటి గోవధను ఒప్పుకుంటుంది. అది కాకుండా యీ చట్టాన్ని వ్యతిరేకించి వధిస్తే శిక్షించడానికి యీ చట్టంలో నిబంధనలు ఉన్నాయి.

శ్రీ ఎ. సరేంద్ర :— ఇప్పుడు వారు చెబుతున్న విషయం అర్థం కావడం లేదు. గోవధ చట్టం మీరు అమలుజరుపుతున్నారా అంటే అవునని అని, గోవధ చట్టాన్ని అమలుజరపడానికి కట్టుదిట్టమైన చర్యలు యేమీ తీసుకున్నారని అంటే యీ ప్రశ్నకు తావు లేదని అన్నారు. ఈ విధంగా యెన్నో వేల గోవులు ప్రైవేటు రూపాదుకు వివిధ గ్రామాలు, జిల్లాలలోనుంచి తరలి వస్తున్నాయి. ఇవి ప్రతి స్లాటర్ హౌస్ లో చంపబడుతున్నాయి. ఇది సెంట్ మెంట్ ఇస్తున్నా. ఇక్కడ ఉన్నటువంటి భారత జాతిలో యిది ఒక పవిత్రమైన స్థానాన్ని అలంకరించి ఉంది. దీనిని యేవిధంగా కట్టుదిట్టం చేస్తున్నారని అంటే దీనికి తావు లేదని అంటే యేమి సమాధానం?

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణ :— గౌరవ సభ్యులు వేసిన ప్రశ్న ఒకసారి వినాలి. గోవధ నిషేధ చట్టం అమలుజరుపుతున్నారా అని అడిగినారు. దీనికి అవునని అన్నాము. గ్రామాలలో గోవధను అరికట్టడానికి పశు సంవర్ధకశాఖ, పోలీసు, పంచాయితీ పరిపాలన శాఖ మధ్య పరస్పర సహకారం లేదనే విషయంపై ఫిర్యాదుల యేమైనా ఉన్నాయా అంటే దీనికి నేను లేదని చెప్పినాము.

శ్రీ ఎ. సరేంద్ర :— సి. ప్రశ్న, మన రాష్ట్రంలో గోవధను కట్టుదిట్టంగా అరికట్టడానికి యేమి చర్యలు తీసుకున్నారంటే, దీనికి తావు లేదని చెప్పినారు. ఈ కాసేప సభలో మంత్రులు బాధ్యులు. వారే అనవసరమైన సమాచారం నేర్పించి సభ ముందు పెట్టడం మమ్మల్నకు అగౌరవపరచినట్లు అవుతుంది

మిస్టర్ స్పీకర్ :— మంత్రిగారూ, సి. ప్రశ్నకు జవాబు యేమిటి?

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణ :— సి. ప్రశ్నలో “అయితే మన రాష్ట్రంలో గోవధను కట్టుదిట్టంగా అరికట్టడానికి యే చర్యలు తీసుకుంటున్నారు. అన్నారు. ఈ వాడు కట్టుదిట్టమైన చట్టం ఉన్న సంగతి గౌరవ సభ్యులకు తెలుసు. ఈ అవులు, అవు పెయ్యలు, మగదూడలు వీటిని చట్ట వ్యతిరేకంగా వెర్నరీ సర్జన్ సర్టిఫికేట్ లేకుండా వధిస్తే వీటికి రి సెంటు కైలు శిక్ష, రూ. 1000 లు జరిమానా విధించే పరిస్థితులు ఉన్నాయి. దీనిని కట్టుదిట్టంగా అమలుచేయడానికి యిటీవల కలెక్టర్లు అందరికీ మేము సూచనలు పంపించడం జరిగింది. అందువల్ల యీ చట్టాన్ని వ్యతిరేకిస్తే తరినమైన చర్యలు తీసుకోబడతాయి.

శ్రీ ఎ నరేంద్ర :— అయితే యీ విధంగా చట్ట వ్యతిరేకంగా యెంత మంది గోవులను వధించడం చేసినారు? యెన్ని కేసులు మీరు పెట్టినా? ఆ వివరాలు యివ్వాలి?

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణ :— ఈ చట్ట వ్యతిరేకంగా 1983-84లో 58 మంది వారికి జరిమానా వేసి వసూలు చేసింది. రూ. 10,509 లు, 1984-85 లో 41 మందికి జరిమానా వేసి వసూలు చేసింది రూ. 21,500, 1985-86లో 50 మంది మీద రూ. 27,550లు, 1986-87లో 42 మంది మీద జరిమానా వేసి వసూలు చేసింది రూ. 18,840లు అని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. శ్రీరాములు (వర్గన్న పేట) :—అధ్యక్షా, మీకు తెలుసు భారత దేశం వ్యవసాయక దేశం. 100కి 80 గ్రామాలలో యీ ఎడ్ల ద్వారా అక్కడ భూములు దున్నడం, వీటిలో అనేక రకాల ట్రాన్స్‌పోర్టింగ్ చేయడం జరుగుతోంది. రెండు సంవత్సరముల క్రితం కేంద్ర ప్రభుత్వం యిచ్చిన సర్వే లెక్కల ప్రకారం యిప్పటికీ యీ దేశంలో యీ ఎడ్ల ద్వారా ట్రాన్స్‌పోర్టింగ్ జరుగుతోంది. ఇది మంత్రిగారి దృష్టికి వచ్చిందా? ఇటువంటిప్పుడు గోవుల నిషేధం విషయంలో యీ రాష్ట్రంలో యింతవరకు దీనికింద 1983 నుంచి యెంతమందిని శిక్షించినారు? యెన్ని కేసులు పెట్టారు?

మిష్టర్ స్పీకర్ :—లెటర్ పార్టుకు జవాబు యివ్వడం జరిగింది. ఎర్లీయర్ పార్టుకు కేసులు కూడా చెప్పడం జరిగింది.

శ్రీ వి. నాగేశ్వరరావు (పితాపురం) :—కూర్పు గోదావరి జిల్లా, సామర్ల కొట్లో రోజూ పశువులను చంపడం, పైగా లారీలలో తోడ్చి ఎగుమతి చేయడం బాహోటంగా జరుగుతోంది. దీని మీద మంత్రిగారు కేసులు పెడుతున్నామన్నారు, ఇంత బాహోటంగా చేస్తున్న పరిస్థితిలో యీ ప్రభుత్వం యెందుకు అరికట్టడం లేదు? దీనికి సరియైన చర్య తీసుకుంటారా? అక్కడ యేమైనా పెన్సిసిక్ గా కేసులు పెడితే అది చెబుతారా?

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణ :—సామర్ల కొట్లో జరిగిన విషయం మీద ఇంత 9-20 a. వరకు కేసులు పెట్టడం జరుగలేదు. భవిష్యత్తులో గట్టి చర్యలు తీసుకొని ఈ విధంగా జరుగుతుంటే చూడాలని అక్కడున్నటువంటి జిల్లా కలెక్టరుకు, పోలీసు సూపరింటెండెంటుకు ఇన్‌స్ట్రక్షన్లు ఇస్తామని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఇన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :—మోదరాబాద్ నగరంలో ఏవైతే స్లాట్ హౌసులు ఉన్నాయో వాటిలో ఇనష్ట్రక్చర్లు, డాక్టర్లు ఉన్నారు. గోవులను తీసుకొని వస్తూ ఉంటే వీరు మధ్యలో అడ్డుకొని పీకే చేయడం చేయాలి, చేసిన తరువాత డాక్టర్లు గోళాలను నిర్వహించేవారికి అప్పగించాలి. వారికి సరైన శిక్షణ ఉన్నట్లు, సరైన స్థితిలోకి వీరిగగత ఆ గోవులు చనిపో తున్నాయి. కనుక మీరు ఏ రకమైన చర్యలు తీసుకొంటున్నారు? వచ్చేటటు వంటి గోవులను పట్టుకొని కేసులు పెట్టడానికి వీరిదగ్గర సరైన పోలీసు ఫోర్సు లేదు కనుక అటువంటి పోలీసు ఫోర్సును వారికి కల్పిస్తారా?

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణ :— భవిష్యత్తులో దీనిమీద ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకుంటామని మనవి చేస్తున్నాను. స్లాటర్ హౌసులు సక్రమమైన పద్ధతులలో లేవు. కనుక 7 కోట్ల రూ. లతో మోడంస్ ఎక్స్ప్రెస్ మెంటు ఏర్పాటు చేయాలనే ఆలోచన ఉంది. అప్పుడు ఇటువంటి ఇబ్బందులు లేకుండా కొంతవరకు నివారణ అవుతుందనే ఆలోచనతో ఈ కార్యక్రమం తీసుకోబోతున్నాము.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :— వచ్చేటటువంటి గోవులను పట్టుకొని గోశాలకు పంపించడానికి సరైన వ్యవస్థ లేదని, దానిని మీరు పకడ్బందీగా చేయాడానికి ఏమి చర్యలు తీసుకొంటున్నారని అడిగితే సరైన సమాధానం రాలేదు.

మిష్టరు స్పీకరు :— ఇక్కడ ఆ సస్టి మెంటరీ ఎరైజు కాదు. అయినా వారు పరిశీలిస్తామని చెప్పడం జరిగింది.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :— నిస్సం ఉంది, కొత్తది ఇంట్రడ్యూస్ చేయాలని చెప్పడం లేదు.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణ :— ఆ స్టిమును పటిష్టంగా అమలు చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. కృష్ణమూర్తి (కామారెడ్డి) :— గోవధ నిషేధ చట్టాన్ని సరిగా అమలు చేయడం లేదని పూర్తిగా తెలుస్తున్నది. అసలు దీనిని నివారించే అధికారం ఎవరికి ఉంది? మహారాష్ట్ర బోర్డరు అయిన నిజామాబాద్ జిల్లా నుండి కొన్ని వేల గోవులు తరలించబడుతున్నాయి. అవి ముఖ్యంగా స్లాటర్ హౌసులకు పోతున్నాయి. అందుచేత చెక్ పోస్టుల దగ్గర నిఘా ఏర్పాటుచేసి నిరోధించే ఏర్పాటు ఏమైనా చేస్తారా?

మిష్టరు స్పీకరు :— రాష్ట్రంలో ఇటువంటి అన్యాయాలు జరుగుతూ ఉంటే చెక్ పోస్టు వరకు ఎదురు పోతున్నారు?

Sri Ch. Vidyasagara Rao (Metpally) :— There is some confusion in the answers given. Whether this Government is prepared to bring a legislation on this?

శ్రీ ఎమ్. టంకార్ :— ఆహారం క్రింద ఉన్నదానిని నిషేధించడం ఎందుకు?

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :— అయితే మనుషులను కూడా తినేవారు ఉన్నారు, వారిని నిషేధించడం ఎందుకు?

Sri Ch. Vidyasagara Rao :— Sir, my straight question is whether the Government is prepared to bring a legislation to ban cow slaughter?

Mr. Speaker :— Already 15 to 20 minutes are being given for this question only. If you still not satisfied with this, give notice for half an hour discussion.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:—శ్రీ నరేంద్రగారు అడిగిన ప్రశ్నలలో ఒక్కదానికై నా సమాధానం రావాలి కదా. బలి అంటే ఏమిటి? వధ అంటే ఏమిటి? అనేవాటికి స్పష్టమైన జవాబు ఉండాలి కదా?

Mr. Speaker:—He said that they are taking action as per Law.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:— ఆ చట్టం ఏమిటో చెప్పమనండి. Is there any Law on cow-slaughter?

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:—కరువువల్ల ప్రాంతీయ వేల ఆవులు, దూడలు వధించబడుతున్నాయి. కరువుకు వాటిని అమ్ముకొని వదలించుకొంటున్నారు. అందువేత ప్రభుత్వం వాటికి మేత ఇస్తే గోవధ సమీగం అమలు చేసినట్లే.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:— మేము నోటీసు ఇస్తాము, మీరు అర గంట చర్చకు ఎలా చేయండి.

మిస్టరు స్పీకరు:—దీని గురించి ఏమైనా చట్టం ఉందా?

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణ:—ఉంది.

మిస్టరు స్పీకరు:—ఉంటే చెప్పండి.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణ:—ఈ చట్ట ప్రకారం ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఉన్న అన్ని ప్రాంతాలలో గోవధ నిషేధించబడుతున్నది. వధింపరాని పశువులు-ఆవులు, దూడలు, ఆవు పిల్లలు, మగ దూడలు, పాలు ఇచ్చే ఇతర పశువులు, కూడితో ఉన్న పశువులు, వ్యవసాయానికి పనికి రాకుండా నిరుపయోగంగాయున్న పశువులు, వీటిని వధించడం నిషేధించబడింది. మిగిలిన పశువులను కూడా సంబంధిత అధికారులనుంచి ధృవపత్రములు పొంది నిర్ణయించిన స్థలములలో మాత్రమే వధించవచ్చును. సర్టిఫికేట్ లేకుండా వధించడం నేరం.

మిస్టర్ స్పీకరు:—అదంతా అవసరం లేదు. సిటీలో ఇల్లిగల్ స్లాటరింగు పెద్దపత్తున జరుగుతున్నది. దానిలో లా పరిమితిని మించి పనులు జరుగుతున్నాయి కనుక మీరు యాక్షను తీసుకుంటారా అని సభ్యులు అడుగుతున్నారు. దానికి సమాధానం చెప్పండి.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణ:—దీనిని గురించి స్టేట్ లెవెల్ లో ఒక కమిటీ ఉంది. ఆ కమిటీ వారు కొన్ని సూచనలు చేశారు. వాటిని పటిష్టంగా అమలు చేయాలని జిల్లా అధికారులందరికీ మేము తాళిదులు పంపించడం జరిగింది. వారు చేసిన సూచనలు గౌరవసభ్యులకు తెలియజేస్తారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ గోవధ నిషేధ చట్టాన్ని పంచాయతీల ద్వారా తెలియజేయుటకు జిల్లా కలెక్టర్లందరికీ ఆదేశాలు జారీ చేశారు. వారు కూడా తగిన చర్యలు తీసుకొంటున్నారు. ఈ చట్టాన్ని ఎక్కువ ప్రచారం చేయడం కోసం ఒక డాక్యుమెంటరీ థియేటరు భారతీయ జంతు సంశ్లేషణ బోర్డుతో సంప్రదింపులు జరుగుతున్నాయి.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :— స్లాట్ హామలలో గోవును వధిస్తున్నారు. దానిని టోటల్ గా ప్రభుత్వం బ్యాన్ చేస్తుందా? ఇప్పుడు అక్రమంగా స్లాట్ హామలలో గోవధ జరుగుతున్నది, దానిని అరికడతారా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :— బ్యాన్ ఉంది.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణ :— పూర్తిగా అరికట్టే ప్రశ్న లేదు. ఆ సర్టిఫికేట్ వలెనే పొందుతారో వారికి అవకాశం ఉంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— చట్టంలో ఏదైతే పొందుపరుచుకున్నారో దానిని సక్రమంగా అమలు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణ :— తప్పకుండా ప్రయత్నం చేస్తాము. అయితే కొన్ని మినహాయింపులు ఉన్నాయి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— మినహాయింపు వదలిపెట్టింది. చట్టంలో ఏదైతే పొందుపరుచుకున్నారో దానిని అమలు చేస్తారా లేదా?

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణ :— తప్పకుండా అమలు చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

Outstanding Payments to Singareni Collieries from Fertilizer Corporation of India

188—

*7234-Q.-Savasri C. Vittal Reddy (Narasapur), V. Narayana Rao (Sirpur) and U. Ramachandra Raju (Vijayawada-West):— Will the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Fertiliser Corporation of India, Ramagundam had failed to pay Rs.2 crores of arrears to the Singareni Collieries Company;

(b) whether the Singareni Collieries Company stopped supply of coal from 26-7-1986 and thereby the production in the said Corporation has been affected; and

(c) the steps taken to collect the arrears and to supply Coal?

ముఖ్యమంత్రి తరపున ఆటవీ శాఖ మంత్రి (శ్రీ జి. ముద్దు శర్మ నాయుడు) :—

(ఎ) అవునండీ. 22-8-1986 తేదీనాటికి రామగుండంలోని భారత ఫెర్టిలైజర్ కార్పొరేషను సింగరేణి కాలరీస్ కంపెనీకి చెల్లించవలసిన ఐకాయిత మొత్తం రూ. 4.78 కోట్లు.

(బి) అవునండీ.

(సి) సింగరేణి కాలరీస్ కంపెనీ చెర్మను-మేనేజింగు డైరెక్టరు ఫెర్టిలైజర్ కార్పొరేషను చెర్మను మేనేజింగు డైరెక్టరుతో కొత్త థిల్లిలో 18-9-1986 తేదీన సమావేశం జరిపారు. వడ్డీతో, హా బకాయిలను 10 సమాన నెలనరి వాయిదాలలోను, ప్రస్తుత బొగ్గు సరఫరాలకు 5 వారం వారీ వాయిదాలలో ఒక్కొక్కటి 40 లక్షల రూపాయల వంతున చెల్లించడానికి భారత ఫెర్టిలైజర్ కార్పొరేషను అంగీకరించింది. 10-8-1986 తేదీనుండి తిరిగి బొగ్గు సరఫరా చేయడం ప్రారంభించారు.

(శ్రీ) సి విఠల్ రెడ్డి :— సింగరేణి కాలరీస్ చెర్మన్, ఎమ్. డి. ఫెర్టి 9-30 a.m. లైజర్ కార్పొరేషన్ చెర్మన్, ఎమ్. డి. ల సమావేశం 18-9-1986 నాడు థిల్లిలో జరిగింది. వారు వడ్డీతో పాటు చెల్లిస్తామని చెప్పారు. ఇంతవరకు ఎన్ని వాయిదాలు చెల్లించారు? సక్రమంగా చెల్లిస్తున్నారా లేదా? చెల్లించిన తరువాత బొగ్గు సరఫరా చేస్తున్నారా - చెల్లించకుండా కూడా బొగ్గు సరఫరా చేస్తున్నారా?

(శ్రీ) జి. ముద్దుకృష్ణమ నాయుడు :— మూడు కోట్ల రూపాయలు చెల్లించారు. 10-8-1986 నుంచి షిల్లి రెస్టోర్ చేయడం జరిగింది. ఇంతవరకు 877.05 లక్షలు రూపాయలు ఇంకా ఇవ్వవలసిన ఆవసరం ఉంది. 4.8 కోట్ల రూపాయలకు 8 కోట్ల రూపాయలు వెంటనే చెల్లించారు. చెల్లించిన తరువాత రెస్టోర్ చేయడం జరిగింది. వారు సక్రమంగా అనుకున్న ప్రకారం చెల్లించడం లేదు. ఇప్పుడు ఇంకా 877 05 లక్షల రూపాయలు ఎఫ్. సి. ఐ. నుంచి డ్యూన్ ఉంది. దీనిని వసూలు చేయడానికి తగు చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుంది, అది కూడా ప్రభుత్వ సంస్థ కాబట్టి. ఒకసారి బొగ్గు సరఫరా కట్ చేశాము. వారు చెల్లిస్తామని చెప్పారు. వారి నుంచి వసూలు చేయడానికి అన్ని చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

(శ్రీ) సి. విఠల్ రెడ్డి :— వాయిదా కొంత చెల్లించారు అన్నారు. అక్కడ సమావేశం జరిగితే - వడ్డీ అసలు ప్రతి వారం చెల్లిస్తామని ఆ సమావేశంలో చెప్పారు. కానీ చెల్లించడం లేదు. ఎట్లా రాబట్టుకొంటారు? ఎన్నో కోట్ల రూపాయలు బకాయి పడడానికి కారణం ఏమిటి? రాబట్టడానికి ఏమి చర్యలు తీసుకుంటారు?

(శ్రీ) జి. ముద్దుకృష్ణమ నాయుడు :— ఈ ఎఫ్. సి. ఐ. కూడా ప్రభుత్వ సంస్థ కాబట్టి సంప్రదించి చెల్లింపులు చేయడానికి చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

Sale of Plots in Industrial Estates

189—

*7097-Q.-Sri T. Penchalaiah (Koduru):—Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether it is a fact that plots are being sold to enterpreneurs at various Industrial Estates at exorbitant rates; and

(b) if so, the steps taken by the Government to ensure that plots are made available at marginal prices in the interest of industrial development?

అటవీ కాశా మంత్రి (శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమ నాయుడు):— (ఎ) లేదండీ.

(బి) ఈ పక్కకు తావులేదు.

శ్రీ టి. వెంకలయ్య:—మొదటి ప్రశ్నకు లేదు అన్నారు. కానీ స్థలాలు సీకరించిన విలువ కంటే దానికి ల్యాండు డెవలప్ మెంట్ అని, వాటర్ చార్జెస్ అని, కరంట్ చార్జెస్ అని మోపెడు చేసి అమ్ముతున్న మాట వాస్తవము. డెవలప్ చేసి పారిశ్రామిక వేత్తలకు ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉంది. ఆ చార్జెస్ అన్నీ వారి మీద వేస్తున్నారు. ఈ ప్లాటు ఎవరికి పంపిణీ చేస్తారు? ఏ వర్గతి మీద చేస్తారు? దానికి నియమావళి ఉందా?

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమ నాయుడు:—మనం ఎక్వయిర్ చేసిన తరువాత ఆ ల్యాండులో రోడ్లు మొదలయినవి వేసి, ల్యాంకు, ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఆఫీసు అన్నీ పెట్టిన తరువాత డెవలప్ మెంట్ చార్జెస్ చేయడం, ఇంజనీరింగ్ వేయడం, అన్నీ వేసిన తరువాత ప్లాట్సు రేటు నిర్ణయించడం జరుగుతుంది. అందువల్ల కొనే రేటుకు అమ్మే రేటుకు తప్పుకుండా తేడా ఉంటుంది. సూపేజీ, డ్రయినేజీ మున్నగునవి ఏర్పాటు చేయడానికి అయిన చార్జెస్ కలిపి అమ్మే రేటు నిర్ణయించి నందువల్ల, కొనే ధరకు ఇచ్చే ధరకు వ్యత్యాసం ఉంది. అవన్నీ వారే భరించాలి. ప్రముఖ పారిశ్రామిక వేత్తలకు ఇస్తున్నాము. లాభం లేకుండా ఎంతెంత ఖర్చు పెడుతున్నామో అది వారు భరించాలి. ప్రయారిటీ వర్గతి పెట్టి ఎలాట్ చేయడం జరుగుతుంది.

శ్రీ కె.వి. సుబ్బారెడ్డి (నెల్లూరు):—నా స్వంత విషయం చెబుతాను—మనం కొనే రేటును ఇచ్చే రేటుకు తేడా ఉంది అన్నారు వాటర్ చార్జెస్ ఎలక్ట్రిసిటీ చార్జెస్ లాంటి ఓవర్ హెడ్ చార్జెస్ ఎక్కువ అవుతున్నాయి. నెల్లూరులో 1979 లో ఇండస్ట్రియల్ ఎస్టేట్ కొరకు ఎకరం 20 వేల రూపాయలకు కొన్నారు. నాకు ఉన్న భూమి అర ఎకరం ఆ ఇండస్ట్రియల్ ఎస్టేటుకు ఇచ్చారు. మళ్ళీ నాకు పెట్రోలు బంకుకు కావాలని చెప్పి దరఖాస్తు పెడితే—ఎకరం 20 వేల రూపాయలకు తీసుకుని—ఈరోజు ఓవర్ హెడ్ చార్జెస్ కలిపి 3 లక్షల రూపాయలు అవుతుంది అంటున్నారు. ఈరోజుకు కూడా అక్కడ ఇండస్ట్రియల్ ఎస్టేటు ఏమీ లేదు—నీరు లేదు, ఎలక్ట్రిసిటీ లేదు. మీరు పారిశ్రామికంగా ముందుకు పోయే విధానం కాకుండా ఓవర్ హెడ్ చార్జెస్ అని పెట్టి, మీ డిపార్టుమెంటు లాభాల దృష్టితో చూస్తున్నది. నా పిటిషన్ మీకు అందిందా?

మిస్టర్ స్పీకర్:—మంత్రిగారూ, వారి పిటిషన్ కన్సిడర్ చేయండి.....

శ్రీ కె.వి. సుబ్బారెడ్డి:—20 వేల రూపాయలకు ఎకరం చొప్పున కొని, 3 లక్షల రూపాయలకు ఓవర్ హెడ్ చార్జెస్ వేసి ఇస్తామనడం...

(శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమ నాయుడు:— ఈ ఫినామీనా హాసింగ్ బోర్డు మొదలైన సంస్థలలో అన్నిటా ఉంది. ఆ విధంగానే చేయడం జరిగింది ఇన్ ఫ్లాప్రొక్చర్ డెవలప్ చేసి ఆ చార్జెస్ కలిపి ఇవ్వడం జరుగుతుంది.

Mr. Speaker:— I have allowed to put a question. The Minister will consider your representation.

Government Permission for Opening of Fair Price Shops

190—

*7503-Q.—Sri K. Adenna (Santhanuthalapadu):—Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether it is a fact that permission of the Government is necessary for opening of a new fair price shop at any place (for distribution of Essential Commodities) ; and

(b) if so, whether there is any proposal to delegate the sanctioning powers to concerned District Collectors?

పౌర సరఫరాల శాఖా మంత్రి (శ్రీ ఎమ్. గోపాలకృష్ణ):—(ఎ) అవునండీ.

(బి) లేదండీ.

శ్రీ కె. అదెన్న:—కొత్త ఫైర్ ప్రయిస్ షాప్స్ కు ప్రభుత్వ అనుమతి కావాలి అంటున్నారు. ప్రతి జిల్లా కలెక్టరు చౌక ధర దుకాణాల విషయంలో ప్రతిపాదనలు వేస్తున్నారని వారు పంపిన ప్రతిపాదనలలో ఎన్ని రికెక్టు చేశారు. ఫైర్ ప్రెయిస్ షాప్స్ పారంగించడానికి గైడ్ లైన్స్ ఏమిటి?

శ్రీ ఎమ్. గోపాలకృష్ణ:—మొత్తం 316 దరఖాస్తుల కలెక్టర్స్ కు అధికారాలు ఇచ్చి తరువాత ప్రభుత్వం తీసుకున్న తరువాత అందినవి. 316 లో 230 మంజూరు అయ్యాయి, 32 రికెక్టు అయ్యాయి, 54 పెండింగులో ఉన్నాయి. గతంలో ఈ అధికారాలు కలెక్టర్స్ నిర్వహించే వారు. ఆ టైములో రెండు వేలు అంశకు వైన జనాభా గల గ్రామాల్లో ఒక చౌకధర దుకాణం ఉండాలని, రాజధానిలకు అనువుగా లేని గిరిజన ప్రాంతాలలో ఒక వెయ్యి జనాభాకు కూడా ఒక దుకాణం ఉండవచ్చని, చౌకధర దుకాణాలు ఏనియోగదారులు నివశించే ప్రాంతానికి ఒక కిలోమీటరు లోపల ఉండాలని, కార్డులు తక్కువ ఉంటే కొత్త దుకాణాలు తెరవకూడదని గైడ్ లైన్స్ ఇవ్వడం జరిగింది సుమారు ఆరు నెలలు కలెక్టర్లు ఈ అధికారం నిర్వహించిన తరువాత ప్రభుత్వం తీసుకోవడం జరిగింది.

Central Grants for Modernisation of Police Force

181—

*7618-Q.—Sri K. Nageswara Rao (Kothagudum):—Will the Minister for Home be pleased to state :

(a) whether the Central Government have sanctioned any grant towards purchase of machinery and equipment under the scheme for modernisation of Police force during 1986-87; and

(b) if so, whether the funds sanctioned under Central Component are utilised for the purchase of equipment for modernisation?

హోం, చలన చిత్ర పరిశోధనాభివృద్ధికాభిమాన మంత్రి (డా. కె. శివప్రసాద రావు) :—(ఎ) అవునండీ.

(బి) లేదండీ.

9-40 a. m.

శ్రీ కె. నాగేశ్వరరావు:— ఎ ప్రశ్నకు అవునని చెప్పినారు. సెంట్రల్ గవర్నమెంటు యే మెషినరీ కొనడానికి యెంత యిచ్చినారు? ఇది మార్చి నెలలోనే కొనవలసిన అవసరం ఉంది. మార్చిలో టైము లేదని అన్నారు. మార్చి నుండి యింతవరకు దాదాపు ర్ మాసాలు అయింది కదా? ఎంత కాలంలో కొనగలరు? ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ముఖ్యంగా ఖమ్మం, కరీంనగర్, నిజామాబాద్ జిల్లాలో నక్సలైట్స్ బెడద, బందిపోట్ల దోపిడీలు యెక్కువగా ఉన్నాయి. తక్షణమే పోలీసు సిబ్బందికి వైర్ లెస్ సెట్లు, వాహనాలు యేర్పాటు చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ఇది మీ దృష్టికి వచ్చిందా? వస్తే యేమి చేస్తున్నారు?

డా. కె. శివప్రసాదరావు:—కేంద్ర ప్రభుత్వం యీ ఆధునికర గ్రాంటు క్రింద రూ. రి. 08 లక్షలు మంజూరు చేయడం జరిగింది. అయితే అది రిలీజ్ చేయడం మార్చి పాస్ తంతో జరిగింది. కాబట్టి వాటిని ఉపయోగించుకోలేక పోయినాము. అయినప్పటికీ ఆ మొత్తాన్ని దానికి తగినటువంటి స్టేట్ గవర్నమెంటు కాంట్రాసెంట్ కలిపి రీవేలిడేషన్ కు పెట్టుకున్నాము. అవి మా వైనాన్స్ డిపార్టుమెంటులో ఉన్నాయి. మంజూరు కాగానే అది వృథా కాకుండా తప్పకుండా యీ ఆధునికరణకు ఉపయోగిస్తాము. అట్లాగే యీ ఎక్స్ ప్రెసిడ్స్ యేరియాలో అక్కడ కావలసిన వెహికల్స్, వైర్ లెస్ సెట్స్ ను అతివ్యవస్థాపన తప్పకుండా మంజూరు చేయించుకొని వాటిని ఉపయోగించుకుంటామని మనవిచేస్తున్నాను.

Filmotsav at Maritius

182—

*5602-Q.-Sri Y.S. Rajasekhara Reddy :—Will the Minister for Home be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Government of Andhra Pradesh is planning to organise a filmotsav in Martitus islands ; and

(b) if so, the details thereof ?

హోంశాఖ మంత్రి (డా. కె. శివప్రసాదరావు):—

(ఎ) లేదా.

(బి) ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ వి. కాంభూపాల్ చౌదరి:— మారిష్ లో ఫిల్మోత్సవం లేదని అన్నారు. ఏ దేశాలలో అయినా కండక్టు చేసే ప్రతిపాదన ప్రభుత్వం దగ్గర ఉందా?

డా. కె. శివప్రసాదరావు:— లేదండి. ఇవన్నీ నేషనల్ ఫిలిమ్ డెవలప్ మెంటు వారి పరిధిలోకి వస్తాయి. స్టేట్ గవర్నమెంటు పరిధిలోకి రావు. వారే కండక్టు చేస్తూ ఉంటారు.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

SHORT NOTICE QUESTION AND ANSWER

190—A

Taking Possession of Certain Lands in Suthanapalli Village of Chevella Taluq

S.N.Q No. 7961-N :—Sarvasri Ch. Rajeswara Rao (Siricilla), Mohd. Rajab Ali (Suj.thanagar), G. Venkateswara Rao (Vinukonda), D. China Mallaiah (Indurthi), G. Mallesh (Asifabad), V. Narayana Rao, G. Yadagiri Reddy & C. Vittal Reddy :—Will the Minister for Revenue be pleased to state :

(a) whether it is a fact that Sri Ch. Rajeswara Rao, MLA has been representing to the Government since 1984 onwards about the taking possession of the Government land in S. No. 122 to 126 and 143 to 150 and 152/A, 152/B, 153 and 154 situated at Suthanapalli village of Chevella Taluk in Ranga Reddy District for distribution of the same to the landless poor Harijans ; and

(b) whether the possession of the said land is taken, if not, the reasons for the delay in this regard ?

రెవిన్యూ శాఖా మంత్రి (శ్రీ నల్ల పురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి):—(ఎ) అవునండి.

(బి) లేదండి. మంజూర్ చేసిన రెవిన్యూ మండలంలోని మల్కానపల్లి గ్రామానికి చెందిన సెటిల్ మెంటు, గ్రామ రికార్డులలో అభ్యుత్పాదన శ్రీ సయ్యద్ హుస్సేను సబ్బా భూములుగా పేర్కొన్నారు. 208.02 ఎకరాల మొత్తం విస్తీర్ణంలో 42.00 ఎకరాల విస్తీర్ణం సర్వే నెం. 152/బి, 153, 154 లలో వుంది. దీనినే 1950, ఆంధ్రప్రదేశ్ కాలుదారు, ప్రభుత్వ భూములు చట్టంలోని 28-బి విభాగం క్రింద రక్షిత కాలుదారు పేరున సబ్బా సరికల్లు కారి చేయడం జరిగింది. పట్టాదారు మిగిలిన భూమిని వి. కులన్ రాం తదితరులకు అమ్మివేసాడు. రెవెన్యూ అధికారులు అమ్మివేసిన భూమిని వివర కోర్టులో పేదరింగులో ఉంచారు.

శ్రీ : హెచ్. రాజేశ్వరరావు : — మంత్రిగారు మొదటి ప్రశ్నకు అవును అని, నేను యిచ్చిన మెమోరాండంలు నిజమేనని ఒప్పుకున్నారు. 1984లో 1985లో యిచ్చినాను. 1986లో గుర్తు చేసినాను ఆ మెమోరాండంలో చాలా వివరాలు మంత్రిగారికి యిచ్చినాను. నేను కోరిన వివరాలు మంత్రిగారు పరిశీలించినట్లు యితే, సంబంధిత రికార్డులు పరిశీలించినట్లు యితే వారు బిల్లో చెప్పిన సమాధానం వచ్చింది కాదు. బిల్లో యిచ్చిన సమాధానం అధికారులు యిస్తు ఉన్నారు. ఆ అధికారులు వదలలేదే చెబుతున్నట్లుంటే : తల్లడూర విషయాలు అవి. కుక్కడవో, మేనిప్రులకెక్కడో, మేనేజ్మెంట్ అరిగింది. కాబట్టి అనే భూస్వామి, జాగీర్, అబాలిషన్ అప్పుడు యివి కంచ భూములు. జాగీర్ అబాలిషన్ యాక్ట్ ప్రకారం అటోమేషన్ గా బంచరాయి భూములుగా గవర్నమెంటు భూములుగా విర్లయించబడినాయి. అయిన దానిని కన్సిడర్ చేస్తే బోర్డు ఆఫ్ రెవెన్యూ అడ్మినిస్ట్రేషన్ 318/87/50 ప్రభుత్వ భూములని ప్రకటించింది దానిని ఆ నాడు ఆ భూస్వామి ఛాలెంజ్ చేస్తూ మంత్రిగారి దగ్గం ఆపీలు పిటిషన్ పెట్టుకున్నారు. ఆ ఆపీలు పిటిషన్ లో ఫైలు నంబరు 148/51 సీరియల్ నంబరు 3408 ప్రకారం మంత్రిగారు అంటే ప్రభుత్వం యివి ప్రభుత్వ భూములని తేల్చివేసింది. అంతే కాదు, ఈ రెండూ ప్రభుత్వానికి అనుకూలంగా తీర్పుని వచ్చిన తర్వాత ఆ నాడు ఎరస్తుచెట్ ప్రాదరాజాదు డిప్యూటీ కలెక్టరుగా ఉన్నట్లువటి ఇ. వి. రామిరెడ్డి గారు వీరు 28-7-58 నాడు యివన్నీ కూడా ప్రభుత్వ భూములు కాబట్టి రీ పరిజన్ కుటుంబాలు ఆక్రమణలో స్టేషన్లో ఉన్నారు. వారి పేరిట మ్యుచుల్ చేయించి అక్కడ యిచ్చినారు. బోర్డు ఆఫ్ రెవెన్యూ, గవర్నమెంటు, మంత్రి ఆ తర్వాత డిప్యూటీ కలెక్టర్ గవర్నమెంటు ఆదేశానుసారం ల్యాండు పట్టాలు యిమ్మని అంటే అన్నిటిని కూడా త్రొక్కిపెట్టి ధనవంతులు, బలవంతులు, జాగీర్ దార్లు, క్షత్రియ కాలూదార్లు అనే కథలు వృద్ధిచేసి ప్రయివేటు వ్యక్తుల కుటుంబాలకు అమ్మివేసి గత 30, 35 సంవత్సరముల కాలం వరకు పరిజనులను వేధిస్తూ ఉన్నారు ఇప్పటికీ 145 క్రింద భూములన్నీ వడావ్ ఉన్నాయి. మీరు చెప్పినట్లుగా పరిజనుల పైన అనేక కేసులు ట్రిబ్యునల్ కోర్టులో పెండింగులో ఉన్నాయి. బాసారి గవర్నమెంటు వాడం తీర్పు వచ్చిన తర్వాత గవర్నమెంటు ఆ భూములను స్వాధీనం చేసుకొని యెవరికి యేమి కేదని కోర్టులలో సమాధానం చెప్పి పరిజనులకు పట్టాలు యివ్వాలి కదా? నేను యిచ్చిన మెమోరాండంలో యింత స్పష్టమైన భూ సమస్య అందులో భూమి లేని హరిజనుల సమస్య 80 సంవత్సరముల నుంచి దున్నుకునే సమస్య యీ వివరాలన్నీ చెప్పినాను. మంత్రిగారు పరిశీలించావని అన్నారు పరిశీలించ తేదు. సమాధానం రాలేదు. పరిశీలించకుండా క్రింది వాచన వారు చెప్పడం యిది అన్యాయం. ప్రభుత్వం మెంటనే యీ భూములను స్వాధీనం చేసుకొని అక్కడ వారికి పట్టాలు యిచ్చే వనికి పూనుకుంటారా అని చూస్తున్నాను.

శ్రీ : నలపురెడ్డి శ్రీనివాసులరెడ్డి : — వీనిలో ఉన్నట్లుంటే సారాంశం యేమిటంటే 1949లో జాగీర్ అబాలిషన్ యాక్ట్ అమలు ప్రారంభం అయింది కాని యిక్కడ ఉన్న వంటి రికార్డును ఎవైలబుల్ రికార్డు అంటున్నాను. చాలావరకు రికార్డు కనబడకుండా పోయినాయి అని అనిపిస్తోంది. వీటి పరిష్కారం

జటి బండరాయి ఖాములు 75 ఎకరాలు మాత్రమే (గ్రే గ్రాన్ అంటారో యేమో తెలంగాణా ప్రాంతాలో) అక్కడ 75 ఎకరాలు మాత్రమే ఉన్నట్లు, 300 ఎకరాలు జాగీర్దార్ ల్యాండుగా 1847 నుంచి ఉన్నటువంటి రికార్డులలో కనిపిస్తున్నాయి. 145 పెటన్ క్రింద సి.ఆర్.పి.సి. యాక్షన్ తీసుకోవడం మరల జాగీర్దార్ ఫోటోలో ఉన్నట్లు నిర్ణయించి వారికి అప్పగించడం జరిగింది. లిక్కడ పసిరితి యెట్లా ఉందంటే జాగీర్దార్ స్వాధీనంలోనే యీ ఖామి ఉంటు వచ్చింది. ఆయన లిగల ప్రార్ ఒకాయన చనిపోయిన తర్వాత జాగీర్దార్ లిగల్ ప్రార్ ను నిర్ణయించే లోపల యివి కంచ ఖాములుగా ఉన్నాయని ఆక్షన్లో పెట్టడం ఒక వ్యక్తి దగ్గర ఆక్షన్లో తీసుకోవడం, మరల దీనికి లిగల్ ప్రాయర్ గా వచ్చినటువంటి జాగీర్దార్, దీనిని కలెక్టరు దగ్గర పైలు చేసి తనదేనని చెప్పడం, ఆ కంచ పోలం లిగ్ ను యిచ్చింది కేస్ లో చేయడం జరిగింది. తర్వాత ఆ లిగ్ పోలర్ అపీలు చేస్తే మరల రిమాండ్ చేయడం జరిగింది. దానిమీద నాకు అనిపిస్తున్నది యేమిటంటే రికార్డు ప్రకారం ఆనాడు ఉన్నది బి.పి. రామిరెడ్డిగారు కాదు. ఆర్.డి.ఓ.గా ప్రతాపరెడ్డిగారు అని అనిపిస్తున్నది. ప్రతాపరెడ్డి గారి రిపోర్టును కలెక్టరుగారు అడిగినారు. ప్రతాపరెడ్డి గారి రిపోర్టు ప్రభుత్వం దగ్గర మాత్రం లేదు కాని ఒక విటిషన్, ఒక ఫోటోస్టాట్ కాపీ, ఆ ఫోటోస్టాట్ కాపీలో సంత.ం లేదు — ప్రతాపరెడ్డిగారిది. ఒక విటిషన్ ను ఎన్ క్లోజ్ చేసి ఉంది. హరిజనుల వక్షంగా బహుళ యీ విటిషన్ అందినట్లుగా ఉంది. ప్రతాపరెడ్డి గారి రిపోర్టులో ఉండేది యేమిటంటే అది రిపోర్టు, ఆర్డర్ ను కావని మనవిచేస్తున్నాను. ఆనాడు కలెక్టర్ కు యీ నివేదిక పంపినట్లుగా, కలెక్టర్ ను ఎడ్రస్ చేసినట్లుగా ఉంది. ప్రతాపరెడ్డి గారి ఉద్దేశ్యం దానిలో కనపరచింది యేమిటంటే జాగీర్ అకాలిషన్ యొక్క ప్రకారం జాగీర్దార్ సాగు చేస్తూ ఉంటే సాగు అంటే స్వంతంగా దున్నకపోయినా కార్మికుల ద్వారా యీ సాగు చేస్తూ ఉంటే ఆ ఖామి జాగీర్దార్ కే పోతుంది. ఇంకొకటి కాంపెన్ సేషన్ యిక్కడ యీ జాగీర్దార్ క్లయిమ్ చేసినట్లు తెలుస్తోంది. ఆ ఖాములు వరులకుంటేనే కదా కాంపెన్ సేషన్ క్లయిమ్ చేయాలి. యీ కాంపెన్ సేషన్ యిస్తూ యీ ఖాములు జాగీర్దార్ కు దాఖలుపరచడం న్యాయం కాదు. అందువల్ల హరిజనులకు, తదితర పేదలకు యీ ఖామిని అమ్మడం న్యాయంగా ఉందని ప్రతాపరెడ్డిగారి నివేదికలో అంటే యీ ప్రతాపరెడ్డి గారి నివేదిక అని చెప్పబడుతున్నటువంటి సంతకంలేని ఫోటోస్టాట్ కాపీలో యీ విధంగా కనపడుతోంది. దీనిమీద ఆనాడు కలెక్టరు యే చర్య తీసుకున్నట్లు కనపడలేదు. జాగీర్దారు పో సెషను క్రింద 315, 318 సంవత్సరాలుగా ఉండి పోయినది : అనుకుని అట్లాగ కొనసాగుతూ వచ్చింది. జాగీర్దారు వారసులు ఈ లాండు సీలింగు ఏట్లా డిక్లేషనులో ఈ విషయాలన్నీ పొందుపరిచినారు. సర్ ప్రమి లాండు అని బ్రిట్లెన్ లో తేల్చింది. ఈ సర్ ప్రమి లాండు ప్రభుత్వము స్వాధీనము చేసుకన్నది. ఆ స్థితిలో ప్రభుత్వము వెంగళరావు గార్లు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు లాండు సీలింగు ఏట్లా 4 (1)కు ఎఫ్సెండుమెంట్లు తీసుకుని వచ్చినప్పుడు లిగల్ హాయిర్స్ కు మార్పులు ఫుల్ యూనిట్ వచ్చినందువల్ల జాగీర్దారులకు చేసి లాండు హాండులవర్ చేయడం జరిగింది. వీరు మరల శ్రీ మంసీరాం

9-50 a. m.

వగైరాలకు అవ్యవసాయం జరిగింది. యిప్పుడున్నటువంటి పరిస్థితి ఏమిటంటే పేర వారు హరిజనులు యితరులు కోర్టుకు పోయారు. గవర్నమెంటును యిందులో పాల్గొని కలవలేదు. భూమి ఉన్నవాళ్ళు, భూమి స్వాధీనములో ఉన్న వాళ్ళు వైరాలను కలిపారు. వారికి, వారికి మధ్యలో కోర్టులో వ్యవహారాలు జరుగు తున్నాయి. మేటరు సబ్ జూడిస్, కోర్టు ఏమి చేస్తుందో చూడాలి. ప్రభుత్వ పక్షంగా ఏమి చేయాలో మిమ్ముల్ని నలవో యివ్వలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు :—మంత్రి గారు సమాధానం చెప్పినది ప్రయివేటు భూమిగా భావించి ఆ కథనం చెప్పి ఉంటారు. 38 (ఎ) క్రింద, కౌలుదారీ క్రింద, లాండు సీలింగు పట్టు క్రింద డిక్రీలేవన్ను ఉన్నాయి. నేను యిచ్చిన మెమోరాండములో తేడలు నెంబర్లు వగైరాలు యిచ్చాను, దాని తేవ్ చేసుకుని జడ్జిమెంటు కానీ, బోర్డు ఆఫ్ రెవిన్యూ మంచి యు సెక్షను నుంచి తెప్పించుకుని చూడండి. బోర్డు జడ్జిమెంటులో, వెక్ర చేరియట్ జడ్జిమెంటులో ఈ భూములు ప్రభుత్వానికి అని నిర్విద్యుంద్యముగా సుస్పష్టముగా రికార్డు చేయబడినవి. తరువాత రికార్డు మాయంచేయడంజరిగింది. లాండు రికార్డులో భూస్వామి పేరు ఉంది. భూస్వాములకు వ్యతిరేకంగా వచ్చినటువంటి జడ్జిమెంటు కథ ఏమైనది? అని అన్ని రెవిన్యూ బోర్డులో ఉండాలి కదా? ఈ జరిగిన తనంగా అంకా చూస్తే, ఈ జడ్జిమెంటు చూస్తే భూస్వాములు అమి స్వార్థంతో చేసిన తతంగమే కదా. ప్రభుత్వాన్ని ప్రక్కదారి పట్టించేవిధంగా ప్రభుత్వాన్ని మోసము చేసే విధంగా చేసినదే కదా. హరిజనులకు న్యాయం జరగడం లేదు. మంత్రిగారు శ్రమపడి యింత సమాధానం చెప్పారు. కాని దాని వలన పేద ప్రజలకు హరిజనులకు న్యాయం జరగడం లేదు. ప్రభుత్వ భూమిని గుర్తించి దానిని పేదలకు యిస్తే ఉపయోగపడుతుంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి నేను మనవిచేసింది ఏమిటంటే ఫైల్ నెంబర్లు, తేడలు యిచ్చాను. దానిని ఆచరణలో పెడతారా?

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుబరెడ్డి :— అప్పుడు బోర్డు ఆఫ్ రెవిన్యూ ప్రభుత్వ భూమిగా డిక్లర్ చేసినట్లుగా యిక్కడ మన దగ్గర దాఖలాలు ఏమీ లేవు అటువంటిది. ఏదైనా గౌరవ సభ్యులు దగ్గర ఉంటే దానిని చూపిస్తే దానిని ఆధారము చేసుకుని దాని మీద ఏమి చేయాలా అనేది తప్పకుండా ఆలోచన చేస్తాము. నా అవగాహనకు వచ్చినది ఏమిటంటే ఆ కాలములో ప్రాదరాబాదు నవాబు గారి కాలములో ఎరెస్టైవ్ ప్రాదరాబాదు స్టేట్ లో కొంతమంది విలేజ్ ఆఫీసర్లు కాఫీ బీడి యిస్తే రికార్డులో ఏమి వ్రాయమంటే అది వ్రాసేవారు. నేను అంతమంది విలేజ్ ఆఫీసర్లు అటువంటి వారు అని అనను. లేకపోతే సాగుకు, లాయకి కాదు అని ప్రకాశరెడ్డిగారు ఆయన నివేదికలో పొందుపరిచారు. అది ఆయన నివేదిక అయితే నిజముగా, అది కంటే గొప్ప పెంచేవారు అంటున్నారు, లీజుకు యిచ్చేవారంటున్నారు. సాగు చేయలేదు అంటున్నారు పట్టులో సాగు చేస్తున్నటువంటిది జాగీర్దారు కదా అని ఆయనకు యివ్వాలి. కాని ఆయనకు చెందరు. యిది ఎట్లాగు వచ్చిందో నాకు అర్థము కాలేదు. యిది 36, 37, 38, 40 సంవత్సరాల క్రిందట జరిగిపోయినట్లు వంటిది. అప్పుడు బహుశా అంటే 1957 సంవత్సరములో శ్రీ రాజేశ్వరరావుగారు

యం. యల్. ఏ గా ఉండేవారు అనుకుంటా. అప్పుడే వారు ఈ కథ బయటకు లాగి ఉంటే రికార్డు దొరికి ఉండేది అప్పుడు బోర్డు ఆఫ్ రెవిన్యూను ప్రభుత్వం రిమైండు చేస్తే ఆర్.డి.బి. రిపోర్టు కలెక్టరు తెప్పించుకుని ఎందుకనో 35 ఏండ్ల క్రిందట జడ్జిమెంటు యివ్వకుండా పోయారు. ఈ లోగా అనేక ట్రాన్సు కాటన్సు జరిగినవి అనేకమంది చేతులు మాంసవి. లాండు సీలింగు ఏళ్లుకు వచ్చినది. సర్వేస్ ల్యాండు అని తెలియ. రెవ్యూము చేసి భూస్వామికి యిచ్చి నారు. ఆయన బోల్డు మందికి అమ్మినారు. రికార్డు అంతా జాగీర్దార్లకు అను కూలంగా స్వప్తించి 30 ఏండ్లు నడిచిన కథ యిది ఆర్.డి.బి. రిపోర్టు ప్రకారం ఆ ప్రభుత్వ భూమిని హరిజనులకు, పేదలకు అమ్మి ఉంటే ఈ నాడు ఈ పరిస్థితి ఉండేది కాదు. ఈ నాడు వమ్ముల్ని ఏమి చేయమంటారు. శ్రీ రాజేశ్వరరావు గారు రెండు మూడు సంవత్సరముల క్రిందట రిపోర్టు జేస్ చేసుకుని రిపోర్టు అడిగాము. కలెక్టరు సరిగా రికార్డు దొరికనో ఏమో రిపోర్టు వంపలేదు. ఖచ్చితంగా ట్రైము లిమిట్ పెట్టి కలెక్టరు దగ్గర నుంచి రిపోర్టు తెప్పించుదాము. యివ్వకున్నటువంటి పరిస్థితి ఏమిటంటే ఈ విషయంలో వర్ష మెంటును ఇన్ వాల్వ్ చేయకుండా అక్కడున్నటువంటి రెండు ప్రయివేటు పార్టీలు ఒకరి మీద ఒకరు కొన్ని కేసులలో పిటిషనర్లు, కొంతమంది కొన్ని కేసులలో రెస్పాండెంట్స్, వాళ్ళు రెస్పాండెంట్స్ అయితే ఏళ్ళు పిటిషనర్లు. ఏళ్ళు పిటిషనర్లు అయితే వాళ్ళు రెస్పాండెంట్స్. ఈ విధంగా ఆ ఊరిలో ఎక్కువ మంది కోర్టులు పాలై నారు. ఈ పరిస్థితి గత 30 ఏండ్లుగా నడిచిపోయింది. ఏమి చేయాలి. దాఖలాలు ఏమి పెట్టుకుని చేయాలి? ఎంక్వైరీ జేయించడానికి సిద్ధమే. ఎవరిని ఎంక్వైరీ జేయమంటారు? ట్రైము లిమిట్ పెట్టమంటారా? టరమ్ము ఆఫ్ రిఫరెన్సు పెట్టమంటారా? దేనికైనా సిద్ధమే. ఈ ప్రభుత్వము ఏ జాగీర్దారును గాని, ఏ భూస్వామిని గాని రక్షించడానికి సిద్ధముగా లేదు. ఆ భూస్వాములు ఎవరో మాకు తెలియదు. ప్రతిపక్షాలు సూచించండి. ఏ ఎంక్వైరీకైనా సిద్ధమే

శ్రీ యన్. ఇంద్రవేనారెడ్డి:— మంత్రిగారు సమాధానం చెబుతూ పులిసీరాంగారు అని అన్నారు. ప్రజెంట్ తెలుగుదేశం యం పి. యేనా?

శ్రీ నల్ల పురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:— కొనండి. యం. పి. లు భూములు కొనకూడదా? (యంతలో సమరసింహారెడ్డి గారు లేచారు) సమరసింహారెడ్డి గారు మీ కాంగ్రెసు పార్టీలో ఉన్నప్పుడే కొన్నారు. విత్ గుడ్ ఫెయిత్ కొన్నారు.....

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి (గద్వాల):— యివ్వకు మీ పార్టీలో ఉన్నారు. కనుక చే ఆయనను కప్పితున్నారు.

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి:— మంత్రిగారు సమాధానం చెబుతూ ఫైల్ లేదు అని చెప్పినారు. ఫైల్ నెంబరు పట్టుకు. తను పిటిషన్లు యిచ్చి ఉన్నాయి. ఆ భూమి ప్రభుత్వభూమి అని నిర్ణయించిన కచ్చితంగా రిపోర్టు భూమి జాగీర్దారుకు ఎట్లాగు పోయిందోనోది నా సూటి ప్రశ్న. తెలియకూడు.

సంవత్సరాలు కాదు, గత 30 ఏండ్లుగా సాగిన కథ ఇది. ఈ భూమి ఆయనకు ఎట్లాగు పోయింది. జాగీర్దార్ల ఎజాల్షను ఏళ్లు ప్రకారం ఈ భూమి సాగు చేయబడలేదు, కంచె అది. ఆ భూమి ప్రభుత్వ భూమి అని బోర్డు ఆఫ్ రెవిన్యూ నిర్ణయించిన తరువాత రికార్డు సృష్టించబడింది. తులసిరాంగారు కాంగ్రెసు యంపి. గా ఉన్నప్పుడు కథ సృష్టించి ఈ భూమిని కాశేసిన మూట వాస్తవం. ఆ భూమిని కొన్నట్లుగా కథ సృష్టించారు. దానిని ఆధారము చేసుకుని కథ సృష్టించబడింది. ముందు వచ్చిన చెవులు కన్నా వెనుక వచ్చిన కొమ్ములు వాడి అన్నట్లుగా ఉంది. ఈ విషయాలన్నీ కేరాలంటే హాస్ కమిటీని వేయండి. జాడిమి నుల్ ఎంక్వేరీ వేయండి, లేకపోతే హాస్ కమిటీని వేసి ఈ కథను అంతా బయటకు లాగండి.

-00a m.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:— ఆ నాడు రెవెన్యూ బోర్డు దీన్ని ప్రభుత్వ ల్యాండుగా ఉత్తరువులు జారీ చేసినట్లుగా మాకు ఎక్కడా కనిపించడం లేదు. మీ దగ్గర ఆ ఉత్తరువు కాపీ వుంటే అది ఇస్తే.....

(ఇంటరప్షన్సు)

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:—హాస్ కమిటీని వేయండి. కమిటీ ముందు వాటిని తీసుకొని వస్తాము

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి:— ప్రతి రోజూ హాస్ కమిటీని వేయడం అంటే మరి సలీసు అవుతుండేమోనని

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:— తమరే అన్నారు. ఏ ఎంక్వయరీ అయినా వేస్తామని అన్నారు.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి:— హాస్ కమిటీకన్నా, ఎవరినైనా ఏ.సి.ఎల్.ఆర్.ను గాని, లేదా కమిషనర్ ఆఫ్ ల్యాండ్ సీలింగ్ నైనా గాని, ప్రెసిడెంట్ ఇక్విటరీ, దొరస్వామిగారిని గాని, మునివెంకటప్పగారిని గాని లేదా ఎవరిని వేయమంటారో ఎంక్వయరీ చేయడానికి రోజూ హాస్ కమిటీ అంటే బయటి ప్రపంచము ఏమనుకుంటుంది?

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:— ఇది 250 ఎకరాల భూమి. హైదరాబాదు దగ్గరున్న భూమి. తమరే ఆలోచన చేయండి. మీరు అధికారంలో వున్న వ్యక్తులు, ఇటువంటి పరిస్థితులలో దాన్ని.....

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రవేనారెడ్డి:— అక్కడ 170 ఎకరాలు ప్రయివేటు భూమి మీద హాస్ కమిటీని వేస్తామని అంటారు ఇక్కడ 250 ఎకరాలు ప్రభుత్వ భూమి పోతున్నదంటే హాస్ కమిటీని వేయమని అంటే ఇక్కడి న్యాయం? న్యాయం చేశారాలంటే హాస్ కమిటీని వేయండి....

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి:— ఎవరికి జరిగింది ఏమీ లేదు. వున్న సంగతి ఏమంటే కోర్టులో టైటిల్ దొరకు హక్కు పోతున్నదంటే, మనమిక్కడ హాస్ కమిటీని వేస్తే ట్రైబ్ చైన్స్ ఎంపికలకు సమంజసంగా వుంటుంది?

శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డి:— ఇప్పుడు మంత్రిగారు ఏమన్నారంటే వారు కోర్టులో ట్రైటల్ కొరకు కొట్లాడుతుంటే, హౌస్ కమిటీ వేయడం తప్పు అని అన్నారు. అంతే కదా? ఎందుకంటే వారు సేను అనలేదని అంటారు మరల ఇప్పుడు రిపీట్ చేస్తున్నాను. వాళ్ళు ట్రైటల్ కొరకు కోర్టులో కొట్లాడుతున్నారు, అందువల్ల హౌస్ కమిటీని వేయమని అడగడం తప్పు అని చెప్పాడు. నిన్న 177 గజాల విషయంలో ట్రైటల్ విషయంలో వలనే కోర్టులో కొట్లాట జరుగుచున్నది. ఇప్పటికీ మ్యాటర్ ప్రాజెక్టులో అపీల్ వెండింగులో వున్నమాట వాస్తవమా కాదా? అలాంటప్పుడు మంత్రిగారు హౌస్ కమిటీని ఎట్లా చేశారు?

శ్రీ నల్ల పురెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి:— నిన్న వచ్చింది ట్రైటల్ డిస్ పూట్ కాదు. ఫాల్సిఫికేషన్ అఫ్ డిక్లరేషన్— నిన్న దొంగ సర్టిఫికేట్— వెంగళరావు ప్రొడ్యూస్ చేసిన కేసు. ఇది ట్రైటల్ కొరకు కోర్టులో వుంది. అప్పీల్ సిలింగ్ యాక్ట్ ప్రొవిజన్స్— మోసము— చీటింగ్ లో ఇన్ వాల్యూయిన వెంగళరావు దొంగవలె చేశారు. దానికి దీనికి సంబంధమేమి? ఇది ట్రైటల్ డిస్ పూట్. కేంద్ర మంత్రి దొంగ పని చేశారు *** లేకుండా మరలా మాట్లాడుతున్నారా?

(యింటరప్ట్ సెన్)

Sri Ch. Vidyasagar Rao:— He must withdraw his words.

• Sri P. Ramachandra Reddy (Sangareddi):— He has to apologise.

Mr. Dy. Speaker:— No, No. Nothing will go on record.

శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డి:— మంత్రిగారికి సభా మర్యాదలు తెలియకపోతే నేర్చుకొనమనండి. ఈ మంత్రిగారు ఇక్కడ సభ్యులను, xxx వుందా అని అంటున్నారు. ఈ మంత్రికి “xxx వుందా”? అని అంటున్నాను. మీ మంత్రిగారికి బుద్ధి వుందా అని మరల అంటున్నాను. ముందు వారి మాటలను ఎక్స్ పంట్ చేయమనండి.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :— అధ్యక్షా, పాయింటాఫ్ ఆర్డర్ రెయిట్ చేస్తున్నాను.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— ఏ రూలు క్రింద అడుగుతున్నారు?

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :— వాస్తవ మేమిటంటే ఈరోజు వచ్చిన చర్చ ఒక తెలుగుదేశం ఎం.పి.కి సంబంధించినటువంటిది. నిన్న కాంగ్రెసు ఎం.పి.కి కేంద్ర మంత్రికి సంబంధించినటువంటిది. కాంగ్రెసు ఎం.పి. చేస్తే ఒక తప్పు ఆయన కాంగ్రెసు ఎం.పి.గా వుండి తప్పు చేశారని వివరాల్లో వచ్చింది. కాంగ్రెసు ఎం.పి.గా ఆనాడు తప్పుచేసి, ఈరోజు తెలుగుదేశం ఎం.పి. ఆయన తరువాత, ఆయన తప్పును కప్పిపుచ్చుకొనడానికి ఇంత వ్యయం తనము చేస్తూ, పైగా ‘xxx లేదా’ అని మంత్రిగారు అనడం ఈ సభలో— అది అందరి గౌరవ సభ్యులను అన్నట్లే అవుతుంది. దానిని ఎక్స్ పంట్ చేయాలి. ఈ సభలో మంత్రిగారు క్షమాపణ చెప్పకోవలసిన అవసరముంది.

xxx expunged as ordered by the Chair,

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—వారన్నమాట మీరే నేను రూలింగ్ ఇచ్చాను.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—అసలు వెంగళరావుకు పోల్చడం—
దీనికి దానికి సంబంధము ఏముంది? ... (ఇంటరప్షన్స్) ... నేను మిమ్ములను
అడగడం లేదు.... (ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టరు డిప్యూటీ స్పీకర్ :—గౌరవ సభ్యులు అడిగిన దానిమీద - అన్
డిగ్నిఫయిడ్ నా, అన్ పార్లమెంటరీ నా అనేది నిర్ణయించి రూలింగ్ ఇచ్చే
అధికారం నాకుంది. నేను రూలింగు ఇవ్వడం కూడా జరిగింది. కనుక దాని
మీద చర్చ అనవసరము.... (ఇంటరప్షన్స్) వరేంద్రగారు, సమరసింహారెడ్డి
గారు మాట్లాడిన 'అన్ డిగ్నిఫయిడ్' దానిమీద రూలింగ్ కూడా ఇవ్వడం కూడా
జరిగింది. రూలింగ్ ఇచ్చిన తరువాత చర్చ అనవసరము.. (ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డి :—'xxx లేదా' అని అంటే xxx లేదా అని
అన్నాను. మరల కూడా అంటాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—నేను రూలింగు ఇచ్చాను. రూలింగు చెప్పాను.
10-10 a. m. xxx ఉండా అని వారు మాట్లాడారు. xxx లేదు అని మీరు మాట్లాడారు. ఈ
మాటలు ఎక్స్ పంజి చేశాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి :—అధ్యక్షా, గౌరవ మంత్రులు అసభ్యమైనటువంటి
అసందర్భమైనటువంటి మాట్లాడిన వా మాట్లాడకు భంగము కలిగేట్లు మాట్లాడి
నప్పుడు గొప్పతనము ఏమిట. అని చెప్పడం గొప్పతనము కాని దానికి
నట్టుపడిటం గొప్పతనం కాదు. కాబట్టి దీనిని సారీ అని చెప్పడం మంచిది.
ఎవరికైనా మాటలు దొర్లవచ్చు. ...

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—అది ఏమీ అన్ పార్లమెంటరీ కాదు.
xxx అని మాట్లాడినవాడికి xxx లేదు.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ పి.పాన్. విద్యాసాగరరావు :—శ్రీనివాసులురెడ్డిగారు సభలో ఉన్న
వారిని అందరినీ తిట్టారు. వారు విత్ డ్రా చేసుకోవాలి.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—నేను రూలింగు ఇచ్చాను. రికార్డు నుంచి
ఎక్స్ పంజి చేసిన తరువాత క్వశ్చన్ ఏమి వుంది. దీనిమీద రూలింగ్ ఇచ్చిన
తరువాత విత్ డ్రా చేసుకునే సమస్య ఉత్పన్నం కాదు.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డి :—xxx లేదు అంటున్నవాడి xxx గద్దరింది.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ మహమ్మద్ రజబాలి :—అధ్యక్షా, అసలు ప్రశ్న వేసిన వాళ్ళము మేము.
అప్రశ్నకు మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పారు. చాలాకాలంగా రివ్యూ రికార్డులో

ఉన్నట్లువంటి రికార్డులను బట్టి ఆధారము చేసుకుని వాసు చెప్పాగా. రాజేశ్వరరావు గారు తారీఖులు అన్ని తెలియజేస్తూ లెటరులు వాగారు. వివరంగా చెప్పారు. తెలంగాణా జాగిర్ ఎకాలిజన్ ఓట్ల వచ్చి తరువాత అన్నింటిని ఎక్కడ బిల్లు మకాలు ఉన్న ఎక్కడ ఆక్రమణదారు ఉన్న అన్నింటిని సర్వే చేయించారు. ఎవరి స్వాధీనంలో ఎక్కడ ఎవరి భూమి ఉన్నది అనేది మంత్రి భూమి ఉన్న అన్ని స్పష్టంగా ఆకారాలు వేసి ఫారములు కూడా ఇవ్వడం జరిగింది. ఇక్కడ రాజేశ్వరరావు గారు వేర్వేరుగా టంగలో నివసించు వెలికి తెస్తే ఇవి అన్ని బందోబస్తు రికార్డులో తప్పకుండా ఉంటాయి. ఇది గ్రేటింగు పర్వసుకి ఉన్న భూమి. సాగు చేసే భూమి కాదు ని స్పష్టంగా ఉంది. అనాడు ప్రభుత్వాన్ని ధమ్మ పెట్టుకని కొందరు దీనిని స్వాహా చేయడానికి ప్రయత్నం చేశారు. ఇప్పుడు ఆయన ఎంపిగా ఉన్నాడు. పార్టీ నామమాత్రంగా ఆయన పేరు ఉందిగాని మూడవ వ్యక్తి నడుపుతున్నాడు. కాగితాలు అన్ని వెలికి తీస్తే తెలుస్తుంది. ఇన్ని పర్మిట్లున్న ఇండ్లనా గవర్నమెంటు చాటి జోలికి వెళ్ళకుండా పై పెనమాధానాలు ఇవ్వడం బాగాలేదు. రాజేశ్వరరావు గారి లెటరు ఆధారము చేసుకుంటే చాలా వివరాలు బయటికి వస్తాయి. బందోబస్తు రికార్డులో హరిజనులకు ఇచ్చారా లేకపోతే తర్జుమెన్స్ కి ఎవరికైనా ఇచ్చారా అన్ని బయటికి వస్తాయి. దానిని తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ప్రైడరాబాదు చుట్టు ఉన్న జాగిర్ దారి భూమి గురించి ఎంక్వయరీ పెట్టించాలి అనే కోరిక మాకు ఉంది. దీనిపైనే హబ్బు కమిటీ వేసుడానికి వెనక్కు పోనక్కరలేదు. కమిటీ వేసినట్లయితే సమస్య పరిష్కారం అవుతుంది అధ్యక్షులవారు నన్ను పిలిచి నన్ను మాట్లాడమన్నారు. మాట్లాడుతుంటే చుట్టూ ఒక పెద్ద వలయాకారం ఎర్పడితే నేను నిలబడడం జరిగింది. సంస్కారం కలిగినటువంటి పెద్దలు ఎవరైనా గాని సంస్కారం తప్పి మరణానంతరం బాపట్ల త్యానికి భిన్నంగా ప్రవేశాలు చేసుకోవడంతో మనలను చూసి అంధ్ర దేశంలోని ప్రజానీకం మరొక ఆలోచనలో ఉన్నారు. నిన్నటి సంఘటన చూసి మరీ ఇదిగా ఉన్నారు.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులరెడ్డి :—ప్రశ్న చేయండి. మీ సలహాలు ఎందుకు ?

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఏమట్టి అంశంనా తమ యిష్టము 10-20 a.m. వచ్చినప్పుడు లేచి ఒక సభ్యుడు మాట్లాడుతుండగా ఉన్న మాట్లాడకున్నాని యిక్కడ ఎవరు ఎలా వ్యవహరిస్తారు ? ఒక సభ్యుడు మాట్లాడుతున్నప్పుడు మరొకరు తమరి పరిమిషన్ లేకుండా మాట్లాడడానికి లేదు. హావుస్ ను ఆకంట్లోలు చేయాలి కోరుకున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ రజబాలి :—ఇలాంటి భూమి ఆక్రమణలు వచ్చినప్పుడు ధానిమీద ఎంక్వయరీ కాకూర్చి. హావుస్ కమిటీ ద్వారా ఆ ఎంక్వయరీ జరిపించి ప్రభుత్వమునకు ఉప్పు బియ్యం తాదాన్ని తగ్గించుకునే బాగుంటుంది.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—దీనిమీద హవుస్ కమిటీని వేయడానికి నాకేమి అభ్యంతరంలేదు హవుస్ కమిటీని వేయడానికి అంగీకరిస్తూ ఐ వాన్ టు గో ఆన్ రికార్డ్ సర్. ఈ ఎన్.టి.ఆర్. ప్రభుత్వం పరిశీలన ప్రభుత్వం కాదు.

(ఇంటర్వ్యూ)

ఈ ప్రభుత్వం ఎంతో ఉదారంగా హవుస్ కమిటీని వేయడానికి ఒప్పుకుంటే యిక్కడ మాటమాటకూ ఇంటరవ్యూ చేయకూడదు. దో కాండక్టు గురించి మీకు తోచిన సలహాలు యి సే మేము తీసుకోవలసిన పరిస్థితిలేదు. మాకూ చరిత్ర ఉంది. రెజిస్ట్రేషన్ అంటే మాకూ తెలుసు. కాని దురదృష్టం ఏమిటంటే నేను అన్నది అన్ సార్ల మెంటరీ మాటలు కాకపోయినా వారు దుర్భాషలాడినా ఉన్నాకున్నాను. ఆ మాటలు ఎక్స్ ప్రెజ్ చేసారు. కాని జాగీర్ ఎలాటిషన్ యాక్టు ఇంప్లీమెంటేషన్ ఓ, అర్బన్ సీలింగు యాక్టు మీద వచ్చిన ఆరోపణలు పీర్స్ పండగకు—గోకుల అప్పమికి సంబంధం ఎంత ఉందో అంతే ఉంది. తులసిరాంగారూ యీనాడు తెలుగుదేశం ఎం.పి. అయినా ఆయన కాంగ్రెసులో ఉన్నప్పుడే ఆ భూమిని గుడ్ ఫ్రైత్ తో కోన్నారు. రిగి ఫళ్ళనుంచి జాగీరుదారు స్వాధీనంలో ఉంటే ఎవరూ అడ్డుచెప్పలేదు.

శ్రీ మహమ్మద్ రజబాలి :—మంత్రిగారు యీ విషయాలన్నీ యిక్కడ చెబుతుంటే మా హవుస్ కమిటీ నిర్దిర్యం అవుతుంది.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :— నేను రికార్డులోనికి వెళ్లదలనుకున్నాను. అందువల్లనే మరల నేను రిపీట్ నేనున్నాను. ఈ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం పేదవారికొరకు పోరాడే ప్రభుత్వం. జమీందారుల కొరకు, భూస్వాముల కొరకు పోరాడే ప్రభుత్వం కాదు పేదవారికి మేలు చేయాలనే ఒక హవుస్ కమిటీని వేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను. ఆ జాగీరు గ్రామానికి హవుస్ కమిటీ పోతుంది. బహిరంగంగా విచారణ చేస్తుంది. కానీ ఆ కోర్టులో ఉండే కేసులు కూడా ఏ విధంగా పరిష్కారం చేయాలో చెప్పండి. హవుస్ కమిటీని వేయడానికి యీ ప్రభుత్వం ఒప్పుకున్నది కాబట్టి కమిటీ ముందుకు వచ్చి ఎవరిదగ్గర డాక్యుమెంటరీ ఎవిడెన్సు ఉన్నా పోడ్యూట్ చేయండి ఈ హవుస్ కమిటీ ఆ గ్రామానికి కెళ్లి బహిరంగ విచారణ చేసి రిపోర్టు యిస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— ఈ రోజు పత్రికలలో కాద్దూనలు కూడా వచ్చాయి. దానికి మనం తలవంచుకోవాలి. ఇక్కడ సభ్యులు సంస్కారం పోయే పరిస్థితిలోనికి వచ్చారు. సభ్యత లేని భాషలు యిక్కడ ఉచ్చరించవద్దని మనవి చేస్తున్నాను ఈ పరిస్థితులలో భారత దేశంలో మన రాష్ట్రం ఆ ప్రతిష్ట పాలు అయ్యే విధంగా ఉంది. కాద్దూనులలో జంతువులతో పోల్చి చూపించడం జరుగుతోంది విషయం విషయంగా మాట్లాడాలి తప్ప అనవసరమైన మాటలు యిక్కడ ఎందుకు మాట్లాడతారు ?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—మంత్రిగారు దీనిమీద హవుస్ కమిటీని వేయడానికి ఒప్పుకున్నాడు డా? ఇంకా చర్చ కొనసాగడం దేనికి ?

శ్రీ సి.పావ్. రాజేశ్వరరావు :— మంత్రిగారు హవుస్ కమిటీకి ఒప్పు కోసడం చాలా ముఖ్యమైన విషయం. మంత్రిగారు మాట్లాడుతూ యిన్నాళ్ళ నుంచి ఎందకు ఊరుకున్నారన్నారు. కాని పెద్ద భూస్వాముల పెత్తందార్ల గురించి బాడీ రాజకీయాలు సాగుమానే ఉంటాయి. తరువాతనే అవి బయటకు వస్తాయి. అందరూ బుద్ధిమంతులుగా ఉంటే యీ రాజ్యము యిట్లాగు చెడి పోయేది కాదు మోసాబ, అక్రమాలు జరిగాయి ఆ గ్రామంలో 75 హరిజన కుటుంబాల పొట్టలు కొట్టి 250 ఎకరాల భూమిని మధ్య దళారీలు కాగితాలు సృష్టించి, అబద్ధపు సాక్ష్యాలతో అనేకరకాలైన అన్యాయాలు చేసారని మా నాదన. ఏమైనా మంత్రిగారు హవుస్ కమిటీకి ఒప్పుకున్నారు. ఆ హవుస్ కమిటీ ముందు బోర్డు ఆఫ్ రెవెన్యూ, సెక్రటేరియట్, కలక్టరేట్స్ లో ఉన్న రికార్డులన్నీ ప్రభుత్వం అదృశ్యపెట్టు చూడాలి. ఈ హవుస్ కమిటీ పూర్తిగా విజయవంతంగా నిర్వహించబడాలని కోర తున్నాను.

(శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి :— మాట్లాడడానికి లేచారు.)

(చైర్మన్ బెంచెన్ నుంచి నో - నో అన్నారు.)

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి :— డిప్యూటీ స్పీకరుగారి ప్రిజెంట్ తో మాట్లాడు తున్నాను. మంత్రిగారు యిప్పుడు గోకులాష్టమికి, ఏరువాక వున్నమికి ఏమి సంబంధం అన్నారు. నేను ఏమి సంబంధం ఉంది చెప్పదలచుకున్నాను అర్బన్ సీటింగుకు యీ జాగిర్ చారి ఎటాలిషన్ యాక్టుకు ఏమి సంబంధమో చెబుతాను.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— మంత్రిగారు హవుస్ కమిటీ వేసారు కదా ? తరువాత రెవెన్యూ మినిష్టరుగారు మాట్లాడినది ఎక్స్ పంక్ట్ చేశారు. ఇంకా చర్చ ఎందుకు కొనసాగించాలి. ఇప్పుడు పార్టు నోటిసు క్వశ్చను విషయంలో యింకా మెంబర్లు మాట్లాడదలచుకుంటే హవుస్ కమిటీ వేసిన తరువాత చర్చ అక్కర లేదు.

Business of the House.

శ్రీ సి.పావ్. విద్యాసాగరరావు :— నేను ఒక ఇంపార్టెంటు విషయం సభాద్యక్షికి తీసుకువస్తున్నాను. ఇప్పుడు లా మినిష్టరుగారు హవుస్ లో ఉన్నారు. ఇప్పుడు లా సెక్రటరీ పదవిలో ఎవరూ లేరు. దానిని సెవెన్స్ డిజిలనుంచి ఆప్పాయింటుమెంటు చేయాలి.

(ఇంటరప్షన్)

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— పార్ట్ నోటిస్ క్వశ్చన్ తరువాత రూల్ 804 కు సంబంధించిన మేటర్ ను టేకప్ చేయడం జరిగింది. దాని గురించి 10-30 a. m.

ఏమైనా చెప్పదలచుకొంటే చెప్పండి విద్యాసాగర్ రావుగారూ.

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎన్. రాఘవారెడ్డి :— ఒక ఉణుం అవకాశం ఇవ్వండి, ఉస్మానియా హాస్పిటల్ లో బెడ్ మీద వున్న మహిళపై అశ్వాచారం జరిగింది.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:— నోటీసు ఇవ్వండి. ఎలా చేస్తాను.

శ్రీ వి. వెంకటవతి:— నోటీసు ఇచ్చాము

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:—నోటీసు ఇస్తే డిఫినెట్ గా రేపు ఎలా చేస్తాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:— నోటీసు ఇచ్చాం, స్పీకర్ గారు అంగీకరించారు ఒక్క సెకండ్ ఇవ్వండి.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:—ఈ విషయం మీరు మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకు రండి.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర:—మినిష్టరుగారు ఏమి చెప్పాలా అన్న సంశయంతో ఉన్నారు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:—ఏమి జరిగిందో పత్రికలలో వచ్చింది, రాఘవ రెడ్డి గారు కూడా చెప్పారు. మంత్రిగారు స్టేట్ మెంట్ ఇస్తే ఏమైనా అనుమానాలు ఉంటే అడగండి.

వైద్య, ఆరోగ్య శాఖ ఘాత (డాక్టర్ డి. వెంకటేశ్వరరావు):—అధ్యక్షా, రాఘవరెడ్డిగారు, వెంటబడిగారు, రామకృష్ణన్ రావుగారు, అష్టినా రాయణగారు, వెంకటేశ్వరరావుగారు రూల్ 31 క్రింద నోటీసు ఇచ్చారు, ఇప్పుడే నాకు అందింది. ఈ రోజు 'ఉదయం' పేర్లో వచ్చిన విషయం.

(అంతరాయము)

శ్రీ వి. శ్రీరాములు:—బి.జె.పి వాళ్లం నోటీసు ఇచ్చాం.

డాక్టర్ డి. వెంకటేశ్వరరావు:—అందరూ ఇచ్చి వుండవచ్చు. ఈ విషయం ఈ వేళ 'ఉదయం' పేరులో వచ్చింది, గౌరవ సభ్యులు మానేఉంటారు. దానికి సంబంధించిన డేట్ కరెక్టుగా తెలియదు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:—81 నాడు జరిగింది.

డాక్టర్ డి. వెంకటేశ్వరరావు:—81-7-87 న జరిగింది. హెల్త్ మినిష్టరుగారు దీనిని మొదట కనుగొన్నాడన్న విషయం పేరులో వచ్చింది, గౌరవ సభ్యులు మానే ఉంటారు. ఆ వార్త జాబ్బు వెంటనే సస్పెండ్ చేసి అతనిపై పోలీసు విచారణ ఇవ్వడం కూడా జరిగింది. ఈ విషయంలో గౌరవ సభ్యులు వెలిబుచ్చుకున్న అందోళనను ప్రభుత్వం గుర్తించింది. అతనిని సస్పెండ్ చేయడమే కాకుండా డిటెన్టు పంక్తయిరికి కూడా ఆర్డర్ చేయడం జరిగింది. ఫ్రీలిమినరీ పంక్తయిరి జరిగింది. పంక్తయిరి జరిపి అతనిని ఊర్లు చేయడానికి కూడా చర్యలు తీసుకుంటాం. ఇక వార్త జాబ్బు కాదు, హాస్పిటల్స్ లో పని చేస్తున్న క్లాస్-4 ఎంప్లాయిస్ నిర్లక్ష్యతైతి గమనింపబడుతున్నది. గత వారం రోజుల క్రితం డిస్కస్ చేయడం కూడా జరిగింది. ఇక రి.పాయింట్ ఫార్ములా ప్రకారం విచిత్రమైన పరిస్థితి ఉంది. దాని ప్రకారం ఒక హాస్పిటల్ లో పని చేస్తున్న క్లాస్-4 ఎంప్లాయిస్ ను మరొక చోటికి ట్రాన్స్ ఫర్ చేశారని అవకాశం లేదు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— చేయవచ్చు.

డాక్టర్ డి. వెంకటేశ్వరరావు :— ఆ అవకాశం లేదు, నేను సమగ్రిగా పరిశీలించడం జరిగింది. కనీసం జిల్లాలోని హాస్పిటల్స్ లో పనిచేసే వారిని కూడా ఒక చోట నుంచి మరొక చోటికి ట్రాన్స్ ఫర్ చేసే అవకాశం లేదు. అందువల్ల కనీసం జిల్లాకు ఒక యూనిట్ - వై నా తీసుకొని వారిని ట్రాన్స్ ఫర్ చేయడానికి ఆర్డర్ రూపొందించాలని చెప్పడం జరిగింది. త్వరలోనే ఈ విషయమై విధాన నిర్ణయం తీసుకొని అలా చేసినట్లయితే లొంతవరకైనా ఇలాంటి సమస్యలు తీర్చడానికి వీలుంటుందని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

(అంతరాయము)

Sri D.K. Samara Simha Reddy :— Sir, under rule, 14th, all the Opposition Leaders have also signed in that notice. That notice has been signed by everybody from the House, from the Opposition side mostly. It is against the Chief Minister. That is pertaining to making an announcement, making a policy decision in a public meeting when the House is in Session. Particularly, on that particular day, when the House is sitting here, he made a policy statement in a public meeting. He ought to have not done. He has committed a breach of Privilege. As a matter of fact, Sir, this matter was discussed here on the floor of the House. Everybody in the Opposition, requested the Hon'ble Chief Minister to make such a statement in the House itself, to which he inclined to make a statement. He categorically rejected to make a statement on the floor of the House. Having rejected on the floor of the House, if the Chief Minister makes a statement outside, in a public meeting, that too, on a day when the House is in Session, it is a clear Breach of Privilege. All of us have given a notice but nothing has been communicated to us, as to whether it was rejected or it has been done otherwise. I would like to know as to what the position is.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— మీరు ఇచ్చిన నోటీసు స్పీకరుగారి పరిశీలనలో ఉంది. వారు పరిశీలన చేసి చెబుతారు.

శ్రీ యం. బాగారెడ్డి :— సమావేశాలు ఇంకా కేవలం రెండు రోజులే జరుగుతాయి.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— ఈ రెండు రోజుల్లోనే చెబుతారు. రాం మోహన్ రావుగారూ, మాట్లాడండి.

Sri Ch. Vidyasagar Rao :— Sir, I am trying to draw your attention since five minutes. Please permit me to say.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— చెప్పండి.

శ్రీ పి.కె.ఎస్. చిత్తాపాళెం రావు :— సభ్యులందరినీ అంతరించుకుంటే గురించి నేను రూల్ 804 క్రింద నోటీసు ఇచ్చాను, దానిని అడ్మిట్ చేసే మంత్రి

గారిచే సమాధానం ఇవ్వించండి. Directly it is affecting on the Legislature, దానివల్ల లెజిస్లేచర్ కు డైరెక్ట్ గా ఎఫెక్ట్ కాలేదనుకొంటే నన్ను కూర్చోమంటే కూర్చుంటాను. ఇప్పుడు ప్రభుత్వం ప్రాజెక్టుతో డైరెక్ట్ కాన్ఫ్లింట్ సైన్ లో ఉంది. కోల్తేర్వర రావుగారిని లా పెట్రోటరీగా తీసుకొంటామని ప్రభుత్వం అంటే అయినపై ఎంక్వయిరీ నడుస్తోంది కాబట్టి అయినను తీసుకొనడానికి వీలులేదని ప్రాజెక్టు చెప్పినా, ప్రాజెక్టును క్లారిఫై రూల్స్ ను ఎమెండ్ చేసి కోల్తేర్వర రావుగారిని లా పెట్రోటరీగా నియమిస్తున్నారంటే—They are going to thrust on him our Legislature. It is a very serious thing. The Law Minister should clarify this and it is a serious issue in the State. I therefore request the Law Minister through you, to clarify.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—ఈ విషయం మీద నోటీసు ఇచ్చారా మీరు?

శ్రీ సి హెచ్. విద్యాసాగర్ రావు :—ఇచ్చాం ఎక్కువ తులం లేదు కాబట్టి మినిస్టరు గారు ప్లేట్ మెంట్ ఇవ్వాలి. Sir, the Law Minister is ready to give a statement. With one sentence it will be over.

Minister for Law (Shri H.B. Narse Goud) :—Sir, I require a notice for the same.

Sri Ch Vidyasagar Rao :—Sir, Am I required to give a notice to the Minister, when I have already given a notice to Hon'ble the Speaker? I hope Sir, you must have understood my difficulty.

10.40 a. m.

శ్రీ హెచ్.బి. నర్సెగౌడ్ :—నోటీసు నాట్ రిసివ్వు.

Sri Ch. Vidyasagar Rao :—Sir, I hope you have understood my difficulty. అవసరం అనుకుంటే ఎలా చేయండి.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—ఇప్పుడు మీరు నోటీసు ఇచ్చినదానిమీద మంత్రిగారికి వంపాలి. వంపిన తరువాత జవాబు ఇవ్వడం సంప్రదాయం...

శ్రీ సి హెచ్. విద్యాసాగర్ రావు :—రెండు రోజులే సమయం ఉంది. కాబట్టి, మళ్ళీ ఈ సభలో రావడానికి వీలు లేకుండా పోతుంది. మొత్తం లెజిస్లేచరు మీద ఎఫెక్టు వస్తుంది. ఎవరిని అయితే క్లియర్స్ ఛార్జెస్ పై ప్రాజెక్టు వస్తుంది చేసిందో అతన్ని చట్టాలు తయారు చేయడానికి, సవరించడానికి పెట్టుకుంటే డైరెక్టు ఎఫెక్టు ఉంటుంది. మంత్రిగారికి తెలిస్తే సమాధానం...

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—ఒక వద్దతి ఉంది. నోటీసు ఇచ్చారు. పోస్టు అయిన తరువాత మంత్రిగారు రిప్లై ఇవ్వాలి.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి (జహీరాబాద్) :—నోటీసు గౌరవపూర్వకం ఇచ్చారు. మీ ఆఫీసు నుంచి మంత్రిగారికి నోటీసు పోకపోతే తప్పు గౌరవపూర్వకం అంటారా?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—కాదండి బాగారెడ్డిగారు, ఏదో ఒక రోజు పోస్టు అవుతుంది కదా? అది పోస్టు అయిన తరువాత మంత్రిగారు చెప్పాలి. సభా సంప్రదాయం తప్పు... ఇమ్మిడియేట్ గా చెప్పాలంటే...

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి :—మంత్రిగారు చెప్పేది ఏమిటంటే—నాకు నోటీసు వస్తే సమాధానం చెప్పతానన్నారు మీరు నోటీసు ఇవ్వండి? వారు సమాధానం చెప్పతారు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—ఇప్పుడు మీరు నోటీసు ఇవ్వండి? నేను ఎలా చేస్తాను.

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు :—రేపు మంత్రిగారిని జవాబు చెప్పమనండి? మనది లెజిస్లేచరు, మన ప్రభుత్వం ప్రాజెక్టుతో ఓపెన్ కన్ఫ్రంట్ మేషన్ పెట్టుకుని ప్రాజెక్టుకు వ్యతిరేకంగా తీసుకోవడం బాగుండదు. మీరు ఎమ్యారెన్సు ఇవ్వండి, నేను కూర్చుంటాను.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—రేపు చెప్పతారా? (మినిష్టరుగారితో)

శ్రీ పాచ్.బి నర్సెగౌడ్ :—ఇట్ మె లిటోవైడ్ టు ఎనీ థింగ్, అయామ్ రెడీ టు ఆన్సర్.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—రేపు జవాబు ఇవ్వబడుతుంది.

శ్రీ కె. య్యగిన్ నాయుడు (హరిశ్చంద్రాపురం):—ప్రివిలేజ్ మోషను గురించి హాసులో రూలింగు ఇస్తామన్నారు; ఇవ్వలేదు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—మీరు ప్రీవిలేజ్ మోషన్ గురించి అడిగారు. అది స్పీకరుగారి పరిశీలనలో ఉన్నది. కాబట్టి ఈ రోజు గాని రేపు గాని ఎనెన్సు చేయబడుతుంది

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి :—రిపబ్లిక్ ఫోర్డు కంపెనీ చాలారోజులను నుంచి కోజు ఆయి ఉన్నది వర్కర్స్ అంజా వందలాది, వేలాది మంది కార్మికులు గేటు దగ్గర కూర్చున్నారు. ఆ విషయంలో నోటీసు ఇవ్వడం జరిగింది. దాన్ని చర్చించాలి ...

డా. వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి :—నిన్న జరిగిన అసెంబ్లీ వ్యవహారాలను గురించి కొంత మిస్ రిపోర్టు, మిస్ ఇంటర్ప్రిటేషన్ చేయడం జరిగింది. ఖ్యాసమ్ పెట్రోన్స్ ఆఫ్ ది ప్రెస్ నేను అశీలమైన మాటలు అన్నానని చెప్పి గౌరవ సభ్యులు కొంత మంది పర్యవేక్షించేయడం వల్ల...

(ఇంటరప్షన్స్)

The Chairman has given me permission. Please bring the House to order. I am on my legs. I do not care to speak to a Member. I care to speak to the Chair.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—నిన్న జరిగిన సమయంపై శ్రీ రాజశేఖరరెడ్డి గారు సవకు స్టేటుమెంటు ఇస్తామని స్పీకరుగారితో కోరారు. స్పీకరుగారు ఎలా చేయమని చెప్పారు.

(ఇంటరప్షన్స్)

డా. వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి :—అధ్యక్షా, నేను అసని మాటలు అన్నానని చేప్పే ప్రయత్నం ఈ నాడు ఈ హాసులో చేయడం జరిగింది, దాని గురించి

స్పీకరుగారికి ఒక లేఖరు ఇవ్వడం జరిగింది. ఆ లేఖ నేను తయారు చేసి చదవడానికి స్పీకరుగారు పబ్లిష్డ్ ఇచ్చారు. దయచేసి చదువుకోండి; "To the Hon'ble Speaker, A.P. Legislative Assembly, Hyderabad. Sir, This has got reference to the proceedings of the House, on 11-8-1987. In spite of your expunging utterances by Sri Y. S. Rajasekhara Reddy; by the Minister for Legislative Affairs an impression has been created to the effect that I used..

(Interruptions)

(శ్రీ టి. నీకారామ్:—ఒక గౌరవనీయుడికి రూలు 304 నోటీసు గురించి మాట్లాడడానికి అనుమతి ఇచ్చారు. మాట్లాడడానికి సిద్ధపడుతుండగా—రాజశేఖర రెడ్డిగారు ఇవాళ్ల ఆయన స్టేటుమెంటు ఇవ్వడానికి సిద్ధపడ్డారు. దాన్ని ఎలా చేశారా?

(ఇంటరప్షన్)

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకరు:— నిన్న స్పీకరుగారి మీద అఖియోగం ఏమీ చేశారనే విషయంలో గౌరవనీయులు రాజశేఖర రెడ్డిగారు స్టేటుమెంటు ఇస్తామని చెప్పి అడగడం జరిగింది. The House is adjourned for 10 minutes. (The House, then adjourned at 10-45 a.m.)

(The House re-assembled at 11-15 a. m.)

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

Mr. Deputy Speaker:—Matters under Rule 304 and Calling attentions are postponed.

All papers in the agenda are deemed to have been laid on the Table of the House.

PAPERS LAID ON THE TABLE

G. O. Ms. No. 314, Education, dated 21-7-1986.

"A copy of the order issued in G. O. Ms. No. 314, Edn., dt. 21-7-1986 annulling the orders of the Andhra Pradesh Administrative Tribunal, as required under clause (6) of article 371-D of the Constitution of India".

G. O. Ms. No. 158, Education, dated 10-6-1987.

"A copy of the Andhra Pradesh College Service Commission Selection of persons for Appointment to the Posts of Teachers, Rules, 1987 issued in G. O. Ms. No. 158, Edn., dt. 10-6-1987, as required under sub-section (2) of section 19 of the Andhra Pradesh College Service Commission Act, 1985."

G. O. Ms. No. 556, Revenue, dated 2-6-1987.

"A copy of the Andhra Pradesh Tax on Professions, Trades, Callings and Employments Rules, 1987 issued in G. O. Ms. No. 556

Statement by

12th August, 1987. 283

Dr. Y. S. Rajasekhara Reddy, M.L.A.
on his observations made in the House
-on 11-8-1987.

Revenue dt. 8-6-1987, as required under sub-section (3) of section 3 of the Andhra Pradesh Tax on Professions, Trades, Callings and Employment Act, 1987.

G. O. Ms. No. 585, Revenue, dated 11-6-1987

"A copy of the Andhra Pradesh Tax on Luxuries in Hotels and Lodging Houses Rules, 1987 issued in G. O. Ms No. 585, Rev., dt. 11-6-1987, as required under sub-section (3) of section 26 of the Andhra Pradesh Tax on Luxuries in Hotels and Lodging Houses Act, 1987."

G. O. Ms. No. 93 EES & T, dated 9-12-1986

"A Copy of the order issued in G. O. Ms. No. 93, EES & T Dept., dt. 9-12-1986 annulling the Interim directions of the Andhra Pradesh Administrative Tribunal, as required under clause (6) of article 371-D of the Constitution of India."

Mr. Deputy Speaker:—All the papers laid.

Presentation of the Reports of the Committees

Presentation of the Report of the Committee on Subordinate Legislation

Dr. M. V. Krishna Rao, Chairman, Committee on Subordinate Legislation :

Sir, "I beg to present the First and Second Report of the Committee on Subordinate Legislation for 1985-87".

Presentation of the Report of the House Committee on Padmalaya Studios

Sri M. Rajaiah, Chairman, House Committee on Padmalaya Studios :

Sir, "I beg to present the Report of the House Committee to go into the question of un-authorised constructions made by Padmalaya Studios."

Mr. Deputy Speaker:—Reports presented.

Statement by Dr. Y. S. Rajasekhara Reddy M. L. A.—on his observations made in the House on 11-8-1987.

Dr. Y. S. Rajasekhara Reddy:—To the Hon'ble Speaker, A. P. Legislative Assembly, Hyderabad.

Sir, this has reference of the proceedings of the House on 11-8-1987. Inspite of your expunging the utterances of Sri Vasantha Nageswara Rao, Minister for Legislative Affairs, an impression has been created through the Press that I used some filthy and unparliamentary language against you.

Sir, I may remind you here that in the entire proceedings of the House. I only took strong objection for the Members on our side not being given an opportunity and I exhorted that this amounts to sagging our right of expression. Subsequently, when you named me and asked the Ruling Party to move a motion to suspend me, I contested the proposed action to be not in accordance with the democratic traditions, as I had not resorted to any unparliamentary behaviour on the Floor of the House.

Unfortunately, the reporting of atleast a certain section of the Press created an impression, that I used some filthy language in the House, because the Legislative Affairs Minister distorted the facts and said something filthy which was never said by me.

I request you here, to get the tapes hear them, check the records of the Assembly and if need be, to consult any expert of your choice and make through enquiry. If you satisfy yourself that I indulged in using some filthy language yesterday, as stated by the Legislative Affairs Ministers, I request you to treat this as my resignation to my Membership of the Assembly, or else you may please announce on the Floor of the House before this Session comes to an end that I never used any filthy language in the House, to make it clear to one and all, as to what the truth is. Sir,

Yours Sincerely,

Business of the House.

(శ్రీ) టి సీతారాం (అనుదాలవలస) :— అధ్యక్షా, మీరు మా యొక్క 304 నోటీస్ ఎలా చేయాలి. గౌరవసభ్యులను స్టేట్ మెంట్ చదవడానికి ఎలా చేశారు కదా. ఇది చాలా యింపార్టెంట్ యిష్యూ. ఒక హరిజనుడిని హత్య చేస్తే కనీసం పట్టించుకోలేని ఈ ప్రభుత్వంలో నేను నిలబడదలచుకోలేదు. దాని మీద బచ్చితమైన చర్య తీసుకోవాలి. హరిజనుల క్రేయస్సు కోసం ఈ ప్రభుత్వం నిలబడివుంది. ఎక్కడో నీరుకొండలో ఒక యిన్నిడెంట్ జరిగితే ప్రధానమంత్రిని విలిపించిన వ్యక్తులు, ఒక హరిజనుడిని హత్య చేస్తే ఎందుకు అవకాశం ఇవ్వడం లేదు?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— సీతారాంగారూ, నేను చెప్పేది వినండి.

(శ్రీ) టి. సీతారాం :— నో సర్. ఈనాడు విజయనగరం జిల్లాలో, మా పార్టీకి చెందిన హరిజనుడిని హత్య చేయడం జరిగింది. నీరుకొండలో ఒక

హరిజనుడు చనిపోతే ప్రధానమంత్రిని రప్పించి రాజకీయంగా సమస్యను పెంచి, ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని కూలద్రోయడానికి ప్రయత్నించినట్టి వన్నాగాన్ని మేము ఖండిస్తున్నాము. అధ్యక్షా, మాకు అవకాశం ఇవ్వాలి.

శ్రీ యం. బాగారెడ్డి :— అధ్యక్షా, నాకు అనుమతి ఇవ్వండి.

శ్రీ టి. సీతారాం :— అధ్యక్షా, మేము ఇచ్చిన 304 నోటీస్ ను మీరు ఎలా చేయాలి. ఇది చాలా ముఖ్యమైన సమస్య.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— సీతారాంగారూ, నేను బాగారెడ్డి గారు మాట్లాడడానికి అనుమతి ఇచ్చాను.

శ్రీ టి. సీతారాం :— అధ్యక్షా, ఇంత ముఖ్యమైన విషయంలో మీరు 304 తప్పక ఎలా చేయాలి.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ యం. బాగారెడ్డి :— అధ్యక్షా, మీరు నాకు పర్మిషన్ ఇచ్చారా? లేదా? ఇదంతా ఏమిటి?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— అనరబుల్ లీడర్ ఆఫ్ ది అపోజిషన్ లెగ్స్ 11-20 a.m. మీద ఉన్నప్పుడు వారికి అవకాశం ఇవ్వడం అనేటటువంటిది సాంప్రదాయం.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎమ్. బాగారెడ్డి :— స్పీకర్ సర్, ఈ గౌరవ శాసనసభకు సంబంధించి నటువంటి....

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— 304 విషయం అడిగారు, రేపటికి పోస్టు పోస్ట్ చేశానని చెప్పాను. రేపు ఫస్టున వస్తుంది.

శ్రీ జి. బుచ్చయ్యచౌదరి :— అధ్యక్షా....

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— దయచేసి కూర్చోండి. మనకు రెగ్యులర్ ఎజెండా, బిల్స్, డిమాండ్స్ ఉన్నాయి. ఈ కార్యక్రమం ఇంచుమించు 10 రోజుల నుంచి వాయిదా పడుతూ వస్తోంది.

శ్రీ ఎమ్. బాగారెడ్డి :— నేను చెప్పబోయే సమస్య మన గౌరవ శాసన సభకు...

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— బుచ్చయ్యచౌదరిగారు అడ్ జరన్ మెంట్ తరువాత నేను వచ్చి కూర్చున్నాను. ఏ సబ్జెక్టు ఇంకా రెయిజ్ కాలేదు.

శ్రీ జి. బుచ్చయ్యచౌదరి :— నేను పెనిఫిట్ గా...

శ్రీ ఎమ్. జాగారెడ్డి :— నాకు పర్మిషన్ ఇచ్చారా, లేదా? ఆర్. యు. ఏబుల్ టు కంట్రోల్ ది హౌస్?

(ఇంటర్వ్యూస్)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— బుచ్చయ్యచౌదరి గారు, గౌరవ ప్రతిపక్ష నాయకుల తరువాత మీకు ఎలా చేస్తాను. మీ పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ ఎలా చేస్తాను, ఇప్పుడు వారిని చెప్పనివ్వండి.

శ్రీ ఎమ్. జాగారెడ్డి :— ఈ శాసనసభ గౌరవానికి సంబంధించినటువంటి సమస్య. ముగ్గురు శాసనసభ్యులు—పి. జనార్దన్ రెడ్డిగారు, చిత్తరంజన్ దాస్ గారు, రామోదర్ రెడ్డిగారు— ఇక్కడనే, మన శాసనసభ ముందు పోలీసులు వారిమీద లాఠిఛార్జి చేయడం, దౌర్జన్యంగా కొట్టడం, మరి వారిని అరెస్టు చేయడం జరిగింది. నాంవల్ల పోలీసు స్టేషన్ కు తీసుకుపోయి పెట్టడం జరిగింది. మీ పర్మిషన్ తీసుకున్నారా? పోలీసులు అరెస్టు చేసినప్పుడు మీకు రిపోర్టు చేశారా? అరెస్టు అయినప్పుడు చెప్పవలసిన శాధ్యత స్పీకర్ గారివైన ఉంటుంది. మీకు వారు ఇన్ ఫారమ్ చేశారా? ఇది చేయకుండా ఎట్లా చేశారు?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— శాసనసభ ప్రెమిసెస్ లో అయితే.....

శ్రీ ఎమ్. జాగారెడ్డి :— ప్రాంగణములో అరెస్టు చేసినప్పుడు మీకు ఇన్ ఫారమ్ చేయవలసిన శాధ్యత ఉంటుంది. మీకు ఇన్ ఫారమ్ చేశారా? మీరు పర్మిషన్ ఇచ్చారా అని నేను అడుగుతున్నాను.

(ఇంటర్వ్యూస్)

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ :— పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ సార్.....

శ్రీ జి. బుచ్చయ్య చౌదరి :— మీరు నిన్న జరిగిన సంఘటన... ..

(ఇంటర్వ్యూస్)

శ్రీ ఎమ్. జాగారెడ్డి :— స్పీకర్ గారికి ఇన్ ఫారమ్ చేయవలసిన శాధ్యత ప్రభుత్వానికి ఉంటుంది.

శ్రీ జి. బుచ్చయ్య చౌదరి :— నేను సెనిసిఫిక్ గా పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ రెయిజ్ చేయడం జరిగింది.

(ఇంటర్వ్యూస్)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— ఇది శాసనసభ లోనలా, వెలుపలా?

శ్రీ ఎమ్. జాగారెడ్డి :— ఎక్కడ అరెస్టు చేసినా మీ నోటీసుకు రావాలి. గేట్ దగ్గర అరెస్టు చేస్తే మీ నోటీసుకు రాకుండా ఎట్లా ఉంటుంది? పోలీసు వారికి ఇన్ని అధికారాలు ఉన్నాయా? మీ నోటీసుకు వచ్చిందా, లేదా?

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ :— శాసనసభ ప్రాంగణములో పోలీసులు అరెస్టు చేశారు. ఆ ఇన్ ఫర్మేషన్ మీకు వచ్చిందా? కనీసం పర్మిషన్ తీసుకున్నారా?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :—కాననసభ గేట్ అవతల జరిగిన సంఘటన ఏదైనా ఉంటే మీరు నోటీసు ఇవ్వండి.

Sai Ch. Vidyasagara Rao :—Let Home Minister take note of this. He says three Legislators have been arrested. I want to know whether he is informed of this or not ?

శ్రీ ఎమ్. బాగారెడ్డి :—ఇది ఫేక్స్, కాదా ?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :—ఇప్పుడు జరిగింది ఎలా జరిగిందన్నది హోమ్ మినిస్టర్ గారు కూడా పర్టిక్యులర్స్ తెప్పించుకోవాలి.

శ్రీ ఎమ్. బాగారెడ్డి :—కనుక్కొని చెప్పమనండి. కాననసభ ముందరే జరిగింది. ఎక్కడో కర్నూలు, గంటూరు నుంచి తెప్పించుకోనక్కరలేదు. అసెంబ్లీ ముందే జరిగింది.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :—హోమ్ మినిస్టరు గారు, పర్టిక్యులర్స్ ఏమయితే ఉన్నాయో తెప్పించుకొని చెప్పండి.

డా. కె. శివప్రసాదరావు :—గౌరవసభ్యులు లేవనెత్తిన విషయాన్ని విచారించి చర్య తీసుకొనే ఏర్పాటు చేస్తాను.

శ్రీ ఎమ్. బాగారెడ్డి :—ఎంత సేపటిలో ? ఎప్పుడు ?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :—వివరాలు తెలుసుకోవాలి కదా !

శ్రీ జి. బుచ్చయ్య చౌదరి :—నేను ఇందాకే పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ లేవనెత్తడం జరిగింది.

(ఇంటరప్షన్స్)

జరుగుతున్న సంఘటనల సందర్భముగా పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ లేవనెత్తడం జరిగింది. సభలో జరుగుతున్నది ఏమిటంటే ఎప్పుడయినా ఒక చర్య సందర్భముగా పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ లేవనెత్తితే లేవనెత్తిన వారు ఏ పక్షమైనా వారికి అవకాశం ఇచ్చి వింటారు. దురదృష్టవశాత్తు నేను రాధాపు ఎడోజరన్ అయినప్పటి నుంచి అడుగుతున్నా నాకు అవకాశం ఇవ్వలేదు. మీరు రాజకీయరెడ్డిగారు స్టేట్ మెంట్ చదవడానికి అవకాశం ఎందుకు ఇచ్చారు ? అసలు నిన్నుజరిగిన దాని సందర్భముగా అవకాశం ఇచ్చారు. స్పీకర్ గారు నేమ్ మెనస్ చేశారు. ముత్రి గారు వసంత నాగేశ్వరరావు గారు నేమ్ చేశారు. రాజకీయరెడ్డి గారు సి.పి.ఎం. సభ్యుల మీద కాని, స్పీకర్ గారి మీద కాని ఏవైతే వదాలు ప్రయోగించారో వాటిని రికార్డ్స్ నుంచి తొలగించారు. వారు ఉపయోగించిన పదజాలం అక్కడి వారంతా విన్నారు. కాని స్పీకర్ గారు సంయమనముతో, సుహృద్భావముతో, హామీ సరిగా వదలాలనే భావముతో చర్యను విరమించారు ఈ వేళ చేసిన తప్పు చేయలేదని చెప్పుకోడానికి వారికి అవకాశం ఇచ్చారా అని అడుగుతున్నాను. నిన్న జరిగిన సంఘటనను ప్రెస్ వారు చూశారు, గేరీస్ లో ఉన్న వారు చూశారు. కానన

288 12th August, 1987.

Announcement:
re: Error crept into the minutes of the
Committee of Privileges-presented
on 30-7-1987.

సభలో ఇది జరిగాక తిరిగి వారు మరో రకంగా చెప్పడానికి ఏ విధంగా
అవకాశం కల్పిస్తున్నారని అడగుతున్నాను. నిన్న పోస్టింగ్స్ మిస్టర్ చేసిన
11-30 a. m. సందర్భములో దానిని సమర్థించుకోడానికి ఈ వేళ వారికి అవకాశం ఇవ్వడం
మంచి వద్దతికారు. కనీసం ఎపాలజీ గూడ చెప్పలేదు కనుక వారి స్టేట్ మెంట్
రికార్డులోకి వెళ్ళడానికి వీలులేదు. మొత్తం ఎంక్వయరీ చేయాలి.....

(ఇంటరప్షన్స్)

దాని మీద చర్చ జరిగి తీరాలి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:—ఎగ్జిక్యూట్ మినిస్టర్ గారు ఆంధ్రప్రదేశ్
పేమెంట్ ఆఫ్ సాలరీస్ అండ్ పెన్షన్స్ అండ్ డిస్ క్వాలిఫికేషన్
(ఎమెండ్ మెంట్) బిల్, 1987 మూవ్ చేస్తారు.

(శ్రీ ఎ. నరేంద్ర:—పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ అధ్యక్షా.

(ఇంటరప్షన్స్)

GOVERNMENT BILL

Mr. Deputy Speaker:—I now request the Minister for Agriculture to move the Andhra Pradesh Payment of Salaries and Pension and Disqualification (Amendment) Bill, 1987.

Andhra Pradesh Payment of Salaries and Pension and Removal of disqualification (Amendment) Bill, 1987.

Sri Vasantha Nageswara Rao:—Sir, I beg to move:

“That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Payment of Salaries and pension and Ramoval of Disqualification (Amendment) Bill. 1987.”

Mr. Deputy Speaker :—Motion moved.

(Pause)

The Question is :

“That leave be granted to introduce The Andhra Pradesh Payment of Salaries and Pension and Removal Disqualification (Amendment) Bill, 1987.”

The Motion was adopted and the Bill was introduced.

(Introduced)

Announcement

re : Error crept into the minutes of the Committee of Privileges Presented on 30-7-1987.

Mr. Deputy Speaker:—I am to announce to the House that an error has crept into the minutes of the Committee of Privileges dated

the 16th June, 1986 at page 6 of the 3rd Report of the Committee of Privileges presented to the House on 30th July, 1987. "The words" The said Officer tendered unconditional apology before Committee" are omitted."

BUSINESS OF THE HOUSE

శ్రీ ఎ. నరేంద్రుని:—అధ్యక్షా, పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ అంటే ఎందుకు వివరం ?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:—(మంత్రిగారితో) రిప్లయ్ చెప్పండి.

శ్రీ ఎ. నరేంద్రుని:—అధ్యక్షా, ఏమిటం ?

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:—ఏదో ఒకటి చెప్పండి. ఊరికి ఉంటే ఎట్లా ?

శ్రీ ఎ. నరేంద్రుని:—పద్ధతి లేకపోతే ఎట్లా ? పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ అంటే, x x x

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:— I will not allow. Go out of the House. మీరేం మాట్లాడుతున్నారు ? స్పీకర్ ని ఉద్దేశించి x x x అన్నమాటలు ఎక్స్పంక్ చేస్తున్నాను. ఎక్స్పంజ్ ఫ్రం ది రికార్డ్.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎ. నరేంద్రుని:—స్పీకర్ గారికి x x x నేను పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ రైట్ చేశాను. x x x

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:—స్పీకర్ ని ఉద్దేశించి వచ్చే వచ్చే ఉచ్చరించడం ఏమిటి ఆ మాట ? మీ లీడర్ ని అడగండి. పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ ప రూల్ క్రింద అడుగుతున్నారా ?

శ్రీ వి. శ్రీరాములు:—బిల్లు కాపీ మాకు సప్లయ్ చేయలేదు. దా ని మీద పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ అడిగితే.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:—స్పీకర్ మీద ఆ మాటలు మాట్లాడడం ఏమిటి? సాంప్రదాయం లేదు. ఎవరి ఇష్టం వచ్చినట్లు వారు మాట్లాడడమేనా? మీరేమి మాట్లాడుతున్నారో ఆర్డర్ కావడం లేదు.

శ్రీ ఎ. నరేంద్రుని:—అదే మేనూ అడుగుతున్నాము.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:—ఆ మాట.

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:—అవన్నీ ఎక్స్పంక్ అయినాయి.

x x x Expunged as ordered by the Chair,

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :—నకలో ఏదైనా విషయం చక్కటి వచ్చినప్పుడు తమరు అక్కడ నుంచి ఆదేశం ఇస్తే, ఎవరైనా పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ లేవడంపై దిగువనుకోక సమయాన్ని వృథా చేస్తే ఎట్లా? మీరు x x x లేదా అని స్పష్టంగా అన్నాను.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—అది డిస్మిస్ చేశాడు.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :—దానికి మీరు నన్ను బయటకు పంపుతారా? పంపండి.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—స్పీకర్ చైర్ ని గౌరవించవలసిన బాధ్యత ఉంది.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :—నేను అన్ పార్లమెంటరీ మాట మాట్లాడలేదే?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—అన్ పార్లమెంటరీ అని కాదు. ఏ రూల్ క్రింద మీరు అడుగుతున్నా? అని అన్నాను. అది మీకు వినవడలేదా? ఆ ట్రబుల్ మీకే ఉండేమో?

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :—ఆ బిల్లు కాపీ మాకు అందలేదు....

శ్రీ వనంత నాగేశ్వరరావు :—నిన్న సాయంత్రం మే సర్క్యులేటు చేశాము.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :—బిల్లు ప్రవేశ పెట్టే ముందు మీకు ఆ బిల్లు ప్రతిని మాకు అందించవలసిన బాధ్యత ఉందా? లేదా? బిల్లు ప్రవేశపెట్టిన తరువాత సభ్యులు అదగడం ప్రారంభిస్తే అప్పుడు సర్క్యులేట్ చేయడం జరిగింది.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—నిన్న సాయంత్రం ఇచ్చారు.

శ్రీ వనంత నాగేశ్వరరావు :—నిన్న సాయంత్రం ఈ శాసన సభలో టేబుల్ మీద పెట్టాము. వాళ్ళు కావాలంటే మళ్ళీ సప్లయ్ చేశాము.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :—నిన్న సాయంత్రం మేము సభలో ఉన్నాము. బిల్లు సప్లయ్ చేయలేదు. టేబుల్ మీద ఉంచవలసిన సాంప్రదాయం ఉందా లేదా? ఆ అవకాశం ఉంది. చెప్పండి. మాకు ఎట్లా తెలుస్తుంది?

శ్రీ మహమ్మద్ రజాబ్ అలీ :—ఇవ్వడం జరిగింది. వారు లేరు....

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—నరేంద్రగారూ నేను చెప్పే మీకే వినవడదు. బిల్లు వచ్చిందో లేదో చూసుకోరు.

శ్రీ పి. వెంకటపతి :—అధ్యక్షా, నాదో పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్. ఈ సభలో వరస్పరం సభ్యులకు దూషించే దగ్గర నుంచి చైర్ ని గురించి మాట్లాడేదాకా వచ్చింది. "తొంగించే వాళ్ళాల్లు" టాప్ ప్రయారిటీ సంబంధించినవి చట్టబద్ధమైనవి-నేను కూడా ఆ భాషని ఉపయోగించడానికి పీప్లెస్ అవుతాను.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— ప్రివేట్ అవ్వండి.

శ్రీ పి. వెంకటవతి :— ఓకే, థాంక్యూ.

శ్రీ కె. యశస్వినయ్య :— పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ సర్, విజయనగరం జిల్లాలో దారుణంగా ఒక హరిజనుడి హత్య జరిగింది. 10 రోజుల నుంచి ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావాలని 10 రోజుల క్రితం నోటీసు యిచ్చాము. నిన్నటి ఎజెండా నుంచి ఊర్లో ఎజెండాలోకి వచ్చింది. మంత్రిగారు ఆర్డర్ చేయడానికి సిద్ధముగా వున్నారు. అతి ముఖ్యమైన విషయంగా భావించి తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. హరిజనులకు సంబంధించిన విషయం. హరిజనుల విషయంలో జరిగిన సంఘటనను చూడడానికి ప్రధానమంత్రి వచ్చారు. ఇటువంటి ముఖ్యమైన విషయాన్ని చర్చించడానికి అనుమతించాలని కోరుకున్నాను.

11-40 a. m.

శ్రీ పి. వెంకటవతి :— ప్రధానమంత్రిని, రాష్ట్రపతిని, హోమ్ మినిష్టరును అవ్వనించమనండి, తప్పు ఏమిటి? కాల్ అటెన్షన్స్ ఎత్తి చేశారా? రేపు వస్తాయా?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— 804 నోటీసు క్రింద ఫస్ట్ ఐటమ్ రేపు తీసు కొంటాను. కాల్ అటెన్షన్స్ కూడా రేపటికి వాయిదా వేశాను.

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి :— వచ్చాలయ్యా స్టడియోకు. సంబంధించిన హాస్ కమిటీ రిపోర్టును ప్రెజెంటేట్ చేసేటట్లుగా భావిస్తున్నారా? దానిలో కొన్ని మిస్టేక్స్ వున్నాయి.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— వేను ఎగ్జామిన్ చేస్తాను.

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR 1987-88 DEMANDS FOR GRANTS

Demand No. XLVIII—Civil Supplies Administration

Demand No. XXXI—Agriculture

Demand No. XXXV—Co-operation

Demand No. XXXIV—Forests

Demand No. XXXII—Animal Husbandry & Dairy Development

Demand No. XXXIII—Fisheries

(Discussion continued)

వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి (శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు) :— అధ్యక్షా, గత రెండేళ్ళుగా జరిగిన వ్యవసాయ శాఖ, ఇతర డిపార్ట్ మెంట్ 18 మంది గౌరవ కార్యకర్తల ప్రసంగించి అమూల్యమైన సూచనలు, సలహాలు యిచ్చారు. శ్రీయుతులు ధన్యారావుగారు, శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావుగారు, యోబాబ్ రెడ్డిగారు, కైక టేకేశ్వరరావుగారు, మజ్జా రెడ్డిగారు, ఓంకార్ గారు, చంద్రశేఖర్

గారు, ఆదెన్నగారు, జయరాంగగారు, జయరాంబాబుగారు, కృష్ణారెడ్డిగారు, మహమ్మద్ జానిగారు, కృష్ణారెడ్డిగారు, గాది లింగయ్యగారు, సాంబయ్యగారు మొదలైన గౌరవసభ్యులు వ్యవసాయాన్ని వృత్తిగా పెట్టుకొని జీవిస్తున్న రైతుల అవసరాలను తీర్చడంలో వ్యవసాయ శాఖ ఉపయోగపడాలని సూచనలు చేశారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వ్యవసాయదారులకు అనేక రకాలైన సదుపాయాలను చేయాలనే సంకల్పంతో ఉంది. రైతుల మధ్య కారులనుంచి రక్షించబడాలని సభ్యులంతా చెప్పారు. కాలములో సరకు దాచుకోవడానికి సదుపాయాలు, మార్కెటింగ్ సౌకర్యాలు కావాల్సివున్నాయి. పెన్సిన్లెడ్స్, పెన్సిన్లెడ్స్కి సంబంధించి అక్రమాలు జరగకుండా చూడాలన్నారు. రైతుకు గిట్టుబాటు ధర లభించడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కృషి చేయాలన్నారు. రైతు అభివృద్ధి, అనావృష్టి పరిస్థితులకు గురి కావడమే కాదు, మధ్యదారుల బారి నుండి రక్షించడానికి కర్షక పరిషత్తును ఏర్పాటు చేసుకొని రైతులను అదుకోవాలనే ఉద్దేశ్యముతో కర్షక పరిషత్తు చట్టమును ఈ శాసనసభలో మనము పాస్ చేసుకొన్న విషయం తెలుసు. దేశములో ఎక్కడా లేదు, మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మన రైతాంగాన్ని అదుకోవాలనే ఉద్దేశ్యముతో కర్షక పరిషత్తు చట్టమును పాస్ చేసుకొన్నాం. ధరలు నిర్ణయించే విషయం, మార్కెటింగ్ సౌకర్యాలు కల్పించే విషయం మొదలైన రైతుకు మేలు కల్గించే విషయాలన్ని ఆ కర్షక పరిషత్తులో వున్నాయి. అలపాటి ధర్మారావుగారు మాట్లాడుతూ రైతుకు మార్కెటింగ్ సౌకర్యాలు కలుగజేయాలన్నారు. కర్షక పరిషత్తు చట్టములో స్పష్టముగా వుంది. రైతు తాను వండించిన వంట పెట్టుకొంటే మార్కెటింగ్ కమిటీ 10 వేలకు మించకుండా తోను యిచ్చే అవకాశం కల్పించబడింది. మొదటి నెలకు వడ్డీ వుండదు. అలాంటి సదుపాయాన్ని కలుగ చేయడానికి గాను గత సంవత్సరం 980 లక్షలు కేటాయించడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరం బడ్జెటులో 4 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. చాలమంది విత్తనాలు, పెన్సిన్లెడ్స్కి సంబంధించిన విషయాలు చెప్పారు. పెన్సిన్లెడ్స్కి సంబంధించిన విషయాలు గుంటూరు, ప్రకాశం జిల్లాల సభ్యులు చెప్పారు. క్రిమి సంహారక ఉందులు కత్తి చేసేవారిని వదిలిపెట్టే ప్రక్రియ లేదు. వారిపైన నిర్దాక్షిణ్యంగా చర్య తీసుకోవాలి. గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక ఆర్డరు చేశారు. గుంటూరు జిల్లాలో పెన్సిన్లెడ్స్కి సంబంధించి వ్యవసాయ శాఖ సంబంధించిన 8 మందిని అక్కడ నుంచి ట్రాన్స్ఫర్ చేయాలని చెప్పడం జరిగింది. ప్రధానమైన పెన్సిన్లెడ్స్ తయారు చేసే 8 ఫ్యాక్టరీల రైసెస్సులు ఎందుకు రద్దు చేయకూడదు అని చో కాట్ వోటీములు వ్యవసాయ డిపార్టుమెంటు యిచ్చింది. అమాయక రైతులను దోచుకుంటామని పోయిత్నించేవారిపట్ల ప్రభుత్వం నిర్దాక్షిణ్యంగా వుంటుంది. విజిలెన్స్ శాఖ, వ్యవసాయ శాఖ కలిసి జరగకుండా చూడడానికి అవసరమైన చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది. బ్యాంక్ లోను, ఎనాలిసిస్ లోను లోపము జరుగుతోందన్నారు. ఇన్ పెన్సిన్లెడ్స్ అక్టు ప్రకారం తగు చర్య తీసుకోవగలము. అంబ్రిప్రెజ్ ఎనాలిసిస్

లాబ్స్‌లో కాని, భారత ప్రభుత్వానికి సంబంధించిన లాబ్స్‌లో కాని కొంత ఆలస్యం జరుగుతోంది. పోస్టల్ డిలేని క్లివేరింగ్‌కు పోయిందంటే సరే, వందలు, కరువు విషయంలో ఏమి చేశారు? ఖమ్మం జిల్లాలో ఇసుక మేట వేసిన భూముల విషయంలో ఏమి చేశారని అన్నారు. వరద దెబ్బ దిన్న 7 జిల్లాల్లో వ్యవసాయ కాళి ద్వారా 24 కోట్లు ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం 2 కోట్లు మాత్రమే యిచ్చింది. అంతకుముందు 20 పెన్షంటు సబ్సిడీ వుంటే అదేమీ లేదు, పంటలు పోయిన తైలము అదుకోవాలని ముఖ్యమంత్రిగారు భావించినందువల్ల 50 పెన్షంటు సబ్సిడీ ఇవ్వడం జరిగింది. ఆ విధంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 24 కోట్లు ఖర్చు పెట్టింది. కరువుకు గురయిన తెలంగాణా, రాయలసీమ ప్రాంతాలకు 10 కోట్లు కేటాయిస్తే 8 కోట్లు ఖర్చు అయింది. ఇసుక మేట వేసిన, కోసుకుపోయిన భూములకు సహాయం అందలేదని శ్రీ వెంకటేశ్వరరావుగారన్నారు. 8 అంగుళాల పైన 24 అంగుళాల లోపల మేట వేసి వుంటే తప్పకుండా సహాయం యివ్వడం జరిగింది. మొదట ఆలస్యం జరిగిన మాట వాస్తవమే. మార్కెట్ మనీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యివ్వాలనీ, మిగతా మొత్తము శ్యాంకర్స్ యిస్తారని కేంద్ర ప్రభుత్వ గైడ్ లైన్స్. కేంద్ర ప్రభుత్వ వారమ్మ ప్రకారం అక్కడ డైరెక్టుగా యివ్వడానికి వీలులేకపోయింది. మన ముఖ్య మంత్రిగారు కేంద్ర ప్రభుత్వానికి వారూ. ఇసుక మేట వేసిన రైతులకు సహాయం యివ్వడానికి అవకాశం లేకుండా వుంది, అని ముఖ్య మంత్రిగారు డిసెంబరు 1986లో చెప్పడం జరిగింది. అప్పుడు మనమే ఖమ్మం జిల్లాలోను, ఇతర ప్రాంతాలలోను ఇసుక మేట వేసిన, కోత కోసిన భూములకు పాస్టారుకు రు. 1000/-ల వంతున యివ్వడం జరిగింది. పోతే మిరప, ప్రత్తి పంటల భీమా విషయం చెప్పారు. మనము అగ్రికల్చర్ పర్సన్స్ కు థిసుకున్న లోన్స్ కు భీమా యిచ్చే పథకానికి సంబంధించి 18 పంటలకు నోటిఫికేషను యివ్వడం జరిగింది. మిరప, ప్రత్తి యిలాంటి అన్నింటినీ చేర్చలేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వము వారు చేర్చవలసిన అవసరం వుందని, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దానికి కృషి చేస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను. పోతే చాలా మంది సభ్యులు, మండల స్థాయి కాదు, గ్రామీణ స్థాయి వరకు యీ అవకాశాన్ని ఏర్పాటు చేయమని చెప్పారు. నిజమే. దేశము మొత్తములో కూడ రాష్ట్ర స్థాయిలో వుండేదీ గాని మొట్టమొదటిసారిగా అంధ్రప్రదేశ్‌లో మాత్రమే చాలాకా స్థాయి గాకుండా మండల స్థాయిలో ఆ పాకర్యాన్ని ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. గౌరవ సభ్యులు చేసిన సూచనల మేరకు యీ పంటలపైన థిసుకున్నటువంటి రుణాలకు సంబంధించిన భీమా పథకాన్ని గ్రామీణ స్థాయి వరకు కూడ అనువర్తించేదాని కొరకు కేంద్ర ప్రభుత్వ వ్యవసాయ కాళికు వెంటనే చర్యలు తీసుకోవాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కృషి చేస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను. పత్తివాలకు సంబంధించిన విషయములో సర్టిఫైడ్ సీడ్స్ యిచ్చేదానిలో గోల్డ్ మూల్ జరుగుతున్నదని, అది సీడ్ జరుగుతున్నదని, డిమాండ్ వాల్తే ముందుగా చూడాలి అని చెప్పారు. ఖచ్చితంగా నేను ఒప్పుకుంటున్నాను. కత్తి పత్తి విత్తనాలు యీ

11-50 a.m

రాష్ట్రములో అక్కడక్కడ రైతాంగానికి సరఫరా జరుగుతున్న విషయం వాస్తవము. అయితే సర్టిఫైడ్ ఏజన్సీ ద్వారా వచ్చే 34 పేల అన్నుల విత్తనాలు సరిపోవు. ఈ రాష్ట్రములో అన్ని పంటలకు సంబంధించిన విత్తనాలు చాలా లక్షల టన్నుల అవసరం వున్నమాట వాస్తవం. అయితే విత్తనాల చట్టం ప్రకారం ఒక రైతు యింకొక రైతుకు విత్తనం ఏదైనా యిచ్చినప్పుడు కేసు పెట్టే అవకాశం లేదు. రాష్ట్ర వ్యవసాయ విత్తనాల కార్పొరేషన్ యిచ్చే దానికి సంబంధించి మనవి చేస్తాను. ఈ రాష్ట్రములో వున్నటువంటి సర్టిఫైడ్ సీడ్స్ 80 వర్గంట్లో విత్తనాలు కార్పొరేషన్ ద్వారా మనము అమ్ముతున్నాము. సీడ్ సర్టిఫైయింగ్ ఏజన్సీ టాక్ యిస్తుంది దాని ద్వారా అమోదించబడించే అమ్ముతున్నాము. లోకల్ డీలర్లు, లేకపోతే ప్రభాగతి గాంచిన ఏ కంపెనీ పేరుతో అయినా యిది మంచిది అని రైతులను మోసం చేసే వుద్దేశముతో గాని లేక వారికి అన్యాయం చేయాలనే వుద్దేశముతో గాని సర్టిఫైడ్ సీడ్స్ లెబుల్స్ మార్కెట్ పరిస్థితి చాలా చోట్ల లేదు. ఈ సంవత్సరము నాట ఒక కంపెనీ వచ్చింది. గుంటూరు జిల్లాలో కాటన్ సీడ్స్ కు సంబంధించి సర్టిఫైడ్ ఏజన్సీ లెబుల్స్ ఫోర్మింగ్ చేశారని. దాని మీద ఎంక్వయిరీ చేయుమని విజిలెన్స్ అండ్ ఎన్ఫోర్స్ మెంటు డైరెక్టరును ఆదేశించడం జరిగింది. దాని మీద ఎంక్వయిరీ జరుగుతున్నది. సర్టిఫైడ్ సీడ్స్ కు లేబుల్ సీడ్స్ కు వున్న తేడాను గమనించాలి. సర్టిఫైడ్ సీడ్ అంటే అక్కడ వున్నటువంటి ఐ. సి. ఆర్. గాని కేంద్ర ప్రభుత్వం గాని అందరు అంగీకరించినది సర్టిఫైడ్ సీడ్ అవుతుంది. కాని యూనివర్సిటీ టెస్టింగ్ ట్రయల్ లో వుండి అధిక పంటలను ఇచ్చేది. రాష్ట్రములో వ్యవసాయ విజ్వవిద్యాలయం తయారు చేసింది—టెస్టింగ్ పీరియడ్ లో వున్నది, అది సత్ఫలితాలను యిస్తున్నది—అయినా దానిని సర్టిఫై చేయడానికి వీలులేదు. కాని లేబుల్ చేసి యివ్వడానికి వీలువుంది. రైతులు అడుగుతున్నారు. ముఖ్యంగా ప్రకృతి వై పరిశ్రాాలు వుండి, వరదలు, కరువు వున్నప్పుడు సీడ్ సప్లయి చేయ వలసి వచ్చినప్పుడు రైతుల వద్దకు తీసుకువస్తున్నాము అప్పుడు సర్టిఫై చేయ వలసిన అవకాశం లేకపోయినా, రైతులకు సకాలములో అందించవలసిన అవసరం దృష్ట్యా తీసుకువస్తున్నాము. ఆ సంవత్సరమే ఆ సీడ్స్ ను ఆపి విత్తనాల సంస్థ కొత్త రకాల విత్తనాలు యిచ్చే అవకాశం వుంది. ముఖ్యంగా పెన్సిలెన్స్ లో కత్తిని గురించి చాలా మంది చెబుతున్నారు. సాంబయ్యగారు విన్న అన్నారు ఉత్తరకమార పౌజ్ఞులు కాదని—ఉత్తరకమారుడు కాదు. అర్జునుడికి కూడా ఆ రోజున దేముడు పర్మిషను యివ్వవలసి వచ్చింది ఇవాళ కూడా ఈ వ్యవసాయ కాల అభివృద్ధి నెందాలంటే ఆ రోజు అర్జునుడికి కృష్ణుడు ఏ విధంగా అండగా వున్నాడో, అట్లాగే యీ సారి ప్రకృతి రాష్ట్ర పౌజ్ఞులకు అనుకూలమై బ్రహ్మాండంగా విజయవాన్ని సాధించవచ్చని మనవి చేస్తున్నాను. ఒక విషయం స్పష్టం చేస్తున్నాను. పెన్సిలెన్స్ క లీకే సంబంధించిన వారు ఎట్టివారైనప్పటికీ ఎవరైనప్పటికీ అంగీకరించే పరిస్థితి లేదు.

శ్రీ పి. వెంకటవతి :- సమాధానము చాలా త్వరితగతిన చాలా బ్రష్మం
డంగానే జరుగుతున్నది. భవిష్యత్తు గురించి చాలా చెబుతున్నారు. జరిగిన
చర్యకు సమాధానం చెప్పవలసిన బాధ్యత వుంటుంది. ఆ తరువాత భవిష్యత్తు
కార్యక్రమాల గురించి చెప్పవచ్చు. వారు చెప్పేదానిలో భవిష్యత్తు కార్య
క్రమాలు మాత్రమే వుంటున్నాయి.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :- జరిగినది, జరుగబోయేది చెబుతున్నాను.
పెన్సిలెడ్స్ కు సంబంధించినంతవరకు ఎవరు డ్రోహబుద్ధిలో రైతుల నోరు
కొట్టడానికి ప్రయత్నం చేసినా వూరుకోము. గౌరవ సభ్యులు వెంకటవతిగారు
సత్తెనపల్లి తాలూకా రైతులకు సంబంధించి ఏదైతే యిచ్చారో దానిని వెంటనే
ఎంక్వయిరీకి కంపించాను. గుంటూరు జిల్లాకు సంబంధించిన గౌరవ సభ్యులు
మాట్లాడుతూ చెప్పారు. అక్కడ పెన్సిలెడ్స్ పాప్స్ గాకుండా లెసన్స్ డ్
ఫ్యాక్టరీస్ గాకుండా వేరే లినామీ గోడౌన్స్, వేరే రకమైనవి వున్నాయని
చెప్పారు. మీరు ఎవరికైనా చెబితే రహస్యం బయటపడుతుందనుకుంటే నాకు
చెప్పండి. ఏ పేటలో గోడౌన్స్ వున్నవో స్పష్టంగా చెప్పండి. మిమ్ములను
భారంజి చేయడానికి అడం లేదు. మీ సహాయాన్ని అర్థిస్తున్నాను. మేము
చిత్తకుద్ధిలోవున్నాము. ఫలానా పేటలో పలానా గ్రామములో ఉన్నది అని చెప్పండి.
అంత మాత్రము చేత మీ పైననే వదిలిపెట్టి వూరుకోము. మా తరపున పోలీసు
డిపార్టుమెంటు, అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటు రెండు కలిపి ప్రయత్నము చేయడం
జరుగుతున్నది. మా ప్రయత్నాలు సఫలీకృతం కావడానికి మీరు కూడా
సహాయసహకారాలు అందించండి. ఖచ్చితముగా రైతులను అడ్డకోడానికి
చర్యలు తీసుకుంటామని మనవి చేస్తున్నాను. వల్లిమి గోదావరి జిల్లాలో నరదల
సమయములో యిచ్చిన రెండు కోట్ల సబ్సిడీలో అవకతవకలు జరిగాయని
ధర్మారావుగారు చెప్పారు. ఈనాడులో వచ్చిన వార్తను జట్టి వారు చెప్పారు.
దాని మీద జిల్లా కలెక్టరు ఎంక్వయిరీ చేశారు. అలాటి ప్లానింగు బోర్డు గాని
మండల కమిటీ గానీ అనేక రకాల అసభికార అధికార సంఘాల సభ్యులు
కూర్చున్న యివ్వడం జరిగింది తరువాత కలెక్టరు ఎంక్వయిరీ జరిపించడం జరిగింది.
నరదల కాలములో యిచ్చిన సబ్సిడీ సక్రమంగా పంచడం జరిగిందని మనవి
చేస్తున్నాను. పెన్సిలెడ్స్ లెటరేటరీస్ ఆర్ నాట్ గిరింగ్ నిజం ప్రావర్తి
అని కూడా వారు అన్నారు. సాఫిస్టికేటెడ్ మిషనరీతో చేయడం జరుగుతోంది.
ఎనలిష్టు లోపం ఏదైనా వుందా అని పోల్చించారు. ఎనలిష్టు లోపం వుందా లేదా
అనేది ఖచ్చితముగా పరిశీలిస్తాము. ఎనలిష్టు అవినీతిపరుడు. అయితే తప్పకుండా
యాదవు తీసుకోవానికి సిద్ధంగా వున్నాము. పోతే సకాలములో విత్తనాలు
రావడము లేదని, మే లో ఎప్పుడో రావలసినవి ఆగట్టు సెప్టెంబరులలో వస్తున్నవని
యాదగిరి రెడ్డిగారు మిగతావారు చెప్పారు. ఖచ్చితంగా సకాలములో విత్తనాలు
అందించడానికి చర్య తీసుకుంటాము. ఉన్నతాధికారులతో ఏ ఏ జిల్లాకు
ఏ ఏ విత్తనాలు కావాలనేదాని గురించి వీలైతే రివ్యూ చేయడం జరుగుతోంది.
పోతే చాలా మంది నాకు ఒక సలహా యిచ్చారు. రాయలసీమలో ఫండ్స్

విత్తనాలను తీసుకుపోయి విజయనగరము జిల్లాలో కోస్తాలో ఆంధ్రలో వండిన విత్తనాలను తెలంగాణాలో యివ్వడం గాకుండా లోకల్ సీడ్స్ను ప్యామ్యూస్ చేసి లోకల్ గా యిచ్చే ఆలోచన చేయండి అని, అది సముచితమైనటువంటి ఆలోచన. ఖచ్చితముగా ఎక్కడికక్కడ సీడ్స్ తయారు చేయడానికి అవకాశం యిచ్చి ఆ లోకల్ వెరెటీనే అక్కడ పాపులరైజ్ చేయడానికి చర్య తీసుకుంటాము. మొత్తం మీద గౌరవ సభ్యులందరు ఏకగ్రీవంగా మిసీ కీట్ కార్యక్రమాన్ని తీసి వేయండి అని చెప్పారు. నిజమే. మిసీ కీట్ కార్యక్రమము విషయములో సబ్సిడీ అనే పేరుతో అవకాశాలు జరగడానికి ఆస్కారం వుంది. అంటున్నారు. కాని దాని వుద్దేశము చాలామంచిది. సన్నకారు సన్నకారు రైతాంగానికి మాజములో వున్న హరిజన, గిరిజన బలహీనవర్గాలకు సబ్సిడీ యిచ్చే యీ కార్యక్రమాన్ని అధికారులు దుర్వినియోగం చేస్తున్నారు అన్నారు. ఉద్దేశం మంచిదే కాని అమలవరచడములో అవినీతి జరుగుతున్నది అంటున్నారు. దాని మీద ఎంక్వయిర్ చేయిస్తాను. అవసరమైతే మీ సూచనను గురించి ఆలోచన చేస్తానని వునవి చేస్తున్నాను. పోతే సాయిల్ కంజర్వేషను వాటర్ పెడ్ కార్యక్రమము గురించి చాలా మంది పెట్టెలు చెప్పారు. 1985-86 లో 47 వేల హెక్టార్లకు 840 లక్షల ఖర్చుతో సాయిల్ కంజర్వేషను కార్యక్రమం చేపట్టడం జరిగింది. 86-87 లో 68 వేల హెక్టార్లకు 688 లక్షల ఖర్చుతో కృష్ణా గుంటూరు జిల్లాలను మిసపోయిస్తూ-రాష్ట్రములో వున్నటువంటి అన్ని జిల్లాలో సాయిల్ కంజర్వేషను సబ్సిడీసిజన్స్ను పెట్టి అక్కడ వర్షం ఏ కొద్దిగా కురిసినా, ఆ కురిసిన వర్షం రైతులకు ప్రయోజనకారిగా వుండేదానికి, ఏ రకమైన మాతన పద్ధతులను వినియోగించాలనేది ఆలోచిస్తూ మాయక్యర్ కండిషన్స్ తో అభివృద్ధి చేసుకునే మాతన పద్ధతులతో సాయిల్ కంజర్వేషను చేపట్టి టెండ్ ఛార్మింగ్ కేసి వాటర్ ప్యాక్స్ ఏర్పాటు చేసి భూమిలో నీరు యింతే కార్యక్రమం చేయడం జరుగుతోంది. మొత్తం 18 జిల్లాలలో వాటర్ పెట్టె కార్యక్రమాలు చేయడం జరుగుతున్నది. 7 కోట్ల రు.లు ఖర్చుపెట్టి వర్షాధారం మీద ఆధారపడి ఉన్నటువంటి రైతాంగానికి, అధిక పంటలు ఇవ్వడానికి, ఈ రకమైటువంటి ఉత్పత్తులు పెంచుటకు కార్యక్రమాలు సాయిల్ కంజర్వేషను కార్యక్రమాలు, వాటర్ పెట్టె కార్యక్రమాలు విజయవంతంగా కొనసాగించబడుతున్నాయి. రైతులకు గిట్టుబాటు ధర అందడంలేదని శ్రీ యాదగిరి రెడ్డిగారు చెప్పారు. అగ్రికల్చరే నా కల్చర్ అని శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు చెబుతున్నాడు; దీనిని గురించి ఏమీ చేస్తున్నారని అడిగారు. సెన్సటివరకు 98 లక్షల రు.లు అగ్రికల్చర్ మార్కెట్ కమిటీలలో పెట్టె రుణాలు తీసుకునే అవకాశం కలిగించాము. ఈ సావత్సరం 4 కోట్ల రు.లు ఇస్తున్నాము. మనం ఒక మాతన చట్టం చేసాము. కర్షక పరిషత్ను ఏర్పాటు చేసుకున్నాము. ఈవే రైతు పండించుకునే పంటకు ధర నిర్ణయించుకునే కర్షకపరిషత్ను ఏర్పాటు చేసుకున్నాము. అంతేకాకుండా అగ్రికల్చర్ ఇన్ ఫుట్సు సకాలంలో వచ్చే పరిస్థితులు, ఈవే కాను పండించిన పంటలు కాను అమ్ముకునే పరిస్థితులు

12-00noon

for 1987-88:

Demands for Grants.

మార్కెట్ ఫెసిలిటీస్ కలుగజేసేటటువంటి మాతన విధానాన్ని ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అలోచిస్తున్నదని మనవిచేస్తున్నాను. విత్తనాలు గురించి శ్రీనివాసురెడ్డిగారు చెప్పారు. విత్తనాలు సకాలంలో ఏర్పాటు చేస్తాము. ఇప్పుడున్నటువంటి లెబుల్ సీడ్స్ కాకుండా ఇతరత్రా మంచివన్నీ మధ్యదశారులుగా ఉన్నటువంటి వ్యాపారస్థులు కొట్టిచేస్తున్న మాట వాస్తవం. దానిపై నిఘా పెట్టడం కోసం చర్యలు తీసుకొంటున్నాము. ఎ.పి. సీడ్సువారు ఇచ్చే విత్తనాలు కాగా ఉన్నాయని ఆరు రాష్ట్రాలవారు తీసుకొని వెళుతున్నారని మనవిచేస్తున్నాను. డాక్టరు వెంకటేశ్వర్లుగారు చాలా విషయాలు చెప్పారు. సాయిల్ కన్జర్వేషనుకు, డ్రైయిలాండు ఫార్మింగుకు సెవరేట్ డైరెక్టరేట్ పెట్టడంపై అన్నారు. ఆ సూచనను పరిశీలించవలసిన అవసరం ఉంది. అట్లాగే టెక్నాలజీ కల్చర్ గురించి చెప్పారు. టెక్నాలజీ కల్చర్ ఉన్నానియూ యూనివర్సిటీలో అప్పుడే రోజేన్ పైన జవహర్ లాల్ నెహ్రూ రోజేన్ అనే ఒక దానిని ఉప్పత్తి చేయడం జరిగింది. అవి సమగ్రంగా వస్తే టెక్నాలజీ కల్చర్ ను అగ్రికల్చర్ యూనివర్సిటీ ద్వారా చేయడం కోసం 20 లక్షల రు.లు గ్రాంటు ఇవ్వడంపై మనం నేషనల్ అగ్రికల్చర్ రిసెర్చ్ ప్రోగ్రాం వారిని అడగడం జరిగిందని మనవిచేస్తున్నాను. వ్యవసాయ కార్యకలకు కనీస వేతనాలు ఇవ్వడంపై అన్నారు. అది లేదు డిపార్టుమెంటు చేస్తున్నది. శ్రీ పి. వెంకటసత్యగారు, తదితర పెద్దలు చాలామంది ఒక విషయం చెప్పారు. రైతు కరంటు టిగ్ పాక్ వల్ల నో లేక కూమిలో పని చేస్తున్నప్పుడు విడుదల పడి చనిపోతే—అనేక కార్యకలకు, ఉద్యోగిష్టులకు వస్తున్న విధంగా ఎక్స్ ప్లెగేషియా రైతుకు ఎందుకు రాకూడదని అన్నారు. సిండి ఉంటే రొట్టె చేసుకోవచ్చు. కాని ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇప్పటికే అనేక సంతకము కార్యక్రమాలు చేస్తున్నది. రైతు వట్ల ఆవేదన, అందోళన, ఉదారం ఉంది. రైతు తాను పొలం పనులు చేసుకొంటున్న సమయంలో దురదృష్టవశాత్తు చనిపోతే నష్టపరిహారం ఇవ్వడం విషయంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఏమీ అనుమానం లేదు. కాని ఈనాడు మన యొక్క ఆర్థిక పరిస్థితుల గురించి కూడా అలోచించవలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటులో తగినంతమంది సాంకేతిక సిబ్బంది లేరని డాక్టరు వెంకటేశ్వర్లుగారు చెప్పారు. సాంకేతిక సిబ్బంది ఉన్నారు ఇంకా కొంతమందిని రిక్రూట్ మెంటు చేసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ఈవేళ వల్లిక్ సర్వీసు కమిషను ద్వారా ఉద్యోగులను తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటులో పనిచేసే ఎ.ఎ.ఓ.లు ఈనాడు కేవలం పన్ను తీసుకునే ఉద్యోగులుగా ఉన్నారు. టి.ఎడ్.వి. సిస్టం డెవలప్ మెంట్ వల్ల అవి చెబుతున్నారు. రేపు కర్షక పరివర్తలు వచ్చిన తరువాత వాటి ద్వారా స్థానికంగా ఉన్నటువంటి ఎ.ఎ.ఓ.లను, ఈ డిపార్టుమెంటును సక్రమంగా పని చేయించుకొనుటకు కృషి చేయబడుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. వెల్లూరు జిల్లాలో ఇచ్చినటువంటి నల్లిడిలో చాలా గోల్ మాల్ ఉందని శ్రీ మహారెడ్డిగారు చెప్పారు. ఈనాడు ఇచ్చినటువంటి శిశి.లక్షల రూపాయల కార్యక్రమంలో, అన్నాడు. ఇంకా గోల్ మాల్ మండి వ్యవసాయదారులకు ఇచ్చినటువంటి కార్యక్రమంలో జిల్లా కలెక్టరుకు

కంప్లయింట్సు ఇస్తే అక్కడిక్కడే విచారించి యాక్షను తీసుకోవడం జరిగిందని మనవిచేస్తున్నాను. అనంతపురం జిల్లాలో భూసార రక్షణ ఎక్కివ కావాలని శ్రీ జయరాంగారు అన్నారు. ఇప్పటికే 4 సబ్ డివిజన్లు పెట్టాము. ఇప్పటికే మీ జిల్లాను ఈ సాయిల్ కన్జర్వేషను కార్యక్రమాలద్వారా పూర్తిగా చేయడం జరిగింది మనవిచేస్తున్నాను. సాయిల్ కన్జర్వేషనుకోసం డబ్బు ఇచ్చే పద్ధతిని మార్చాలని అన్నారు లేకపోతే అక్కడున్నటువంటి అగ్రికల్చర్ ఆఫీసరు దుర్వినియోగించేయడానికి అవకాశం ఉందని చెప్పారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పరిశీలన చేస్తున్నది రైతుకు సగం ముందే ఇద్దాము, ఆ సగంతో ఆయన పని చేయగలిగితే మిగిలిన సగం ఇద్దాము, దానికోసం ఈ అగ్రికల్చర్ ఆఫీసరుద్వారా కాకుండా మనం ఐడెంటిఫై చేసినటువంటి భూమికి ముందే ఇద్దాము. 16% లోను కనుక, ఆయన తీసుకున్న లోను చెల్లించాలి కనుక సగం పని అయిన తరువాత మొత్తం లోనుకోసం ఆయన వస్తాడు, రాకపోతే ఆయనపైన చర్య తీసుకోవచ్చు మీరు చేసిన సూచనను మేము ఆలోచన చేస్తున్నామని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ గారు ఒక విషయం చెప్పారు. అన్ని మార్కెట్ కమిటీలలో పెండలు వ్యతిరేకంగా జరుపవలసిన అదేశాలు ఇవ్వడం జరిగింది. వ్యాపారస్తుల మరియు కమిషను ఏజంట్సు కుమ్మక్కయి వ్యవసాయోత్పత్తులు తక్కువ ధరకు కొంటున్నారనేది వస్తున్నది అటువంటిది లేకుండా మార్కెటింగు కమిటీ అధికారులు ఎప్పటికప్పుడు తనిఖీ చేయవలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను.

కామారెడ్డి అగ్రికల్చర్ మార్కెటింగు కమిటీలో ఏవో అవకాశవకలు జరుగుతున్నాయని శ్రీ కృష్ణమూర్తిగారు చెప్పారు. దానిమీద యాక్షను తీసుకుంటామని మనవిచేస్తున్నాను శ్రీ ఆదెర్నగారు మాట్లాడుతూ ప్రకాశం జిల్లాలో ఉన్నటువంటి మార్కెట్ కమిటీల గొడవలు వర్షాలు, తుఫాను వచ్చిన పరిస్థితులలో చెబుతున్నాయని అన్నారు. ఈ సంవత్సరం 834 మార్కెట్ కమిటీ స్థలాలు సేకరణ చేయడం జరిగింది, ఇంకా 280 మార్కెట్ కమిటీల స్థల సేకరణ కోసం కృషి జరుగుతున్నది. పెంటనే 10 పెంటర్సులో భూసేకరణ చేయడం జరిగింది. ఈ వేళటివరకు 192 మార్కెటింగు కమిటీలు అభివృద్ధి చేయడంకోసం ఫండ్లు కేటాయించడం జరిగింది. 1987-88 లో మార్కెట్ల నిర్మాణం కోసం 88 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టబోతున్నామనే విషయం మనవి చేస్తున్నాను. పురుగు మందులు ఆగ్రో ఇండస్ట్రీస్ వారు శయారుచేయక కంపెనీలనుంచి కొంటున్నారని అన్నారు. ఆగ్రో ఇండస్ట్రీస్ ద్వారా మేము సార్థ్య మైనంతవరకు అగ్రికల్చర్ ఇన్పుట్సు రైతులకు అందించాలనే ఒక నూతన పద్ధతి పెట్టాము. ఆగ్రో ఇండస్ట్రీస్ పెట్టిన దగ్గరనుంచి మొన్నటి వరకు నష్టాలలో నడుస్తున్నది. ఈ సంవత్సరం కోటి 88 లక్షల రు.లు వచ్చింది. ఈ ఆగ్రో ఇండస్ట్రీస్ ద్వారా ఎజంట్సుకు ఇవ్వకుండా, ఉద్యోగిగవులను పెట్టకుండా రైతు కుటుంబాలనుంచి వచ్చిన నిరుద్యోగ యువకులను ప్రతి మండలానికి ఇద్దరిని పెట్టుచేసి వారిద్వారా బ్యాంకు గ్యారంటీ తీసుకొని కావలసినటువంటి పెన్షిపైడ్లు కాని అగ్రికల్చర్ ఇన్పుట్సు కాని ఆయన దగ్గర పెట్టి అయనద్వారా అమించి

for 1987-88 :

Demands for Grants.

ఆయనకు కమిషను ఇచ్చే పరిస్థితి చేయాలని ఉంది. అదేరకంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఉన్నటువంటి పెన్షన్లెదురు, ఫెర్టిలైజర్లు డీలర్లు అన్నీ ఈ నిబద్ధితులైన యువకులద్వారా ప్రతి మండలంలో ఇద్దరిద్వారా అమ్మించే కార్యక్రమం, అగ్రికల్చర్ ఇన్ ఫుల్స్ అమ్మించే కార్యక్రమం విజయవంతంగా ఈ సంవత్సరం నుంచి నిడుపుతున్నామని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వ్యవసాయదారులను అదుకోవాలని అనేక కార్యక్రమాలు తీసుకున్నది. శ్రీ సాంబయ్యగారు అన్నారు. పుగాకు, ప్రతికూల సంబంధించిన విషయంలో ముఖ్యమంత్రిగారు, అగ్రికల్చర్ మినిష్టరుగారు అనేక మాటలు చెబుతున్నారు కాని ఏమీ చేస్తారని అన్నారు. నేను, సాంబయ్యగారు, వెంటవతిగారు—మేమందరం ఉక్రమంలో పాల్గొన్న వారమే. గుంటూరు జిల్లాలో వేలాది మంది రైతులతోపాటు మేము కూడా ఊరేగింపుతో పాల్గొన్న వారమే. నేను ఒకటి అడుగుతున్నాను. అనేక సంవత్సరాలుగా పుగాకు రైతులకు ధర రాలేదని అంటూ ఉంటే ఎప్పుడూ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నుంచి ఒక్క రూపాయి కూడా ఇచ్చిన సంఘటన లేదు. కాని 1983-84లో ఆ రోజున ముఖ్యమంత్రిగారు కోటి రూపాయలు అప్పు ఇచ్చి ఆ రైతాంగానికి వెనులు బాటు ఉన్నతరువాతనే తిరిగి ఇవ్వడని అన్నారు. ఈ వేళటివరకు ఆ కోటి రూపాయలలో మనం కాని కూడా తీసుకోలేదు. ఈవేళ వరదలు, కరువులు వచ్చాయి కనుక, అంతేకాదు పుగాకు రైతులకు సంబంధించిన దానిలో అక్కడ గ్రోయర్లు యూనియన్ పెట్టుకుంటే 2 కోట్ల రు.లు ఇవ్వడం జరిగింది గత సంవత్సరం దానిద్వారా కాని తద్వారా లాభాలు పొంది రైతాంగానికి తాను నష్టం గుగా మార్కెట్లో నిబజడం జరిగింది. ఆ వ్యాపారం చేసిన ఆ టుకాకో యూనియన్ నే కాటన్ ను కూడా కొనమన్నది. మీరు అనవచ్చు కొనండి, అది 50 కోట్ల రూపాయలు — నష్టం వస్తే నష్టమీది ఇస్తున్నారు కదా అని. ఇవాళ్ల రైతును అదుకోవాలనే హద్దయం ఉంది. కిలో బియ్యం రెండు రూపాయలకు, ఆరు వేల రూపాయలు గృహనిర్మాణానికి, చీరలు ధోవతులు ఇచ్చే కార్యక్రమం చేస్తున్నాము. రైతాంగానికి కూడా చేస్తున్నాం. అలాంటి సంతేమ కార్యక్రమాలు ఎన్నో చేస్తున్నాం. రైసెన్సు విధానంలో ఏ సోవియట్ యూనియన్, ఏ యు. కే. నో మనకు డైరెక్టుగా ఆర్డర్ ఇచ్చే పరిస్థితి లేదు. కేంద్ర ఎన్. టి. సి. ఆర్డర్ ఇస్తుంది. కేంద్ర ఎన్. టి. సి. కి మన దగ్గర కొనే ఆలోచన లేదు. సి. సి. ఐ. మార్కెట్లో తప్పకుండా కొనవలసిన అవసరం ఉంది. ప్రతి అగ్రికల్చర్ మార్కెట్ కమిటీలో రైతు పెట్టుకుంటే, సి. సి. ఐ. అక్కడికి వచ్చి కొనవలసిన అవసరం గురించి గత సంవత్సరం మార్కెట్లో ప్రవేశపెట్టాము. మిగ్గి అమ్మదలచుకుంటే రు. 850 లు, ఇవాళ్ల కొనదలచుకుంటే రు. 1200 లు ఉందని మాటవచ్చినప్పుడు — ఇది అన్యాయం — ఈ వ్యత్యాసం ఇటువంటి మాట వస్తేవలం. ఈ వ్యత్యాసాలు కన్ స్యూమర్ పాయింట్లలో వచ్చేప్పుడు దళారీల దగ్గర నుంచి విపరీతంగా పెరుగుతున్నది. ఇది కేవలం రాష్ట్ర

12-10 p.m.

Demands for Grants:

ప్రభుత్వంలోనో ఇంకోటి కాదు. ఇవాళ పంట పండిన విధానం, పంట ఉన్న విధానం, దానిని నిల్వ చేసుకునేప్పుడు వచ్చే పరిస్థితులు—రైతుకు అదుకోడానికి నిల్వ ఉంచుకోగలిగితే — ఆ నిల్వ ఉంచుకోడానికి సదుపాయాలు చేయడానికి — కరక పరివత్తు ద్వారా, మార్కెట్ల ద్వారా స్టోరెజ్ చేయాలనే సద్భావం ప్రభుత్వానికి ఉంది. మీరంతా చాలా విలువైన సూచనలు ఇచ్చారు. రైతులు ఈనాడు ఎదుర్కొంటున్న బాధలు, వెదలు, సొదలు, కథలు అవన్నీ మీరు చెప్పారు. అవి నిరంతరం నేను కూడా చూస్తున్నవే. ఇవాళ్ల నేను మంత్రిగా చెప్పడం కాదు. వారి బాధలు నాకు తెలుసు. ఇవాళ్ల నేను మంత్రిగా ఉన్నా, మంత్రిగా లేకపోయినా, నాకు వేరే వృత్తి లేదు. ఇంటికి వెళ్ళిపోయి ప్రియ, మిర్చి, పొగాకు వేషకోసలైన వాణ్ణి. మీరు చెప్పిన విషయాలు నేను రోజూ చూస్తున్నవే. నా వాళ్ళుగా, మన వాళ్ళుగా, మా వాళ్ళుగా అందరూ వదుతున్న అవస్థలు చూస్తున్నాము. ఈ వ్యవస్థలో అంతరం వదుతున్న బాధలు మనం చెప్పాము ఈ వ్యవస్థలో ఉన్న బాధల్ని, సాధల్ని తొలగించడానికి మనందరం కృషి చేయవలసిన అవసరం ఉంది. నన్ను విమర్శించారని అనడం లేదు. మన వాళ్ల బాధలు మీరు చెబుతున్నప్పుడు నేను సదవగాహన చేసుకుంటున్నాను. మనందరికీ సాధ్యమైనంతవరకు, చేయగలిగినంత వరకు ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తప్పకుండా కృషి చేస్తుంది. మీ సహాయ సహకారాలు కావాలి. రైతు శ్రేయస్సే ఈ ప్రభుత్వ లక్ష్యంగా మనవిచేస్తూ దానికోసం కరక పరివత్తు ద్వారా చేస్తున్న కార్యక్రమాల ద్వారా, ఇతర అభివృద్ధి కార్యక్రమాల ద్వారా కృషి చేస్తున్నామని మనవిచేస్తున్నాను. మేలు రకం విత్తనాలు సరఫరా చేసి, పురుగు మందులు కలిపేలా చూసే దుకు కట్టడిట్టమైన చర్యలు తీసుకుంటాము. సకాలంలో రైతుకు కావలసిన సహాయ సహకారాలు అందించడంలో ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కృత నిశ్చయంతో ఉందని మనవిచేస్తూ నెలపు తీసుకుంటాన్నాను. జై హింద్ — జై తెలుగునాడు — జై కిసాన్.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:—వాటర్ మేనేజిమెంట్ రిచర్చ్ అనేది కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి వచ్చింది. ఈ సంవత్సరం రద్దు చేయబడింది. దానికి కారణం మీరు తగినంత స్థాయి ఇవ్వకపోవడమని చెప్పబడుతున్నది. ఈ సంవత్సరం నిన్న మొన్న ఆర్డర్ వచ్చింది....

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు:—కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి వాటర్ షెడ్ పోగొంగ్గి క్రింద వచ్చే డబ్బు పూర్తిగా ఖర్చుపెట్టుకుంటాం — రద్దు చేయలేదు. గద్వాలలో ఒకటి పెట్టుకుంటున్నాం — ఏవిధమైన అందోళన చెందాలని అవసరం లేదు.

శ్రీ ఆర్. శ్రీనివాసరెడ్డి (న.మాయం పేట):— మంత్రిగారు చాలా ఉచేక్‌గా ఉచేక్‌గా మాధానం చెప్పారు. కానీ వారి సంభాషణ విధానం రైతులను పూర్తిగా కడుపు నిండని విధానంగా చేసింది. జిల్లాకు ఒక

Demands for Grants

విత్తనాల అభివృద్ధి సంస్థ ఏర్పాటు చేయడానికి ఖర్చుమైన నిర్ణయం ప్రభుత్వం తీసుకుంటుందా? సాంకేతిక సిబ్బంది ఫీల్డ్ రెవెల్లో ఉంది అన్నారు. కానీ అది సాంకేతిక సిబ్బంది కాదు. బి.డి.ఓ.లను వాడుకొంటున్నారు. ఫీల్డ్ రెవెల్లో తగినంత సాంకేతిక సిబ్బందిని సేయామకం చేయడానికి ప్రభుత్వం చర్య తీసుకుంటుందా?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు:— రివ్యూర్ మెంటును బట్టి రిక్యూట్ మెంట్ చేయడం జరుగుతుంది. విత్తనాలు సరఫరా చేసేందుకు సాంకేతికంగా కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేయాలన్నారు. ఇప్పటికే మండల స్థాయిలో ఏర్పాటు చేశాము.

శ్రీ ఆర్. శ్రీనివాసరెడ్డి:— ప్రతి జిల్లాకు వేరు వేరు రకాల విత్తనాలు అవసరం ఉంటాయి. ఏ జిల్లాకు అనువైన విత్తనాలు అక్కడే ప్రొక్యూర్ చేసుకోవడానికి— విత్తనాల అభివృద్ధి సంస్థను స్వచ్ఛం చేయడానికి...

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు:— అది మంచి సూచన. అక్కడ కావలసిన విత్తనాలు అక్కడ దొరక్కపోతే ఎక్కడయినా ప్రొక్యూర్ చేయవలసిందే. స్థానిక అవసరాలకొనసం లోకల్ వెరెటీ విత్తనాలు దొరికితే అక్కడ ప్రొక్యూర్ చేసి అక్కడ రైతాంగానికి ఇవ్వడం కోసం చర్య తీసుకుంటాము.

శ్రీ సిపాచ్ రాజేశ్వరరావు:— మంత్రిగారు స్వయంగా వ్యవసాయ దారులు. అందులో వ్యాపార పంటలు పండించడమూతో, ఆంక్షి ఉన్నవారు. వ్యవసాయానికి ప్రాథమికమైనది దాని మనుగడ నిలబడాలంటే గిట్టుబాటు ధరకు కొనుగోలు చేయించే ఏర్పాట్లు ఉండాలి. ఇంతవరకు ఏ ప్రభుత్వం చేయనట్లు ముఖ్యమంత్రిగారు కోటి రూపాయలు కోవరేటివ్ కు ఇచ్చారు. మళ్ళీ ఇ కోరెండు కోట్ల రూపాయలు ఇస్తున్నారు. ఇంతవరకు ఎవరూ చేయనివిధంగా మేము చేస్తున్నామని మీరు ఘనంగా చెప్పుకుంటే నాకు అశ్చర్యంలేదు. ఓష వాత్మకమైన మార్పులు చేస్తున్నామని చెప్పుకున్న మీరు చేయవచ్చు—చేసే శక్తి మీకు ఉంది. మనదగ్గర ఉన్న ఎస్.టి.సి. గానీ, మార్కెటింగ్ ఫెడరేషన్ గానీ పీటన్నిటికీ ప్రభుత్వం తగుధనం కేటాయించి, కేంద్రం నుంచి తీసుకని, బ్యాంకుల నుంచి తీసుకుని—ప్రతి జిల్లా కేంద్రంలో రైతాంగం పండించే ముఖ్యమైన పంటలు మార్కెట్లో నిలబడి, పోటీలో నిలబడి, కొనుగోలు చేస్తే గిట్టుబాటు అయ్యే విధంగా కొనుగోలు చేసినట్లు ఉంటుంది. కేంద్ర ఎగ్జిక్యూర్ ప్రయిన్ కమీషను వారు ఏదీ నిర్ణయించినప్పటికీ—మనం వేరే ప్రయిన్ కమీషను పెట్టుకుని, మనం వేరే ధర నిర్ణయించుకుని, మన ధరలకు కొనుగోలుచేస్తే అప్పుడు న్యాయము చేసినవారు అవుతారు. కర్షక పరిషత్తు అని సమాధానం చెప్పుతున్నారు—ఇప్పటికీ నాకు అర్థం కావడంలేదు. కర్షక పరిషత్తు ఏర్పాటుచేసినంత మాత్రాన గిట్టుబాటు ధర దొరుకుతుంది అనడం మిథ్య, భ్రమ తప్ప ఇంకేమీకాదు. దానికి మళ్ళీ మార్కెటింగ్ ఏజన్సీలు కావాలి, డబ్బు కావాలి—ఎవరు ఇచ్చేది? మీరు చెప్పండి—కర్షక పరిషత్తుకు ఈ అధికారాలు ఇస్తున్నాం, ఈ వనరులు కల్పిస్తున్నాం

అని చెప్పితే అప్పుడు ఈ రాష్ట్రంలోని గైతాంగానికి ఊరట కలుగుతుంది. వ్యవసాయ అభివృద్ధిలో ప్రధానమైన ఇబ్బంది, అటంకి డ్రయ్ ఫార్మింగ్ టెక్నాలజీ లేకపోవడం. నీటి పారుదల సౌకర్యాలు ఏవో వస్తున్నాయి. చేసుకొంటున్నాం. ఎక్కువగా రాష్ట్రం అభివృద్ధి పొందింది. 80 శాతం రాష్ట్రంలో వ్యవసాయ భూమి నీటి పారుదల క్రిందకు వచ్చినందుకు సంతోషపడతాము. కానీ ఇప్పటికి 65-70 శాతం వ్యవసాయములో ముఖ్యమైన పప్పుధాన్యం, నూనె ధాన్యాలు పండించవలసింది డ్రయ్ ఫార్మింగ్ కదా. డ్రయ్ ఫార్మింగ్ టెక్నాలజీ ఏమాత్రం అభివృద్ధి చెందలేదు. ఇన్ని పరిశోధనా కేంద్రాలు పెట్టి ల్యాబ్ టు ఫారమ్ సీడ్ తీసుకువస్తామన్నార- ఒక్క మంచి విత్తనం లేదు. దానికి తగినటువంటి సలహాలు లేవు. దానికి తగినటువంటి వ్యవసాయ కాఖ నిర్వహణ లేదు.

12-20 p.m.

పప్పు ధాన్యాలు, నూనె గింజలు వందల కోట్లు, 22,000 కోట్లు భారతదేశంలో దిగుమతి చేసుకోవలసిన దుర్లభ ఉంది. అదే డబ్బుతో యూరి సంవత్సరములలో యూరాష్ట్రంలో యూరి గేషన్ ప్రాజెక్టులన్నీ నిర్మాణం చేసుకోవచ్చును. ఈ రాష్ట్రానికి, ఈ దేశానికి ప్రధానమైనటువంటి వ్యవసాయరంగంలో గిట్టుబాటు ధర విషయంలో పరిష్కారం చేస్తున్నామని చెప్పడంలో విఫలం అయినందుకు విచారిస్తున్నాను. ఇప్పటికీ డీసికి క్లారిఫికేషన్ ఇస్తే సంతోషిస్తాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:— కర్షక పరిషత్తులకు యెక్కిలు జరుపుతారా? లేకపోతే వాటికి నామినేషన్ పద్ధతి చేస్తారా? అది కూడా చెప్పాలి. ఎందు చేతనంటే నామినేషన్ సంస్థను పెట్టము అని హామీ ఇవ్వాలి.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు:— ఇప్పుడు కర్షక పరిషత్తుల వల్ల ప్రయోజనాలు, మరియు కర్షక పరిషత్తుల యెక్కిలు యివి వాగ్దారి గౌరవ సభ్యుల ప్రశ్నలు కర్షక పరిషత్తుల ప్రయోజనాలు దాని ఎయిమ్స్ అండే ఆజ్ఞప్తు, ఆ చట్టం చర్చించేటప్పుడు గౌరవ సభ్యులు చర్చించినారు. ప్రభుత్వం ఆశ్చిస్తున్నది యేమిటంటే ఆ మండల పరిధిలో ఉన్నటువంటి రైతులందరూ కూడా అక్కడ సభ్యులుగా చేరి దానిద్వారా ఆ మండలాల్లో వారు యే పంటలు చేసుకోవాలి, అట్లాగే యిన్ ఫుట్స్ యెట్లా కావాలి యివి అన్నింటితోపాటు ఆయన పండించ తర్వాత మార్కెటింగు సౌకర్యం కూడా క్రియేట్ చేసి రాష్ట్రస్థాయిలో ఉన్నటువంటి అక్కడ కోరిక మేరకు అక్కడ యేమి కొనాలి అనేది ఫెరరేషన్ కు డీసి మాధ్యమ ద్వారా చేసుకొని యీవాడు మన రైతును ఊతిలో నుంచి బయటకు లాగాలనే దానికోసం కర్షక పరిషత్తుల ద్వారానే ఆయనకు స్వాయము చేసుకొనేది యీ ప్రభుత్వానికి ఉన్న ఆలోచన. మీరెంత కేటాయింపులు చేసినారని రాజేశ్వరరావుగారు అన్నారు. అక్కడ విస్తారంగా వేల కోట్ల రూపాయల విలువగల పడిన పంట యీ నాడు యే రకంగా మధ్య దళారీల నుంచి రైతు గురి అవుతున్న మాట నిజమే. ఆ పంట సాధ్యమైనంతవరకు రైతు అమ్ముకోవడానికి సౌకర్యం ఉండాలనే

Demands for Grants.

ఈ కర్షకపరిపత్తుల ద్వారా ఆ ప్రయోజనం చేకూరుతుందేమోననే ఆశ, వారి మే బిర్ పిప్ ద్వారా లేకపోతే యీ రాష్ట్రానికి కావలసిన కమెడటిన్ యేమిటో తెలుసుకొని దాని ద్వారా శాసించే అధికారం యివన్నీ దీని ద్వారా సక్రమింపజేసి లాభపడి ఉపయోగపడతారనే ఆశ, ప్రయత్నం ఉందని మనవిచేస్తూ....

శ్రీ సిపావ్. రాజేశ్వరరావు :— మంత్రిగారు సామ్యులు. అర్థం చేసుకోగలిగిన వారు, సహాఃరిస్తున్నాను. ఆశ, ప్రయత్నం ఉందని చెప్పినారు. అందరం ఆశాజీవులమే. పీటికి యంత్రాంగం యేమిటి? వనర్లు యేమిటి? అవి రెండూ మెటిరియల్ ప్రాజెక్టుస్. దీనిలో యీ రాష్ట్రానికి నా అంచనా ప్రకారం రూ. 2,000 కోట్లు అవసరం. అందులో కనీసం రూ. 100 కోట్లు అయినా యిస్తారా చెప్పండి? రూ. 100 కోట్లు అయినా ఈ కర్షకపరిపత్తుకు యిచ్చి అన్ని జిల్లాల్లో కొనుగోలు చేయడానికి ఆది డి. డ్ మసిగా యిచ్చే డబ్బు బ్యాంకులలో రుణాలు తీసుకొని కొనుగోలు చేయడానికి యిస్తారా?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :— రూ. 100 కోట్లు యెట్లాగూ వస్తున్నాయి. మార్కెట్టు కమిటీలలో ఉన్నటువంటి డబ్బులు ఫ్లష్ యింకా మనం మార్బిన్ మనీ తీసుకోవడానికి కావలసిన పద్ధతులు అవన్నీ పెద్దలు 'రాజేశ్వరరావుగారు యిచ్చిన సూచనను దృష్టిలో పెట్టుకొని కర్షక పరిపత్తు ద్వారా రైతాంగానికి ఉపయోగ పడవలసిన పద్ధతులు అన్నీ అన్వేషించి రైతును అదుకోవడానికి కృషిచేస్తాము.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— ఎన్నికలు సంగతి చెప్పాలి.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :— మీ అందరి అభిప్రాయం యెట్లా ఉంటే అట్లా, జాగ్రత్తగా ప్రజాభిప్రాయం సేకరణ చేసి ఆలోచన చేయడం...

(ఇంటరప్షన్)

ప్రజలు, పెద్దలు అభిప్రాయం తీసుకన్న తర్వాతనే నిర్ణయం.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— మీరు పీటికి ఎన్నికలు పెట్టండి. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం నూర్కెటింగ్ కమిటీలను నామినేట్ చేసింది. మీరు కూడా అదే తోవలో నడవడానికి సిద్ధమయినారు.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :— పెద్దలందరి సూచనను సకాలంలో సరియైన సమయంలో సరియైన నిర్ణయం తీసుకోబడుతుంది.

శ్రీ డి. శ్రీపాదరావు :— మంత్రివర్గులు యిప్పుడే చెప్పినారు. మంత్రి వరవి ఉన్నా లేకపోయినా తాను పొగాకు రైతునని, నేను కూడా పొగాకు రైతునే. ఇద్దరం అనుభవించిన వారమే. ఇంకాకు పూర్వం రి సంవత్సరముల క్రితం కంపెనీ వారిలో దళారీలు యెక్కువ అయి పొగాకుకు రేట్లు వేయకుండా ఓపెన్ ఆక్షన్ లో దోచుకోవడం జరిగింది. ఓపెన్ ఆక్షన్ లో మిలిమిమీ రేటు రూ. 1200 లు అని పెట్టినప్పుడు ఎఫ్. 1 గ్రేడ్ కు రూ. 450 లతో ఏవరేజ్ న

కనుగోలు చేసి పొగాకు రైతులను మరిల పొగాకు జోలికి పోకుండా చేసినారు. ఈ పద్ధతిలో కర్షకపరివర్తనను పెట్టుకొని ఓపెన్ ఆక్షన్ లో దళారీలు యీ పైరవీలు చేసుకుంటూ యీ పొగాకు రైతులను యింకా క్రిందకు త్రొక్కి టట్టు యీ కర్షక పరివర్తనను పెట్టి చేస్తారా? లేదా ఓపెన్ ఆక్షన్ కి మినిమమ్ రేటు రూ. 1250 లు పెంచి వచ్చే సంవత్సరం యెట్లాగు వస్తుంది, ఆ సంవత్సరములో లాభపడే ప్రయత్నం చేస్తారా? అక్కడ ఒక యిబ్బంది ఉంది. అక్కడన్న సూపర్ వైబర్స్ యేమి చేస్తున్నారంటే, ఉదాహరణకు మహాదేవ్ పూర్ ఉంది. యిది చాలా దూరం ఉంది. ఈ చాలా దూరం నుంచే రైతులు వచ్చేది ఉండే. మీరు అక్కడ 2.4 చెక్కులు యీ నాడు ప్లాట్ ఫారమ్ మీద రావాలని అంటున్నారు. అక్కడ రైతు 40 రోజులు ఉంటేనే కానీ అక్కడ నుంచి తిరిగి రావడం లేదు. ఇది కేసరి అనే ప్రాంతంలో పెట్టినారు. ఇది యీ ప్రాంతంలో పెట్టి యిబ్బంది జరుగుతోంది. అక్కడకు వచ్చిన రైతు గ్రేడు చేసుకొని అతను చాలా కష్టపడి అతను వండించిన పంటకు ఎఫ్. 1 గ్రేడును రేటు రాకుండా ఆ కంపెనీ వారి ఏజెంటు మమ్మక్కు అయి వారికి అన్యాయం జరుగుతోంది. కనుక యీ పద్ధతికి స్వస్తి చెప్పి పొగాకు రైతుకు మినిమమ్ రేటు రూ. 1250 లు ఉండేటట్లు మేజిమమ్ రేటు 2,200 లు ఉండేటట్లు చూస్తారా?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు:—ఆ కీసర ప్లాట్ ఫారమ్ లో, ఆ కీసర ప్రాంతం కూడా నా నేటివ్ ప్లేస్. నేను కూడా పొగాకు రైతునే. ఇది పొగాకు బోర్డుకు సంబంధించింది. అక్కడ ఉన్నవారంతా అక్కడ ఉద్యోగస్తులే. ఆయన అన్నట్లుగా పేరుకు మాత్రం కే.జి. రూ. 12 లు ఉంటే అది రూ. 4.5 ల మధ్యలో అక్కడ ఉన్న షేడర్స్ కొనడం నిజమే. ఆ విధంగా చౌకగా కొనే వసీతి ఉంది. అయితే యీ ఆక్షన్ ప్లాట్ ఫారమ్ మీద వచ్చిన తర్వాత లాభం యేమిటి అని ఆడగవచ్చును. ఇంతకు ముందు మా దగ్గర ఉన్న పొగాకు కొనకుండా కంపెనీ వారు ఎగకొడితే దిక్కు ఉండేది కాదు. ఇప్పుడు పొగాకు బోర్డు మాకు చెక్కులు యివ్వడం ఆ రకమైన పరిస్థితులలో డబ్బుకు గ్యారంటీ కనపడుతోంది. ధరకు అలాగా గ్యారంటీ కనపడడం లేదు. దీనికి ఆ బోర్డులో ఉన్న ఉద్యోగస్తులు, షేడర్స్ కలిసి కుమ్మకు అయినట్లుగా యీ రకమైన అవకాశాలు లేవు

శ్రీ డి. శ్రీపాదరావు:—అదృష్టా, కేంద్ర ప్రభుత్వం, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఒక్కొక్క కోటి రూపాయలు యిచ్చిందని అన్నారు. ఎన్.టి.సి. వారు మొదటిలోనే దీనిలో పాల్గొనిఉంటే యీ నిబ్బంది కుమ్మక్కు అయి యీ రైతుకు నష్టం రాకుండా పోవును. ఎన్.టి.సి. వారికి యిచ్చిన తర్వాత వారు కూడా యేమి చేస్తున్నారంటే వారు యిన్ వాల్వ్ కాకుండా ఎప్పుడో లాస్ట్ ట్రైములో ఎఫ్. 1 గ్రేడులో కూడా రేటు పెట్టకుండా రైతుకు నష్టం అవుతున్నది. అందు వల్లనే ఎన్.టి.సి. వారికి యిచ్చి లాస్టువరకు లేకుండా యేమి లాభం? దీనికి యిబ్బంది చేసి పొగాకు వండించే రైతుకు ఎగ్రిడు పొగాకు ఉన్న దానికి మినిమమ్

రేటు పెట్టె ప్రయత్నం చేయండి. ఎఫ్. 1 గేర్డు రూ. 1200 లకు తక్కువ కాకండా మేగి మమ్ రూ. 2,200 లు ఉండేటట్లు ప్రయత్నం చేయాలి.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :— అందువల్ల నే మనము టూకాకో యూనియన్ కు యీ సంవత్సరం డబ్బులు యిచ్చి వారిని రంగంలో ప్రవేశ పెట్టినాము.

శ్రీ కే. రామచంద్రరావు (తాళ్ళరేవు):— తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో గత సంవత్సరం లక్షలాది ఎకరాలకు పంట నష్టం వచ్చింది. పంటల భీమా పథకం పెట్టడం జరిగింది పంటల మీద అప్పుల మీద యిన్సూరెన్స్ యిస్తామని ప్రభుత్వం ప్రకటించడం జరిగింది గత సంవత్సరములో 2222 మండలాల్లో యీ పంట నష్టం అయినట్లు ప్రభుత్వపరంగా రికార్డు అయింది రూ. 15 కోట్ల 7 లక్షలు యింతవరకు చెల్లించవలసి ఉంది. ఇంతవరకు ఎందుకు చెల్లించ లేదు. కారణం యేమిటి? తర్వాత సంవత్సరం నుంచి యింతవరకు పెట్టి రూ. 1 కోటి 50 లక్షలు పెట్టి అయింది. ఇది రైతులు భరించవలసిందేరా? ప్రభుత్వం భరించ వలసిందేనా అని అడుగుతున్నాను. దీనికి ఆలస్యానికి కారణం కేంద్ర ప్రభుత్వమే రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :— తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో 34 12-30 p.m. మండలాలలో పంటల భీమా రణము విషయంలో కాండెన్ సేషన్ యిచ్చేదానికి అవకాశం ఉంది. మొదట తాలూకా స్థాయిలో ఈ ఇన్సూరెన్స్ పథకం ఉంది తరువాత మండలాలు ఏర్పడినవి కనుక మండల స్థాయిలో 10 కాంపిల్స్ తీసుకుని యివ్వవలసిందిగా కోరడం జరిగింది. కాని యన్. జి. ఓ. లు స్ట్రీయిక్ మూలముగా 10 కాంపిల్స్ ఆ ప్రకారంగా యివ్వడం జరుగ లేదు. దీని విషయంలో వ్యవసాయ శాఖ సెక్రటరీగారితోను, వ్యవసాయ శాఖాధికార్యాలతోను దీని గురించి చర్చించడం జరిగింది. వాలుగైదు కాంపిల్స్ తీసుకుని వీలన్నింటిని చూచి భీమా పథకం పెట్టండి అని చెప్పడం జరిగింది. తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో 34 మండలాలలో భీమా పథకం పొందే అవకాశం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. ఎమోట్ వివరాలు నా దగ్గర లేవు.

శ్రీ యం. బాలకిశ్మీరావు (గన్నవరం):— పంటలకు గిట్టుబాటు ధర ఎగ్రికల్చరల్ ప్రయిస్ కమిషను రేట్సు ఫిక్స్ చేస్తుంది. గాడౌన్స్లో సరుకు దాచుకున్నప్పుడు రేటు లేని సమయంలో వారి పంటలు దాచుకున్నప్పుడు రివర్సంటు టు 12 వర్సంటు ఇండస్ట్రియల్ ఇన్పుట్స్ పెరుగుతూ వుంటే ఎగ్రికల్చరల్ పంటలకు ఒక శాతము కూడా పెరగడం లేదు. ధరలు రేట్సు ఫిక్స్ చేసే అధికారము ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వావికి లేదు. ఎగ్రికల్చరల్ ఫ్రెనాన్స్ కమిషను ధరలు నిర్ణయిస్తారు. కర్షక పరిషత్తు మీరు ఏర్పాటు చేస్తున్నారు కాబట్టి మీరు ఎట్లాగు ధరలు నిర్ణయించుతారు?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :— ధరల నిర్ణాయక సంఘములో భాగంగా రాష్ట్రాన్ని నుంచి రైతు ప్రతినిధిని ఒకరిని తీసుకుంటామని కేంద్ర వ్యవసాయ

కాళామాత్యులు తెలవడం జరిగింది. కర్షక పరిషత్తు ఏర్పాటు అయినప్పుడు ఏ రేటు అయితే అమోదయోగ్యమవుతుందో ఆ రేటు ఫెడరేషను ద్వారా నిర్ణయించి అక్కడున్నటువంటి అందరి అమోదంతో ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతుంది. కర్షక పరిషత్తు ఏర్పాటు చేసిన ధరను కొనాలని మార్కెట్టు నిర్బంధంగా ఏర్పాటు చేసి ఆ విధంగా ఇన్ ఫ్లాష్ట్రీక్చరు తయారు చేసే దానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ సి. సర్పిరెడ్డి (మక్తల్) :— వ్యవసాయ కాళ వ్యవసాయాన్ని అభివృద్ధి చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో సవిన పద్ధతుల ద్వారా వ్యవసాయం చేయించితే వ్యవసాయం అభివృద్ధి నడుతుందనే ఉద్దేశ్యంతో కార్యక్రమాలు చేపట్టింది. సుఖ్యంగా రాష్ట్రములోని వెనుకబడ్డ పరియాలలో వాని ఎడ్యుకేట్ చేయవలసిన అవసరం వ్యవసాయంలో ఉంది. మంచి విత్తనాలు, మంచి ఎరువులు, క్రిమి సంహారక మందులు వారికి అందుబాటులో ఉండేటట్లు చూడవలసిన బాధ్యత వ్యవసాయ కాళపై ఉంది. అట్లాగే గవర్నమెంటు యిచ్చే సబ్సిడీ చూసే బాధ్యత వ్యవసాయ కాళాధికారులపైన ఉంటుంది. వ్యవసాయదారుడు ఫిల్డ్ మీన మంచి విత్తనాలు దొరకడం లేదు, మంచి క్రిమి సంహారక మందులు దొరకడం లేదు, కల్తీ మందులే దొరుకుతున్నాయి. సెంట్రలు గవర్నమెంటు యిచ్చే సబ్సిడీ చేరకుండా స్టేటు గవర్నమెంటు మధ్యలో కాజేయడం జరుగుతున్నది. మధ్యలో సబ్సిడీ కాజేయకండా ఏమి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు, రైతుకు ఆ సబ్సిడీ అందించేటట్లు చూడాలని తమ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :— విత్తనాలు, పెస్టిసైడ్స్ కల్తీ విషయంలో రాష్ట్ర విత్తనాల అభివృద్ధి సంస్థ సప్లయ చేసే దాంట్లో కల్తీ జరగడం లేదు. అది కంపెనీలను బట్టి, వ్యాపారస్తులను బట్టి ఉంటుంది. వడ్లపూడి నారింజ అని పేరు ఎట్లాగు గొప్పగా చెప్పుకుంటామో అట్లాగ కంపెనీ పేరు చెప్పుకుని విత్తనాలు అమ్ముతూ వుంటారు. యీటను తీసుకొనడము ఏమిటి, చర్యలు తీసుకుంటున్నాం. పెస్టిసైడ్స్ కల్తీవి అన్నారు. కల్తీ కాదు, అవి క్రొత్తవి కల్పించి కొంఠమంది గుంటూరు పరియాలలో అమ్మిస్తున్నారు. మూడు ఏండ్ల క్రిందట నేను నా పొలములో కూర్చుని ప్రతికీ పెస్టిసైడు కొట్టించుదామని మైడన్ అనే క్రిమి సంహారక డబ్బా తెప్పించి దానిని ప్రే చేయించడానికి బ్రద్దల కొడితే కిరసనాయిలు వాన, గుడ్డపీలికలు వచ్చినవి. ఈ స.వత్సరంలో గుంటూరు లో రైడ్ చేయించడం జరిగింది. కల్తీ మందుల వ్యాపారం అరికట్టడానికి ఖారీ యెత్తున ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాము. నేను ప్రాదరాశాదులో ఉండి రెండు మూడు స్థాల్లు గుంటూరులో చాడులు పోపించాము. దీనివలన సత్ఫలితాలు వస్తాయని ఆశించుతున్నాము. రైతులకు సబ్సిడీ డైరెక్టుగా యిచ్చే చర్యలు తీసుకుంటున్నాము. మండల్ స్థాయిలో కమిటీలు ఉన్నాయి అక్కడ స్థానిక కానసభ్యుడు, యం. ఓ. ఓ. యం. డి. ఓ. ల, ద్వారా సబ్సిడీ యిచ్చే దాంట్లో ఇన్ ఫ్లాష్ట్రీ చేయించడం జరిగింది.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి :—మీ డబ్బు దీంట్లో లేదు. ఎగ్రికల్చరల్ డిపార్టుమెంటు సబ్సిడీ యిస్తుంది కాని ఈ కమిటీకి సంబంధం లేదు. వారికి దీనికి ఎట్లాంటి సంబంధం లేదు. ఎగ్రికల్చరల్ డిపార్టుమెంటు వారే నేరుగా యిస్తున్నారు.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :—సంబంధం ఉంది. ప్లానింగు కమిటీలు ద్వారా యిస్తారు. నేను తూర్పు గోదావరి జిల్లాకు వరదలు వచ్చినప్పుడు ఇన్‌చార్జిగా ఉన్నాను. అప్పుడు కొన్ని కంప్లెయింట్సు వచ్చినవి. ఈ విషయం ప్రభాకరరావుగారికి కూడా తెలుసు. దీని విషయంలో అక్కడన్నటువంటి ఉద్యోగస్థులు ఫిల్డు ప్లాఫ్ కుమ్ముక్తు నారు అంటున్నారు, ఏదీ ఏమైనా అక్కడ టెనిఫిట్ వచ్చేవారి పేర్లు నోటీసు బోర్డులో పేయండి అని చెప్పడం జరిగింది. లీకేజ్ లేకుండా చేయడం కోసము ప్రయత్నం చేస్తాము. పెద్దలు మీ అందరి సహాయ సహకారాలు కావాలి.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి :—భీమా పథకాలు ఉన్నాయి. అందులో రైతుకు యిచ్చేటటువంటి లోనులో 3 వర్సంటు కట్ చేసి యిస్తున్నారు. దీనివలన రైతుకు ఎట్లాంటి లాభము కలుగడం లేదు. రైతుకు యిష్టము అయితేనే భీమా పథకము తీసుకోవచ్చు లేకపోతే లేదు అనే పద్ధతిని పరీక్ష పెడుతారా ?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :—రైతులకు ఉపయోగపడుతుందనే విధంగానే ఈ భీమా పథకము ప్రవేశ పెట్టారు. మండలి స్థాయిలో రైతులకు ఉపయోగ పడడం లేదు అని అంటే ఈ విషయంలో నిర్ణయం తీసుకోవలసిన జాతీయస్థాయిలో నిర్ణయం తీసుకోవాలి.

శ్రీ సి.పాచ్ . రాజేశ్వరరావు :—రుణాలు క్రింద భీమాపథకం విషయంలో కేంద్ర ప్రభుత్వము 50 వర్సంటు యిచ్చినప్పటికీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వము యివ్వవలసిన 30 వర్సంటు యివ్వకపోవడం వలన తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోను వరదల సందర్భముగా రైతులకు నష్టపరిహారము యివ్వలేకపోయినారు. దాని విషయంలో ప్రభుత్వము తరపున నుంచి మీరు ఏమి చెబుతారు ? రైతాంగానికి మీరు ఏ విధంగా సహాయం చేస్తారు ?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :—కేంద్ర ప్రభుత్వము ఇమ్యూరెన్సు క్రింద యిచ్చిన డబ్బు రాష్ట్ర ప్రభుత్వము వినియోగించడం లేదనే వాస్తవం లేదు. 1/3 కేంద్ర ప్రభుత్వము, 2/3 రాష్ట్ర ప్రభుత్వము యిచ్చి తప్పకుండా ఖర్చుపెట్టడానికి కృషి చేస్తున్నాము. పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో 11 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది.

శ్రీ పి. వెంకటవతి :—యిండాక మంత్రిగారు పొగాకు రైతుల గురించి బాగా చెప్పారు. ఈ సందర్భము పొగాకు రైతులను అనేక విధాలుగా మోసము చేసుకుంటూ పుగాకు గ్రేడింగు విషయంలో దానిని నిర్ణయించడంలో చాలా అన్యాయం జరిపి ఒకటవ గ్రేడులో వచ్చిన దానిని అఖిర గ్రేడుగా నిర్ణయించి

అక్కడున్నటువంటి అక్ష నుదారులు కుట్రచేసి బాగా హోదావులు చేకారనేవిషయం మంత్రిగారికి తెలుసు. దానిని అరికట్టేందుకు తీసుకోగలిగినటువంటి చర్యలు ఏమిటి? పత్తి నాణ్యత నిర్ణయించడం కోసము వచ్చిన సంవత్సరములో ప్రశ్నకు సమాధానము చెబుతూ, వారు ఎందుకో కన్పినియంట్ గా సమాధానము చెప్పకుండా వదలి పోరని నేను అనుకొన్నాను. మార్కెట్టు అవతలికి తీసుకొనివచ్చిన మాట వాస్తవమే. మార్కెట్ యార్డులో కొనవలసిన మాట నిజమే. అయితే మార్కెట్టు యార్డుకు, వాళ్ళమీదన్న చెత్తగము ఏమి? రాళ్ళు సప్లయచేయడం తప్ప, ఇంక ఏమీ పెత్తనము లేదు.

(శ్రీమతి వై. సీతాదేవిగారు అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు)

ఈ పత్తికి నాణ్యత నిర్ణయించడం, ధర నిర్ణయించడం. కనీసం మినిమం సపోర్టు ప్రియిన్ కు తగ్గకుండా కొనుగోలు చేయటానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి అధికార ముంటే వుందని లేకపోతే లేదని, అదీ లేకపోతే ఫలానిది చేయవలసి వుంటుందని చెప్పమని సూటిగా పోల్చి వున్నాను.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు:—నేను సూటిగానే చెబుతున్నాను. తరువాత, ధర నిర్ణయించే విషయంలో మన పాత్ర చాలా తక్కువగా వుంటుంది. క్యాటిగోరి నిర్ణయించే దానికి లేకపోతే వెయ్యింగ్ మిషిన్ ఇవన్నీ ఏర్పాటు చేయడానికి మార్కెట్టు డిపార్టుమెంటు ద్వారా కృషి జరుగుతున్నది.

శ్రీ పి. వెంకటపతి:—పొగాకుకు వజ్జిక్ గా మినిమం ప్రియిన్ వున్నమాట నిజమే. దాన్ని నాలుగవ గ్రేడుకు దిగజార్చితే ధర ఏమి కావాలి?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు:—ఒక విషయాన్ని స్పష్టము చేస్తున్నాను. పొగాకు బి గ్రేడు, ఎఫ్ గ్రేడు, ఎం. గ్రేడు ఇలాగా వుంటాయి. ఈ సంవత్సరం బి. కి గ్రేడుగా వున్న పొగాకు వచ్చే సంవత్సరం ఎం గ్రేడు అని అంటారు. దీనికి సంబంధించి కాదని—అవుననే ప్రశ్న వచ్చినప్పుడు, రాష్ట్రములో, ఈవాళ నుండి పొగాకు రైతులు మధ్యదళారీలు పోతే సంవత్సరం ..

శ్రీ పి. వెంకటపతి:—అ అనేది ఎవరు? వారిని అరికట్టడానికి మనకు మీ లేకపోతే మనవల్ల కాదని చెప్పండి

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు:—దానివల్లనే, మనము చేతనైతవరకు మన పొగాకు యూనియన్ వాళ్ళను పంపి, నాణ్యతగల పొగాకును కొనమని మొన్న పంపాము. ఆయనకున్న ఆర్థిక పరిస్థితి మేరకు, వున్న గ్రేడు ప్రకారం మార్కెట్టు సపోర్టు ప్రియిన్ కొనగలిగి, అతనికి అక్కడి కొంత ఆత్మనైర్వహణ పెంచడం కోసము, నిలిబడగలిగే దుకు. . . .

శ్రీ పి. వెంకటపతి:—పొగాకు కొనడం మనవల్ల కాదని చెప్పండి సార్. గ్రేడును తగ్గించడానికి చాలా అవకాశము లేకుండా చేయడానికి మనకు అవకాశముందా లేదా?

శ్రీ. వసంత నాగేశ్వరరావు :— ఏమి చేస్తే బాగుంటుందో వారు నూచిస్తారా? అది ఆచరణ సాధ్యం అయితే తప్పకుండా మాస్తాను. వారు కూచన చేస్తే స్వీకరించడానికి సిద్ధంగా వున్నాను.

శ్రీ డి. చిన్నమల్లయ్య :— పశుభుత్వము వ్యవసాయాభివృద్ధి నిమిత్తం అనేక పాఠశాలలో పరిశోధనలు, చేసిన కొన్ని పాఠశాలలో వాటర్ షెడ్ పోగ్రాము పెట్టారు. దానివల్ల నీరు నిలువ చేసుకోవడానికి, భూమిని చదును చేసుకోవడానికి, పంటలు అభివృద్ధి చేయడానికి ఆ పోగ్రాము వనికి వస్తుంది. అయితే ఆ పోగ్రాముకు కావల్సిన డబ్బులు యివ్వలేదు. ఆ స్కీము నిరుపయోగంగా వుంది. అది నా నియోజక వర్గములో వుంది. వాటర్ షెడ్ పోగ్రాము రామవరం, గండిపల్లె, ఇందుర్తి వీరియ్యలో వుంది. అటువంటి వాటిని ఉపయోగములోకి తీసుకోవడానికి డబ్బులు కేటాయిస్తారా? మెట్ట పాఠశాలకు నీరు యివ్వాలి. పూర్తిగా బావులు ఎండిపోయాయి. ఎండి పోయినా బావులలో ఇన్వెల్ట్ బోర్స్ వేస్తామని అన్నారు. వేయడం జరగలేదు. మెట్ట పాఠశాలలో ఎత్తిపోతల పథకము అవలంబిస్తామని అన్నారు. అటు వంటిది జరగనందువల్ల, వ్యవసాయం అభివృద్ధి కావడం లేదు. అటువంటి వాటికి వెనువెంటనే చర్యలు తీసుకొని, తగిన మోతాదులో డబ్బులు కేటాయిస్తారా?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :— వాటర్ షెడ్ పోగ్రాముకు సంబంధించి, ఇందుర్తి ప్రాంతములో సబ్ డివిజన్ ఏర్పాటు చేసినా డబ్బులు కేటాయించలేదని అన్నారు. సబ్ డివిజన్ వుంటే తప్పకుండా వెంటనే చర్య తీసుకొంటాము డబ్బులు కేటాయించడానికి. డివుల్ట్ వీరియ్యకు సంబంధించి, వ పునెట్లు, బావులు, సబ్సిడీ సంబంధించి ఇన్వెల్ట్ బోర్స్ ఎక్కువ చేస్తారా అని అన్నారు. ఆ కేటాయించిన డబ్బుకు లోబడే కేటాయింపుల చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీ కుడుపూడి ప్రభాకరరావు :— క్యాప్ ఇన్ స్ట్రూరెన్స్ విషయంలో పశ్చిమ గోదావరి రైతులకు పేమెంట్ చేశారు. తూర్పు గోదావరి జిల్లాలోని సర్పంచ్ రైతులకు ఏ కారణంచేత ఇంతవరకు పేమెంట్ చేయలేదు. వరదల్లో రైతులు సర్వనాశనం అయ్యారు. 4-8 చోట్ల క్యాప్ కటింగ్ ఎక్స్ పరిమెంట్ చేస్తామని అంటున్నారు. దానికొక డెడ్ లైన్ పెట్టి ఎప్పటి లోపల చేస్తారు? స్పెసిఫిక్ గా చెబుతారా?

అగ్రికల్చర్ యూనివర్సిటీలో వాటర్ షెడ్ ఓటి చాలా ఎక్కువగా వుంది. సరియైన రిసోర్స్ లేకపోవడంవల్ల, రాజేంద్రనగర్ కాంపస్ లో ఎక్స్ పరిమెంట్ చేసే భూములు నీటి కొరతవల్ల సఫర్ అయ్యే అవకాశముంది. అక్కడొక పర్యవేంటు ప్లాంట్ టాంకు ఏర్పాటు చేయడానికి పశుభుత్వము వ్యయం చేస్తుందా? టిగ్రూ కల్చర్ లో పశువులకు అగ్రికల్చర్

యూనివర్సిటీలో కేవలం రోజేన్ విషయంలో చేస్తున్నారు. అలాకాకుండా, అదర్ కన్సుల్టియల్ కాగ్నివు విషయంలో కూడా టీస్యూ కల్చర్ వ్యవసాయం చేయడానికి ఏదయినా పోగ్రాము అగ్రికల్చర్ యూనివర్సిటీ చేస్తుందా? లేకపోతే, ఎంక రేజీ చేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలా ?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :—ప్రభాకరరావు గారు అడిగినట్లుగా క్రావు లొన్సు ఇన్ స్ట్రుమెంట్స్ కు సంబంధించి, తూర్పు గోదావరిలో 34 మండలాలలో ఈ పథకానికి సంబంధించి నష్టపరిహారము యివ్వబడుతుంది. నష్ట పరిహారంకు సంబంధించిన వివరాలు కేంద్ర ప్రభుత్వము నుండి అగ్రికల్చర్ శాఖకు వస్తే, వారి యొక్క అధికారాన్ని తెలియజేస్తారు. వెంటనే అతి త్వరలో నష్ట పరిహారం వచ్చే దానికి చర్యలు తీసుకొంటాము. టీస్యూ కల్చర్ కు సంబంధించి ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ వాళ్లు రోజేన్ టు సబ్సిడీంచి రిసర్చ్ చేశారు. బాగా సత్ఫలితం వచ్చింది. మేము కూడా, నేషనల్ అగ్రికల్చరల్ రిసర్చ్ పోగ్రాముకు 20 లక్షలు యివ్వండి, మేము కూడా కొన్ని పోగ్రాములు చేపడుతామని అన్నాము. అది సత్ఫలితం వస్తే, యితర వంటలయిన టీస్యూ కల్చర్ పై ప్రయోగాలు చేయడానికి ఎ. పి. ఎ. యు. సిద్ధంగా వుందని మనవి చేస్తున్నాము. రాజేంద్రనగర్ కు సంబంధించి యూనివర్సిటీలో వాటర్ స్కోప్ సీటీ వుందని అన్నారు. వాస్తవంగా ఇప్పటి వరకు తెలుసుకోలేదు. వెంటనే తెలుసుకొని, వాటర్ ప్యాజ్లం వుంటే పరిష్కరించడానికి కృషి చేస్తాను.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు :—కేంద్ర ప్రభుత్వ స్థాయిలో వాటర్ మానేజిమెంట్ స్కీమును కోదాడులో పెట్టారు. దాన్ని సెప్టెంబరులో కోట్ చేస్తామని అన్నారు. 75 శాతం సెట్రల్ గవర్నమెంట్లు, 25 శాతం స్టేట్ గవర్నమెంట్లు అని అన్నారు. అందువల్ల దీన్ని వెంటనే యూనివర్సిటీ స్థాయికి తీసుకొని పోయి, స్టేట్ గవర్నమెంట్ల నిర్వహించడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా లేదా? భీమా పథకము గురించి, మొత్తం రాష్ట్రములోనే, మెట్ట ప్రాంతాల పరిస్థితి వుంది. నాకు అర్థమయినంతవరకు, నేను చదివినంతవరకు, 220 మండలాలున్న వాటి విషయం పరిశీలన చేశారా లేదా? వాటిలో ఇన్ స్ట్రూర్ చేశారు. అది ఏమయింది? యూనివర్సిటీ స్థాయిలో కరువులో ఒక పత్రిక నిర్వహించబడుతూ, రైతులకు తగిన సూచనలను ఇస్తూ, మంచి చెడులను పరిశీలనాత్మకంగా ఇస్తూ వుండేది. ఆ పత్రిక మూడు సంవత్సరాలనుండి అగిపోయింది. ఆ పత్రిక సిబ్బందితో, ఉపయోగకరమైన ఆ పత్రికను నిర్వహిస్తారా ?

ఫిషరీస్ విషయంలో, ప్రత్యేకమైన వారికి సబ్ లిజుకు యిచ్చే పద్ధతి కాకుండా, ఏడెంటిఫై కార్డు పెట్టి అందులో వచ్చే ఆదాయాన్ని వారికే చెందేట్లు చేస్తారా? కాండ్ కాస్ట్ విషయంలో సెట్రల్ గవర్నమెంట్లు యివ్వలేదని అన్నారు. మాట తప్పుతున్నా, స్టేట్ గవర్నమెంట్లు స్థాయిలో నై నా సరే, చేస్తారా? ఎందుకంటే వాళ్లు కోట్లలోని స్థితితో వున్నారు కాబట్టి

for 1987-88:

Demands for Grants.

కర్షక పరిషత్తు గురించి నామినేషన్ చేకారని పత్రికల్లో వచ్చింది. నామినేషన్ జరిగిందా లేదా?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :— మొత్తము 246 మండలాలలో క్యాప్ లోను ఇన్ స్ట్రూరెన్స్ ద్వారా ప్రయోజనం చేకూరుతుంది. అది జిల్లాల వారీగా మెంబర్లు అడుగుతున్నారని కాబట్టి జిల్లాల వారీగా వ్రాసుకున్నాము; కాబట్టి ఆ విధంగా చెబుతూ వచ్చాను. 246 మండలాలు వర్తిస్తాయి. కాండు కాన్పు విషయంలో నేను చెప్పాను. ఎరోడెడ్ లాండు రిక్లమేషను అట్లాగే కాండు కాన్పుకి కలిపి మొత్తం 2 కోట్ల రూపాయలు దాకా ఖర్చు పెట్టాము. ఎలిజిబిలిటీ లేదు. కాబట్టి డై రెస్టు లోన్ను ఇచ్చాము. కేటాయింపులను తవరకు ఇవ్వడం జరిగింది. అధికంగా ఇవ్వడానికి ప్రస్తుతానికి అవకాశం లేదు. ఆలోచన చేస్తాము. యూనివర్సిటీ వారు ఇచ్చినటువంటి సమాచారం పుస్తకం గురించి చెప్పారు. దానిని మరిచి పునః పరిశీలన చేస్తాము. వాటర్ మేనేజిమెంటు విషయం బహుళః గరికపాడు గురించే అనుకుంటాను. అది పాలేరు ప్రక్కన అవతలివైపు ఉన్నటువంటిది. దానిని మూసవేసే ప్రతిపాదన ఏమీ లేదు. కర్షక పరిషత్తు గురించి అడిగారు. ఇంకా నామినేట్ చేయలేదు. నామినేట్ చేయాలా లేదా అనేది ప్రభుత్వ ఆలోచన కాదు. అది ఒక కమిటీ ఇచ్చిన మూలన మాత్రమే.

12-50 p.m.

శ్రీ బి. జాల్ రెడ్డి (కారవాన్) :— ఇప్పటివరకు మంత్రిగారు రైతు బాంధవుడిగా మాట్లాడడం జరిగింది. మరి ఆ రైతుని ఆర్థికంగా బాగు పరచడానికి అగ్రికల్చరల్ యూనివర్సిటీ నున రాష్ట్రంలో పెట్టుకోవడం జరిగింది. అయితే గుంటూరులోని అడికొప్ప ఫారమ్ ఎత్తి వేయుటకా ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తున్నట్టు మీ దృష్టికి వచ్చిందా? ఆ ఫారమ్ లో రిసెర్చి సాగేలా ఉత్తరువులు జారీ చేయడానికి ప్రభుత్వం ఇప్పటికే నా ముందుకు వచ్చిందా? రెండవది అగ్రికల్చర్ యూనివర్సిటీ రాజేంద్రవగర్ లో దాదాపు 20 సంవత్సరాలనుంచి వెయ్యి మంది వరకు ఎస్.ఎమ్.ఆర్. గా పని చేస్తూ ఉన్నారు. వారిని పెర్మనెంటు చేస్తామని ప్రభుత్వం ఎన్ని హామీలు ఇచ్చినప్పటికీ జరగడంలేదు. దానిని గురించి ఆంధ్రప్రదేశ్ ట్రేడు యూనియన్ లీడర్ అయ్యిటువంటి వారి గురవారెడ్డి 4వ తారీఖు నుంచి ఆమరణ నిరాహార దీక్ష చేస్తున్నాడు. ఆ లేబరుని పెర్మనెంటు చేయడం, గుంటూరులో ఉన్నటువంటి ఫారమ్ రిసెర్చి సెంటర్ ను ప్రారంభించడం యూనివర్సిటీకి కొత్తగా బోర్డు వేయడానికి ప్రభుత్వం ఏమైనా ముందుకు వస్తుందా, ఈ విషయాలను చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :— అడికొప్పంలో ఉన్న రిసెర్చి స్టేషన్ మూసవేస్తున్నారు అనే సమాచారము నాదగ్గరలేదు. ఆ రిసెర్చి సెంటరు అవసరం అనుకుంటే ఉపయోగం ఉంటుంది అనుకుంటే తప్పకందా దాని విషయంలో నేను వెంటనే నిర్ణయం తీసుకుంటాను. ఆ సంగతిని వారి గుర్తువారెడ్డి కార్యదర్శి, జాల్ రెడ్డిగారు ప్రెసిడెంటు, కాద్యదర్శి ఇచ్చిన రిప్రజెంటేషన్ నాకు

అందింది. ఈ వేళ రేపటిలో బాల్ రెడ్డి గారిని కూడా పిలిచి సంప్రదిస్తాను. అగ్రికల్చరల్ యూనివర్సిటీ గవర్నరుగారు బాడిని కాన్స్టిట్యూట్ చేయడం గురించి అది స్టాట్యూటరీ తప్పకుండా రీకాన్స్టిట్యూట్ చేయాలి. త్వరలోనే రీకాన్స్టిట్యూట్ చేస్తాము.

శ్రీ కె. అప్పలనాయుడు (ఉత్తరావలి):— అధ్యక్షా, మంత్రిగారు వారి ప్రసంగంలోనూ వారి సమాధానంలోనూ కూడా ఈ రాష్ట్ర రైతాంగానికి చాలా అశాపహమైనటువంటి విషయాలు చెప్పారు. చాలా సంతోషం, ముఖ్యంగా ఈ నాడు రాష్ట్రంలో బాదాపు 19 జిల్లాలలో కరువు కాండవిస్తున్నది. ఇది ప్రభుత్వానికి తెలిసటువంటి విషయమే. ఈ జిల్లాలలో అన్ని ప్రాంతాలలో కూడా మరి తరువాత వరాలు పడినట్లయితే తేలిక రకము పరి విత్తనాలు గాని వేరుశనగ విత్తనాలుగాని పప్పు దినుసులు కానివ్వండి అవి అన్ని ఆయా మండలాలలో రైతులకు కావలసినటువంటి విత్తనాలు సరఫరా చేయడానికి సిద్ధముగా ఉన్నామా? ఉన్నట్లయితే అటువంటి పరిస్థితిలో రైతులు తనకు ఉన్నటువంటి విత్తనాలు భూమిలో కలిసినటువంటి పరిస్థితి తేలును. ముఖ్యంగా ఉత్తర ఆంధ్రలో విశాఖపట్టణం, విజయ నగం శ్రీకాకుళం జిల్లాల్లో చూసినట్లయితే రైతు దగ్గర ఉన్నటువంటి విత్తనాలు అన్ని భూమిలో పోకారు. విత్తనాలు నాట్లు నాటడానికి అవకాశం లేకుండా పోయింది. ముఖ్యంగా జిల్లాలో పరి తరువాత ముఖ్యమైన పంటలు వేరుశనగ గోగునార. ఈ వేరుశనగ కూడా అకుముడత పురుగువల్ల నాశనము అయింది. వర్షాభావము చేత పంటకూడా పోయింది కాబట్టి ముఖ్యంగా ఆ ప్రాంతాలలో అన్ని మండలాలకు రైతులకు కావలసినటువంటి అన్ని రకాలు అయినటువంటి తేలికరకమైన విత్తనాలు ఉచితముగా సరఫరా చేయడానికి ప్రభుత్వం ఏమైనా ఆలోచన చేస్తున్నదా?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు:— శ్రీ అప్పలనాయుడుగారు మంచి సూచన చేశారు. దానికి ఇప్పటికే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ సంవత్సరం వర్షాభావాన్ని గమనించి ఒక కంటిన్ టెన్సి ఏక్షన్ ప్లానుని ఒక దానిని రూపొందించుకోవడం జరిగింది. ఈ దేశంలో ఈ శతాబ్దంలో ఎక్కడా లేనంత వర్షాభావము ఏర్పడే ప్రమాదము ఈ దేశం మొత్తం మీద ఉంది అని వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞులు చెబుతూ ఉన్నారు. దీనిని దృష్టిలో పెట్టుకుని చూస్తే రాబోయే వర్షాభావము దృష్టిలో పెట్టుకుని అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటు ఒక ఏక్షన్ ప్లాను తయారు చేసుకుని వర్షము తక్కువ అయితే ఆ ప్రాంతాలలో ఏ రకముగా అగ్రికల్చరల్ ఇన్పుట్స్ అయిన చెప్పిన విత్తనాలు ఎరువులు లేకపోతే ఇతర కార్యక్రమాలు అన్ని సమకూర్చు కోవడం కోసం శీఘ్రోపరిచన చర్యల గురించి అప్పుడే ఈ డిపార్టుమెంటు ఒక పథకాన్ని రూపొందించింది. దీని ద్వారా ముఖ్యంగా విజయనగరం శ్రీకాకుళం జిల్లాలు రాయలసీమ జిల్లాలకన్న ఎక్కువగా దారుణంగా ఉండేట్లు కనబడుతూ ఉంది. ఇప్పుడు ఉన్న వర్షాభావ పరిస్థితులవల్ల ఈ సంవత్సరం రైతులకు సకాలంలో ఆ పరిస్థితులకు అనుగుణంగా చేయవలసిన సహాయ సహకారాలు అందించడంలోనే చర్యలు తీసుకుంటున్నామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి:— అధ్యక్షా, రైతులు పండించిన వస్తువులకు సరి అయిన ధర రావాలి అంటే ప్రోటెక్షన్, ప్రీసర్వేషన్, గ్రేడింగు మార్కెటింగు ఇంచాల అవసరం. రైతులు పండించిన సీజన్ లోపల మార్కెట్ లో ధరలు పడి పోతూ ఉంటాయి. మన వస్తువులు విలువలు పెట్టేందుకు వీలు ఉండటం, ఉదాహరణకు పొటాటో వెజిటబుల్ పూర్ణిక్కు కానివ్వండి నార్డులో ఆగార్లోను జలందర్ లోను 40, 50 కోట్లు స్టోరేజీస్ ఉన్నాయి. ప్రారాబాదు పట్టణంలో అటువంటి వసతి లేనందున ల్ల పూర్ణిక్కుగాని వెజిటబుల్ గా వీటి అన్నిటికీ పెరిష బుల్ గుడ్సు కాబట్టి అవి చెడిపోతాయి. పొటాటో విషయం చెప్పాలి అంటే సీజన్ వచ్చినప్పుడు మార్కెట్ లో ధర రి రూపాయలు, 7 రూపాయలకు ముణుగు ఉంటే రెండు మూడు నెలల తరువాత 2శి, 3శి అవుతుంది. అటు కన్ సూమరు డెబ్బతింటాడు ఇటు పొగడూనరు డెబ్బతింటాడు. మిడిల్ మెన్ బాగుపడతారు. కాబట్టి అటువంటి కోల్డ్ స్టోరేజీలు కన్ సూమర్ సెంటర్సులో కట్టే ప్రయత్నం ప్రభుత్వం చేస్తుందా?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు:— విశాఖపట్టణం విజయవాడలో ఇప్పటికే అవి ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. అయితే ప్రారాబాదులో ఏమి చేస్తూ ఉన్నాము అంటే రి! సెంటర్సు తెరిచి పెప్స్ వెజిటబుల్, పూర్ణిక్కుని ఆ పూటకు ఆపూటే అమ్మిస్తున్నాం. తమకు సేను అగ్రికల్చరు మినిష్టరు కాగానే నన్ను పిలిచి చెప్పారు. తమరికి ఉన్న ఆర్ క్రి పేమిటో నాకు ఆర్థము అయింది. ఇక్కడ కూడా భారీఎత్తున కోల్డ్ స్టోరేజీ కేంద్రాలను పెట్టి ఇతర దేశాలకు ఎగుమతి చేసేదానికి అవకాశాలు గురించి వెంటనే సేను ఈ జిల్లాకు సమావేశము అయిన తరువాత సేను అధికారులతో చర్చించి దానిపై చర్య తీసుకుంటానని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. శ్రీరాములు (వర్ధన్న చేట):— అధ్యక్షా, సేను యీ మధ్య ఖమ్మం దగ్గర తొర్రూరు, వరదన్న చేట పరియాలలో రై తులకు సంబంధించిన సొసైటీని ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా ఆయిల్ సీడ్స్ కార్పొరేషన్ రీజిస్టర్ డై రెక్టరుగారికి తెలురు వ్రాసాను. అక్కడ రైతులు ఆయిల్ సీడ్స్ బాగా పండిస్తున్నారు. అది మినిష్టరు యతిరాజారావుగారి కానిస్టేట్యుయన్సీకి దగ్గర పరియా? ఆ విషయం పరిశీలన చేస్తారా?

1-00 p.m.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు:— ఆ విషయం నాకు తెలియదు. అయినా తప్పకుండా పరిశీలన చేయుస్తాను.

ఒక గౌరవ ఖమ్మం: అగ్రికల్చర్ కు సంబంధించిన సెస్సు నరిగా వసూలు కావడంలేదు. ఆ సెస్సును వసూలు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా? మూరు ఎంత సెస్సు వసూలు కావాలి? వసూలు చేయడానికి ఏమి చర్యలు తీసుకుంటున్నారు?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు:— మనకు రావలసిన సెస్సు వసూలు కొంత కాలేదు, చాలామంది త్రోడయ్యి ప్లాకోర్డుకు, సుప్రీమ్ కోర్టులకు వెళ్ళి సెస్సు

వనూలుకు నిలుపుదల చెప్పకుండా ఉన్నాయి. ఆ విధంగా కొట్టే రూపాయలు పెంచు
వనూలు కావలసి ఉంది. ఇప్పుడు యాడన్, తీసుకుంటున్నాము. 5, 10 వళ్ళ
నుంచి సెటిల్ మెంటు కాని వందరూపాయలు ఉన్నాయి. తొందరగా ఇన్ స్టాల్
మెంటులో కడతామని అంటున్నారు.

(శ్రీ) మతి పి. మదెమ్మ :— సిద్ధాంతం రావుపాలెం రోడ్డులో రోడ్డుమీదనే
కాయగూరలు, కొబ్బరికాయలు మొదలై చి పెట్టుకొని వర్తకులు అమ్ము
కుంటున్నారు. మార్కెటు యార్డుకు స్థలం ఉండి కూడా దానిని ప్రభుత్వం
ఏర్పాటు చేయడం లేదు. బిల్డింగులు కూడా తయారు అయినవి. కాబట్టి
వెంటనే మార్కెటు యార్డును ఏర్పాటు చేస్తారా ?

(శ్రీ) వసంత నాగేశ్వరరావు :— పరిశీలన చేస్తాము.

చైర్ మన్ :— ఇప్పుడు సివిల్ సప్లయ్స్ మినిస్టర్ గారు రిప్లయ్ ఇస్తారు.

(శ్రీ) మహమ్మద్ జానీ :— అధ్యక్షా, యీ శాసన సభకు ఆవరణలోనే
ముగ్గురు శాసనసభ్యులు జనార్ధనరెడ్డి, చిత్రరంజన్ దాస్, దామోదరరెడ్డిగారలను
పోలీసులు వివరీతంగా కొట్టారు. దానిమీద స్పీకరుగారిని అడిగితే హోమ్
మినిష్టరుగారిని పిలిపించి సమాధానం ఇవ్వమన్నారన్నారు ఇప్పటికీ రెండుగంటలు
దాటితే హోమ్ మంత్రిగారు స్టేట్ మెంటు చేయలేదు. యిక్కడ సభ్యులు
గాయాలు తగిలినవారు కట్టు కట్టుకొని కూర్చోని ఉన్నారు.

(శ్రీ) వసంత నాగేశ్వరరావు :— ఈ విషయంలో ఎంపైయర్ చేయించి
హోమ్ మినిష్టరుగారు స్టేట్ మెంటు ఇస్తారు.

(శ్రీ) పి. జనార్ధనరెడ్డి (తైరతాబాదు) :— ఎం. ఎల్. ఏ. ల మని తెలిసి
కూడా పోలీసులు కొట్టారు. ఇప్పుడు మంత్రుల రిప్లయ్లు అయిన తరువాత
యీ విషయంలో మాట్లాడడానికి మాకు అవకాశం ఇవ్వాలి.

చైర్ మన్ :— స్పీకరుగారు వచ్చిన తరువాత ఆ విషయం ఆలోచన
చేస్తారు. ఇప్పుడు సివిల్ సప్లయ్స్ మంత్రిగారు రిప్లయ్ ఇస్తారు.

సివిల్ సప్లయ్స్ శాఖ మంత్రి (శ్రీ) ఎమ్. గోపాలకృష్ణ :— అధ్యక్షా,
ఈనాడు డిమాండు సివిల్ సప్లయ్స్ కు సంబంధించి 185 కొట్ల 68 లక్షల రిజి వేలు
రూపాయలు మంజూరు చేయడానికి పెట్టాము. ఈనాడు పేద ప్రజలకు
బియ్యన్ని చౌకధరకు అందించడమే ప్రభుత్వ ప్రధాన విధానంగా పరిశ్ర
ధర్మంగా భావిస్తున్నాను. ఈ పథకం వల్ల ప్రభుత్వం పేదరికాన్ని నిర్మూలించడమే
కాకుండా మనిషి మనుగడకు విలువేకుండా దివాలాకోరుతనంతో కుమిలిపోతున్న
ప్రజలకు కొంత వెలుగుబాట చూపించవలసినదే ప్రభుత్వ ఉద్దేశ్యముగా మనవి చేస్తు
న్నాను. అంతే కాకుండా కడు పేద ప్రజలకు రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం
అందించడమే కాక జీవన వ్యయం అధికంగా వున్న పైదరాబాదు, విజయవాడ,

విశాఖపట్టణం మొదలైన పట్టణాలలో ఎల్లో కార్డ్స్ ఉన్నవారికి కూడా రూ. 2-00 పైన కు కిలో లీయ్యం అందించడం జరుగుతోంది. ప్రభుత్వం ఈ పథకానికి 1-0 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెడుతూ అవసరమైన ప్రయోజనాలు పొందాలని ఆలోచిస్తోంది. మీకు తెలుసు, రాష్ట్రంలో 30 వేల చౌక దుకాణాలు ఉంటే నిరుపేదలు, విద్యావంతులైన నిరుద్యోగ యువకులకు వీటిలో అవకాశం కల్పించడం జరిగింది. అంతేకాక సుమారు 2 లక్షల మందికి ఇన్ డై రెక్ట్ గా ఉపాధి లభిస్తోంది. అంటే ట్రాన్స్ ఫోర్డ్ కాంట్రాక్టు ద్వారాగాని లేదా లెబర్ ను ఎంప్లాయ్ చేయడంతోగాని వారికి ఉపాధి కల్పించడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ పథకంలో 20.3 శాతం హరిజనులు, గిరిజనులకు ప్రాధాన్యత కల్పించడం జరిగింది. ఇందులో మహిళలకు, అంగవైకల్యంగల వారికి కూడా అవకాశం కల్పించడం జరిగింది. ఈ డిమాండుకు సంబంధించి, ఈ పథకాన్ని అమలుచేయడంలో సభ్యులందరూ సహకృతి పోందిస్తున్నారనే నేను జావి మన్నాను. ఎందుకంటే ఈ డిమాండ్ మై మాట్లాడిన ప్రతి ఒక్కరూ చిన్న చిన్న లోపాలనే సభ దృష్టికి తేవడం జరిగింది తప్పించి చాలా మంది ఇది అవసరమైన కార్యక్రమంగా, ప్రభుత్వం చాలా చక్కగా చేస్తోందని మనవిచేసారు. ఈ డిమాండుపై క్లారిఫికేషన్స్ కూడా అక్కరలేదని కొందరు సభ్యులు చెప్పడమే ఈ పథకం చక్కగా అమలుచేయబడుతోందనినడానికి నిదర్శనం. అయితే ఈ పథకంలోని కొన్ని అవతరకలను గౌరవ సభ్యులు ప్రభుత్వ దృష్టికి తేవడం జరిగింది. ముఖ్యంగా అర్హులైన వారికి కొత్తగా కార్డు ఇవ్వడంలేదని చెప్పారు అర్హులైన ప్రతి ఒక్కరికీ పచ్చ కార్డు ఇప్పించాలని ప్రభుత్వం కృతనిశ్చయంతో ఉంది. ఈ విషయమై వెంటనే పరిశీలించి అర్హులైన వారికి కార్డు ఇవ్వవలసిందిగా ఈ మధ్యనే జిల్లా కలెక్టర్ కు ఆదేశాలు ఇవ్వడం జరిగింది. అంతేకాకుండా ఈ పథకం వల్ల ప్రజలకు ప్రయోజనం కలగకుండా కొందరు మద్దదశూరులు దగాచేస్తున్నట్టు అనేక సందర్భాలలో ప్రభుత్వ దృష్టికి తేవడం జరిగింది. అందువల్ల మద్దదశూరులను తప్పించి స్టాక్ పాయింట్స్ ను ప్రభుత్వవరంగా నిర్వహించడానికి ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకొని వారినుంచి తప్పించడం జరిగింది. కొన్ని సందర్భాలలో ట్రాన్స్ ఫోర్డ్ కాంట్రాక్టు డైవర్స్ చేసి దుర్వినియోగం చేస్తున్నారని ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చినందువల్ల నిరుద్యోగులైన యువకులకు ట్రైన్స్ గానీ, ట్రాక్టర్స్ గానీ లోన్స్ ఇప్పించి వారిని ఇందులో భాగస్వాములను చేయడం జరుగుతోంది. దీనివల్ల రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా కేలాది మంది యువకులకు ఉపాధికల్పించే పరిస్థితి ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. ఇకపోతే ఈ పథకాన్ని అమలుచేయడానికి ఇన్ ఫ్లాస్ట్రక్చర్ ను కూడా ఏర్పాటుచేయడం జరుగుతోంది. ప్రతి మండల పాడ్ క్వార్టర్స్ లోని మండల కార్యాలయంపై ఛీఫ్ డ్ మేనేజ్ లోగోడౌన్స్ కట్టించే కార్యక్రమం చేపట్టడం జరిగింది. ఇక ఈ పథకం అమలులో మద్దదశూరులు డైవర్స్ చేయడంవంటి లోపాలు జరుగుతున్నాయని తమరు తెలుసు. అందువల్ల విజిలెన్స్ సెల్ వీరిపట్ల కఠినంగా వ్యవహరించాలని ఆదేశాలు ఇవ్వడం జరిగింది. దీనివల్ల ప్రభుత్వం ఆశించిన మేరకు ఫలితాలు సాధించడమే జరిగిందని చెప్పడానికి

Demands for Grants.

సంతోషిస్తున్నాను. గతంలో ఎన్నో సంవత్సరాలలో విజిలెన్స్ సెక్ వారు 102 కోట్ల విలువైన ఆస్తులు, సామాన్లు మాత్రమే సీక్ చేయడం జరిగితే ఈ ప్రభుత్వం వర్షాక గత రెండున్నర సంవత్సరాలలోనే సుమారు 50 కోట్ల రూపాయల విలువైన ఆస్తులను, సామాన్లను సీక్ చేయడం జరిగింది. 1978 కి ముందు సంవత్సరానికి సుమారు 50 లక్షల రూపాయల లోపునే ఆస్తులను సీక్ చేయడం జరిగితే ఈనాడు సంవత్సరానికి సుమారు 30 కోట్ల రూపాయలు సీక్ చేయడం జరుగుతోందని మనవిచేస్తున్నాను. 1985 వ సంవత్సరంలో మన రాష్ట్రంలో విజిలెన్స్ సెక్ ధ్వారా 20 1/2 కోట్ల రూపాయల ఆస్తులను సీక్ చేయడం జరిగితే దేశం మొత్తంమీద సీక్ చేయబడిన వాటి విలువ 40 కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే ఉందని తెలియజేస్తున్నాను. ఇక గ్రామాలలో గ్రీన్ కార్డు హోల్డిర్స్ కు పామెలిన్ ఆయిల్ అందడంలేదని గౌరవ సభ్యులు అందోళన చెందారు. దానికి సరిదిద్దించి ఇంతకుముందు సమాధానం ఇచ్చినప్పుడు మన రాష్ట్రానికి 15 వేల టన్నులు కేటాయిస్తే కేంద్ర ప్రభుత్వం కేవలం 4 వేల టన్నులు మాత్రమే ఇవ్వడం వల్ల ఈ ఇబ్బంది వచ్చిందని చెప్పాము. గౌరవ సభ్యుల అందోళనను కేంద్ర ప్రభుత్వం అర్థంచేసుకొని ఈ సొనుబి తిరిగి 15 వేల టన్నుల చొప్పున పామెలిన్ ఆయిల్ ఇవ్వడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం అంగీకరించిందని మనవిచేస్తున్నాను. ఈమాసం నుంచి ప్రతి గ్రామంలోనూ ప్రతి కార్డ్ హోల్డిర్ కు ఒక కె.జి. కి తక్కువకాకుండా పామెలిన్ ఆయిల్ అంది చేపరిస్థితి ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. ఇక ధర్మారావుగారు ఈ డిమాండ్ లో ఇచ్చిన ఫిగర్ ను తప్పుగా అర్థంచేసుకొని 385 కోట్లు ఖర్చు అవుతున్నట్లు వారు భావించారు. ఎకౌంట్స్ గో సిస్టం లో అట్లా లెక్క ఇవ్వడం జరిగింది తప్ప సబ్సిడీగా ఖర్చుపెడుతున్న లొబ్బం 185 కోట్ల 40 లక్షల రూపాయలు మాత్రమే, ఇక అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఛార్జెస్ క్రింద 55 కోట్ల 12 లక్షల 19 వేల రూపాయలు మాత్రమే ఖర్చుపెట్టడం జరుగుతోందని మనవిచేస్తున్నాను. ఇక పంపిణీ వ్యవస్థ సక్రమంగా పనిచేయడానికి గాను అన్ని పార్టీలవారిని ఇన్ వాల్వ్ చేయాలన్న ఉద్దేశంతో అడ్డయిలరి కమిటీలలో అన్ని రాజకీయ పార్టీల వారిని సభ్యులుగా పేసి మండల స్థాయిలోనూ, జిల్లా స్థాయిలోనూ, రాష్ట్ర స్థాయిలోనూ ఈ కమిటీలను ఏర్పాటుచేయడం జరిగింది.

శ్రీ వి. శ్రీరాములు :—అని మీట్ కావడంలేదు.

శ్రీ యం. గోపాలకృష్ణ :—ఆ కమిటీలవారు మీటింగ్ నుకూడా కండ్లక్ట్ చేశారు. ఆ రోజున కూడా ఇస్తాను. పాప్ వైజ్ గా ఒక మహిళా సభ్యురాలిలో కలిపి మొత్తం ఐదుగురు సభ్యులతో కమిటీలను ఏర్పాటు చేయాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది ఈ విధంగా త్వరలోనే కమిటీలను పేసి ఈ కార్యక్రమాన్ని అయిదంతా అమలుచేయడం జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఇకపోతే పాప్స్ కొరకు లైసెన్సు ఇవ్వడం లో అనేక అవకతవకలు జరుగుతున్నాయని అనుభవపరంగా జిల్లాలో లైసెన్సులు ఇవ్వడానికి ఎక్కడామీదెప్పు మాదిరిగా లైసెన్సు కండ్లక్ట్ చేస్తున్నారని గౌరవ సభ్యులు ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చారు. ప్రభుత్వం

Demands for Grants.

అలాంటి ఆదేశాలు ఇవ్వలేదు. ఈ విధంగా చేయడం తప్పు, ఈ విషయమై జిల్లా కలెక్టర్లకు డైరెక్షన్స్ ఇవ్వడం జరుగుతుందని తెలియజేస్తున్నాను. ఇక ఇందులో నిరుద్యోగులైన యువకులకు, ముఖ్యంగా పారిజనులు, గిరిజనులు, వెనుకబడిన తరగతులకు చెందినవారికి, ఇతరతా ఎలాంటి ఉదాయం లేని వారికి అవకాశం కల్పించాలని జిల్లా కలెక్టర్లకు ఆదేశాలు ఇవ్వడం జరిగింది. ఎక్కడైనా అవకాశవకాలు జరిగితే, ఆ విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తే వారిపై సెన్సెస్ కేస్స్ చేసి అర్హులైన వారికి పై సెన్సెస్ ఇప్పించడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇకపోతే ఇదివరకు సుమారు 15 లక్షల బోగస్ కార్డ్స్ను పీడెబిట్ చేయడం జరిగినదన్న విషయం తమకు తెలుసు. ఇప్పుడుపోటో సిస్టం ప్రవేశ పెట్టడం జరిగింది. ఈ పోటో సిస్టం ద్వారా బోగస్ కార్డ్స్ పీడెబిట్ చేసి అర్హులైన వారందరికీ కార్డ్స్ ఇవ్వవలసిందిగా జిల్లా కలెక్టర్లను ఆదేశించడం జరిగింది. ఇలాంటి విషయాలు ప్రభుత్వ దృష్టికి రావసరం లేదు. జిల్లా కమిటీల సమావేశాలలో కానన సభ్యులు ఇలాంటి వివిషయాలగురించి జిల్లా కలెక్టర్ల దృష్టికి తెచ్చి పరిష్కారం చేసుకోవచ్చు. జిల్లా కమిటీల సమావేశంలోగానీ, మండల కమిటీల సమావేశాలలోగానీ కానన సభ్యులు పాల్గొన్నప్పుడు మినిస్ట్రీలో ఈ విషయాలను నోట్ చేయిస్తే అధికారులు తప్పక చర్య తీసుకొంటారు. అవకాశవకాలు జరిగినట్టు ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిన సందర్భాలలో చర్యలు తీసుకోవడం జరిగింది. ముఖ్యమంత్రిగారి ద్వారా రాష్ట్రప్రభుత్వానికి 79 కంప్లెయింట్స్ వస్తే వాటిపై చర్యలు తీసుకోవడం జరిగింది. కాబట్టి ఎక్కడైనా అవకాశవకాలు జరిగితే వాటిగురించి ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తే చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుంది కట్ మోషన్స్లో పేర్కొన్న అనేక విషయాలలో ప్రభుత్వం ఏకీభవించింది కాబట్టి గౌరవ సభ్యులు వాటిని విట్ డ్రా చేసుకొని ఈ డిమాండ్ ను పాస్ చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె.వి. సుబ్బారెడ్డి:— అర్హులైనవారికి అప్లికేషన్ పెట్టుకొన్న వారం రోజులలో కార్డ్స్ ఇస్తామన్నారు. కనీసం 70 రోజులలో అయినా అర్హులైన వారికి కార్డ్స్ ఇచ్చేందుకు కలెక్టర్లకు ఆదేశాలు ఇవ్వండి.

శ్రీ యం.గోపాలకృష్ణ:— ఈ సందర్భంలో ఒక సూచన చేస్తున్నాను. అర్హులైన వారు అప్లికేషన్ పెట్టుకొన్నాక అధికారులనుంచి ఎకనాల్డ్ మెంట్ తీసుకోవాలి. వారికి వారం రోజులలో సరైన సమాధానం రాకపోతే ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తే తప్పకుండా అధికారులపై చర్య తీసుకొని అర్హులైనవారికి కార్డ్స్ ఇప్పించే ప్రయత్నం చేస్తుంది ప్రభుత్వం.

శ్రీ డి. చినమల్లయ్య:— నా నియోజకవర్గంలో బంజేరుపల్లి మరియు పందిళ్ల గ్రామాల్లో డిలర్ పిప్ ఒక పారిజనుడికి ఇస్తే ఉన్నత కులాలవారు పారిజనుడి ఇంటికి పోమని అంటే ఆర్.డి.ఓ గారు అతనిపై సెన్సెస్ కేస్స్ చేసి తీర్మానకులలవారికి ఇవ్వడం జరిగింది. తేను ఈ విషయమై తీవ్రశక్తితోనే ఇస్తే కలెక్టర్లు, ఆర్.డి.ఓ. ఏమీ చర్య తీసుకోలేదు. దీనిపై వెంటనే చర్య

తీసుకొంటారా ? ఇక కమిటీలలో మిగతా పార్టీలవారిని ఒక్కొక్కరినే సభ్యులుగా నియమించి అధికార పార్టీకి చెందిన వారిని ఎక్కువగా నియమించారు. అందువల్ల అన్ని పార్టీలవారికి సమంగా ప్రాతినిధ్యం కల్పిస్తారా ? ఇక కరువు ప్రాంతాలలో తిండి గింజలులేక మధ్య తరగతి రైతులు కూడా కొనసాగించలేని పరిస్థితి. అందువల్ల మధ్య తరగతి రైతు కుటుంబాలకు కూడా రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం సరఫరా చేస్తారా ?

శ్రీ. యం. గోపాలకృష్ణ :— హరిజనుడికి డీలర్ షిప్ ఇచ్చే కేన్సిల్ చేసిన విషయం ఇప్పుడే మా దృష్టికి తెచ్చారు కాబట్టి ఎంకయిరిచేసి చర్య తీసుకొంటాము. ఇక వచ్చు కార్డును వున్న స్థితి ఒక్క కిలో బియ్యం ఇవ్వడం జరుగుతోంది. తప్ప ఎల్లో కార్డుని ప్రస్తుతం ఇచ్చే పరిస్థితి లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ డి. చినమల్లయ్య :—పంటలు లేవు, కరువు వచ్చింది కాబట్టి కరువు ప్రాంతాలలోని రైతుల కుటుంబాలకు బియ్యం ఇస్తారా ?

శ్రీ. యం. గోపాలకృష్ణ :— ప్రస్తుతం ఆ విషయం పరిశీలనలో లేదు. వారు చెప్పిన సమస్యను ప్రభుత్వం విన్నది, దానిగురించి ఆలోచిస్తుంది.

శ్రీ ఆర్. శ్రీనివాస్ రెడ్డి :—అర్హులైన వారు అప్లికేషన్ పెట్టి ఎకనాలెడ్జ్ మెంట్ తీసుకొంటే వారికి వారం రోజులలో రేషన్ కార్డు ఇవ్వడం జరుగుతుందనీ, అట్లా ఇవ్వని అధికారులపై చర్య తీసుకొంటామని ముఖ్యమంత్రి గారు అన్నారు. ఆ విధానం ఎక్కడైనా ఆమలులో ఉందా ? మా జిల్లాలో కొత్త కార్డ్స్ కోసం అప్లికేషన్స్ పెట్టుకొన్న తరువాత వాలుగు నెలలు అయినా ఎవరూ వచ్చి ఎంకయిరి చేసిన సందర్భం లేకపోగా అసలు దాని గురించి ఆలోచనే లేదు. అధికారులు ఏమంటున్నారు అంటే వచ్చు కార్డ్స్ ఇంక పరస్పరంలే వుండాలి, ఇప్పుడు అంతకంటే ఎక్కువగానే ఉన్నాయి కాబట్టి ఇక కొత్త కార్డ్స్ ఇవ్వలేము అంటున్నారు. అలాకాకుండా అర్హులైన వారందరికీ కొత్త కార్డు ఇవ్వాలని అదేకాలు ఇస్తారా ?

శ్రీ. యం. గోపాలకృష్ణ :—సభ్యులు వేగంగా చెబుతున్నారు తప్ప సైనిఫికగా ఫలానా వారు అప్లికేషన్ పెట్టినా కార్డు ఇవ్వలేదని ప్రభుత్వ దృష్టికి తేలేదు. ఇప్పుడైనా స్పష్టంగా చెప్పితే వారికి కార్డు ఇస్తాము.

శ్రీ ఆర్. శ్రీనివాస్ రెడ్డి :—అప్లికేషన్స్ పెట్టి ఏడు నెలలైనా ఇంక పరకూ కార్డు ఇవ్వలేదు. ముఖ్యమంత్రి గారేమో అప్లికేషన్స్ పెట్టుకొన్న ఏడు రోజులలో కార్డు ఇవ్వడం జరుగుతోందంటున్నారు. అది సత్యదూరం. అప్లికేషన్స్ పెట్టుకొన్న ప్రజలు కానవసభ్యుల చుట్టూ తిరుగుతున్నారు.

శ్రీ. యం. గోపాలకృష్ణ :—అప్లికేషన్ పెట్టి ఎకనాలెడ్జ్ మెంట్ తీసుకొంటే తప్పకుండా అధికారులు కార్డు ఇస్తారు.

శ్రీ ఆర్. శ్రీనివాస్ రెడ్డి :—పామాన్య ప్రజలకు ఎకనాలెడ్జ్ మెంట్ ఎవరు ఇస్తారు ?

(శ్రీ) యం. గోపాలకృష్ణ :— కాననసభ్యులు గగ్గర వుండి ఇప్పించండి

(శ్రీ) మతి యం. ఇందిర (పార్లమెంట్) :— అధ్యక్షా, గ్రామాలోని వారి జనులు ఆర్థిక పరిస్థితులు బాగాలేక తమ పిల్లలను స్కూళ్ళకు పంపించడం లేదు. కాబట్టి స్కూల్ కు వెళ్ళే ప్రతి హరిజన విద్యార్థికి నెలకు 20 కిలోల చొప్పున ఇవ్వండి బియ్యం సరఫరా చేస్తారా ?

(శ్రీ) యం. గోపాలకృష్ణ :— విద్యార్థులకు మాత్రం గానీ ఈ మోతాదును తెలియజేస్తాను.

(శ్రీ) మతి రజనీకాంత్ (విశాఖపట్టణం-2) :— డిలర్ పిన్ విషయంలో రెండు, మూడు మండలాలకు ఒక ప్లాక్ పాయింట్ పెట్టారు. మళ్ళీ పామెలిన్ ఆయిల్ విషయంలో మండలానికి ఒక ప్లాక్ పాయింట్ పెడతే బాగుంటుంది. ప్రభుత్వంలో ఈ ప్రతిపాదన ఉందా ?

(శ్రీ) యం. గోపాలకృష్ణ :— ప్రతి మండల పాడ్ క్వార్టర్ లోనూ బియ్యానికి, ఆయిల్ కు ప్లాక్ పాయింట్ పెట్టాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకుంటుందని తెలియజేస్తున్నాను.

(శ్రీ) మతి కె. సుబ్బరత్నమ్మ (వత్తికొండ) :— మా తాలూకాలోని చాలా గ్రామాలలో ఒక్కొక్క గ్రామంలో రెండు డిలర్ పిన్స్ వున్నాయి. ఒకటి తెలుగుదేశం వారికి, మరొకటి కాంగ్రెస్ వారికి ఉంది. వారిద్దరూ కలిసి బ్లాక్ లో అమ్ముకోవడం జరుగుతోందని ప్రభుత్వ దృష్టికి తేవడం జరిగింది. వారు కొద్దిగా వెళ్ళి బ్లాక్ లో అమ్ముకొని మమ్మూను ఎవరూ ఏమీ చేయలేరని అంటున్నారు. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం ఏమైనా చర్య తీసుకుంటుందా ?

(శ్రీ) యం. గోపాలకృష్ణ :— పార్టీవరంగా ఎవరికి ఇవ్వడం జరగలేదు. తెలుగుదేశం రాకముందు ఎప్పుడైనా కాంగ్రెస్ వారు సంపాదించారేమో తెలియదు.

(శ్రీ) పి. జనార్దనరెడ్డి :— మేడం చైర్మన్, టైమ్ అయిపోయింది. హౌంట్ మినిష్టర్ గారిని పిలిపిస్తామన్నారు కదా, పిలిపించండి. 1-30 p.m.

చైర్మన్ :— పిలిపిస్తాను. వారి సమాధానాలు కానీయండి.

(శ్రీ) పి. జనార్దనరెడ్డి :— అధ్యక్షా, పోలీస్ లు లాఠీఛార్జు చేకారని చెబుతూ వుంటే, మీరు రిప్లైస్ కానివ్వడంలే ఎలా ?

(శ్రీ) ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :— అధ్యక్షా, మరలా 4 గంటలకు సమావేశం వున్నదన్నారు కదా. ఇప్పుడు పోస్ట్ పోస్ట్ చేయవచ్చు కదా.

(శ్రీ) ఎ. గోవిందనాయక్ (భానాపూర్) :— అధ్యక్షా, గిరిజనులకు పాత బియ్యం, పుచ్చిపోయిన బియ్యం సరఫరా చేయడం వలన వారు తినలేక పోతున్నారు. వారికి రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం సరఫరా చేసే అవకాశం కల్పిస్తారా ?

శ్రీ యం గోపాలకృష్ణ:- అధ్యక్షా, గిరిజన ప్రాంతాలలో సప్లయ్ చేయవలసిన రైన్ ను కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు ఎలాట్ చేయడం జరిగింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వారు కిలో రెండు రూపాయలకు రైన్ రైన్ ను సప్లయ్ చేస్తున్న పరిస్థితులలో, దానికి అభ్యంతరం చెప్పి 1.85 రైసలకు మామూలు బియ్యాన్ని సప్లయ్ చేయాలని చెప్పడం వల్ల, కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు ఆర్డినరీ రైన్ ను సప్లయ్ చేయని పరిస్థితులలో, రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యాన్ని అందజేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- మేడం చైర్మన్. చిన్న మనవి. కాననసభా సమావేశం జరుగుతున్నప్పుడు కొన్ని కన్ వెన్యూస్ ను కాపాడవలసిన బాధ్యత మనందరికీ వున్నది కనుక, వినయంగా ఒక మనవి చేసుకుంటున్నాను. కాననసభా సమావేశం జరిగేటప్పుడు, కాంతియుతంగా కొందరు వచ్చి అసెంబ్లీలో స్పీకర్ గారికి కొన్ని రిప్రజెంట్ చేసుకోవాలని హాస్ లో మన మధ్య వున్న కొందరు కాననసభ్యుల నాయకత్వంలో అక్కడకు వెళ్ళగా, అక్కడ వున్న పోలీస్ లు లాఠీఛార్జు చేసి యిష్టం వచ్చినట్లు కొడితే, ఆ విషయం సభలో ప్రస్తావించుకోవడం, హోం మినిష్టర్ గారు స్టేట్ మెంట్ యివ్వడం సాంప్రదాయం. ఆ సాంప్రదాయాన్ని మట్టిలో కలప వద్దని మనవి చేస్తున్నాను. కాననసభ సమావేశం జరుగుతున్నప్పుడే కాననసభ్యులు దెబ్బలు తింటే వట్టింతుకోమని అంటే, అంత కంటే ఘోరం పేరొకటి వుండదు. హోం మినిష్టర్ గారిని పిలిచి స్టేట్ మెంట్ యిప్పించండి. తప్పు చేసిన వారి మీద ఏమి చర్య తీసుకుంటారో చెప్పండి. లేకపోతే కాననసభ్యులను రక్షించే చారే వుండరని మనవి చేస్తున్నాను. సభా సాంప్రదాయాన్ని నిలబడబోమని కోరుతున్నాను.

Chairman:- I am not in a position to give any information just now. Regarding the issue raised, as soon as Speaker comes the information may come to you. It is his responsibility; it is on his shoulders. Home Minister is also not available now. He must have met the Speaker.

Now, the House stands adjourned to meet again at 4.00 p.m. today.

The House adjourned at 1.36 p.m. to meet again at 4.00 p.m. today (on 12-8-87).

4-00 p.m. The House Reassembled at 4.00 p.m.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

Mr. Deputy speaker:- The House is adjourned for fifteen minutes.

re: Arrest of M.L.As on 12-8-1987 in front of A.P. Legislative Assembly.

(The House then adjourned at 4-02 p.m. for fifteen minutes.)

The House Reassembled at 4-15 p.m.

(Mr. Deputy speaker in the Chair)

ANNOUNCEMENT

Re ; arrest of M.L.As. on 12-8-87 in front of the A.P. Legislative Assembly.

Mr. Deputy speaker:- I am to announce to the House that sri P. Janardhan Reddy, sri J. Chittaranjan Das and sri R. Damodar reddy were arrested at 11-00 a.m., on 12-8-1987 in front of the main gate of Andhra Pradesh Legislative Assembly under sec. 151 CrPC. to be released on bail.

(యంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎమ్. బాగారెడ్డి:- గౌరవసభ్యులకు రక్షణ కల్పించవలసిన బాధ్యత స్పీకర్ గారికి ఉంది.

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగర్ రావు:- గౌరవసభ్యులు చర్చలలో పాల్గొని బయటకు వెడుతుంటే గేట్ దగ్గర విచక్షణారహితంగా కొట్టడం, దాని గురించి హోమ్ మంత్రిగారిని స్టేట్ మెంట్ చేయమని స్పీకర్ గారు ఉదయం చెప్పడం జరిగింది.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :- ఇప్పుడు సంఘటన జరిగింది.

Sri Ch. Vidyasagar Rao:—Sir, under what circumstances ?

Sri D.K. Samarasimha Reddy:—Sir, the Home Minister is supposed to give a statement as to under what circumstances the lathi charge was resorted to. We brought it to the notice of the House in the morning itself at about 11-00 a.m., The Minister also promised to inform the House about it Later, when the House was to be adjourned at about 1-30 p.m, the Minister's presence was not found anywhere within the precinct of the House. We brought this to the notice of the Hon'ble Speaker also. Then the House was adjourned. Even now the Minister is not there. Why this callous attitude ?

శ్రీ పాచ్. వి. నర్సెనాడ్:- మార్నింగ్ స్పీకర్ గారు హోమ్ మినిస్టర్ గారి దృష్టికి తెచ్చారు. హోమ్ మినిస్టర్ గారు పరిశీలిస్తామని చెప్పి జమ్మిడియెట్ గా పోలీసులకు ఇన్ స్ట్రక్షన్స్ ఇవ్వడం జరిగింది. స్టేట్ మెంట్ ఇస్తామని కానీ, వేరే రీతిగా కానీ హోమ్ మినిస్టర్ గారు హావుజ్ కి తెరచలేదు. ఒక్కటి చెప్పారు. ఇమ్మిడియెట్ గా పోలీసులకు ఇన్ స్ట్రక్షన్స్ ఇస్తామని చెప్పడం జరిగింది స్టేట్ మెంట్ ఇవ్వాలని మీరు చెప్పలేదు.

re: Arrest of M.L.As on 12-8-1987 in front of A.P. Legislative Assembly.

(శ్రీ ఎమ్. బాగారెడ్డి:—ఇప్పుడు లా మినిస్టర్ గారు హోమ్ మినిస్టర్ గారి వెళ్ళు నుంచి రిప్లై చెబుతున్నారు. కొద్దిగా టైల్స్ చేస్తున్నారు. వారు అనేది ఏమిటంటే విచారిస్తాము అన్నారు అగ్. విచారించడం అంటే ఏమిటి? గౌరవ శాసనసభ్యులకు ఎక్కడో నెల్లూరుతోనో, కడపతోనో జరిగింది కాదు. మన శాసనసభ ముందరే శాసనసభ్యులను ఏడడు రహితంగా దెబ్బలు కొడితే, శాసనసభ్యులకే రక్షణ లేకపోతే ఇంక ఎవరికి రక్షణ ఉంటుంది? ఒక లక్ష జవానికి రిప్లై చేట్ వేగా ఉన్న వారికి, ఈ పార్టీ కావచ్చు. ఆ పార్టీ కావచ్చు. రక్షణ లేకపోతే ఏడడు రహితంగా బాదడం జరిగింది. శాసనసభ్యులని తెలిసి కూడా పోలీసు వారు ఆ విధంగా బిహేవ్ చేసినప్పుడు రక్షణ కల్పించవలసినది తమరే అధ్యక్షా! ఏ పోలీసులు అయితే ఈ విధంగా పరివర్తించారో వారిపైన ఏమి ఎకన్ తీసుకుంటున్నారు? ఈ విధంగా తీసుకోకపోతే తమరికే రేపు రక్షణ లేకపోవచ్చు, మంత్రికు కూడా లేకపోవచ్చు, కొట్టినందుకు కారణం ఏమిటి అనేది చెప్పేటందుకు హోమ్ మినిస్టర్ గారు బ్యాంక్ వహించకపోవడం హైలీ ఇన్ఫర్మేషన్ అని మనవి చేస్తున్నాను.

(ఇంటర్వ్యూస్)

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— ఇప్పుడు వారు రెయిజ్ చేశారు. శ్రీనివాసుల్ రెడ్డిగారు మినిస్టర్ గారికి కన్ చేసి ...

(శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :— పరిస్థితి ఏమిటంటే ఇప్పటికప్పుడు వారు రెయిజ్ చేశారు. ఇప్పటికీ నోటీసు తీసుకొండి. రేపు స్టేట్ మెంట్ ఇస్తారు నోటీస్ ఇవ్వమనండి, రేపు ఉదయం ఇవ్వమని ఈ పూటే పంపి చండి.

(శ్రీ ఎమ్. బాగారెడ్డి:— రేపు శ్రీనివాసుల్ రెడ్డిగారిని ఇదే విధంగా కొడితే దానికి కూడా నోటీసు అవసరమా?

(శ్రీ పి.పాల్. విద్యాసాగరరావు :— మీరు కన్ చే చేయమన్నారు శ్రీనివాసుల్ రెడ్డిగారిని, మంత్రిగారు అది చేస్తే అయిపోతుంది, రిప్లయ్ చెప్పితే బాగుంటుంది. మీ ఫీలింగ్స్ ని వారికి చెప్పారు. శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి గారిని కన్ చే 4-20 p.m. చేయమన్నారు. అదే వారు చేస్తే.....

(శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :— రేపు ఉదయం వారు స్టేట్ మెంట్ ఇస్తారు. ఏ పాయింట్ మీద స్టేట్ మెంట్ కావాలో ప్రాయోగికంగా? చిన్న నోటీస్ ఇస్తే ఇప్పుడే సంపుతాము.

(శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— అధ్యక్షా, శాసన సభ్యులు మెయిన్ గేటు ముందు ఆరెస్టు చేయబడినారని మీరే చెప్పారు. శాసన సభ్యులని తెలిసి కూడా వారిపైన దెబ్బలు కొట్టడం, లాఠీ చార్జి చేయడం ఎత్తవలెనా సమంజసం? లా అండ్ ఆర్డర్ : మనస్థితి ఏమిటి? ఈ విధంగా లేకుండా శాసన సభ గేటు వద్దనే

కొట్టడం మొదలు పెడితే ఎం. ఎల్. ఓల పరిస్థితే ఇట్లా ఉంటే, జైలాలో, గ్రామాలలో ఎట్లా ఉంటుందనేది ఊహించవలసిన అవసరం ఉంది. ఉదయమే ఈ విషయం సభ దృష్టికి వచ్చింది? ఎంక్వయరీ చేసే చెబుతానన్నారు హోం మంత్రి గారు. ఇంతవరకూ ఏమీ లేదు. ఇంకా నోటీసు ఇవ్వడం అని కాదు, వెంటనే మంత్రిగారితో ప్రకటన చేయిస్తే బాగుంటుంది. ఈ విధంగా కానన సభ గేటు ముందే లాఠీచార్జి చేసే విధానాన్ని క్లియర్ చేయాలి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— ఉదయమే విద్యాసాగర్ గారు, మీరు సమరసింహారెడ్డిగారు చెప్పారు. హోం మంత్రిగారు రిప్లయి ఇచ్చారు. విచారిస్తానని అన్నారు. వారు వచ్చిన తరువాత చూద్దాము.

శ్రీ కె. బాపిరాజు (కైకూరు) :— హోం మంత్రిగారిని మీరు రప్పించలేరా? గేటు వద్దనే కానన సభ్యుల మీద లాఠీచార్జి జరిగితే రియాక్ట్ అయి పిలిపించారా?

శ్రీ పిపాచ్, రాజేశ్వర రావు :— సాధారణంగా ఇటువంటివి జరగవు. అసాధారణ పరిస్థితులలో జరిగింది. వారు ధర్మా చేస్తున్న సందర్భంలో వారు నాయకత్వం వహిస్తున్నప్పుడు, పోలీసులు లాఠీచార్జి చేశారు. కానన సభ్యులకు చెబులు తగిలాయి. గక్కెక్కమై వచ్చారు, నోటీసు ఇవ్వడం ద్వారా రేపు చెప్పవచ్చని శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి గారు చెబుతున్నారు. ఈ విషయం ఉదయమే సభాదృష్టికి వచ్చింది. హోం మంత్రిగారు చెబుతామన్నారు వారు వచ్చేలోగా ప్రస్తుతం చర్చ కొనసాగించి, వారు ఏ క్షణంలో అయినా వచ్చి చెప్పవచ్చును. ఎనెంట్లీ దృష్టికి ఈ విషయం అప్పడే వచ్చింది. నోటీసు అవసరం లేదు. మంత్రి గారు వచ్చి చెబితే సమస్య తీరిపోతుంది. తెలిఫోన్ ఇన్ ఫర్మేషన్ ఇచ్చి మంత్రి గారిని పిలవండి. ఇంత విషయమైన సమయాన్ని వృథా చేయడం అవసరం. కానన సభ దృష్టికి వచ్చిన తరువాత, కానన సభ గేటు ముందే లాఠీచార్జి జరిగిన తరువాత, కానన సభ్యులకు చెబులు తగిలిన తరువాత జవాబు చెప్పాని స్పీకర్ స్థానం నుంచి వచ్చిన తరువాత మంత్రిగారు రాలేదు. వారయినా వచ్చి చెప్పాలి. వారి తరపున మరొకరయినా చెప్పాలి రిప్లయ్ చెప్పడం అవసరం. కాంగ్రెస్ పార్టీ సమస్య మాత్రమే కాదు. కానన సభ్యుల యొక్క గౌరవానికి, సభా గౌరవానికి, కానన సభ్యుల ప్రీవీలేజ్ కి చాలా భంగం కలిగే ప్రమాదం వస్తుందనే అనుమానం ఉంది ఇప్పుడు చర్చ ప్రారంభమై సరే. 10 నిమిషాలలోనో, అరగంట తరువాతో, గంటయినా సరే ముగ్గురు వచ్చి, తమకు తోచిన విధంగా సమాచారం చెప్పి, సభా గౌరవాన్ని కాపాడాలని కోరుకున్నాము. ఎంత పెద్ద స్థానంలో ఉన్నప్పటికీ, కానన సభ మర్యాదని, గౌరవాన్ని నిర్లక్ష్యం చేయకూడదు. అరకంగా ఉండేందుకు ఖచ్చితంగా తమకు సమాధానం ఇప్పించడం చాలా శుభంగా, ఉచితంగా, ముందుకొక గౌరవంగా ఉంటుంది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవ రెడ్డి :— అధ్యక్షా, కానన సభ్యుల యొక్క గౌరవము, హక్కులు ముడిపడి ఉన్న సమస్య. సభ్యులను కానన సభ గేటు ముందే కొట్టడం

ఏ విధంగానూ సమర్థనీయం కాదు. మంత్రిగారు చెప్పినట్లైన అవకాశం ఉంది. దయచేసి చర్చ ప్రారంభించినా మధ్యలో అయినా వారినో చెప్పించాలి. కానన సభ్యులను అరెస్టు చేసినా ఏ కారణంతో అయినా సరే సభలో చెప్పడం సాంప్రదాయం. ఈ పరిస్థితులలో ఉదయం గేటు వద్ద కానన సభ్యులను కొట్టడం అంటే....

శ్రీ నల్లపూరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :— మేము ఆయనని లోకేబ్ చేసే ప్రయత్నం ఇప్పుడే చేస్తాము.

Short Discussion on Drought Situation in the State

శ్రీ ఎం. బాగా రెడ్డి :— అధ్యక్షా, గత నాలుగు సంవత్సరాల నుంచి మన రాష్ట్రంలో వర్ష పాతం ప్రతి సంవత్సరం తగ్గుతూ వస్తున్నది. కారణాలేమైనా కానీ దాంతో నష్టపడేది ఈ రాష్ట్ర ప్రజలే. ముఖ్యంగా నష్టపడేది వ్యవసాయం పైన ఆధారపడిన రైతులు. వారితో కూడుకొన్న వ్యవసాయ కూలీలు. గత రెండు, మూడు సంవత్సరాల నుంచి రైతు కూలీలు గ్రామాల నుండి ముఖ్యంగా మహబూబ్ నగర్ నుంచి బాగాలే వలసపోతున్నారు. మెదక్, నల్గొండ, కరీంనగర్ ప్రాంతాల నుండి హైదరాబాద్ వస్తున్నారు. పట్టణ జనాభా పెరుగుతోంది రైతుకు మాత్రం పోలాలు పెరుగుకొని పరిస్థితి లేదు. ఈ సంవత్సరం పరిస్థితి చూస్తే, ప్రభుత్వం నష్టాలు చేసిన వివేదిక ప్రకారంగా నేను అందించి ఉంటే ప్రభుత్వం బహుళా గణనసంవత్సరం నానాద్భుతపాగర్ ప్రాజెక్టులో ఎంత నీరు ఉంది. ఈ సంవత్సరం ఎంత నీరు ఉంది నిజాపాగర్ లో ఎంత ఉండేది, ఇప్పుడెంత ఉంది, శ్రీకైలం లో ఎంత నీరు ఈ సంవత్సరం ఉంది, పోచంపాడులో ఎంత ఉంది, ఎంత డెఫిసిట్ ఉంది అనే విషయం వివేదికలో ఇస్తారేమో అనుకున్నాను. కానీ ఆ విధంగా జరగలేదు. "The Rainfall received from 1st June, 1987 to 5-8-1987 had been in deficit by 36.4 per cent in Coastal Andhra, 6.7% in Rayalaseema and 20.8% in Telangana Region". అని ఉంది. ఫిగర్స్ కలెక్టు చేసుకోడానికి గవర్నమెంట్ కి ఏదో ఒక మార్గం కావాలి. రాంగ్ గేజెట్ అక్కడక్కడ పెట్టడం జరుగుతుంది. రాయలసీమలో 7 కాండ్ డెఫిసిట్ ఉందని సంగోషపడితే, తెలంగాణలో 20 కాండ్ డెఫిసిట్ ఉందని సంతోషపడితే సమస్య తీరదు. ఈ వర్ష పాతం కొన్ని ప్రాంతాలలో పెరుగుతోంది, కొన్ని చోట్ల ఉండదు. కనుక కన్సెక్యూటీవ్ గా ఒక నిర్ణయానికి వచ్చే పరిస్థితి లేదు. ఈ ఫాక్టు, ఫిగర్స్ చెప్పబడినదానికంటే అభ్యాసం పరిస్థితులు రాష్ట్రంలో ఉన్నాయి. కరువు నివారణకు ప్రభుత్వం కొన్ని నిర్ణయాలు తీసుకొనవలసిన అవకాశం ఇంది కొన్ని చర్యలు తీసుకోవాలి. ప్రజల మేలు కోసం, రైతు మేలు కోసం, రాష్ట్ర ప్రజలను కోపం రెండు విధానాలుంటాయి. ఒకటి తమ చర్యలు ఏమి తీసుకోవాలి? రైతులను, రైతు కూలీలను కాపాడడానికి తమ చర్యలు ఏమి తీసుకోవాలి?

4-30 p.m.

సర్జనెల్ సొల్యూషన్ ఏమి కావాలి? ఇది ఒకటి, రెండు సంవత్సరాలకు సంబంధించిన సమస్యకాదు. ప్రభుత్వ లెక్కల ప్రకారమే 1981-82, 1982-83 సంవత్సరాలలో తప్ప అంతకుముందు నాలుగు, ఐదు సంవత్సరాలు, తదుపరి 1984 నుండి యిప్పటివరకు వర పాతం రోజురోజుకూ తగ్గిపోతున్నది. ఈ విషయంలో యుమిడియేట్ గా తీసుకోవలసిన మెజర్స్ గురించి నేను ముందుగా చెబుతాను ముఖ్యంగా ఈ వైర్లు ఎండిపోయి, కుళువులకు మేక లేక, రైతులు వేలాది పశువులను అమ్మకంతున్నాను. ఇటువంటి పరిస్థితులలో ప్రభుత్వం మొట్ట మొదట కో ఆపరేటివ్ అప్పలు కానిస్ట్రండ్, తక్కువ రుణాలు కానిస్ట్రండ్, మరే యితర రుణాలు కానిస్ట్రండ్, వాటి యొక్క పూర్వక అపివేయవలసిందిగా మనవి చేస్తున్నాను. ఈ మధ్యనే ప్రభుత్వం ఒక ఆర్డర్ ను యివ్వడం జరిగింది. జూన్ 80 లోపల అప్పులను చెల్లించిన వారికి కో ఆపరేటివ్ సొసైటీలలో వడ్డీని వెయివ్ చేస్తామని చెప్పడం జరిగింది. నేపనలైజ్డ్ బ్యాంకుకో, గ్రామీణ బ్యాంకులకో ఆధారీ బ్యాంక్ కో, ఎడాప్టు కాబడిన సొసైటీలు కొన్ని ఉన్నాయి వీటి విషయంలో ప్రభుత్వం పక్షపాత వైజీరిని అవలంబిస్తున్నట్లు కనబడుతున్నది. కో ఆపరేటివ్ సెంట్రల్ బ్యాంకుకు ఎడాప్ట్ అయిన సొసైటీలకు 80 జూన్ లోపల అప్పులను చెల్లించినట్లయితే వడ్డీ వెయివ్ చేయబడింది. కానీ అదే విధమైన కో ఆపరేటివ్ సొసైటీలు నేపనలైజ్డ్ బ్యాంక్స్ కో, మరే యితర బ్యాంకులకో ఎడాప్ట్ చేయబడిన వాటి విషయంలో వడ్డీ మాఫీ చేయబడలేదు. అందరికీ వర్తింప దగిన ఒక ఆర్డర్ ను కొందరికి వర్తింపజేసి, కొందరికి వర్తింపజేయబడకుండా డివైడ్ అండ్ రూల్ పాలసి మూడిరిగా చేయడం జరిగింది. వారు, వీరు, అందరూ రైతులే. వాళ్ళ దురగృహంవల్ల వాళ్ళు అప్పులు తీసుకున్న కో ఆపరేటివ్ సొసైటీ ఒక నేపనలైజ్డ్ బ్యాంక్ కు ఎడాప్టు చేయబడితే, ఆ తప్ప రైతుడికాదు. ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన ఒక జనరల్ ప్రిన్సిపుల్ ను అందరికీ వర్తింపజేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. తక్కువ రుణాలు కానిస్ట్రండ్, కో ఆపరేటివ్ రుణాలు కానిస్ట్రండ్, చెల్లింపగలిగిన స్థితిలో ఈనాడు రైతులు లేరు. వంట చేతికి వచ్చే సిజిన్ వాకు వీటిని అపివే. కాగుంటుంది. అప్పుడు రైతు చెతికి డబ్బు వస్తుంది. డబ్బు వచ్చినప్పుడు కలెక్టు చేయడం భావ్యం. అంతే కానీ జూన్ ఎండ్ లోపల చెల్లించమంటే ఎలా? డిసెంబర్ వరకు ఖరీఫ్ పంటలు, మార్చి వరకు రబీ పంటలు వస్తాయి కాబట్టి హార్వెస్ట్ సిజిన్ లో వసూలు పెడితే రైతులకు లాభదాయకంగా వుంటుంది. ఇది రాజకీయంగా ఉపయోగపడేందుకు మూత్రమే ఉపయోగిస్తే రైతులకు ఉపయోగపడదని మనవి చేస్తున్నాను. నేను మనవి చేసేది ఏమిటంటే, వెంటనే ఈ ప్రభుత్వం అప్పుల పంటాళ్ళను అపివేయడానికి ఆర్డర్ యివ్వాలి. ప్రభుత్వ అప్పులు, సహకార రంగానికి చెందిన అప్పులను అవసరిన అవసరం ఎంతయినా వుంది. నేపనలైజ్డ్ బ్యాంక్స్ ఎడాప్టు చేసిన సొసైటీల విషయంలో ప్రభుత్వం ద్వంద్వ వై ఖరీని అవలంబిస్తున్నది. ఆ వద్దతిని తీసివేసి, ఈ రాష్ట్రంలో వున్న రైతులందరూ సహాయులని భావించి, వాటికి కూడా వర్తింపజే విధంగా ప్రభుత్వం చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

ప్రభుత్వం యిచ్చిన నోట్ ప్రకాశమే వర్షం ఎక్కువగా సౌత్, వెస్ట్ మాన్సున్ పైన ఆధారపడి వుంది. సౌత్ వెస్ట్ మాన్సున్ తెలంగాణా ప్రాంతం మొత్తానికి, ఆంధ్రలో కొస్తా భాగానికి వర్షిస్తుందని తెలియజేస్తున్నాను. కొన్ని ప్రాంతాలతో జూన్ మొదటి కొని సెప్టెంబర్ వరకే వర్షాలు పడతాయి. సెప్టెంబర్ తరువాత వర్షాలు రావు. నల్లూరు జిల్లా, చిత్తూరు జిల్లాలో కొంత భాగంలో ఆక్టోబర్, నవంబర్ లలో కూడా వర్షాలు వస్తే, రావచ్చు. మిగతా రాష్ట్రంలో మాత్రం జూన్ నుండి సెప్టెంబర్ వరకు మాత్రమే వర్షాలు వస్తాయి. ఆ వర్షాలు కూడా 4 సంవత్సరాలుగా తక్కువగా కుంపదంవల్ల కావులలోను, చెరువులలోను నీరు పుండడం లేదు. నేను కూడా రైతునే. 15 సంవత్సరాల క్రిందట 40 అడుగుల లోతు బావిలో 4,5 ఎకరాలకు సరిపోయే నీరు దొరికేది. ఇప్పుడు 120 అడుగుల దాకా త్రవ్వితే 4,5 ఎకరాలకు నీరు సరిపోయే పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఇలాంటి పరిస్థితులలో సబ్ సాయిల్ వాటర్ లేవెల్ పడిపోతున్నది. ఈ రాష్ట్రంలో వ్యవసాయం రెండు విధాలుగా సాగుతున్నది. ఒకటి— కేవలం వర్షాధారమైన వ్యవసాయం. వర్షం పడితే పంట పడుతుంది. వర్షం ఎక్కువగా పడినా, వర్షం పడినప్పుడు సమయానికి నాల్గు పడికపోయినా, అవసరమైనప్పుడు వర్షం పడకపోయినా, పంటలు పండేటోకాదు. రెండవది— కెనాల్ యిరిగేషన్. మన రాష్ట్రంలో సగటున చూస్తే 42.8 శాతం భూమి ఫ్లో యిరిగేషన్ మీద ఆధారపడి వుంది. నల్లూరు జిల్లాలో చూసుకుంటే నల్లూరు నుండి శ్రీకాకుళం దాకా 42.8 శాతం కంటే ఎక్కువ భూమి కెనాల్ యిరిగేషన్ క్రింద వుంది. 15 శాతం కంటే తక్కువ కెనాల్ యిరిగేషన్ క్రింద వున్న జిల్లాలు అనంతపురం, మహబూబ్ నగర్, రంగారెడ్డి, ఆదిలాబాద్, మెదక్ జిల్లాలు. ఇక్కడ కేవలం 15 శాతం ఫ్లో యిరిగేషన్ క్రింద వుంది. కర్నూల్, చిత్తూరు, నల్గొండ, వరంగల్ జిల్లాలలో 20 నుండి 25 శాతం దాకా ఫ్లో యిరిగేషన్ వుంది. మన రాష్ట్రంలో కొన్ని జిల్లాలు ఆక్కడ వర్షం పడకపోయినా, శ్రీకైలం లో, నాగార్జునసాగర్ లో, పోచంపాడులో నీరువస్తే పంటలు పండే పరిస్థితిలో వుంటాయి. కానీ కొన్ని జిల్లాల పరిస్థితిని గమనిస్తే, భవిష్యత్తులో గంగా-కావేరి కెనాల్ వచ్చినా ఫ్లో యిరిగేషన్ ఫెసిలిటీస్ లేని జిల్లాలు వున్నాయి తూర్పు గోదావరి, పశ్చిమ గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాలలో కూడా అప్ ల్యాండ్ ఏరియాస్ వున్నాయి. తెలంగాణా, రాయలసీమ ప్రాంతాలలో ఎక్కువ జిల్లాలు వర్షం మీద ఆధారపడినవి వున్నాయి. ఈ నాడు మనం పెడ్యూర్లడ్ క్యాప్, పెడ్యూర్లడ్ ట్రయిల్స్, బ్యాక్ వార్డు క్లాస్స్ వారికి కొన్ని కన్వెన్షన్స్ యిస్తూ వున్నాము. అదే విధంగా బ్యాక్ వార్డు రిజియన్ ను, వేరే రిజియన్ తో సమానంగా కాకపోయినా, 80, 90 శాతం ఫ్లో యిరిగేషన్ వున్న ప్రాంతాలతో సమానంగా కాకపోయినా, కనీసం ఏవరేజీకి అయినా వచ్చే విధంగా వ్యవస్థాసం దూరం కాకపోతే, రాష్ట్ర అభివృద్ధికే ఈ ఏరియాస్ ను దాయకంగా తయారు అవుతాయని మనవిచేస్తున్నాము. కేవలం భూగర్భం నుండి నీరు తెచ్చే పరిస్థితిలో ఈ ప్రాంతానికి చెందిన రైతులు వున్నారు. భూగర్భ జలం రోజు రోజుకు క్రిందికి పోతున్నది. వాటర్ లేమెల్ పడి

సంవత్సరం క్రిందికి పోతున్నది. అవలూకా, యిదే కథంగా మనం బోర్ వెల్స్ వెసుకుంటూపోతే, రిగ్స్ వెసుకుంటూ పోతే, ఓపెన్ వెల్స్ ప్రవృత్తుకుంటూపోతే, త్రాగడానికి కూడా నీరు కొరకని పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. గత 15 సంవత్సరాల నాటికి, యిప్పటికీ పోల్చుచూనే ఎంతో తేడా వచ్చింది. రోజు రోజుకు తేడా బాగా పెరిగిపోతున్నది. అందువల్ల మనం లాంగ్ రేజ్ పాలసీ గురించి ఆలోచించవలసి వున్నది. ముకు కొన్ని ప్యాంథాలలో ప్రాజెక్టులు కట్టి 4-40 p.m. ధో యిరిగేషనుకు అవకాశాలు లేవు లేనప్పుడు పర్యులేషను టాంక్స్ ప్రత్యేకంగా తీసుకోవలసిన అవసరం వుంటుంది - త్రాగే నీటి కొరకు గాని కావుల్లో నీరు వుండడానికి గాని - బోర్లులో నీరు వుండడానికి గాని - నేను మహారాష్ట్ర, గుజరాతు, రాజస్థాను, యీ మూడు రాష్ట్రాలకు వెళ్ళి చూచి వచ్చాను. ఒక పూనా డిస్ట్రిక్టులోనే ఒక సంవత్సరములో రెండు కోట్ల రూపాయలు పర్యులేషను టాంక్స్ కొరకు ఖర్చు పెట్టారు. రాజస్థాన్, గుజరాతులలోను అదే విధంగా చేశారు. వెంటనే యీ సంవత్సరం కరువు వచ్చింది, వర్షం కుక్కవ వుండి గాబట్టి అనే సమస్య కాదు. 4 సంవత్సరాల నుండి నడుస్తున్నది. ఇంకా ఎన్ని సంవత్సరాలు పోతుందో చెప్పలేము. ప్రీకాశనరీ మేజర్స్ తీసుకొని యీ కరువును ఎట్లా ఎదుర్కోవాలి, వర్షపాతం తక్కువ అయితే ఎట్లా ఎదుర్కోవాలి, ముఖ్యంగా ఎక్కడైతే ధో యిరిగేషను లేదో ప్రాజెక్టులు లేవో, ఆ ప్యాంథాలలో ఏమి చేయాలనే ప్రశ్నకము ప్రభుత్వానికి వుండాలి. దానికిగాను పర్యులేషన్ టాంక్స్ కొరకు యిరిగేషను డిపార్టుమెంటుకు చెప్పామంటే సరిపోదు. ఒకప్పుడు పర్యులేషను టాంక్స్ కొరకు సెపరేట్ బడ్జెటు ఏర్పాటు చేయండి. ఆ బడ్జెటు నుండి ప్రత్యేకముగా పర్యులేషను టాంక్స్ ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. రాయలసీమలో గాని అవ్ ల్యాండ్స్ లో గాని తెలంగాణాలో గాని ఎక్కడైతే ఏ ప్రాజెక్టు వచ్చే అవకాశం లేదో అక్కడ వెంబర్ ఆఫ్ పర్యులేషను టాంక్స్ కట్టవలసిన అవసరం వుందని మనవిజస్తున్నాను. అమెరికాలో కూడ నేను చూశాను. మసూరి, మిసిసిపి వైన కూడ ప్రాజెక్టులు కట్టి కెనాల్స్ తీయకుండా పర్యులేషను టాంక్స్ వాడుకుంటున్నారు. వెస్టరన్ కంట్రీస్ లో ఆ పద్ధతి వుంది. దానికి మనము ప్రాముఖ్యత యివ్వవలసిన అవసరం వుంది. ముఖ్యంగా తక్కువ వర్షపాత పరిస్థితిని ఎట్లా ఎదుర్కోవాలనే దానికి రీసెర్చ్ చేయవలసిన అవసరం వుంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం గాని, కేంద్ర ప్రభుత్వం గాని దానిని ఎట్లా ఎదుర్కోవాలనేది ఆలోచించాలి పటన్ చెర్చువద్ద యింటర్నేషనల్ రీసెర్చ్ ఇనిస్టిట్యూట్ ను పెట్టారు. దానిలో వచ్చిన ఫలితాలను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తీసుకొని అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటు ద్వారా గాని అగ్రికల్చర్ యూనివర్సిటీ ద్వారా గాని రైతులకు అందిస్తూ, వల్లి నీటి, ఎక్స్ టెన్షన్ వర్కు చేపట్టవలసిన అవసరం ఎంతైనా వుంది. దానితోపాటు ఎఫారెస్టేషన్ కొరకు కాంటూరుబండింగ్ కొరకు చర్యలు తీసుకోవాలి. మన ప్రక్క రాష్ట్రమైన మహారాష్ట్రలో యీ రెండు స్కిమ్స్ ఎఫారెస్టేషను, కాంటూరు బండింగ్ - పెద్ద ఎత్తున తీసుకుంటున్నారు. ఈ కరువు పరిస్థితులలో పని లేని సమయములో

కాంటూరు బండింగ్ గాని ఎఫారెన్సీను గాని—యీ రెండు వర్క్సును పెద్ద సంఖ్యలో తీసుకోవలసిన అవసరం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. మరొక విషయం, మాకు కృష్ణా, గోదావరి జీవ నదిలు వున్నవి. కృష్ణా గోదావరిలకు మన కంటే ఆఫ్టర్ రీచేస్ లో వున్న పేట్లు వున్నవి—కర్నాటక గాని మహారాష్ట్ర గాని కొంత విషయం కాదు. ఇంకాకు పూర్వము కూడ యీ సభలో చెప్పాను. మోర్ బాండ్ మీడియం యిరిగేషను ప్రాజెక్టు తీసుకున్నప్పుడు వాటర్ అండ్ ఫలం మీషనుకు గాని ప్లానింగు కమీషనుకు గాని వాటి సాంఘిక కొరకు పోవడం జరుగుతుంది. కాని మైనర్ యిరిగేషనుకు గాని లిఫ్టు యిరిగేషనుకు గాని అయో రాష్ట్రాల వారే సాంఘిక యిచ్చుకొని కట్టుకోవడం జరుగుతుంది. కాని ఎన్సీ మైనరు యిరిగేషను పేరుతో సాంఘిక చేసుకొని అక్కడ కట్టడం జరుగుతోంది. కర్నాటకలో—బీదర్ లోగాని గుల్బర్గాలో గాని—నేను స్వయంగా పోయి చూసిన జిల్లాలు వున్నవి. ఒకప్పుడు వాని యోజన వర్గము కర్నాటకలో వుండేది—బీదర్ జిల్లాలో వుండేది—వాకు తెలుసు. 1958 వరకు కూడ ఒక యిరిగేషను సూపర్వయజరు లేకుండెను. అటువంటి జిల్లాల్లో—గుల్బర్గాలోగాని బీదర్ లోగాని—రెండు డివిజన్లు పెట్టి మైనరు యిరిగేషను పేరుతో ఎన్సీ మీడియం యిరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు సాంఘిక చేసుకోవడం జరుగుతోంది ఎలోగేషను విషయం వచ్చినప్పుడు మీడియం అండ్ మేజరు యిరిగేషను కాంట్ అవుతుంది, కాని మైనరు యిరిగేషను గాని లిఫ్టు యిరిగేషను గాని కాంట్ కాదు. అసలు ఎలక కాన్వంటిటి ఆఫ్ వాటరు వారు వాడుకుంటున్నారనే విషయం కాంట్ కావడం లేదు. న్యాయంగా చెప్పాలంటే, ఎలోగేషను కంటే ఎక్కువ కర్నాటక రాష్ట్రము బహుళ : యిచ్చుడు వాడుకుంటున్నదనే అనుమానము వాకు కలుగుతున్నది. దానిని వేరిఫై చేయవలసిన అవసరం వుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఎట్లా వేరిఫై చేస్తారు, ఏమి మేజర్స్ తీసుకుంటారు, ఎట్లా సర్దుకుంటారు అనేది ప్రభుత్వం అలోచించవలసిన విషయం. దాని గురించి ఆలోచించాలి. ఎక్కువ సంఖ్యలో వారు ఆవుకుంటే కష్టం. బీదర్ లో గాని గుల్బర్గాలో గాని యిదివరకు ఒక చెరువు లేకుండెను. ఈ రోజు వెళ్లి చూస్తే ఎక్కడ చూసినా చెరువులు వున్నవి. భీమా నది మీద, మంజీర మీద, తుంగభద్ర మీద రెండు వైపుల వారు ఎలక్ట్రిసిటీ రైన్స్ వేసి 100 హెచ్.పి. 50 హెచ్.పి. 25 హెచ్.పి. లేక 10 హెచ్.పి. వరకు గాని లిజిల్ గా పర్మిషన్ యిచ్చున్నారు కిప్పు యిరిగేషను కొరకు. అవే నదులు మహారాష్ట్రలోకి రావడముతో మనం నిబంధిస్తున్నాము. ఏ రైతు కూడ నది నీళ్లు వాడకూడదు, వాడుకుంటే మీకు పెనాల్టీ వేస్తాము, జైళ్లకు పంపిస్తాము, ఎటాచ్ చేస్తాము అంటున్నారు. కాని ప్రక్కన వున్నవారు అదృష్టవంతులు, మనము దుర్దృష్టవంతులము. అక్కడ వున్న రైతులు వాడుకుంటే నిబంధన లేదు. వారికి పెనాల్టీస్ లేవు, జైలు శిక్షలు లేవు. కాని మెదక్ పార్లమెంటులో గాని మహబూబ్ నగర్ పార్లమెంటులో గాని అదే విధమైన నటువంటి ఎలక్ట్రిక్ మోటారు 5 హెచ్.పి.ది పెట్టుకున్న మరునాడే తహసీల్దారు వచ్చి ఎటాచ్ చేయడం జరుగుతోంది. మనం యీ నిబంధనలు పెట్టుకున్నప్పటికీ

వైసపున్న వారిని ఏ విధంగా ఆపాలనేది వారి యుటిలైజేషను ఏ విధంగా నిర్ణయం చేయాలనేది ఆలోచించవలసిన విషయము. ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వము కర్నాటక ప్రభుత్వముతో చూట్లాడుతుందా? ఇక్కడి నుండి ఛీఫ్ యింజనీర్ టీమ్ను పంపి ఎస్ఎన్ చేస్తుందా? ఏ విధంగా చేస్తారనేది రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. వోకే వ్యవసాయదారులు చాలా మంది పంటలు పెట్టుకున్నారు. పంటను తరువాత నీళ్లు ఇచ్చే పరిస్థితి లేదు. మెదక్ జిల్లాలో నేను చూస్తున్నాను. సింగూర్ ప్రాజెక్టులోనే అపవేశారు. మంజీరా బ్యారేజీను తగతరాలుగా చాడకోడం జరుగతోంది. కాని యీనాడు మంజీరా బ్యారేజీ క్రింద వున్న రైతుల రైట్స్ ఎఫెక్టు అవుతున్నాయి. ఘనపూర్ అనంత క్రింద గత 80 సంవత్సరాల నుండి వాడుకుంటున్న రైతుల రైట్స్ పీరియడ్ రైట్స్ ఎఫెక్టు అవుతున్నాయి. లీల్ గా అది కరెక్టు కాదు. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం వున్నప్పుడు సింగూరు ప్రాజెక్టు నుండి 44 వేల ఎకరాలకు - రాజయ్య గారి నియోజక వర్గములో - పరాశివపేట, జోగిపేటలలో - ఎప్పటికీ ఏమీ పుచ్చే అయి, పాండర్ అయి జి.ఓ. రామ్మో అయి పెండర్ను కాల్ ఫర్ అయిన స్టేజీలో 8, 9, 10, 11 వాడు యీ ప్రభుత్వం నుండి ఒక తెలిగ్గాని పోతుంది - మాకు యిప్పుడు ఫండ్లు లేవు. యిబ్బంది వుంది, యీ సంవత్సరము స్టార్టు చేయకండి అని, 8 మే, 1988 నుండి ఇంతవరకు ఫండ్లు లేవా? మెదక్ జిల్లాలో ఎక్కడైతే 15 వరసంటు పోయిరిగేషన్ వుందో అక్కడ ఇరిగేషను చేసుకోడానికి - కనీసం 15 వరసంటు నుండి 17, 18 వరసంటుకు పెంచుకోడానికి, వేరే జిల్లాల్లో 70, 80 90 వరసంటు వున్నా మాకు వున్నది ఒకే ఒక అవకాశం అని సింగూరు ప్రాజెక్టు నుండి నీళ్లు తీసుకోవడము జి.ఓ. యీబ్యూ అయిన తరువాత దానిని యింతవరకు అపారు. అది 11 కోట్ల స్క్వేము అది ఎప్పుడు నీళ్లు వాడుకునేది కాదు. ఫండ్లు వచ్చినప్పుడు చెరువులో నింపుకోడానికి ఏర్పాటు చేసిన స్క్వేము, 88 నుండి యిప్పటి వరకు యీ ప్రభుత్వానికి 11 కోట్ల రూపాయలు దొరక లేదంటే ఏమనకోవాలి? సంవత్సరానికి 11 కోట్ల రూపాయలు యిచ్చినా పది సంవత్సరాలలో పూర్తి అయ్యేది. కాని దానిని స్టార్టు చేయకపోవడం దురదృష్టకరం. బేకేవర్లు పరియోజనం బేకేవర్లు వుంచాలనే వుద్దేశం దీనితో రుజువు అవుతుందా? ఎవని చేస్తున్నాను.

ఈ సందర్భంలో నేను ఒక విషయం మనవిచేయకతప్పదు ఈ అవామ్యవ్యవస్థ 4-50 p.m.
రైట్స్ వల్ల ముఖ్యంగా ఎక్స్ట్రా అయినారు రైతులు. ఈ రైతులకు సహాయం చేయవలసినవచ్చినప్పుడు - అన్నింటికన్నా ముఖ్యమైనది అప్పులు. వారికి అప్పుల బాధలు ఉన్నాయి. వారికి ఈ అప్పుల బాధలు లేకుండా చేయడం మొదటిది. ఈ సంవత్సరం ఎక్కడా గడ్డిలేదు. పశువులకు గ్రాసం లేదు, మేకలేదు. రైతులందరూ పశువులను అమ్మకొంటున్నారు. ఇందుచేత 50 శాతం నల్లడి మీద దానా సప్లయ చేయడానికి ప్రభుత్వం పూనుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఈనాడు కాపురలో వాటర్ టెములు తగ్గిపోయింది కనుక వోర్ టేబుల్లో దానిని కాని, కాని టీఎస్ చేసుకోవడానికి కాని 50 శాతం ఎక్స్ట్రా ఇవ్వడానికి కోరుకుంటున్నాను. తేంద్ర ప్రభుత్వానికి డిలెమిట విలేడికను సంపుకామని చెప్పివచ్చు.

కనిపిస్తున్నది. ఇంతవరకు ఎందుకు పరిష్కారం? ఇంకా రిస్టితులు దొరకని పోయిన తరువాత మళ్ళీ రా? 50 కోట్లు కాపాడి ని అడిగామని చెప్పారు. అడిగినంతమాత్రాన చాలదు దానికి రిపోర్టులు ఉండాలి. ముందు 50 కోట్లు ఇవ్వండి, తరువాత మంజూరుదామని చెప్పక న్యాయమేర మాట కాదు. న్యాయంగా మన కేసు డ్రైగ్టెడ్ సుకోవాలని అంటే మనకు చాలా రికార్డు ఉంది. 80 శాతము నాట్లు చేయలేదు, ఈ జిల్లాలో ఇంత, ఈ మండల లో ఇంత కరువు పనులు తీసుకోదలిచాము, నీడకు యింత ఇస్తున్నాము, పశువుల మేతకు ఇంత ఖర్చుపెట్టినామన్నాము అని చెప్పాలని వాస్తవ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మీద ఉంది. కేంద్ర ప్రభుత్వానికి రిపోర్టు పంపిస్తున్నామని చెప్పాడు కను. నేను ఈ మాట చెబుతున్నాను. తీవ్రంగా చేయడం వల్ల చాలా ఇబ్బందులు ఉంటాయి అవలాదిమంది రైతులు నష్టపోతారు. వార్ ఫుటంగా చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఎంతయినా ఉంది. ఈ అవసరాన్ని గుర్తించి రైతుల శ్రేయస్సు కోసం నీడకు కాని, పశువుల మేతకు కాని, శరీరైక్కుకు కాని ప్రభుత్వం వచ్చిది ఏర్పాటు చేయాలి. ఇది పెంపరరి లిఫ్. వర్మనెంటు లిఫ్ కో.ము నేను ఇప్పుడు చెప్పినట్లు పర్ క్యులేషను టాంక్సు నిమిత్తం, టాంక్సు బండ్ నిమిత్తం, ఇతర కార్యక్రమాల నిమిత్తం పెద్ద ఎత్తున చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. కరువు అంటే రాజకీయానికి సంబంధించింది కాదు. రాజకీయానికి అతీతమైనది, ఫలానా పీయాలో కరువు వచ్చిందని అంటే ఆ పీరియా ఏ పార్టీని అనినా కావచ్చు. ఆ సమయం దృష్టిలో పెట్టుకొని ఏ ప్రాంతంలో అవసరమైతే ఆ ప్రాంతంలో సహాయక కార్యక్రమాలు తొందరగా ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. ప్రభుత్వం అటువంటి రిపోర్టు సమించి అపోజిషను లీడర్లుకు ఒక కాపీ ఇస్తే బాగుంటుంది. శ్రీ రాఘవరెడ్డిగారు ప్రతిపాది చెబుతున్నారు. రాష్ట్రాభివృద్ధి కోసం ప్రైవేటు ఇండ్లు కావాలని కేంద్ర ప్రభుత్వం దగ్గరకు తెలిగేషనుగా వెళదామని అంటే దానికి మేము కూడా సిద్ధంగా ఉన్నామని చెబుతున్నానే ఉన్నాము. అయినా ప్రభుత్వానికి సీమ కుట్టినట్లు లేదు. అభివృద్ధికరమైన విషయాలన్నవన్నవి రాజకీయ విభేదాలు ఏమీ ఉండవు. ఈ రాష్ట్రాన్ని అభివృద్ధి చేయాలని అందరికీ ఉంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అపోజిషనువారితో కన్ట్ల చే ఈ విషయంలో ఇట్లాగే చేసుకొందామనిచెలితే వారి గౌరవానికి తక్కువ ఏమీ కాదు ఆ ఆచారం పోయిపోయి ఉంది. ఒక్కసారి ఆముఖా అపోజిషను లీడర్లును పిలిచి ఈ విషయంలో ఏమిచేద్దాము, దీని ఎట్లాగ ఎదుర్కొందాము. మన దగ్గరనుంచి ఇంత డబ్బు ఉంది, కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి ఇంత తీసుకోదానికి ప్రయత్నము చేయాలి అని ఎప్పుడయినా మాట్లాడిన పాపాన పోలేదు. ఇప్పుడు ఈ దిన్నెషనులో అవకాశం ఇచ్చారు, మాట్లాడే అవకాశం దొరికింది. దీనిని సాల్వుచేయడానికి అపోజిషనువారి కో అవశేషను కూడ తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. అపోజిషన్ వారి కో అవశేషన్ తీసుకుంటే మీకు నష్టం ఏమీ కాదు, మీ కిది తగ్గుతుందని అనకుంటే అది పొరపాటు. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం

పుటంగుపైన వర్షాలు తీసుకోవాని కోరుతూ తమరు నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చి
వందుకు అభివృద్ధినములు తెలుపుతూ వెలపు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవ రెడ్డి:—ఆధ్యక్షా, మనకు కరువు రావడం ఇది వరుసగా
నాల్గవ సంవత్సరం. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ పైన వ్యక్తి పగపట్టినట్లు ఉంది. నిరుడు
14 జిల్లాలలో కరువు ఉంటే ఈ సంవత్సరం 18 జిల్లాలు వ్యాపించింది. ఈ
కరువు ఎంతో భీకరంగా ఉంది. రాష్ట్ర వ్యభిక్షం పెట్టిన రిపోర్టు నమగ్రంగా
లేదు, కరువు ఉన్నది అనే విధంగా చెప్పారు మీరు పెట్టిన నోటులోనే
ఇప్పటికీ 84% విత్తనాలు మెట్టపాళిలో పెట్టలేదని చెప్పారు. 84%
విత్తనాలు పెట్టలేదు, పెట్టినా అవి మిగలలేదు, ఎండిపోయింది అది వాదాపు
లేకుండా పోయింది. వత్తింద జిల్లాలో అముదం చేసు వాడిపోయి అలాగే
ఉంటుంది, వర్షం లేకపోయినా తొందరగా పోదు. అటువంటిది ఇప్పుడు
అముదం చేసు లేకుండా పోయింది పోషిస్తున్నది ఆధారదదామనుకుంటే
నాగార్జునసాగరులో క్రిందటి సంవత్సరం ఉన్న నీరు కూడా లేదు. 11 కేల
క్యూనెక్సుకు 4, 5 వేల క్యూనెక్సు వరలిపెడతే తక్కువ పె్తరుతో తక్కువ
నీరు పోవడంవల్ల తూముల గుండా నీరు సక్రమంగా రాక ఇప్పటికీ 20% 5.00 p.m.
కన్నా నాట్లు పడలేదు. ఎనభయే కాశం నాట్లు ఇంకా పడవలసి ఉంది. ఇది
నాగార్జునసాగర్ లోనే కాకుండా రైట్ కెనాల్ లో కూడా అదే పరిస్థితి ఉంది.
రెండు కాల్యాల పరిస్థితి అట్లాగే ఉంది. ఖమ్మం జిల్లాలో ఇంకా అధ్యాన్నంగా
ఉంది. ఏకాశం జిల్లాకు అక్కడ నీరుపోయే పరిస్థితి లేదు. జగ్గు వచ్చింది
పెద్దెంబరులో నారు పెడతే అది ఏమి పండుకుంది వ్యవసాయం చేస్తున్న
అందరికీ తెలుసు. పుష్పా జెల్లాలో కూడా మూడింట ఒక వ శు నాట్లు
పడలేదు. పశ్చిమ జెల్లాలో చూస్తే అదే పరిస్థితి ఉంది. ఇది ఎన్నడూ లేని
విచిత్ర పరిస్థితి కనిపిస్తున్నది. ఈ కరువు లేకుండా చేద్దామంటే - 40 ఏళ్ల
స్వాతంత్ర్యం తరువాత మన రాష్ట్రంలో ఉన్న జల వనరులన్నీ ఉపయోగించు
కోగా - కరువుగానే ఉంది. ఇదివరకు కాంగ్రెసు పృథుత్వం ఈ దూరదృష్టితో
వ్యవహరించ లేదు. మీరైనా ఏమన్నా చేస్తారు అనుకుంటే - ఆ ప్రాజెక్టులకు
మంజూరు లేదు - ఈ పరిస్థితి ఎట్లా ఎదుర్కోవాలి అని 50 కోట్ల రూపాయలకు
కేంద్రానికి ప్రతిపాదన పంపించాము అని చెప్పి కూర్చున్నారు. నేను కూడా
ఈ కరువు వాత పడిన వాణ్ణి - నాకు బావులు, వ్యవసాయం ఉంది. వంద
అడుగుల బోర్ చేశాము - ఇప్పుడు మంచినీరు మాత్రం ఉంది - పశువులను
కోతకు పంపించాము. ఏమీ అర్థం కాని పరిస్థితిలో ఉన్నాము. మా ఊరిలో
ఎనిమిది బోర్లు ఉంటే ఎండిపోయాయి. రోజూ కుండ నీళ్లు తెచ్చుకొని కాలం
వెళ్లుచున్నామే పరిస్థితిలో ఉన్నాము, నిన్న జిల్లా ప్రజాపరిషత్తు మీటింగు
జరిగితే - మాకు ముందు పశుగ్యానం, నీ కావాలని చెప్పాము. పశుగ్రాహిణి
మంచినీరుకు పారిధాన్యత ఇవ్వాలని తీర్మానం కూడా చేశారు. అన్ని జిల్లాలలో
ఇదే పరిస్థితి ఉంది. మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో క్రిందటి సంవత్సరమే అలి
చావులు జరిగాయి. వ్యతి ఉరులో ప్రజలు వలస పోతున్నారు. ఈసారన్నా
పంటలు పండుకాయని అప్పు తెచ్చి వేస్తే - అప్పు మిగులుతున్నది. అప్పు తీరని

పరిస్థితి ఏర్పడి, భూమి అమ్మురామన్నా కొనేవాడు లేదు ఎక్కడ పడితే అక్కడ పొట్ట చేతిన పెట్టుకుని వచ్చిన జనం కనిపిస్తున్నారు ఈ నివేదికలో కేంద్రాన్ని 50 కోట్ల రూపాయలు అడిగి ము అని చెప్పారు. కేంద్రం ఇవ్వదు. మీరేమన్నా తక్షణ సహాయం చేస్తారా? పెళ్ళామావ్యా వచ్చేదాకా ఉంచే ఆయన వచ్చాక ఇస్తామంటే ఎటూ? 19 జిల్లాలో కరువు తీయితే 50 కోట్ల రూపాయలు సహాయం ఏమిటి? రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని మంచి నీరుకు, వసుగ్రాసానికి కొంత రిలీఫ్ చేయమని కోరుతున్నాను. తీవ్రంగా ఉన్నచోట పరిస్థితి చాలా తీవ్రంగా ఉంది. మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో అంబలి కేంద్రాలు నడుపుతుంటే మంత్రి అవసర్యం చేశారు ఈ రోజులో అంబలి ఎవరు త్రాగుతున్నారని. బాగా ఇబ్బంది ఉన్నచోట్ల అంబలి కేంద్రాలు పెట్టకపోతే ఇంకా ఆకలి చావులు ఎక్కువైపోతాయి. మీరు తక్షణం 50 కోట్ల రూపాయలు రిలీఫ్ చేసి కేంద్రాన్ని ఇంకో 50 కోట్ల రూపాయలు అడగండి. ఇది పరిష్కారం అవడానికి కే.లం పార్టీలనే కాదు ప్రజలను కూడా విశ్వాసంలోకి తీసుకోడం లేదు. తెలుగుదేశం కాంగ్రెసు మధ్యన లేక రామారావు వెంగళరావు మధ్యన లేక శివశంకర్ మధ్యన ఎందుకు ఉండాలి ఇది రాష్ట్రం-రాష్ట్రంలో ప్రజలు ఉన్నారు-ప్రజలు ఎన్నుకున్న ప్రభుత్వం ఉంది. ప్రజల సమస్యను పిజిల దగ్గరకు వెళ్లి, ప్రజలకు వెంట తీసుకువెళ్లి కేంద్రాన్ని అడగాలి. కేంద్రం ఇచ్చిన 180 కోట్ల రూపాయలతో ఎట్లా చేయాలి అని అడగాలి. ప్రజలు తీసుకువెళ్లి పరిస్థితి ఎందుకు వచ్చింది అని అడుగుతున్నాను. ప్రజలను తీసుకువెళ్లకపోతే ఈ ముష్టి పరిష్కారం కాదు. కేంద్ర అంత సులభంగా దిగిరాదు. మీరు మామూలుగా ఎదుర్కొనే పద్ధతి చేస్తున్నారు. అట్లా కాకుండా ప్రజలను, పార్టీలను విశ్వాసంలోకి తీసుకుని పరిస్థితి చర్చించి, మీరు తక్షణం కొంత ఓడుదల చేసి, మిగిలినది కేంద్రంతో పోరాడి తెచ్చుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సి.హెచ్. రాజేశ్వరరావు:— అధ్యక్షా, కరువు తీవ్రత గురించి ప్రభుత్వం అందచేసిన నివేదిక చాలా పెచ్చె ఉంది తప్ప దానికి సంబంధించిన అవసరమైన ముఖ్యమైన వివరాలు ఇందులో చెప్పబోవడం ఏమాత్రంగా బాగా లేదు. 19 జిల్లాల కరువువాత పడ్డట్లు చెప్పారు. 34 శాతం విత్తనాలు వేయ లేదని చెప్పారు. కాని మన రాష్ట్రంలో ఉన్న నాగార్జునసాగర్, శ్రీశైలం, ధవళేశ్వరం, కృష్ణా బేజ్జీ యీ ప్రాంతాలలో జలాశయాల్లో ఉన్న నీరు యెంత? యిదివరకు ఆ ప్రాంతంలో యెంతవరకు నాల్గు వేయడం జరిగింది? యీ పంట వడదానికి యెంత నీరు అవరం ఉంటుంది? దీనిని జట్టి చూస్తే యీ జలాశయాలలో నీరు తక్కువగా ఉంది, గత సంవత్సరంతో పోలిస్తే ఆ వచ్చే రెండవ సంవత్సరం ఆ వకాశాలు ఉన్నాయా? లేవా? వీటికి వివరాలతో కూడిన సమగ్రమైన రిపోర్టు లేకపోవడం యిందులో ఉన్న లోటు. మీకు తెలుసు మన రాష్ట్రంలో రిపోర్టులు వకు యీ నీటివద్దు పైన ఆధారపడకుండా చాలా చిన్న చిన్న చెవులు పైన, కంటలు పైన, యీ మెట్ట వ్యవసాయం యీ రాష్ట్రంలో ప్రధానమైన సహజపాధిగా ఉన్న విషయం. మెట్ట వ్యవసాయం

10 p.m.

ప్రధానం అయినప్పుడు యీ జలాశయాలు క్రింద యీ పంటలు పండి దాని ద్వారా రాష్ట్ర వ్యాపితంగా అవర సమస్య పరిష్కారం చేసుకోవడానికి అస్కారం ఉంటుంది. కాబట్టి యీ కరువు పరిస్థితి పైన చర్చించే సందర్భంలో యీ 84 వర్షంట్లు విత్తనాలు వేయలేదనే ఫేక్టు కాకుండా చిన్న చిన్న జలాశయా లలో యెంత నీరు వచ్చింది అని పరిశీలించడం కాకుండా పెద్ద జలాశయాల్లో ఉన్న నీరు యెంత? అవకాశం యెంత ఉంది? భవిష్యత్తు పరిస్థితి యేమిటి అనేది ఒక పరిశీలన అవసరం. దానికి ప్రభుత్వం రిపోర్టు తలపడతే తప్ప దానిపైన వేరే చర్చించే అవకాశం లేదు. ఈ ఆగస్టు మాసం పూర్తి అయిన తర్వాత, అంటే యీ ఆగస్టు మాసం యింకా 15 రోజులు ఉంది, యీ 15 రోజులు తర్వాత పరిస్థితిని దృష్టిలో పెట్టుకొని సెప్టెంబరు మొదటి వారంలో రాష్ట్ర వ్యాపితంగా కరువు పరిస్థితిని, దుర్భిక్ష పరిస్థితిని ప్రభుత్వం తీసుకునే చర్యలు గురించి చర్చించడానికి నేను మంచిచెస్తున్నాను. అఖిలపక్ష సమావేశాన్ని అన్ని పక్షాలతో కూడిన ఒక సమావేశాన్ని ఏలించి దీనిలో మరల యంతకంటే లోతుగా వివరణను పరిశీలన చేసి రిపోర్టు తెప్పించి దీనిపైన నిర్ణయాలు చేసి దీని ఆధారం గానే మనము యిన్ని వందల కోట్లు అని అంచనా వేసుకొని ప్రభుత్వం యిప్పటి నుంచి 15 రోజులలో అంటే సెప్టెంబరు మొదటి వారంలో సమావేశం చేసి దీనిలో నిర్ణయాలు చేసి ఢిల్లీకి ఒక అఖిలపక్ష ప్రతినిధి వర్గాన్ని పంపించే ప్రయత్నంకు యిప్పటి నుంచి పూనుకోవాలని కోరుతున్నాను. రెండవది తక్షణ చర్యలు గురించి; ఇప్పుడు కొన్ని జిల్లాల్లో వర్షాలు పడినాయి. విత్తనాలు వేసినారు. ఈ 15 రోజులలో నిన్న యీ నాడు వర్షాలు ఉంటే ఆ మొక్కలకు యీ ఆగస్టు మాసాంతం వరకు వర్షాలు లేకపోతే అవి ఎండిపోతాయి. ఒక సెప్టెంబరు మాసములో యింకా సంపూర్ణమైన అవగావానకు వచ్చే అవకాశం ఉంది. తక్షణ చర్యలు గురించి గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు రైతాంగానికి పని కల్పించవలసిన అవసరం ఉంది. వారి రుణాలు వాయిదా వేయడం, యీ రుణాలు గత సంవత్సరం వాయిదా వేశాయి. స్పృహార్థ వాయిదా వేసినారో చెప్పడానికి విలులేదు. ఈ 3,4 సంవత్సరాలు వరుసగా కరువు రిపోర్టులో చెప్పినట్లుగా 10 సంవత్సరములలో 7,8 సంవత్సరాలు కరువే ఉంది. రెండు ప వత్సరాలు మాత్రం సామ్యా వర్ష పాతం కలిగింది. కాబట్టి యిటువంటి కరువు వాధితుల రైతాంగం యొక్క యే సంవత్సరాలలో అయితే కరువులు వచ్చినాయో ఆ సంవత్సరాలలో వారు చెల్లించవలసిన వడ్డీలే కాదు వారు పెట్టిన పెట్టుబడి కూడా పోయింది కాబట్టి ఆ కరువు కాలానికి సంబంధించిన ప్రిస్సిపుల్ మెత్తాన్ని కూడా రద్దు చేస్తూ యీ రుణ భారాన్ని విముక్తి చేసేట టువంటి వద్దతి ద్వారా రైతుకు సౌకర్యం కల్పించడం తప్ప మరొక పరిష్కారం లేదు. దానిని రైతులు 80% తేదీ జూన్ లోగా కడితే వడ్డీ మాఫి అన్నాము. దానినిపొడిగించాలని ప్రశ్న యీ నాడు వస్తుంది. అనుకున్నాము. అది యీ నాడు కూడా రాకుండా వాయిదా వేడింది. రేపు అయినా వస్తే ప్రభుత్వం అసెంబ్లీలో యీ కరువు కాలంలో, వచ్చే సంవత్సరం మరల పంటలు పండేవరకు 1988 జూన్ 31వ తేదీవరకు అందరికీ యీ రాయితీలను విస్తరిస్తామని సమాధానం

చెప్పాలి. రాయలసీమ యివ్వడమే కాదు కరీంనగర్ జిల్లాలో శివసాగర్ యేమిటంటే మొన్న జూన్ 80 తేదీ లోవల రూ. 22 కోట్లు కోవరేటివ్ సొసైటీ దగ్గర రుచాలు ఉంటే రూ. 2 కోట్లు మాత్రమే చెల్లించినారు. దాదాపు రూ. 18 కోట్లు 20 కోట్లు వరకు చెల్లించలేకపోయినారు ప్రభుత్వం యిచ్చిన రాయలసీమ ఉపయోగించుకోవడానికి రైతుల దగ్గర శక్తి సామర్థ్యాలు లేవు. ఈ రాయలసీమ వచ్చే సంవత్సరం 1988 జూన్ వరకు పొడిగించి ఒట్లాగే యింకా తగిన జాగ్రత్త చర్యలు గురించి ఆలోచించాలి తక్షణ చర్యలలో మంచినీటి సమస్యను గురించి బోర్ వెర్స్ వేయడం, ఇన్ బోర్ వెల్సు వేయడం వ్యవసాయ శాఖలలో 50 వరసంటు నిర్మిస్తే మైన వారందరికీ బోర్స్ వేసే యేర్పాటు చేయడం ; తర్వాత వీటి పనులు కల్పించడానికి ఐర్లెండ్ లో ఎనెట్స్ తయారు చేయడానికి, నీటి వనరులు, ఆ తర్వాత రోడ్లు తదితర కార్యక్రమాలు తీసుకోవడానికి ప్రభుత్వం కార్యక్రమాలు వేసి దీనికి రూ. 20 కోట్లు, 800 కోట్లతో లాభం లేదు కనీసం రూ. 400 కోట్లు 500 కోట్లతో రాయలసీమ, తెలంగాణ ప్రాంతంలో సర్కార్ జిల్లా ప్రాంతంలో మెట్ట ప్రాంతాలలో నీటి గురించి కార్యక్రమాలు రూపొందించి కేంద్రం మీద వత్తిడి తెస్తే తప్ప లాభం లేదు. మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రూ. 50 కోట్లు, రూ. 100 కోట్లు యిస్తే అది కాదు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 25 వరసంటు యిస్తే కనీసం 75 వరసంటు కేంద్రం మనకు యివ్వాలి. కేంద్ర ప్రభుత్వం వారిచేతి కొద్ది మొత్తం యిస్తారు. కానీ మిగతాది ప్లాన్ క్రింద మనకు యిచ్చేదానిలో వారు ముదరా పెట్టుకొని అది మనకు అడ్వాన్స్ లోన్ గా యిస్తున్నారు. అది మన రాష్ట్రానికి ప్రయోజనం లేదు. మన ప్లాన్ తో కాళ్ళత జలాశయాలు నిర్మాణ కార్యక్రమాలకు అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు దెబ్బతింటాయి కాబట్టి ప్రత్యామ్నాయ లెక్కలో కాకుండా ప్రత్యేక మైనటువంటి పరిస్థితులలో కరువు అపూర్వం అయింది కాబట్టి యిదివరకు అనుకున్న దానికంటే విస్తారంగా ఉంది కాబట్టి కేంద్ర ప్రభుత్వం రాష్ట్రానికి ప్రత్యేక మైన నిధులు కేటాయించాలని అది రూ. 400 కోట్ల 500 కోట్ల చేపు సెప్టెంబరు మొదటి వారంలో సమగ్రంగా పరిశీలన చేసి అఖిలపక్ష సమావేశంలో దీనికి ఫైనల్ స్వరూపం యిచ్చి దీనిని ఢిల్లీకి పంపించాలని కోరుకున్నాను. రాయలసీమలో నిరుడు కంటే యీ సంవత్సరం ఎదున్నర వర్షం వర్షం వచ్చే వారికి ఉన్న గేజ్ ను బట్టి యెక్కువగా ఉందని అంటున్నారు. నిరుడు కాలం కంటే కొద్దిగా యింఫూవ్ అయిందని అంటే గతంలో రాయల సీమలో ఉన్న కరువు సమస్య పరిష్కారం అయిందనే తప్పుప్రతి లేదు. కొద్దిగా ఉపశమనం కల్గింది. మంచినీటి కొరత లేకుండా కొన్ని ప్రాంతాలలో తాత్కాలికంగా చెరువులలోకి నీరు వచ్చి దానితో వ్యవసాయం చేసుకొని పంటలు పండించుకుంటున్నారని చెప్పడానికి ఏ మాత్రం అస్కారం లేదు. అందువల్లనే యీ సంవత్సరం దీనిని యుద్ధప్రాతిపదిక మీద పరిశీలించి రుచాలు రద్దు చేయడం, కరువు సంవత్సరాలలో ప్రివిన్యూత్ మొత్తం రద్దు చేయడం, తర్వాత క్రొత్తగా వారు తక్షణం వ్యవసాయం చేసుకోవడానికి రుచాలు అందించే సౌకర్యం చేయడం, వారికి పనులు కల్పించిన తర్వాత దీర్ఘ కాలిక చర్యలు గురించి యీ సంవత్సరంలో యే మాత్రం అక్షర్య లేకుండా

ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలి. ఎన్ని చర్చించినా ప్రకృతి వై పరీత్యం చూస్తూ ఉంటే యిది ఒక కాశ్యమైన విధానంగా తయారయింది. ఎక్లాజికల్ యిన్ ఫేలెస్ వచ్చేటప్పటికి అడవులు నరికి వేయడం వల్లనే యీ వర్షాభావం వల్ల సంపూర్ణంగా నిరంతరం దాపురించే కరువు కాబట్టి, యీ కరువును ఎనిరించడానికి పర్యవేంటు చర్యలు యీ కరువు నివారణ కొరకు అడవులు పెంపకం కాని, సోషల్ ఫారెస్ట్రీతో పాటు సర్క్యులేషన్ టేంక్స్ నిర్మాణం చేసుకోవడం, వాటర్ షెడ్ మేనేజ్మెంటు యేర్పాటు చేయడం ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. అదేవిధంగా యీ నీటిపారుదల విషయంలో నీరు వృధాగా పోయే ప్రతి చోట చాలా పెద్ద మొత్తం అంటే రూ. 100 కోట్లతో కాకుండా చిన్న మొత్తం రూ. 10 కోట్లు, 15 కోట్లతో అనకట్టులు కట్టాలి. ఉదాహరణకు కరీంనగర్ జిల్లాలో గోదావరి నదికి పోచంపాడులో తప్ప క్రింద ఎక్కడా అనకట్ట లేదు. క్రిందికి వచ్చిన ధవళేశ్వరం, పోచంపాడు, శ్రీరా. సాగర్ డామ్ తప్ప మరొకటి లేదు. (కీ) రాంసాగర్ 2, 3 స్థలాలలోనే కాదు, యిచ్చంపల్లి ప్రాజెక్టు మల్టీపర్పస్ ప్రాజెక్టు లోవల 1, 2 ప్రాంతాలలో అనకట్టులు యేర్పాటు చేసి నీరు అవుకొని దానికి లిఫ్ట్స్ యేర్పాటు చేసుకుంటే, యిదివరకు అసలీ లో మంత్రి గారు సమూహానం చెప్పినారు ఎత్తిపోతల పథకంలో ఆలోచన లేదని, నీరు వచ్చి నప్పుడు దానిని ఎత్తిపోతల పథకం ద్వారా ఆ నీటిని కరీంనగర్ జిల్లాలో మెట్ట ప్రాంతాలలోనే కాకుండా వరంగల్లు జిల్లాలో నల్గొండ జిల్లా వరకు ఎత్తిపోతల పథకం ద్వారా నీరును తీసుకొని పోయే అవకాశాలు ఉన్నాయి. ఆ లోయర్ మానేర్ డామ్మంచి అక్కడ 1, 2 ప్రాంతాలలో యీ గోదావరికి అనకట్టు కట్టి అక్కడ నుంచి వర్షాకాలంలో నీరును తీసుకొని పోయి చెరువులలో నింపుకొనే యేర్పాటు చేసుకోవో తే అసలు ప్రభుత్వానికి యీ పనికేమీ లేదు. వర్షాకాలములో వచ్చినట్టువంటి నీరును వృధాగా పోనివ్వకుండా మొత్తం నీరును వ్యవసాయానికి సస్తి మెంటు చేసే విధంగా నదులలోకి వచ్చినట్టువంటి నీరు వెంటనే రిల్వ్ చేసి చెరువులు నింపాలి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వము ప్రపంచ బ్యాంకు అడ్డు వస్తున్నదని, ఏవో సమస్యలు అడ్డు వస్తున్నవనీ, వనర్లకు డబ్బు లేదని ఈ విధంగా అనేక కారణాలు చెబుతున్నది. వర్షాల వలన లభించినట్టువంటి నీరును ఈ ప్రాజెక్టుల ద్వారా నీరును ఎత్తిపోతల స్కీము ద్వారా మెట్ట ప్రాంతాలకు అందించి చెరువులు నింపుకోవాలి. దీనికి ఒక సమగ్రమైన దృక్పథం పెట్టుకుని పర్మి నెంటు సోల్యూషను పద్ధతిలో రిఫ్ట్ ఇరిగేషను స్కీము గురించి ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. నదుల వైన వెంటనే సర్వే చేయించి కలెక్టర్లు రిపోర్టు తెప్పించుకుని 1000 కోట్ల రూపాయలైనా ఒక పథకాన్ని తయారు చేసుకొని సంవత్సరానికి 200 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించుకుని ఫెడ్డ్ ప్రోగ్రాములో వచ్చే అయిదు సంవత్సరాలలో దీనిని పూర్తి చేసినట్లయితే రాష్ట్రములో కాశ్యత కరువు నివారణ చర్యలు తీసుకున్న వారమవుతాము. రైతులకు రుణ భార విముక్తి కలిగించాలి. తక్షణ చర్యలు తీసుకోవడానికి ఎన్ని వందల కోట్ల రూపాయలతో తెల్సుకుని ఒక నిర్ణయానికి వద్దాము. కేంద్రంలో ప్రాజెక్టుల నిర్మాణము కోసము వెండింగులో ఉన్న ప్రాజెక్టుల గురించి క్లియరెన్సు తీసుకుని తెలుగు గంగలో సహా తీసుకొని

5-20 p. m.

మనం పనులు మొదలు పెట్టాలి. రాయలసీమలో 4 డికాలువ ఆమోదం పొందింది. దానిని ఎట్లాగు పూర్తి చేస్తారు. దానికి కేటాయింపులు లేవు. లెప్ట్ కనాల్ గురించి ఒక కోటి రూపాయలు ఖర్చు చేయాలని పెట్టారు. 100 కోట్ల రూపాయలు ఈ సంవత్సరము బడ్జెట్ లో కేటాయించారు. లెప్ట్ బ్యాంకు కనాల్ నిర్మించితే కాశ్వత్ కరువు నివారణ సాధ్యమవుతుంది. దీని గురించి ప్రభుత్వము ఎక్కువ కేటాయింపులు చేయాలి. చేసిన కేటాయింపులు ఖర్చు చేయాలి; అమలు చేయాలి. క్షణ చర్యలు గురించి, కాశ్వత్ కరువు నివారణ కోసము తెలంగాణాలోను, రాయలసీమలోను నిర్దష్టమైన చర్యలు తీసుకునేందుకు ప్రభుత్వము పెట్టి రేపు పెన్షెంబరు మొదటి వారము నాటికి ఒక సమగ్రమైన కాశ్వత్ మైన చర్యలు, క్షణ చర్యలు గురించి ప్రభుత్వము ఒక రిపోర్టు తయారు చేసుకుని, ఆ రిపోర్టు ఆధారము చేసుకుని కేంద్ర ప్రభుత్వము దగ్గరకు అఖిల పక్ష ప్రతినిధి వర్గము ఢిల్లీకి పోయి ఎన్ని వందల కోట్ల రూపాయల కావాలో ఆ డబ్బు కోసము కేంద్ర ప్రభుత్వముపై వత్తిడి చేసి డబ్బు తెచ్చుకోవాలి ఈ సంవత్సరము కరువు గురించి గంజికేంద్రాలు తెరవవలసిన ప్రమాద పరిస్థితి ఉంది. అట్లా కాకుండా కరువు వలన రాష్ట్రములో చనిపోయారనే వార్తలు రాకుండా మొదట నుంచి వకడబందిగా చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతూ సమగ్రమైన పథకం మనముందు పెట్టాలని మంత్రిగారిని కోరుతూ నెలపు తీసుకుంటున్నాను.

డా. ఆర్. రవీంద్రనాథ్ రెడ్డి (ఆలంపూర్): అధ్యక్షా, రాష్ట్ర ఆర్థిక సాంకేతిక రిపోర్టు ప్రకారం తెలంగాణాలో అయిదు సంవత్సరాలకొక సంవత్సరము, అట్లాగే రాయలసీమలో రెండు సంవత్సరాలకొకసారి వర్షాభావం ఉన్నట్లు మామ సప్లయి. చేయబడిన రిపోర్టులో తెలియచేయడం జరిగింది. కాని మన రాష్ట్రములో గత నాలుగు సంవత్సరాలుగా కరువు విలయకాండవం చేస్తున్నది. ఎంతో వృద్ధుల విచారకరమైన పరిస్థితులు రాష్ట్రములో నెలకొని ఉన్నాయి. రాయలసీమ జిల్లాలలోను, తెలంగాణా జిల్లాలలోను విపరీతమైన కరువు పరిస్థితులు నెలకొని ఉన్నాయి. ప్రభుత్వము వారు మామ సప్లయి చేసిన నోట్ లో రైస్ ఫాల్ రిపోర్టు చూస్తే ఈ సంవత్సరము 19 జిల్లాలలో కరువు పరిస్థితులున్నాయని చెప్పడం జరిగింది. గత సంవత్సరములో పోల్చితే అయిదు జిల్లాలలో కరువు పరిస్థితులు ఎక్కువ అయినాయి. గత సంవత్సరం 14 జిల్లాలలో 58% మండలాల్లో 58 మునిసిపాలిటీలలో కరువు పరిస్థితి ఉంటే ఈ సంవత్సరము 19 జిల్లాలలో కరువు పరిస్థితులు కొనసాగుతున్నాయి. ఈ సంవత్సరము ఎంత దీనమైన పరిస్థితి ఉందో అర్థము చేసుకోవాలి. ఈ సంవత్సరం వర్షపాతం తక్కువ ఉంది. 272 మిల్లిమీటర్లు రెండు నెలలు క్రిందటి సంవత్సరం ఉంటే ఈ సంవత్సరము 201 మిల్లిమీటర్లు కురవడం మాత్రమే జరిగింది. 26.1 వర్షం డిఫిసిట్ రైస్ ఫాల్ ఉంది. యిటువంటి పరిస్థితులే ఈనాడు ప్రతి జిల్లాలోను నెలకొని ఉన్నాయి చెరువుల్లోకి నీళ్లు రాలేదు. రాయలసీమలో అనంతపురం జిల్లాకు తెలంగాణాలో మహబూబ్ నగర్ జిల్లాకు పోలికలు ఉన్నాయి అక్కడ ఏ పరిస్థితులు ఉన్నాయో ఇక్కడ కూడా అవే పరిస్థితులు ఉన్నాయి. మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో ఉన్న 8,100 చెరువులలో యితవరకు ఒక చెరువుకు.

కూడా నీళ్లు రాలేదు. ఆరు లక్షల వ్యవసాయ కూలీలతో యిప్పటి వరకు 50 వర్సంటు వ్యవసాయ కు లీలు ఇతర రాష్ట్రాలకు, ఇతర జిల్లాలకు వలసపోయారని మనవి చేస్తున్నాను. 99 లక్షల హెక్టార్లలో 4.4 లక్షల హెక్టార్లలో ఇప్పటి వరకు సోయింగు జరిగితే అక్కడ విధరింగు కంటిషన్స్ ఏర్పడినవి. చాలావరకు పంటలుండిపోయినవి. మూడు సంవత్సరాల క్రిందట 9 లక్షల పశువులుంటే మూడు లక్షల పశువులు మాత్రమే ఈ సంవత్సరము ఉన్నాయి. ఇదే పరిస్థితులు కొనసాగితే ఆ మూడు లక్షల పశు సంపద కూడా సెరిప్స్ అయి పోతుంది. గత సంవత్సరము కొంత మంది జర్నలిస్టులు ఢిల్లీ నుంచి వచ్చి తెలంగాణా, రాయలసీమ జిల్లాలలో పర్యటించి వారు చెప్పిన విషయాలు ఎమిటంటే ఎడారి లక్షణాలు మహబూబ్ నగరం జిల్లాలోను రాయలసీమలోను కనపడుతున్నాయని చెప్పడం జరిగింది. పగలు ఉదురు గాలులు వేయడం, రాత్రి పూట చలి గాలులు వేయడం ఈ టెక్స్టు విశేషంగా పెరుగుతున్నాయని పగటిపూట ఎండ తీవ్రంగా కాయడం యివన్నీ ఎడారి లక్షణాలనీ, రాయలసీమ జిల్లాలలోను, మహబూబ్ నగరు జిల్లాలోను ముఖ్యంగా మక్తల్ తాలూకాలోను, మిగతా తాలూకాలలోను కనపడుతున్నాయని వారు చెప్పడం జరిగింది. యిచే పరిస్థితులు కొనసాగితే ఫారెస్టు డెప్లింగు చేయడం జాగితే మొత్తం రాయలసీమ, తెలంగాణా జిల్లాలు ఎడారిమయం కావడానికి ఎంతో కాలం పట్టదు అని మనవి చేస్తున్నాను. గత సంవత్సరము 64 మండలాలలో 68 మండలాలు మహబూబ్ నగరు జిల్లాలో డిక్లేరు చేయడం జరిగింది. ఫౌడరు సప్లయ చేయడం జరిగింది. రైతులకు కూలిగా వారి కూలి పని చేసుకోవడానికి శ్రమశక్తి 5:30 p. m. ద్వారా వారికి పని కల్పించడం జరిగింది. వలస పోయిన కూలీలే కాకుండా, జూరాల ప్రాజెక్టులో శ్రమ శక్తి కలుగజేశారు. ఉపాధి క్రింద పని కల్పించారు. కానీ శ్రమ శక్తి దోపిడీలాగ మారింది. కాంట్రాక్టర్లు దగ్గర లేవాలాగా పని చేసి వుంటే రోజూ రూ. 11-12 లు గిట్టుబాటు అయ్యేది. కానీ మధ్య దళాలకు పని అప్పజెప్పడం వల్ల, రోజూ నాలుగు రూపాయలకన్నా ఎక్కువ అందడం లేదు. రెండు రూపాయలకు కిలో ఓయ్యం కొనే పరిస్థితిలో వాళ్ళు వున్నారు. మంచి ఉద్దేశముతో శ్రమ శక్తి పెట్టారు. కానీ ఉద్దేశము నెవరేదోదు. జూరాల ప్రాజెక్టు క్రింద ప్రతి సంవత్సరము 7,500 మందికి ఉపాధి కల్పన జరిగేది. ఆరు శాతం నుండి అటువంటి ఉపాధి దొరకడంలేదు. అక్కడ ఎటువంటి పని లేదు. ఈ సంవత్సరం 20 కోట్ల రూపాయలు పెచారని అన్నారు. సంతోషం. ఈ కరువు పరిస్థితులను అధికమించడానికి మా పార్టీ తరపున కొన్ని సూచనలు చేస్తున్నాను. కోఆపరేటివ్ లోన్లు విషయంలో పెద్దలందరూ చెప్పారు. కరువు జిల్లాలలోని రైతులను జూన్ 30వ తేదీ నాటికి లోన్స్ కట్టమని అన్నారు. పంటలు చేతికి ఏమీ రాలేదు. కోస్తా పరియాలలో మాదిరి, తెలంగాణా, రాయలసీమలో అదే తేదీ పెట్టడం కాదు లేదు. వచ్చే సంవత్సరం జూన్ వరకు తేదీని ఎక్స్ టెండ్ చేయమని కోరుతున్నాను.

త్రాగు నీరు విషయంలో వాటర్ లెవెల్ క్రింద దిగిపోతున్నది. 200-300 అడుగులు పోయినా నీరు లేదు. బోర్స్ ఫెయిల్ అవుతున్నాయి. తిష్ట ద్వారా కిష్టా తుంగభద్రా నదుల నుండి నీరు సప్లయ చేయవలసిన అవసరముంది. క్రిష్ణా, తుంగభద్రా నది ఒడ్డున ఎన్నో గామీమాలున్నాయి. సేద్యానికి కూడా నీరు అందించడానికి ఏర్పాటు చేయవచ్చు. అందుకు ప్రభుత్వము ముందుకు రావలెని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. సిక్ బోర్స్ రిపేర్ చేయడానికి మెకానిక్స్ లేదు. 1970 లో ఎందరు మెకానిక్స్ వున్నారో అదే సంఖ్యలో ఇప్పుడూ వున్నారు. వంద లేక 50 బోర్లకు ఒక మెకానిక్ చొప్పున వేయవలసిన అవసరం ఎంతయినా వుంది. స్పేర్ పార్ట్స్ కు ఏర్పాటుకు సబ్డివిజన్ తీసుకొనిరావలెనని, మండల్ నుండి మెకానిక్ వచ్చి రిపేర్ చేసే అవకాశాన్ని కలుగజేయాలని కోరుతున్నాను.

పొర్రెక్కెడ్ వాటర్ సప్లయ విషయంలో ఎన్నో ఇచ్చామని అంటున్నారు. ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత రెండు సంవత్సరాలలో ఎన్ని మంజూరయి, ఎన్ని పూర్తి చేశారు. డై రెక్టుగా పంప్ చేయవచ్చుగాని ఓవర్ హెడ్ ట్యాంక్ స్కీము ప్రకారం పూర్తి చేసినవి ఎన్ని వున్నాయి? మొత్తం మీద 1-2 వుండవచ్చు. ఈ రెండు సంవత్సరాలలో వారికి చేసిన స్కీములు ఏమీ లేవు. గత సారి అసెంబ్లీలో చెప్పడం జరిగింది. ఇంజనీరింగ్ పంచాయితీరాజ్ రెండు విడదీసి ఎవరి బాధ్యత వారికి అప్పజెప్పమని చెప్పాము. దానిపై ఏమీ చర్య లేదు. దీలే అవుతున్నది కనుక ఆ రెండును విడదీసి పనులు చేయిస్తే పనులు సత్వరంగా పూర్తి అవుతాయి.

ఫాడర్ క్రింద జి.ఎస్.ఎల్.ఆర్. పెడుతున్నారు. గోండు లెవెల్ నుండి నీరు తీసుకుని రావలసి వుంది. ఎంతో ఇబ్బందికరమైన గుట్టల ఏరియా దగ్గరలో వున్నాయి ప్రతి యింటికి కొళాయి యిచ్చే ఏర్పాటు చేయవచ్చు. ఇది సులభమైన పద్ధతి. జి.ఎస్.ఎల్.ఆర్ ప్రకృతి స్థలమైన గుట్టలు సర్వే చేసి రెడిగా వుంచమని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. గత సంవత్సరము ఫిగ్ ఫాడర్ సప్లయ చేసినా, ట్రాన్స్ఫోర్మ్ చార్జిస్ ఎక్కువయ్యాయి. రూ. 40 అయితే, ట్రాన్స్ఫోర్మ్ రూ. 800 అయింది. దాన్ని రైతు మీద వదేస్తున్నారు. ఫ్రీ అన్నప్పడు ట్రాన్స్ఫోర్మ్ కూడా ప్రభుత్వమే ఛరించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఎక్కువగా దొరికే కర్నాటక నుండి ఫాడర్ ను విరివిగా సప్లయ చేయవలసి వుంది. కావు దగ్గర గడ్డి పెంచడానికి సబ్సిడీ మీద విత్తనాలు సప్లయ చేయాలి.

ఎన్నో ట్యాంకులు రిపేర్ కాకుండా వున్నాయి. వాటిని సత్వరం రిపేర్ చేయడం, ట్రయల్ చేసి పదలివేసిన కావులను, ఎఫ్ మేట్స్ వేసి రిపేర్ చేయడం, టిప్ అయినవి కూడా రిపేర్ చేయడం సత్వరం వీటికన్నిటికీ ఒక ప్లాన్ తయారు చేయాలని కోరుతున్నాను. ట్యాంకులను రిపేర్ చేయాలి. మెనర్ ఇరిగేషన్ పొర్రెక్కెలను సర్వే చేయాలి. ఇన్స్ట్రక్షన్స్ టెక్నిక్-2 డిపార్టుమెంట్స్ సెవరల్ గా వున్నాయి ఈ రెండింటికీ పాఠశాల లేకపోవడం

వల్ల అనేక సందర్భాలలో వసులు డిలే జరుగుతున్నాయి. సర్వే ఇన్వెస్టిగేషన్ కమిటీ కో-ఆర్డినేట్ డిపార్టుమెంటులుగా ఎమర్జెన్సీ మేట్ చేస్తే చాగుంటుంది.

నాగార్జున, శ్రీరాంపాగర్ ప్రాజెక్టులోని టెయిలెండ్స్ కు నీరు సస్టయి చేయాలి. 20 కోట్ల ఖర్చుతో లిఫ్టు ఇరిగేషన్ స్కీముకు సప్లీ మెంటరీ స్కీము తీసుకోవడం జరిగింది. నాగార్జున, ఒంగోలు, గుంటూరు అదేవిధంగా క్రిష్ణా, నల్గొండ ప్రాంతాలకు లెఫ్ట్ బ్యాంక్ కెనాల్ కు నీటి సరఫరా జరగాలి. శ్రీరాంపాగర్ ప్రాజెక్టు క్రింద ఎంతో టెయిలెండ్ మిగిలి వుంది. అక్కడ నీటి సరఫరా లేదు. వాటికి లిఫ్టు ఇరిగేషన్ స్కీము—సప్లీ మెంటరీ స్కీముకు తీసుకోవలసిన అవసరముంది. సెంట్రల్ గవర్నమెంటు 500 కోట్ల రూపాయలు 7వ ప్లాన్ లో గార్జింట్ కన్ ఎయిడ్ క్రింద పెట్టారు. లిఫ్టు ఇరిగేషన్ స్కీము క్రింద ఖర్చు చేయుటకు సెంట్రల్ గవర్నమెంటు నుండి రీయింబర్స్ చేయడానికి డబ్బు రెడీగా వుంది. సప్లీ మెంటరీ స్కీము కొరకు ఫోర్మింగ్ పెట్టబడింది. ఈ డబ్బును మూగిమం ఖర్చు చేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను. ఉదా—ఆర్.డి.ఎస్. కెనాల్ టెయిలెండ్స్ కు ఐదు లిఫ్టు ఇరిగేషన్ స్కీములు తయారు చేశారు. క్లియరెన్సు కూడా యిచ్చారు. కాని సర్వే ఎ.పి.ఎస్.ఐ.డి.సి. చేయాలా లేక డిపార్టుమెంటు చేయాలా అన్న దానిమీద, తగాదా వచ్చింది. ఎ.పి.ఎస్.ఐ.డి.సి. దగ్గర డబ్బులు లేవని అంటే డిపార్టుమెంటు డబ్బులు ఇస్తామని తెలిపడం జరిగింది. మరి డిపార్టుమెంటువారిని అడిగితే ఇది ఎ.పి.ఐ.డి.సి. వారి వని లిఫ్టు ఇరిగేషన్ కనుక మా బాధ్యత కాదు లిఫ్టు ఇరిగేషన్ మా డిపార్టుమెంటు కాదు అని వారు అంటున్నారు. మరి టెటువంటి పరిస్థితులలో రైతులు ఎవరితో చెప్పకోవాలి అర్థం కావడంలేదు, అటువంటి పరిస్థితిలో ప్రభుత్వం ఏదైనా ఖచ్చితమైన నిర్ణయం తీసుకోవాలి. నాగార్జున సాగిరులో 98 లిఫ్టు ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టుల క్రింద క్రాంతివధం గురించి కొన్ని తీసుకోవడం జరిగింది. ఈ విధంగా ఈ ఐదు లిఫ్టు ఇరిగేషన్లు ఏదైతే ఆర్.డి.ఎస్. కెనాల్ క్రింద ఆలంపూర్ తాలూకాలో కాన్ కన్ చేశారో వాటిని డిపార్టుమెంటుకి అప్పజెబుతున్నారా లేకుంటే ఎ.పి.ఎస్.ఐ.డి.సి వారు కట్టాలా అనేది, ఎవరు ముందు సర్వే చేయాలి దానిని ఎవరు గ్రౌండ్ చేయాలి అనేది ఖచ్చితమైన నిర్ణయం ఇది మీ బాధ్యత ఇది మీ బాధ్యత అని చెప్పవలసి ఉంది. వీరిద్దరు కన్ ఫ్యూజుడు స్టేటులో ఉన్నారు. మేము కూడా కన్ ఫ్యూజుడు స్టేటులో ఉన్నాము. ఎవరు చేయాలి ప్రభుత్వం క్లియరుగా చెప్పవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. అటువంటి పరిస్థితులలో ఈ అనావృష్టి ప్యాంకాలు అన్నిటికీ కలిపి ఒక బోర్డు ఏర్పాటు చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. అన్ని జిల్లాలతో కలిపి రిలీఫ్ మెజరుగా కొన్ని కోట్ల రూపాయలు ఇస్తుంది గాని ప్రత్యేకంగా ఒక బోర్డు ఏర్పాటు చేసి అక్కడ ఉన్న సమస్యలు ఏమిటి, ఎలాటి ప్రాంతంగా మారిపోతుంది కదా ఈ ఎడారి ప్రాంతాన్ని పశ్చిమ ప్రాంతాలకు చేయడానికి ఏదైనా చర్య తీసుకోవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వానికి ఉంది. ఈ ప్రత్యేక సంస్థ ఒకటి ఏర్పాటు చేయవలసివుంటుంది. ఈ క్రాఫ్ ఇన్వెస్టిగేషన్లో ఎన్నో పాతబాట్లు ఉన్నాయి. క్రాఫ్ ఇన్వెస్టిగేషన్ చేయడం

5-40 p.m.

వల్ల రైతుకి లాభం అందడం లేదు. ఈ క్రాప్ ఇన్ సూరెన్సు ప్రీమియము రైతునుంచి వసూలు చేస్తున్నారు. కన్సియర్డ్ బ్యాంకులుగాని కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంకులు గాని రైతునుంచి వసూలు చేస్తున్నారు. కాని ఈ క్రాప్ కటింగ్ తరువాత బ్యూరోఆఫ్ ఎకనమిక్సు పంపించిన తరువాత వారిసార్వల్ట్ ప్రొడ్యూసు ఎంత ఉందో దాని ఆధారముగా కాకుండా గత మూడు సంవత్సరాల ప్రొడ్యూసుని ఏవరేజీటిసి దాంట్లో 80 వర్సంటు పేమెంటుకి రికమెండు చేయడం జరుగుతుంది. దీనివల్ల రైతుకి నష్టము కలుగుతుంది. అట్లా కాకుండా గత సంవత్సరం క్రాప్ ని లెక్కలోనికి తీసుకొని దాంట్లో 80 పర్సంటు పే చేస్తే రైతుకి ఏ మైనా వీలుంటుంది. అలంపూర్ కాలూకాలో గాని మిగతా మహబూబ్ నగరు జిల్లాలో ఎంతో మంది రైతులు క్రాప్ ప్రీమియమ్ కట్టి ఉన్నారు. కాని వాళ్లకు ఇచ్చింది 50 రూపాయలు నూరు రూపాయలు మాత్రమే రావడం జరిగింది. ఎందుకంటే గత మూడు సంవత్సరాల ఏవరేజీ టీసి ఏవరేజీలో 80 వర్సంటు మాత్రమే పేమెంటు చేయడం జరిగింది కనుక క్రాప్ యూనిట్ మడల్డుము కాకుండా గ్రామాన్ని యూనిట్ గా తీసుకుని అవిధంగా ఇన్ సూరెన్సు పేమెంటు చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. ఆ విధంగా రైతులకు లాభం చేకూరుతుంది కనుక ప్రభుత్వం దీనిని సరిగా ఆలోచించి ఈ రైతులకు లాభం చేకూరేటట్లు చేయమని మీతో మనవి చేస్తున్నాను. కరెంటు సరఫరా విషయంలో మొదలు కరువు ఉంది. చెరువులో నీరు లేదు. ఎక్కడైతే బావులు ఉన్నాయో ఆ బావులనుంచి నీరు తీసుకుందాము అంటే కరెంటు కోత వుంది. ఎక్కడైతే కృష్ణలో తుంగభద్రలో నీరు ఉన్నాయో ఆ ఒడ్డుమీద ఉన్న భూములకు వాళ్ళు సేద్యము చేసుకుందాము అంటే కరెంటు అధికారులు వారికి ఇవ్వలేదు. మరి అటువంటి వారికి ఎలట్రీసిటీ పోవైదు చేస్తే కృష్ణ తుంగభద్ర ఒడ్డున ఉన్న పొలాలు అన్నిటికీ నీరు లిప్తు చేసే రైతులు బాగు పడే అవకాశం ఉంటుంది కనుక వారికి ఫ్రీగా ఫ్రీ అంటే వారు అస్సీ కేషన్ పెట్టిన తరువాత వారందరికీ ఎలట్రీసిటీ ఇప్పించాలని ప్రభుత్వంతో మనవి చేస్తూ ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ కలవు తీసుకుంటున్నాను.

(శ్రీ నాయని నరసింహారెడ్డి (మహారాజు) :— అధ్యక్షా, కరువు గురించి మన మంత్రిగారు ఒక నామమాత్రమైన ఒక రిపోర్టు ఇచ్చారు; ఇందులో ప్రత్యేక వివరాలతో. కాని అయినప్పటికీ కూడా ఈ రాష్ట్రంలో గత మూడు సంవత్సరాలనుంచి వరుసగా కరువు వస్తూ ఉంది మరి ఈ సంవత్సరం కూడా మన దురదృష్టం అవకోవాలి మరి అయిన టైముకి వర్షాలు రాక 19 జిల్లాలు కరువుకి గురి కావడం చాల ఇబ్బందికరమైన సమస్య రాష్ట్రంలో ఏర్పడింది. దీని పరిష్కారం కొరకు మరి 50 కోట్లు కేంద్రంనుంచి అడుగుతున్నాము అని ఇందులో అన్నారు. 50 కోట్లు దేనికి వదిలివు. చాదాపు 400 కోట్లు 500 కోట్ల రూపాయలు మనం కేంద్రాన్ని కరువు కొంకు ప్రభుత్వం దీనిని ప్రయత్నం చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ ప్రయత్నంలో మేము గత రెండు సంవత్సరాలనుంచి కూడా చెబుతూ వచ్చాము; ముఖ్యమంత్రిగారికి అఖిల పక్ష డెలిగేషన్ ఒకటి ఢిల్లీకి తీసుకువెళ్లండి, కేంద్ర ప్రభుత్వంపై ఒత్తిడి చేద్దాము, భండారము కలిసి, అన్ని రాజకీయపార్టీలూ కలిసి ఈ రాష్ట్రాన్ని ఆదుకోడానికి కేంద్రాన్ని ఒత్తిడి చేసి కేంద్రంపై నష్టం కోల్పో

డబ్బులు తీసుకువచ్చే ప్రయత్నం చేద్దాము అని మేము ఎన్నో సార్లు చెప్పుకున్నప్పటికీ ముఖ్యమంత్రిగారు దీనిని పెడచెవినపెట్టి ఈ డెలిగేషన్ కొరకు ప్రయత్నం చేయలేదు. ఇప్పటికైనా శ్రీనివాసులరెడ్డిగారితో కోరేపి ఏమిటంటే ముఖ్యమంత్రిగారితో మాట్లాడి అఖిలపక్ష సమావేశము ఒకటి ఏర్పాటు చేసి అఖిలపక్ష నాయకులను ఢిల్లీ డెలిగేషన్ తీసుకుపోయి కేంద్ర ప్రభుత్వంపైన ఒత్తిడి చేసి ఎక్కువనిధులు తీసుకువచ్చి ఈ కరువు ప్రాంతాలను ఆదుకునేదానికి ప్రయత్నం చేయాలనినేను కోరుతున్నాను. ఈనాటికి వరినాట్లు చాలజిల్లాలలో అసలు బొత్తిగా వేయనే లేదు. ఈనాడు దేవరకొండ తాలూకాలో, బెండి, భీమునిపల్లి పెండ్లి పాకల చెరువులు ఈ మూడు చెరువులలో ఈ రోజు వరకు నీరు రాలేదు, ఒక్కరైతు కూడా నోట్లు విత్తనాలు వేయలేదు. ఇది నల్గొండ జిల్లా క్రింద వస్తుంది. ఈ ప్రాంతంలో అముదం చాల బొంత పురుగు తిని పోతున్నది. అధ్యక్షా, మరి దీనికి నాట్లు వేయడానికి నీరు తేవు, నల్లులు వేస్తేనేమో ఎండిపోయినవి. ఈనాడు రైతులు అన్ని విధాల ఇబ్బందులకు గురి అవుతున్నారు ఈ పరిస్థితిని మరి ఎలా ఎదుర్కోవాలి అని చూసినట్లయితే చాల దుర్భరమైన పరిస్థితి మనకు కనబడుతూ ఉంది. కృష్ణా డెల్టాలో కూడా నీరు ఉన్న చోట ఈ నాటికి 50 వర్సంటు కూడా నాట్లు వేయలేను అని చెబుతున్నారు. అదే విధంగా ఈ రైతుల సమస్యను ఆదుకోవాలి. రైతే రాజు అని మనం చెప్పుకుంటాము రైతుల శాంధవులము అని చెప్పుకుంటాము మరి రైతు సమస్య వచ్చేసరికి దానిని మాత్రం సరి అయిన విధంగా డీల్ చేయక రైతులు ఇబ్బందులకు గురి అవుతున్నారు. కోవరేటిప్ లోన్నుగాని ప్రభుత్వ పరంగా కమర్షిల్ బ్యాంకు నుంచి లోన్ను తీసుకున్నది అన్ని వసూలు చేసేది వెంటనే నిలుపుదల చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. అంత కంటే అదనంగా రైతులను ఆదుకోడానికి కొన్ని అప్పు సౌకర్యాలు కలిపించి కొత్తగా కొన్ని అప్పులు వాళ్ళకు ఇప్పించే దానికి ప్రయత్నం చేయాలని నేను కోరుతున్నాను. వర్షాలు లేకపోయినా గాని రైతులను ఆదుకోడానికి ఇంతకు ముందు ప్రతిపక్ష నాయకులు చెప్పినట్టు పెర్మ్యులేషన్ టాంక్కు మాత్రము చాల అవసరము. కరువుకు గురి అయ్యేటటువంటి రాష్ట్రం ప్రతిసారి ఈ జిల్లాలో మనం పెర్మ్యులేషన్ టాంక్ కట్టుకుని నీరు నిలువ చేసుకుని శావులలో నీరు పెట్టే అవకాశం చేసుకోడానికి రైతులకు ఆదుకోడానికి ఇది చాల ముఖ్యమైనటువంటి సమస్య క్రింద ఉన్నది కాబట్టి దీనిని పెర్మ్యులేషన్ టాంక్కు ద్వారా రైతులకు ముఖ్యంగా తెలంగాణా రాయలసీమ జిల్లాలలో ప్రతిసారి కరువుకు గురి అయ్యేటటువంటి పొంతంగా రైతులను ఆదుకోడానికి అవసరం పడుంది కాబట్టి ప్రభుత్వం వైపునుంచి ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకుని దీని కొరకు ప్లాను ఒకటి ఏర్పాటు చేసి పెర్మ్యులేషన్ 2, 4, 5 సంవత్సరాలలోపల అయినా కంప్లీటు చేసుకునే దానికి ఏదైనా కార్యక్రమం ఏర్పాటు చేయాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. మన రాష్ట్రంలో కృష్ణా గోదావరి ముఖ్యమైన నదులు ఉన్నప్పటికీ కూడా మనం నీరు వాడుకోడానికి చాల ఇబ్బందులకు గురి అవుతున్నాము. ప్రక్కరాష్ట్రము అయిన కర్నాటకలో నీరు వాడుకుంటున్నది అని చెప్పి పలు మారులు చెప్పినప్పటికీ కూడా గత సంవత్సరం బహుళ : కేంద్ర ప్రభుత్వానికి మన రాష్ట్ర

5-50 p.m.

ప్రభుత్వం కంప్లయంటు కూడా చేసినట్టు మేము పేపర్లలో చూశాము. అది అలవ్యంగా చేశాము. ప్రైదరాబాదు సిటికి నీరు రాకుండా వైన గుర్తుకొని పరియలో లిఫ్ట్ ఇన్స్టాలేషన్ పెట్టుకుని నీళ్లు అన్ని వాడుకుంటున్నారు. కాబట్టి ఈ విషయంలో కూడా కేంద్రంలో మాట్లాడి మనం సరి అయిన విధంగా నీరు ఇచ్చే విధానం కొరకు ప్రభుత్వం వైపునుంచి ప్రయత్నం చేయాలి. ఈ మైనర్ లిఫ్ట్ ఇన్స్టాలేషన్లు ఎక్కువగా తీసుకునేదానికి ప్రయత్నం చేయాలి. కాని కొరకు కరువు ప్రాంతాలలో ఉన్నటువంటి రైతులను అదుకోవడానికి ప్రత్యేకంగా వారికి ఇవ్వకుండా ఉన్నటువంటి అప్పులను రద్దుచేసి రద్దు అంటే కనీసం కొంత వసూలు చేసేది నిలుపుదల చేయాలి అని కొత్తగా వారికి అప్పులు ఇచ్చే సౌకర్యం ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. కరువు ప్రాంతాలలో రైతులను అదుకోవడానికి కొత్తగా అప్పులు యిచ్చే సౌకర్యం ఏర్పాటు చేయాలి. కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు ఏదీ 50 కోట్లు రూపాయలు యిస్తే సరిపోదు. కనీసం 500 కోట్ల రూపాయలైనా ఈ ఊమ నివారణకు కావాలి. ఆ డబ్బు కోసం ప్రతిపక్షాల వారితో కలిసి కేంద్ర ప్రభుత్వంను అడిగే ప్రయత్నం చేయాలి. కరువు ప్రాంతాలలో వేసిన బోర్డు అన్ని కూడా ఫైల్ అయిపోయాయి. అందువల్ల త్రాగడానికి నీరుకు కూడా యిబ్బంది అవుతున్నది. కాబట్టి సప్లైగా యీ బోర్ వెల్స్ బాగుకొరకు మెకానికల్ ను మండలాలలో గ్రామాలలో ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. మేము యీ మంచినీటి సమస్యను చర్చించడానికి సికింద్రాబాదు, ప్రైదరాబాదు నగరంలో ప్రజల బాధలను తెలపడానికి 804 నోటీసును యిచ్చాము. అది రేపే ఎల్లండి యీ సభలో చర్చకు వస్తుందని అనుకుంటున్నాను. కాని యీ రాష్ట్రానికి తెలుగు శనో ఏమీ శని తగిలిందో తెలియదు కాని ఈ రాష్ట్రంలో వర్షాలు లేవు. ప్రకృతి రాష్ట్రంలో మాత్రం వర్షాలు కురిసాయి.

(ఇంటర్వ్యూ)

వర్షాలు లేకపోవడం వల్ల తెలంగాణ ప్రాంతంలో; రాయలసీమ ప్రాంతంలోని రైతులు దుర్భరమైన పరిస్థితులు ఎదుర్కొంటున్నారు. ఇప్పుడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ సమస్యను ఎదుర్కొనలేకపోతే అఖిలవేదకమిటీని ఏర్పాటు చేసి కేంద్రం వైపు వత్తిడి తెచ్చి రైతులను అదుకోవాలి. ఈనాడు కానన సభలో రెండు గంటలు చర్చించినా కరువు రాష్ట్రంలో అట్లాగే ఉంటుంది. జిల్లాలో కానన సభ్యులను, మంత్రులను ప్రజలు అడిగినప్పుడు వారి యిక్కట్లను దూరం చేయలేని పరిస్థితిలో ఉన్నాము. పర్మ్యులెషన్ టాంకులు, లిఫ్ట్ ఇన్స్టాలేషన్ సిస్టమ్స్ ఏర్పాటు చేసి ఈ రైతులను అదుకోవాలి. లేకపోతే రైతే రాజు అనే నిశాదానికి ఏమీ విలువ ఉండదు. ఇప్పుడు వర్షాకాలం అయినా పంటలకు గ్రామం లేక చాలా యిబ్బందులకు రైతులు గురి అవుతున్నారు. ఇప్పుడు శ్రీనివాసుల్ రెడ్డిగారు చాలా అనుభవజ్ఞులైన మంత్రులు కాబట్టి యీ డ్రాఫ్ట్ విషయంలో డీల్ చేసేటప్పుడు అన్ని ప్రతిపక్షాలవారి సహకారం తీసుకోని ముందుకు నడిచి రైతులకు సహాయం చేయాలని కోరుతూ తెలుగు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :— అధ్యక్షా, యీ ఊమ సమస్య చాలా తీవ్రంగా ఉంది కాబట్టి ఏదో చిల్లర విషయంగా తీసివేయడానికి లేదు. కాని మంత్రిగారు మాకు యిచ్చిన సమాచారంలో కూడా కరువు వచ్చింది. ఉదాహరణకు వరంగల్ జిల్లా దుర్భిక్షము ఏడరుకొంటున్న జిల్లాల లిస్టులో లేదు కాబట్టి సుఖిక్షమైన జిల్లా అని రిపోర్టు ప్రకారం తేలుతున్నది. కాని వాస్తవానికి కొంతమటుకు వర్షాలు వచ్చినా, చెరువులు నిండినా వరదలు వచ్చి టెట్టులు తెగిపోయి పెంటనే నీరు లేకుండా పోయింది. కాబట్టి మంత్రిగారు సభకు అందించిన సమాచారం కూడా అసమగ్రంగానే ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. కరువు తీవ్రత యంత, అంతగా ఉన్నదని ఎవరు ఏమీ చెప్పినా సారాంశం ఒకటే. కాని దీనికి పరిష్కారము ఏమిటనేదే పరిశీలించాలి. దీనికి నేను రెండు రకాల పరిష్కార మార్గాలు సూచిస్తున్నాను. ఒకటి కాళ్ళత పరిష్కారం. రెండవది తక్షణ పరిష్కారం. కాళ్ళత పరిష్కారం అన్నప్పుడు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఉన్న కరువు మాత్రమే కాదు. కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు పార్లమెంటుకు యిచ్చిన అంచనా సమాచారం ప్రకారం 80 వంతుల భూభాగంలో పెంటలు లేక దుర్భిక్షంతో ఉన్నాయని 40 వంతులు భూభాగంలో పెంటలు బాగా ఉన్నాయని అన్నారు. అయితే యిప్పుడు మన రాష్ట్రం గురించి ఆలోచిస్తున్నాము కాబట్టి మిగతా రాష్ట్రాలలో సంగతి యిప్పుడు అప్రస్తుతం అనుకుంటాను. అయితే మన రాష్ట్రం వరసగా 4 సంవత్సరాల నుంచి కరువుకు గురి అవుతున్నది, అయితే కరువు, లేకపోతే వరదలు తప్ప యీ రెండూ లేని సంవత్సరం ఏమైనా ఉందా అని మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. ఈ విధంగా రాష్ట్రంలో 1500 కోట్ల రూపాయలు సంవత్సరానికి నష్టం అవుతున్నది. తక్కువలో తక్కువ అంచనాలు వేసుకున్నా 1000 కోట్లనుంచి 8,500 కోట్లరూపాయలు నష్టం అయినట్లు దాఖలాలు ఉన్నాయి. ఈ నష్టం భర్తీ చేయడానికి అప్పుడో 50 కోట్లు, యిప్పుడో 50 కోట్ల రూపాయలు కేంద్ర ప్రభుత్వం యిస్తున్నారు. ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తమ బొక్కనం కంటిన్ తెన్సిన్ నుంచి కొంత డబ్బు గుస్తున్నా అయ్యేది ఏమీ లేదు. ఇప్పుడు మనవద్ద నిర్మాణంలో ఉండే ప్రాజెక్టులు శ్రీరాంసాగర్ కుడి, ఎడమ కాలువలు, శ్రీకైలం ప్రోజెక్టు కుడి ఎడమ కాలువలు, నాగార్జునసాగర్ కుడి ఎడమ కాలువల విస్తరణ పోలవరం, ఇచ్చంపల్లి ప్రోజెక్టులు, శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ప్రోజెక్టులు యీ విధంగా అనేకం మేజర్, మీడియం ఇరిగేషన్ ప్రోజెక్టులు పూర్తి కావాలి. అదే విధంగా బాలిస్సింగ్ రిజర్వాయర్స్ కూడా పూర్తి కావాలి. జల విద్యుచ్ఛక్తి, థర్మల్ విద్యుచ్ఛక్తి కేంద్రాలు చాలా అభివృద్ధి చేసుకునే అవకాశాలు ఉన్నాయి. నీటి వనరులు, విద్యుచ్ఛక్తి మనం పెద్ద మొత్తంలో ఉత్పత్తి చేసుకున్నప్పుడు కరువులు వరదలు వచ్చినా నష్టం లేదు. మనం వర్క్యూలేషన్ టాంకులు నిర్మించుకున్నప్పుడు మంచినీటి వనతి ఏర్పడి రాష్ట్రం సస్యశాస్త్రమలం అవుతుంది. ఇప్పుడు యీ ప్రోజెక్టులు అన్ని పూర్తి కావాలంటే 20,000 కోట్ల రూపాయలు కావాలి. అంతకంటే తక్కువ అయితే మాకు సంతోషమే? 10,000 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుతో పూర్తి చేస్తే కూడా మాకు సంతోషమే. కాని యంత ఖర్చుతో కూడుకున్న ప్రోజెక్టులను ఎవరు పూర్తి

చేయాలి. కేంద్ర ప్రభుత్వం వద్దకు అన్ని పార్టీల రాజకీయ నాయకులతో కలిసి వెళ్ళాలి. 50 కోట్ల డగ్గర ఇంకో 10 కోట్లు పెంచి 60 కోట్లు ఇస్తారు తప్ప ప్యాకెట్టుల నిర్మాణానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి ఒక్క పైసా వస్తుందని ఆశ పెట్టుకోవలసిన పనిలేదు. అదేరకంగా రెగ్యులర్ ఖజానా నుంచి వీటికోసం కేటాయిస్తామని ఊహించవలసిన పనిలేదు. అయితే ఇలాంటి క్లిష్ట పరిస్థితులలో కేంద్రాన్ని అంగడం మానుకోకూడదు, రెగ్యులర్ బడ్జెట్ నుంచి కేటాయించడం మానుకో కూడదు. అయినా వీటితో సమస్య పరిష్కారం కాదు. ఈ సమస్య 1, 2 సంవత్సరాలలో పరిష్కారం కాదు. అందువల్ల రాబోయే 15 సంవత్సరాలలోనో, 20 సంవత్సరాలలోనో ఈ ప్యాకెట్టులన్నింటినీ పూర్తిచేయడానికి సంవత్సరానికి 1,000 కోట్ల రూపాయలో, 1,500 కోట్ల రూపాయలో రాబట్టడానికి మార్గాలు ఏమిటో ఆలోచించాలి. అలా చేసి ఒక డిర్టు కాలిక్ ప్లానింగ్ ను చేపట్టండి. అందుకు మేము ఒక సూచన కూడా ఇదివరకు చేశాం. అది ఏమిటంటే 5 లక్షల రూపాయలు, అంతకు మించిన సంవత్సరాదాయంగల వారిపై ప్రకృతి వైపరీత్యాల వన్ను పేరిట ఒక కొత్త పన్ను వేసి సంవత్సరానికి 1,000 కోట్ల రూపాయలో, 1,500 కోట్ల రూపాయలో వచ్చే విధంగా చేయండి. మేము ఇది చెప్పితే ఎంత డబ్బు వస్తుందా అని కొంతమందికి ఆశ్చర్యం వేసింది. ఇక్కడ నేను ఒక విషయం చెప్పాలి. ఇటీవల ఎంట్రీ టాక్సును ప్రవేశపెట్టవద్దని కొందరు బట్టల వర్తకులు మా దగ్గరకు వచ్చి మాట్లాడిన సందర్భంలో మేము ఒక విషయం అడిగాం. వారిలో అన్ని రకాల అభిప్రాయాలు వారు ఉన్నారు. ఆ సందర్భంలో వారు ఎంత సేల్స్ టాక్స్ ఎగగొడుతున్నారో కాస్త మనసు విప్పి చెప్పమని మేము అడిగితే నాలుగింట ఒక వంతు మాత్రమే కడుతున్నాం, మిగతా మూడు వంతులు ఎగగొడుతున్నాం అని వారు చెప్పారు. నాలుగింట ఒక వంతు మాత్రమే సేల్స్ టాక్స్ కడుతున్నారని అంటే 800 కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే మనకు వస్తోంది, 2,400 కోట్ల రూపాయలు ఎగవేస్తున్నారు. వారు ఇంత పన్ను ఎగవేస్తుండగా ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో అదనంగా సంవత్సరానికి 1,000 నుంచి 1,500 కోట్ల రూపాయలమేరకు ఆదాయం వచ్చే వనరులు లేవని అడం చాలా ధారుణ మైన విషయం. అందువల్ల సంవత్సరాదాయం 5 లక్షల రూపాయలు, అంతకు మించని ఉన్నవారిపై ప్రకృతి వైపరీత్యాల వన్ను పేరిట కొత్త పన్ను వేసి సంవత్సరానికి 1,000 కోట్లలో, 1,500 కోట్లలో వచ్చేట్లు చేసుకొన్నట్లయితే మరో 15 సంవత్సరాలకో, 20 సంవత్సరాలకో అయినా జల విద్యుత్ ప్యాకెట్టులు, తర్రుల్ విద్యుత్ ప్యాకెట్టులు, మేజర్, మీడియం, మైనర్ ఇరిగేషన్ ప్యాకెట్టులు పూర్తి అవుతాయి. కనీసం 20 సంవత్సరాల తరువాత అయినా ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కరువుకాలుకాలమంచి, వరద భీతకాలమంచి విముక్తిపొందుతుంది, అప్పటికై నా జనం కాస్త సుఖంగా ఉండగలుగుతారు. అందువల్ల ఈ డిర్టు కాలిక్ ప్లాన్ ను అమలుచేయడానికి 'తెలుగుదేశం' వారు మీరే ప్రారంభించండి. ఈ విషయం గురించి వుచ్చలపల్లి సుందరయ్యగారు పుచ్చపూడు ఈ కాసన సభలో చెప్పని సంవత్సరంలేదు. అయినా కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వంవారు దీనికి పూనుకోలేదు, కనీసం

మీరే నా పూనుకోండి. లేకపోతే కరువుకాటకాల గురించి కేవలం ఉపన్యాసాలు ఇస్తుంటే ఉద్దాలో చెప్పినట్లుగా—ఇప్పిస్తే, గుప్తన్, ఖాస్తన్—అన్నిటూ అయిపోతుంది. అలా కాకుండా చూడండి. ఇక ప్రజలను ఆదుకొనడానికి పక్షం పరిష్కారం ఏమిటి అన్నారు. మీరు తక్షణం చేయవలసిన పని వివిధ సహకార సంఘాలద్వారా, బ్యాంకులద్వారా, వివిధ శాఖల ద్వారా ఇచ్చిన అప్పుల వసూళ్లను వాయిదా వేయించండి. వాటిని రీషెడ్యూల్ చేయండి, కొత్తగా అప్పులు ఇచ్చే విధంగా చూడండి. ఇక హర్యానాలాంటి చిన్న రాష్ట్రం రైతులకు ఒక పెద్ద మేలు చేసింది. అంత పెద్ద మేలు మీరు చేయకపోయినా కనీసం వెయ్యి రూపాయలవరకు వున్న పాత బకాయాలను రద్దుచేయండి. ప్రభుత్వం మనీ లెండర్స్ అట్టునుచేసి ప్రైవేటు వర్తకులకు చెప్పింది. కాని రైతులు కట్టవలసిన బకాయాలను ప్రభుత్వం రద్దు చేయడంలేదు. రైతులు వరుసగా కరువుకాటకాల వల్ల బాధపడుతున్నారు. అందువల్ల వెయ్యి రూపాయలు, అంతకంటేపు వున్న పాత బుణాలను రద్దుచేయండి. ఇకపోతే మంచినీటి విషయానికి వస్తే అది చాలా తీవ్రమైన సమస్య కాబట్టి డబ్బును లెక్కపెట్టకండి. మొన్న వేసవికాలంలో హైదరాబాదు నగరానికి మంచినీళ్ళు అవసరం అయితే విజయవాడనుంచి తెచ్చేందుకు ఎంత డబ్బు ఖర్చయిందో అలోచించండి. అంతకు ముందు బిందెడు మంచినీళ్ళు రూపాయపెట్టి కొంటే అబ్బా రూపాయా అన్నారు. కాని మొన్న నీటిని తేవడానికి గేలన్ ట్ రూపాయల చొప్పున ఖర్చు అయింది. ఇది సబ్బట్టు కరెక్షన్ చెపుతున్నాను. అంటే ఎక్కడికిపోయాం? బ్రతకడానికి కావలసింది డబ్బు కాదు. తిండి, నీళ్ళు అవసరం. అందువల్ల గామాల్లో మంచినీటి సౌకర్యాలు కల్పించండి. ముఖ్యంగా కోయగుడాలలో, లంబాడి కాండాల్లో, హరిజన వాడల్లో, వెనుకబడిన కులాలవారు వున్న వాడల్లో మంచినీటి వసతులు ఏర్పాటుచేయండి. అంటే మిగతా కులాలవారికి వద్దని నేను అనడంలేదు. బలహీన వర్గాలవారు వున్న చోట్ల—అక్కడ 150 ఇళ్ళు ఉన్నాయా లేక 500 ఇళ్ళు ఉన్నాయా అని ఈ విధంగా జనాభా లెక్కలు చూడక—ఎక్కడ ఒక గుంపు వుంటే అక్కడ నీటి సౌకర్యం కల్పించండి, నీళ్ళు తాగి బ్రతుకుతారు. బోర్స్ విషయానికి వస్తే చాలా మోసపూరితంగా ఉంది. బోర్స్ వేవేవారిలో అన్ని పార్టీలకు చెందిన వారి స్నేహితులు ఉన్నారు. ఎవరిని అడిగినా చెబుతారు. ఒక బోర్ వేయడానికి 12 వేల రూపాయలు ఖర్చు అవుతోంది, కాని వాస్తవానికి అంత ఖర్చు కాదు. బూరువా సమాజంలో సగోనికి సగం కమిషన్ కింద పోతున్నాయి. సగోనికి సగం తింటే తిన్నారు, కాని కేసింగ్ పెపులు పూర్తిగా దించడంలేదు. జియాలజిస్టులు చెప్పినంత లోతుగా వేయడంలేదు. ఫైవ్ సరిగా వేవారా లేదా అని జియాలజిస్టులు వచ్చి చూడడం లేదు. పలితంగా బోర్స్ వేయడంలో నూటికి 80 వంతులు మోసం జరుగుతున్నది. మిగతా 20 శాతం నిజాయితీగా చేయడంలో లేక కాకతాళియంగానో మంచి జరిగితే అందులో చాలా భాగం చెడిపోతున్నాయి. ఈ రకంగా డబ్బు వృధా అవుతున్నది. అలా కాకుండా ఇంజనీర్లను, సలహాదార్లను పెట్టి బోర్స్ సరిగా వేసేట్లు చూడండి. ఇకపోతే

చాలాచోట్ల అనలు ఓపెన్ వెల్స్ త్రవ్వించే వ్యవస్థనే మానివేస్తున్నారు. ఇది మంచిది కాదు. అవకాశం ఉన్నచోట్ల ఓపెన్ వెల్స్ త్రవ్వడానికి అవకాశం కల్పించండి. అట్లాగే చేద బావులు త్రవ్వడానికి అవకాశం వున్నచోట్ల ఆ అవకాశం కల్పించండి. అందుకు 800 రూపాయలలో వెయ్యి రూపాయలలో ఖర్చు అవుతుంది. సది కుటుంబాల వారికి కలిపి ఒక చేద బావి త్రవ్వించండి. జిల్లా ప్రజా పరిషత్ సమావేశాలలో చేద బావులు త్రవ్వించమని అడిగితే అందుకు ప్రావిజన్ లేదంటున్నారు. అందువల్ల చేద బావులకు కూడా ప్రావిజన్ కల్పించండి. త్రాగు నీటికి అన్ని రకాల అవకాశాలను కల్పించండి. ఇక ఇరిగేషన్ పొటెన్షియాలిటీని పెంచండి. సరికనులు, గిరిజనులు, వెనుకబడిన తరగతులవారికి ఇరిగేషన్ వెల్స్ కార్యక్రమాన్ని పెద్ద ఎత్తున ప్రారంభించండి. 100 కాశం వాళ్ళకు సబ్సిడీ యివ్వండి. అట్లాగే అగ్రవర్గాలకు చెందినవారైనప్పటికీ అర్థికంగా వెనుకబడిన చిన్నవారు, సన్నవారు రైతులకు కూడా 50 కాశం సబ్సిడీ యివ్వండి. వీరికే కాదు, వీరికంటే అర్థికంగా కాస్త బాగున్న మధ్య తరగతి రైతాంగానికి 20 కాశంమో, 25 కాశంమో—ఎంతో కొంత ఇవ్వెంటివ్ ఇవ్వండి. ఏమైనప్పటికీ నీరు కావాలంటే బావి అన్నది ముఖ్యమైన వనరు కాబట్టి ఈ కార్యక్రమాన్ని చేపట్టండి. ఈ కార్యక్రమాన్ని 'తెలుగు గ్రామీణ ప్రాంత పథకం' క్రింద చేపట్టాలో మరే పథకం క్రింద చేపట్టాలో గాని కొన్నిచోట్ల మేలు జరిగింది. కాని అదే సమయంలో కొన్ని చోట్ల దుర్వినియోగం కూడా జరిగింది. బావులు త్రవ్వకుండానే త్రవ్వినట్టుగా లెక్కలు వ్రాసుకొన్నారు. కమిషన్లు కొట్టారు. అలాంటి వారిని కఠినంగా శిక్షించండి. అలాంటి దుర్వినియోగాన్ని ఆపండి. భవిష్యత్తులో ఇరిగేషన్ వెల్స్ కు మాత్రం ఇటువంటి కడవు కాటకాల రోజులలో ప్రత్యేకమైన స్థానం వుంటుంది. దాన్ని మీరు చేయాలి చివరిమాట. చాలా పెద్ద ఎత్తున, వరుసగా పంటలు లేని కారణంగా కేవలం వ్యవసాయం కాదు, చిన్నవారు, సన్నవారు రైతులు కూడా 5, 6 వైళ్లు పోయి దుకాణాలలో కొనుక్కుంటున్నారు. అలాంటి పరిస్థితుల్లో యీ రెండు రూపాయల కిలో బియ్యం స్కీమును కాస్త విస్తృతం చేయాలని కోరుతున్నాను. అదేవిధంగా, ఫుడ్ ఫర్ వర్క్ అనే పోగ్రాము ఒకటి ఉండేది. గ్రామాలలో మనం చేపట్టబోయే పనులకు శ్రమ చేసేవారికి కాస్త ధాన్యం లభించేది. ధాన్యం అంటే, తినడానికి అలవాటు లేనటువంటి గోధుమలు యివ్వకుండా ఇక్కడ వండినటువంటి ధాన్యాన్ని, జొన్నలు, మొక్కజొన్నలు వగైరా యివ్వాలి. పుచ్చిపోతున్నాయి, నిలువ వుంది. వీరి పొట్ల ఏమో మాడిపోతున్నది దయచేసి వీటన్నిటినీ సమన్వయం చేయాలి. రాష్ట్రం అంతటా అతి తీవ్రమైన దుర్భిక్ష పరిస్థితి ఉన్నది. పార్టీలకు అతివంగా, బిడ్డ తలకాయలు ఒక దగ్గర చేరి, సమిష్టిగా ప్రయత్నం చేయాలి. ఈ ప్రయత్నాలు రెండు రకాలుగా ఉండాలి. మన రాష్ట్ర వనరులు పెద్ద ఎత్తున సమీకరించి రానున్న 10 ఏళ్ళలో మన ప్రాంతాన్ని విర్ధింపజేస్తామని ప్రత్యేకంగా పక్కటి విషయం పన్నుచు వేయాలి. రెండవది—కేంద్రం మరియు

10 p.m.

రాజ్‌పూరికి కృషి చేయాలి. ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ వి రంగా రావు (బందరు) :—అధ్యక్షా, కేవలం ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో చెప్పడానికి వీలు లేనంత ఈ ప్రకృతి వైపరీత్యాల వల్ల ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో నాలుగు సంవత్సరాల నుంచి కరువుకు తోడు అయి అనేక యిక్కట్లకు గురి అయింది. అదే విధంగా ఈ భారతదేశంలో అన్నపూర్ణ అనేటవంటి, విలువబడే కోస్తా జిల్లాలలో చాలా భాగం సాగు కాలేదు కాబట్టి ఎంత విపరీతమైన పరిస్థితిలో ఉన్నామో మనకు అర్థమవుతున్నది. స్రుతి సంవత్సరం, కరువుకాటకాలు వచ్చినప్పుడు, వరదలు వచ్చినప్పుడు, ఈ అసెంబ్లీ అంతా మారుమోగుతుంది కాని యిక్కడ నుంచి వెళ్ళిపోయిన తరువాత మళ్ళీ యథావిధిగా ఎవరి గూటిలో వారు ఉంటారు. నేను నా అనుభవంతో అభిప్రాయపడుతున్నాను. ముఖ్యంగా ధీర్ఘకాలిక ప్లాను లేకపోయినా, మనకు కమిటీ మెంటు లేకపోయినా, మన అధికారులందరికీ కూడా ఎవరివల్ల అయితే అభివృద్ధి చెందాలో, వారి దీనికి అంకితం కావడం లేదని చెప్పడానికి నేను చాలా విచారపడుతున్నాను. ఎవరు అయితే యీ దేశంలో మనం యిచ్చినటువంటి విధానాన్ని అమలుపరచాలో, ఎవరికి అయితే పాధ్యత ఉన్నదో, వారు పూర్తిగా ఆ పాధ్యతను స్వీకరించడం లేదు. దానికి కారణాలు మనం అన్వేషించాలి. అట్లా కానప్పుడు మీరు ఎన్ని కోట్ల రూపాయలు తీసుకువచ్చినా ప్రయోజనం ఉండదు. ఇప్పుడే గన మిత్రులు చెప్పారు, అనేక చోట్ల డబ్బులు దుర్వినియోగం అయ్యాయని. ఈ దుర్వినియోగాన్ని సహించే స్థితి మనలో ఏర్పడుతున్నది. ఇంతకుముందే నేను చెప్పాను. ఇప్పుడు, ఆగస్టు 15వ తారీఖు రాబోతున్నది. ఇంతవరకూ వ్యవసాయం—కొన్ని చోట్ల అకుమళ్ళకు నీరు లేకుండా ఉన్నది. దీనికి కావలసిన ఏర్పాట్లు ఏమిటి అనేదానికి, చేపట్టాలి—యేది ఏమిటో కూడా తెలుసుకుని ఒక ప్లాను ప్రకారంగా మనం ముందుకు సాగడం మంచిదని నేను అభిప్రాయ పడుతున్నాను. మా పరియాలో, ముఖ్యంగా నా నియోజకవర్గం గురించి ముందు చెప్పకుని, దేశం గురించి మాట్లాడడం బాగుంటుందని అభిప్రాయ పడుతున్నాను. నా నియోజకవర్గం తీర్మానంలో ఉంది. ఈ ప్రాంతంలో కాలువ చివరి ప్రాంతంలో మేము ఉన్నాము. ఇప్పుటికి గ్ల సంవత్సరాల నుంచి కూడా మా ప్రాంతం అంతా కూడా కొన్ని వేల ఎకరాల భూమి సాగు కావడంలేదు, ఏదైనా ఒక సంవత్సరం సాగు అయితే, చివరి దశలో పర్లాలు వచ్చి ముంపుల గురి కావడం, కొట్టుకు పోవడం జరుగుతుంది. ఈ సంవత్సరం అటువంటి దశ వట్టలేదు. ఆగస్టు 15 అయిన కూడా కోన ప్రాంతంలోని గ్ల వేల ఎకరాల భూమికి ఈ రోజు నీరు లేదు. అక్కడ త్రాగడానికి కూడా నీరు లేదు. ఈ పరిస్థితుల్లో మేము ఇవన్నీ చెప్పడానికి ఎంతో విచారపడుతున్నాను. కోన, పాడేరు, కమ్మవారి చెరువు, వల్లె తిమ్మలపాలెం లలో మంచినీరు కూడా అ దని స్థితిలో ఉన్నాయి. ఇంకొకటి కూడా సగ్గనవల్లం ఏమిటంటే, మి నహార సంఘాల నుంచి తీసుకున్న అప్పులతో మీరు వడ్డీ రాయితీ ఇస్తే, అది పెద్ద మొత్తంలో వచ్చే రాయితీకూడా కట్టలేనిస్థితిలో రైతులు ఉన్నారంటే, వారు ఎంత అధ్యాన్న స్థితిలో ఉన్నారో తద్వారా మనకు

అర్థమవుతున్నది ఈ రైతుల దుర్భర పరిస్థితిని అంచనా వెయ్యడానికి చాలా ఉపయోగపడుతుంది. అద్దంలాగా కలిపిస్తుంది. ముఖ్యంగా ప్రభుత్వాన్ని కోరేది. ప్రతిపక్షాలవారు మమ్మల్ని కలుపుకుని కమిటీ వేయమంటున్నారు. కొండను త్రవ్వి తీసుకువస్తామని ప్రతిపాది చెప్పతున్నారు. దానికి అభ్యంతరం ఉండనక్కరలేదు. కమిటీ వెళ్ళినా, ఎవరు కలిసి వెళ్ళినా, కలిసి వెళ్ళకపోయినా యీ భారతదేశంలో 80 శాతం కరువు కాటకాలతో ఉన్నదనే విషయాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వం ఒప్పుకున్నదే. దాని

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

దాని ప్రకారంగా, ఎవరికి ఎంత కావాలో, ఏవిధంగా కావాలోనే విషయాన్ని ముందుగానే గుర్తించారు. దాన్ని ప్రభుత్వాలిగాని, పార్టీలుగాని అంచనా వేయవలసిన అవసరంలేదు. 70 కోట్ల ప్రజానీకం కూడా ఒకే దృష్టితో, ఒకే భావంతో భారత జాతిగా గుర్తించవలసిన అవసరం ఉంది. తేదం రావడానికి కారణంలేదు. వస్తే దగాకొరుతనం అవుతుందని వేరే చెప్పనక్కరలేదని నేను వనవి చెప్తున్నాను. ఇప్పుడున్న యీ కరువు పరిస్థితుల్లో యుద్ధ ప్రాతిపదిక మీద చర్యలు తీసుకోవాలి. మనసుల్లో ఇబ్బంది కలిగినా నేను వారికి నా అభిప్రాయం చెప్పడమవుతున్నాను. మన మంత్రి వర్గం ఎక్కువ సంఖ్యలోనే ఉన్నారు. ఏ జిల్లా మంత్రి ఆ జిల్లాకే అంకితం అయ్యే మాట కాదు. వీరికి మెత్తం ప్లేట్ తో సంబంధం ఉన్నది. ప్లేటు అంతా, ఏ ప్రాతిపదిక మీద అయితే మంత్రులు ఉన్నారో ఆంధ్రరాష్ట్రంలో నాలుగు మూలలా వర్కటించి అక్కడి సమస్యలను, అక్కడ, ఏది అవసరం ఉన్నదని తెలుసుకోడానికి వారు యుద్ధ ప్రాతిపదిక మీద కనలాలి. ఈ మంత్రులు గ్రామాలకు పోవాలి. కలెక్టింగ్ మొత్తం పరిస్థితులను అవగాహన చేసుకుని ధనం దుర్వినియోగం కాకుండా వ్యర్థం చేసి ఈ సిబ్బందిని కూడా కదిలించి, ముందుకు నడిపి ఒటువంటి కాద్యక్రమాన్ని తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఇంకొక విషయం—ఊరు ప్రక్కగా కాలువ పోతుంటే, ఊరు మైదానం నుంచి కాలువలు పోతుంటే, ఊరిలో మాత్రం త్రాగడానికి నీరు దొరకదు. ఎందుకు జరుగుతుంది? ఎంతకాలం నుంచి మాటలు చెప్పుకుంటాము? ప్రతి గ్రామానికి మంచినీరు ఏర్పాటు చేయలేకపోతున్నాము. ఏమిటి దీనికి కారణం? ఈ దుస్థితిని అద్దం చేసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. దీనికి ప్లాను ప్రకారంగా చర్య తీసుకోవాలి. దీనికి కమిటీ మెంట్ గా తీసుకుని ఒక పని ప్రారంభించి ఒకటి తరువాత ఒకటి చేసుకుంటూ ముందుకు సాగిపోతే బాగుంటుంది. అప్పుడే, కరువుకాటకాలు, మంచినీటి కొరతలాంటి సమస్యల నుంచి దాటగలము. దాన్ని తీర్చగలం అని చెప్పడం తప్ప ఇది గ్రామాలలో మూడుకు రావడం లేదు. దీనికి అందరు కూడా బాధ్యత వహించి మంచినీటి కొరతను తీర్చడానికి ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇది ఇంక క్లిష్ట పరిస్థితుల్లో ఉన్నప్పుడు మనమందరం కూడా, ప్రతిపక్ష సభ్యుల వరు గాని, అందరు కూడా ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో ఉన్న అటుకోట్ల జనానికి ప్రతినిధులుగా వచ్చాము కాబట్టి తేడాభిప్రాయాలు లేకుండా ఈ సందర్భంలో కలిసి పని చేసారని, ధైర్యంతో, సాహసంతో

ముందుకు పోయి తీర్పుకొనగలమనే నమ్మకంతో ఉండాలని ఆశిస్తూ సెలవు తీసు
కుంటుంటున్నాను.

శ్రీ కె. శ్రీనివాసరావు (ఉంగుటూరు):— అధ్యక్షా, ఈ రోజున 28 6-20 p. m.
జిల్లాలలోని 19 జిల్లాలలో కరువు వున్నట్లు, 35.6 హెక్టారు వర్ష పాతం తక్కు
వగా కోస్తా జిల్లాలో వున్నట్లు ప్రభుత్వం తెలియజేసింది. రంగారావు గారు
మాట్లాడేటప్పుడు వారి ప్యాంథానికి కరువు ఏమీ ఉంది అని కొంతమంది గౌరవ
సభ్యులు అన్నారు. వాస్తవం చెప్పాలంటే ఇవాళ అన్నపూర్ణగా పేరుగాంచిన
పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో గోదావరి కాలువకు ఉత్తరం వైపున దాదాపు 20
మండలాలలో తాలూకాలయితే 8 తాలూకాలలో దుర్భిక్ష కరువు పరిస్థితు
లున్నాయి. మా పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో ఎర్ర కాలువ ఉంది. అది మాకు
ఒక కాపముగా వుండేమో తెలియదు. ఒక సంవత్సరం ఎర్ర కాలువకు వరదలు
వచ్చి పంట నాశనం చేస్తుంది. ఈ సంవత్సరం నీరు లేక 20 మండలాలతో
సాగు లేదు. కరువు హఠాత్తుగా ఈ సంవత్సరమే రాలేదు. గత 20, 30
సంవత్సరాలుగా మాస్తే అనేక సార్లు కరువు కాటకాలు మన రాష్ట్రములో
వచ్చిన సందర్భాలు ఉన్నాయి. ప్రభుత్వం ఎప్పుడూ కూడా ఒడుదుడుకుగా,
తాత్కాలికంగా పనులు తీసుకొనడం, అక్కడున్న అవధికారులు ఆ గ్రాంట్లు
దుర్వినియోగపరచడం జరుగుతున్నది. కరువు వస్తున్నప్పుడు కరువు విషయాలు
మాట్లాడుతున్నాము కాని వట్టన్నప్పుడు కరువు వస్తే ఏమీ చేయాలనే ఆలోచన లేక
పోవడం దరదృష్టకరం. కరువు గ్రాంట్ల క్రింద మంజూరైన పనులు బోర్డ్
కాని, రోడ్ వేసుకొనడం కాని కరువు వెళ్ళిన తరువాత కూడా ఈ పనులు పూర్తి
కాకపోవడం జరుగుతోంది. ఈ కరువువల్ల మామిడి, జీడి మామిడి తోటలు
ఎండిపోయి, రైతులు చెబ్బతినే పరిస్థితి వుంది. చెరుకు ఎంతో దిగుబడి ఇస్తుందను
కున్నాం. గత సంవత్సరం కంటే ఈ సంవత్సరం బాంకుంటుందనుకున్నాం కాని
ఈ కరువు కారణంగా చెరుకు దిగుబడి తగ్గిపోయే ప్రమాదం వుంది. జామ
పరిస్థితి నుంచి కాపాడడం ప్రభుత్వ చేతులలో వుంది. ప్రభుత్వ చేతులలో వున్న
పనులు కొన్ని అయినా చేస్తే రైతులకు ఊరట కలుగుతుంది. హరిజనులు, ఇతర
వర్గాల వారు వేసిన పి.ఐ. వెల్డ్స్, అగ్రికల్చరల్ బ్యాంక్ నుంచి అప్పు తీసుకొని
వేసిన వెల్డ్స్ కి గత 4, 5 సంవత్సరాలుగా విద్యుచ్ఛక్తి కనెక్షన్ ఇవ్వలేదు. ఈ
సంవత్సరం విద్యుత్ బోర్డుకు అవసరమైన డబ్బు ఇచ్చి ట్రాన్సిమిషన్ లైన్లు
ఎంతో కొంత ఊరట రైతులకు కలుగుతుంది. గ్రామాలలో ప్రాగడానికి నుంచి
నీరు లేదు. పశువులు నోరు లేని జంతువులు. పనులు లేని రోజులలో చిన్న
చిన్న చెరువులు త్రవ్వే పని ఏర్పాటు చేస్తే కొంత నీరు నిల్వ ఉండే అవకాశం
వుంది. 1987-88కి పి.ఆర్. డబ్ల్యు.ఎస్. స్కీములు మంజూరు అవుతున్నాయి.
కరువునిధులనుంచి తాత్కాలికమైన ఏర్పాటు చేసుకొనకుండా పి.ఆర్. డబ్ల్యు.ఎస్.
క్రింద మంజూరైన స్కీములను జిల్లాలుకు తెలియపరిస్తే వెంటనే వాటిని యుద్ధ
ప్రాతిపదికపై నుంచి నీటి కొరత నివారణకు చేపట్టడానికి వీలవుతుంది. ఐ.డి.సి.
బోర్డ్స్ ఎంతో తక్కువగా తీటయివున్నాయి. పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో 2
సంవత్సరాల క్రితం 60, 70 బోర్డ్స్ వేసి వున్నా విద్యుచ్ఛక్తి ఇవ్వనందువల్ల

నిరు. యోగంగా ఉన్నవి. ఒక్కొక్క బోర్డికి 4 లక్షలు ఖర్చు పెట్టారు. ఒక్కొక్క బోర్డ్ క్రింద 60 ఎకరాలు సాగయ్యే అవకాశం ఉన్నా కరెంటు ఇవ్వ నందువల్ల నిరుపయోగంగా వున్నాయి. అనేక బోర్డ్స్ చేపవాడికి నగం డబ్బు మినహాయించుకని వేసే పరిస్థితి వుంది. వాటికి కరెంటు యిస్తే రైతులు బాగు పడడానికి అవకాశముంటుంది. జొన్న, వేరుకెనగ విత్తనాలు పెంపెంబరు, అక్టోబరు నెలలో చేసుకొనడానికి వీలుగా యిస్తే బాగుంటుంది. ట్రాన్స్ ఫార్మర్స్ కాబోపోవుటవల్ల రైతులు ఎంతో నష్టపోతున్నారు. వాటి విషయం పరిశీలన చేయాలి. శాగాడునసాగర్ రెవెన్యూ కెనాలు నుంచి ఆ ప్రాంతపు రైతులకు యిబ్బంది లేని అక్టోబరు, నవంబరు నెలల్లో మా జిలాలోని తమ్మిలేరుకు నీరు యిస్తే మా ప్రాంతంలోని ఆయకట్టును స్ట్రోన్ గ్రెన్ చేయవచ్చు. కావ్ ఇన్సూరెన్సు గురించి చాలామంది చెప్పారు. వరద వచ్చినప్పుడు మండలమంతా కొట్టుకుపోతే కాని ఇన్సూరెన్స్ కవర్ కాదనడం వల్ల రైతులు ఎంతో అందోళన చెందు తున్నారు. ఈ కావ్ ఇన్సూరెన్స్ వ్యవస్థిని మార్చవలసిన అవసరం వుంది. లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్, మహారాష్ట్రలో 100 హెచ్.పి. మోటార్స్ పెట్టి లక్షల ఎకరాలు లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ క్రింద సాగు చేస్తున్నారు. గోదావరి నది మీద లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ స్కీములు అమలు చేస్తే మంచినిటి బోర్డ్స్ చేసుకొనవలసిన పరిస్థితి వుండదు కరువు వచ్చినపుడు రైతులకు యిబ్బంది వుండదు కరువుతో ఓంకార్ గారు చెప్పినట్లు 1500, 2000 కొట్టు నష్టపోతున్న నందరంబలో అన్ని పక్షాల వారం కలిసి కేంద్రంమీద వత్తిడి తీసుకువచ్చి బోలవరం ప్రాజెక్టు కట్టుకుంటే తప్ప కాళ్ళత కరువు వివారణ కాదు. రైతులకు కావలసిన విధంగా పదుపాయాలు కలుగ చేయాలి. పశుగ్రాసం విషయంలో శ్రద్ధ తీసుకోవాలి.

6-30 p. m.

శ్రీ కె. వెంకటేశ్వరరావు (కొల్లాపూర్):—అవ్వజా, ప్రతి సంవత్సరం కరువు ఈ రాష్ట్రాన్ని వీడిపోయింది. ఇది నాల్గవ సంవత్సరం. మనకు ప్రకృతి కటాక్షించడం లేదు, ప్రభుత్వం వారు అందించిన రిపోర్టు చూస్తే అది చాలా అసమగ్నిగా, అసంతృప్తికరంగా, నిర్లక్ష్య వైఖరి ప్రతిబింబించిందిగా ఉంది, నోట్ తయారుచేశారు డ్రాట్ క్రింద. ఈ రాష్ట్రములో ఏర్పడిన కాటక పరిస్థితుల గురించి ఒక నివేదిక సిద్ధం చేశారు. ఇటీవల పంచాయతీరాజ్ డిపార్టుమెంట్ వారి ఆదేశాల ప్రకారం ప్రతి జిల్లాలో ఆయా జిల్లా ప్రజా పరిషత్తులు ప్రత్యేక సమావేశాలు ఏర్పాటు చేశాయి. ఈ కరువును గురించి ప్రతిపాదనలు సిద్ధం చేసి, ప్రజాప్రతినిధులు సమావేశమై జిల్లా ప్రజా పరిషత్తు నుంచి తీర్మానాల రూపములో ప్రభుత్వానికి తెలుపుకోవాలి. అప్పుడు చాలా ఎమర్జెన్సీ మీటింగ్స్ ఏర్పాటు చేసి ఆయా జిల్లా ప్రజా పరిషత్తుల దృష్టికి జిల్లా అడ్మినిస్ట్రేషన్ వారు కొన్ని రిపోర్టులు అందించారు. కనీసం వారు అందించిన రిపోర్టు ఆయనా సమగ్నిగా ఉన్నాయి. కాని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అందించిన రిపోర్టు చాలా ఉదాసీన వైఖరిని అవలంబించినట్లుగా అర్థం చేసుకోవలసిందిగా ఉంది. అది ఈ కాసనసభ దృష్టికి రాష్ట్రములో ఏర్పడిన విషత్కర తీవ్ర పరిస్థితులకు ఉన్నప్పుడు ప్రభుత్వానికి గల అవగాహన ప్రభుత్వంచటములో ప్రభుత్వం.

తన ప్రయత్నములో విఫలమైందని చెప్పకతప్పదు. ఈ బ్రిష్ నోట్ లో కూడా జూలై మాసాంతమువరకు ఈ రాష్ట్రములో ఏర్పడిన పరిస్థితిని గురించి క్లుప్తముగా వివరించారు. ఆయా ప్రాంతాలలో ఉన్న గేజింగ్ స్టేషన్స్ అందించిన ఫలితాల మీద ఆధారపడి ఈ రిపోర్టు తయారుచేసి ఉండవచ్చు. తరచు కరువుకు గురి అయ్యే డ్రాట్ ప్రోన్ ఏరియాలకు నోట్ పై చేయబడినటువంటి జిల్లాలలో చూస్తే ఈ రిపోర్టును అనుసరించి రాయలసీమ ప్రాంతాలలో ఎక్సెస్ రెయిన్ ఫాల్ ఉన్నట్లు తెలుస్తూ ఉంది. అధికంగా వర్షాలు పడ్డట్లు ఉంది. కోస్తా జిల్లాలలో 95 శాతం పైబడి డెఫిసిట్ లేట్ ఉన్నట్లు కనిపిస్తోంది. తెలంగాణా జిల్లాలలో కూడా కేవలం 18 శాతం ఉన్నట్లు కనిపిస్తోంది. మరి దీనిని మనము ఆధారముగా తీసుకుంటే తుదాదకు కరువుతున్న పీడిత ప్రజానీకానికి అందించే సహాయం న్యాయసమ్మతంగా ఉండదనే సందేహం కూడా వాకు ఏర్పడుతోంది. పగితి సంవత్సరం ఘోరమైన కాటక పరిస్థితులు అనుభవిస్తున్న కొన్ని జిల్లాలు ఉన్నాయి. ఆ జిల్లాలను ప్రత్యేకంగా పేర్కొనవలసిన అవసరం లేదు. కాని మీరంతా అర్థం చేసుకోవచ్చు. ఈ సభలో ఉన్న గౌరవసభ్యులు అందరికీ తెలుసు. ఈ సభలో ఉన్న మంత్రివర్గం సభ్యులకు తెలుసు, ప్రత్యేకంగా ముఖ్యమంత్రిగారికి తెలుసు. కరువు పీడిత ప్రాంతాల పర్యటన నిమిత్తం గత సంవత్సరం వారు మహబూబ్ నగర్ జిల్లాకు రావడం జరిగింది. మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో ఏర్పడినటువంటి కరువు కనిపిస్తోంది ఎరుగనిది. అది వరుసగా ఆ మహబూబ్ నగర్ జిల్లాను ఎడారి ప్రదేశముగా మార్చేటందుకు అవకాశాలు కల్పిస్తూ ఉన్నది. ఎలాంటి జాలాధారాలు లేనటువంటి ప్రదేశం అది. మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో ప్రతి సంవత్సరం ఏర్పడినటువంటి కాటక పరిస్థితి కూడా చూస్తే చాలా భయంకరంగా ఉంది. గత సంవత్సరం తెలుగుదేశం పార్టీ మిత్రపక్షమైన మార్క్సిస్టు పార్టీ అధినేత, లోక్ సభ సభ్యుడు భీమిరెడ్డి నరసింహారెడ్డిగారు మా ప్రాంతములో పర్యటించినప్పుడు ఆకలిచావుల గురించి వారు చాలా వివరంగా ఒక నివేదిక సమర్పించారు. అప్పుడు ప్రభుత్వ యంత్రాంగము కదలివచ్చింది విషయాలు తెలుసుకోడానికి. కాని భీమిరెడ్డి నరసింహారెడ్డిగారు చెప్పిన వాస్తవ పరిస్థితులను ఈ ప్రభుత్వం వారు తోసిపారేశారు. అది కాంట్రవర్షియల్ ఇన్ఫర్మేషన్ మారితోయింది. చివరకు భారతదేశం దృష్టిని మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో ఏర్పడిన కరువు ఆకర్షించింది. ఆకలిచావుల విషయంలో అఖిల భారత ప్రాముఖ్యత కలిగిన పత్రికా ప్రతినిధులు అంతా వచ్చి చూసి అక్కడ ఉన్న విషయాలు స్పష్టముగా వెబ్ సైట్ ప్రచురించారు. ముఖ్యమంత్రిగారు మహబూబ్ నగర్ జిల్లా పర్యటించి నప్పుడు అక్కడ బాధితులైన ప్రజలను ఉద్దేశించి మాట్లాడారు. జిల్లా ప్రజా పరిషత్తు సమావేశములో వారు కొన్ని వాగ్దానాలు చేయడం జరిగింది. నిధులు అధికంగా కేటాయిస్తామని అన్నారు. అక్కడ కాశస్త్ర కరువు నివారణ పథకాలు చేపడతామని చెప్పారు. ఆ జిల్లాలో సేద్యపు నీటి బావులకు విద్యుత్ సరఫరా విరివిగా జరగడానికి అనుకూలంగా ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు నుంచి మెటేరియల్ ఇప్పిస్తామని అన్నారు. నాలుగైదు పోల్స్ డిస్టెన్స్ ఉన్న బావులకు వెనువెంటనే మెటేరియల్ సరఫరా జరుగుతుందని వాగ్దానము చేశారు. కాని, వారి

వాగ్దానము వాగ్దానము గానే మిగిలిపోయింది. వాగ్దాన భంగం జరిగిపోయింది. వారు చెప్పిన మాటలు జరిగిన పనులకు ఎలాంటి పోలికా లేదు. చివరకు ఈ సంవత్సరం కూడా చూస్తే ఆ జిల్లాలో ప్రజలు భవిష్యత్తు మీద, వర్షాల మీద ఆశలు వదులకొన్నారని మాత్రము మనవిచేస్తున్నాను. తక్షణ సహాయం పేరుతో గత సంవత్సరం మీరు అందించిన సహాయం నామమాత్రమే. దాని ఫలితంగా ప్రజలకు జిల్లాలో పనిపాటలు లేక తండోపతండాలుగా గ్రామాలు వదలి పట్టణ ప్రాంతాలకు పోవలసి వచ్చింది. పైదరాబాదు, సికిందరాబాదు ఉభయ నగరాలలో కూలిపనులు చేసుకోడానికి, బొంబాయి పట్టణమునకు ఉదర పోషణార్థం లక్షలాది జనం వెళ్ళారు. 28 లక్షల జనాభా కలిగిన మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో ఈ రోజు 10 లక్షల కూలి జనం కేవలం భూములులేని వ్యవసాయ కూలీలే కాదు. వ్యవసాయ కుటుంబాలకు చెందిన నన్నకారు, మధ్యతరగతి రైతులు వ్యవసాయాలు వదలకొని తమకు ఉన్న పశువులను కసాయివారికి అమ్ముకొని బ్రతుకు తెరువు కోసం ఈ పట్టణ ప్రాంతాలలో పొట్టకోసం జీవిస్తున్న దారుణ దృశ్యం కనిపిస్తోంది. ఈ సభలో ఉన్నటువంటి అన్ని పార్టీలకు చెందిన సభ్యులతో కూడిన ఒక అఖిలపక్ష బృందాన్ని నియామకం చేసి పంపిస్తే సేమ సంతోషిస్తాను. అలా చేస్తే పరిస్థితిని అర్థం చేసుకోవటంకు అవకాశం ఏర్పడుతుంది. మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో జూరల ప్రాజెక్టు నిర్మాణం జరుగు తోంది. ఈ జిల్లాలో ఏకైక భారీ జలాశయమైన దీనిపై ప్రాజెక్టు నిర్మాణంలో ఉంది. దీని నిర్మాణం కోసం గత సంవత్సరం కేటాయించిన మొత్తం నామ మాత్రం. కేవలం రు. 9 కోట్లు కేటాయించారు. ముఖ్యమంత్రిగారు కరువు ప్రాంతాల పర్యటనకు వచ్చినప్పుడు మహబూబ్ నగర్ సమావేశంలో రు. 9 కోట్లు అదనంగా కాంక్షన్ చేస్తానని చెప్పారు. దురదృష్టవశాత్తు ఆ రు. 9 కోట్లు ఖర్చు కాకపోవడం విచారకరం. కాగితం మీదే ఉంది. ఈ సంవత్సరం రు. 20 కోట్లు జూరాల ప్రాజెక్టు నిర్మాణం కోసం కేటాయిస్తున్నామన్నారు. బడ్జెట్ లో ప్రావేదీ చేశారు. కానీ ఆ ప్రావిజన్ కూడా ఖర్చు చేసే అవకాశం ఉందా అనేది సేమ ప్రశ్నిస్తున్నాను. ఒక సర్కిల్ ని అదనంగా కాంక్షన్ చేసి, సిబ్బందిని అక్కడికి పంపుతామని అన్నారు. ఎస్టిమేషన్ తయారు. కాకపోతే ఇచ్చిన డబ్బు ఖర్చు అవుతుందా? కాంక్షన్ చేసిన రెండవ సర్కిల్ తంలిపోలేదు. శ్రీకైలం ప్రాజెక్టు లెఫ్ట్ బ్యాంక్ కెనాల్ లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ పేరుతో మరొక స్కీము తీసుకోబోతున్నారు. నల్గొండ జిల్లాలో కెనాల్ త్రవ్వకం కోసం లెఫ్ట్ బ్యాంక్ కెనాల్ వర్కి పేరుతో బడ్జెట్ లో రు. 100 కోట్లు కేటాయించారు. కాళ్ళవక కరువు నివారణ పథకంగా గుర్తించినా కేటాయించబడిన రు. 100 కోట్లలో కనిపించదు. 10 కోట్లు అయినా ఖర్చు చేయగలరా అని ప్రశ్నిస్తున్నాను. ఈ రు. 100 కోట్లు ఖర్చు చేయాలి అంటే దానికి సరిపోయే కార్యక్రమం రూపొందించుకుని ఒక పథకం ప్రకారం యాక్షన్ ప్లాన్ తయారు చేసి, అనులు చేయడానికి సిద్ధంగా ఉండాలి. ఆ ప్రయత్నం ఏమైనా జరుగుతున్నదా? రు. 100 కోట్లని కేవలం కాగితం మీదే ఇస్తే, స్కీము పేరుతో ఖర్చు అవుతుందనే నమ్మకం, లేదు. తెలంగాణ ప్రజల కళ్ళలో దుమ్ము కొట్టడానికి మాత్రమే ఈ పథకం

5-40 p. m.

కోట్లని కేటాయించడం జరుగుతోంది కాని వాస్తవంగా ఆ మొత్తాలు ఖర్చు కావు. కరువు ఉంది మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో కరువు పేరుతో కేటాయించిన డబ్బు గత సంవత్సరం ఖర్చు కాలేదు. పనులు నామమాత్రంగా జరుగుతున్నాయి. మైనర్ ఇరిగేషన్ కి కాంక్షన్ చేసిన డబ్బు ఖర్చు చేయలేదు. 9 బిల్స్ అగ్రి పోయాయి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి కొన్ని ఇబ్బందులున్నాయి. భగవంతుడు అనుకూలించనప్పడు, అడలు చుట్టుకోవడం జరుగుతుంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే వనరులు సమీకరించుకోవలసి వస్తున్నది. ప్రభుత్వానికున్న ఇబ్బంది అర్థం చేసు కుంటాము. అయినప్పటికీ పనులకు సంబంధించి ప్రయోగిటీలని నిర్ణయించడంలో ఆక్రమం చేస్తున్నారని నేను ఆరోపిస్తున్నాను. వాస్తవంగా ఈ కరువు ప్రాంతాలలో బలహీన వర్గాలకి కాంక్షన్ చేస్తున్నటువంటి గృహ నిర్మాణ పథకంలో కూడా విడుదలతో డబ్బు కేటాయిస్తున్నారని ప్రభుత్వాన్ని ఆరోపిస్తున్నాను ఈ సంవత్సరం మహబూబ్ నగర్ జిల్లాకు, లేదా ఇతర తెలంగాణా జిల్లాలకు కేటాయించిన ఇళ్ల సంఖ్య ఎంతో తక్కువేయండి. వెనుకబడిన వర్గాలకు మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో కేటాయించిన ఇళ్లు 9,500, అయితే ఉభయ గోదావరి జిల్లాలలో 10 వేల నుండి 12 వేల వరకూ ఉన్నాయి. ఇది విచక్షణ కాదా? సీడత ప్రాంతాలకు సహాయం చేస్తున్నట్లా? కరువుతో సతమతమవుతూ, గ్రామాలలో అట్టుడిగిపోతున్న ప్రజానీకాన్ని ఆదుకోవడానికి చేసే కార్యక్రమాలలో భాగమేనా ఇది? క్రొత్తగా ఒక స్కీముని ప్రవేశపెట్టారు గ్రామీణ క్రాంతి పథకం-దీనిలో కనీసం కొంత మంది రైతులకి లాభం జరిగింది. ప్రత్యేకంగా ఇన్నర్ వెల్స్, బోర్న్స్, సేద్యపు నీటి బావుల శ్రవ్యకం కోసం ఇచ్చిన డబ్బు కొన్ని ప్రదేశాలలో, అక్రమాలకు పాల్పడని ప్రాంతాలతో డబ్బు సర్వీనియోగం అయింది. జూలై నెలాఖరు వరకు ఈ కార్యక్రమం నిలిపివేసినట్లు తెలిసింది. అదే నిజమయితే నిధులను కేటాయించి, తిరిగి ఆ పథకాన్ని చేపట్టాలి. ఈనాడు ఈ రాష్ట్రంలోనే కాదు గత 100 సంవత్సరాలుగా భారతదేశంలోనే ఇంత భయంకరమైన కరువు ఎప్పుడూ రాలేదని మన ప్రధాన మంత్రిగారు కూడా మొన్న రాష్ట్ర పర్యటన సందర్భంగా చెప్పారు. ప్రత్యేకంగా ఉత్తరాది రాష్ట్రాలలో చాలా కరువుకి గురైన ప్రాంతాలున్నాయన్నారు. ఈ నేపథ్యంలో కేంద్ర ప్రభుత్వంపంచి మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆశించే మొత్తం రు. 100 కోట్లు కానీ, రు. 150 కోట్లు కానీ, రు. 200 కోట్లు కానీ లభిస్తుందన్న విషయం శంకాస్పదం. కానీ ప్రయత్న లోపం ఉండరాదు. దేశంలో ఈ సంవత్సరం ఉన్న బీభత్సకరమైన, విపరీత, విపత్కర పరిస్థితులను దృష్టిలో ఉంచుకుని ప్రధానమంత్రిగారు కేంద్రస్థాయిలో వారి అధ్వర్యంలోనే కాబినెట్ సబ్ కమిటీ పే, యాకన్ పాన్ క్ తయారు చేస్తున్నారు. స్వయంగా ప్రధాన మంత్రిగారు పర్యవేక్షిస్తారు. అదేరకంగా మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వ పరిస్థితిని తీవ్రతని అర్థం చేసుకుని, వెంటనే ముఖ్యమంత్రిగారి అధ్యక్షతన ఒక కమిటీ పేసి ఈ కరువు నివారణ కార్యక్రమాన్ని యుద్ధప్రాతి సదిక మీద చేపట్టాలని కోరుతున్నాను. ప్రత్యేకంగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఈ రాష్ట్రంలో వరచు కరువుకి అలవాటిగా ఉండే ప్రదేశాలను గుర్తించి,

నిష్పక్షపాత దృష్టితో చూసి, ఆయా జిల్లాలకు ప్రత్యేక సహాయం చేయడానికి తాత్కాలిక ప్యాకెజింగ్ మీద ప్రత్యేకంగా నిధులను కేటాయించి, ఆయా జిల్లాలను అభివృద్ధి చేయాలని, ఆ మేరకు కార్యక్రమం తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. స్టేట్ ప్లానింగ్ బోర్డు పథకాన్ని అయినా లేకపోతే ఇతరంగా ఎక్స్‌పర్ట్ కమిటీ అయినా వేసి, పెప్టెల్ ట్రీట్ మెంట్ ఇచ్చి, కరువుకి గురైన, ఇతర వనరులు లేని ప్రదేశాల పట్ల, భయంకరమైన ప్రాంతాల పట్ల, స్టాట్యూటరీ బోర్డు నియమానుసరించేయాలి. తెలంగాణా రీజనల్ కమిటీలాగా వేసి, అదుకునే ప్రయత్నం చేయడానికి ప్రభుత్వం ముందుకు రావాలి. తక్షణ సహాయం అందించే ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కుదుపూడి ప్రభాకరరావు :—అధ్యక్షా, ఒక సమీక్షన్, ఇప్పుడు సమయం 7 గంటలవుతున్నది. ఇంకా మాట్లాడటానికి స్పీకర్స్ ఉన్నారు. రాత్రి 10 కావచ్చు. కనుక మంత్రిగారు రిప్లయ్ ఇచ్చిన తరువాత మిగతా మాట్లాడవలసిన సభ్యులు క్లారిఫికేషన్స్ అడిగితే బాగుంటుంది.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—నా సమీక్షన్ కూడా అదే. ముందు ముఖ్యమంత్రిగారు చెబుతారు. తరువాత నేను చెబుతాను. క్లారిఫికేషన్స్ అడిగితే సమాధానం చెప్పడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను. సి.ఎం. గారు అవసరంగా వెళ్ళవలసిన పని ఉంది.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి :—అధ్యక్షా, మాపైన లాఠీచార్జి జరిగిన దాని సంగతేమిటి ?

శ్రీ కుదుపూడి ప్రభాకరరావు :—ఉదయం కాసేపు సభ్యులపై లాఠీచార్జి జరిగిన విషయం సభ దృష్టికి వచ్చింది. సాయంత్రం ఈ సెషన్ ముందు కూడా చెప్పడం జరిగింది. యిదే ఆ విషయం గురించి చెప్పండి.

మిస్టర్ సెప్టాటి స్పీకర్ :—హోం మినిష్టర్ గారు వస్తారని కబురు వచ్చింది. వారు రాగానే చెబుతారు.

శ్రీ కె. బాపిరాజు :—అధ్యక్షా, గౌరవ హోం కాళామాత్యుల వారికి తప్పనిసరిగా కబురు చేస్తామన్నారు. వివరాలు చెబుతారన్నారు. చెప్పలేదు. శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి గారు హామీ ఇచ్చారు. ప్రయత్నం చేస్తానని చాలా జాగ్రత్తగా మాట్లాడారు. అనుభవంగల మనిషి కనుక కేర్ ఫుల్ గా మాట్లాడారు. కనుక ఎంపికయివా మంచిదని ఆ మంత్రిగారు సెక్రటేరియట్ లో ఉండడం చూసి వచ్చాను. అక్కడి నుంచి, ఇక్కడకు రావడానికి ఎంతో సమయం పట్టడం. కానీ ఇంత సమయం తీసుకోవడం సమంజసం కాదు. కనుక దయచేసి తమకు వివరణ ఇచ్చాలని కోరుతున్నాను. ఈ సాయంత్రానికి వారిని సభకి రప్పించడం గౌరవంగా ఉంటుంది.

6-50 p. m.

ముఖ్యమంత్రి (శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు) :—అధ్యక్షా, మీకు ప్రత్యేకమైన అభినందనలు తెలియ చేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం ఏమి చేసింది, ఈ కరువు

విషయంలో, ఏ విధంగా శ్రద్ధ వహిస్తున్నదీ అనేది గౌరవనీయులైన సభ్యులకు తమ ద్వారా తెలియ చేయడం నా ప్రధమ కర్తవ్యము. వివరాలకంటే కూడా ముఖ్యముగా ఏ విధమైన అందోళన వున్న పరిస్థితి వట్ల ప్రభుత్వం వ్యవహరిస్తున్నది అనేది సభకు నిశ్చేదిస్తాను. తరచాత రెవెన్యూ మంత్రిగారు వివరంగా ఎవరికి ఏ విధంగా సమాధానం అందించాలో ఆ విధంగా అందిస్తారు. ప్రభుత్వ పరంగా చేసిన విధానం, వున్న భావన తమ ద్వారా వ్యక్తం చేస్తున్నాను. నేనిక్కడ వారి సంభాషణ వింటువున్నాను. ఈనాడున్న పరిస్థితివట్ల వారు ఎంతో అందోళనను, ఆవేదనను వ్యక్తము చేశారు. పూర్తిగా అదే భావనతో ప్రభుత్వం కూడా వ్యవహరిస్తున్నది. ఎప్పటికప్పుడు ఏ విధమైన పరిస్థితులు ఎక్కడెక్కడ వున్నవనేది కూడా గుర్తిస్తూ, గమనిస్తూ, తగిన విధంగా సహాయాన్ని అందిస్తూ పూర్తిగా ప్రభుత్వం తన బాధ్యతను నిర్వహిస్తున్నదని తమ ద్వారా తెలియ చేస్తున్నాను. ఈ కరువు ఈనాటిది కాదు. ఈ కరువు కొన్ని చోట్ల 4 సంవత్సరాలది. మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలోను, మరొక్క జిల్లాలలోను వరుసగా 4వ సంవత్సరం కరువు రక్కసి విలయకాండవం చేస్తున్నది. ఏ విధమైన దుర్భిక్ష పరిస్థితులు మన రాష్ట్రములో వ్యాపించి వున్నాయో గౌరవనీయులైన సభ్యులందరికీ మరొకసారి గుర్తు చేస్తున్నాను. మా పార్టీ పేరు కావచ్చు. వారి పార్టీ పేరు కావచ్చు. మన నిర్ధాంతాలు పేరు కావచ్చు. ప్రజలందరూ ఒక్కటే. వారి బాధ ఒక్కటే. ప్రభుత్వం మాది అయినా గౌరవనీయులైన సభ్యులందరి సహకారం, సమిష్టి కృషి అవసరం. కాని ఏదో ప్రభుత్వం చేయడం లేదనుకొనడం మంచిది కాదు. నేను ప్రభుత్వపరంగా జరిగిన విధానాన్ని స్పష్టము చేస్తున్నాను. కేవలం కేంద్ర ప్రభుత్వం నిధులు అందించాలి సేవ చేయాలి. సహాయం చేయాలనేది కాకుండా మానవతా దృక్పథముతో సాటి మానవులు ఈ విధంగా దుర్భిక్ష పరిస్థితిలో వున్నప్పుడు ఏ విధమైన కార్యక్రమాన్ని అందించాలనేదే ద్యేయంగా పెట్టుకొన్నామని మనవి చేస్తున్నాను. మన 28 జిల్లాలలోని 19 జిల్లాలలో ఈనాడు కరువు రక్కసి విలయకాండవం చేస్తున్నదని తాత్కాలికంగా గుర్తించాము. అదే విధంగా స్రవణ మంత్రిగారికి నివేదికను సమర్పించడం జరిగినదని మనవి చేస్తున్నాను. కేంద్ర ప్రభుత్వం సుమారుగా యిచ్చిన 48 కోట్ల 88 లక్షలతో సరిపెట్టుకోకుండా 1987-88 కి గాను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 88 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టింది అంటే ఈనాడు ఎవరు, ఎంత యివ్వడం అనేది కాకుండా మనం మనవారిని అదుకోవాలని, మన వారి కోన్నీరు తుడవడమే కర్తవ్యముగా ఈ ప్రభుత్వం భావించింది గౌరవనీయులైన సభ్యులు చెప్పారు. జాతాల నేను వెళ్ళాను. వారికి నిధి మంజూరు చేశాను. దానికి గాను 4, 5 వేల వంది పని చేస్తున్నారు. కరువు రక్కసి కోరిలలో చిక్కుకున్న పరిస్థితులలో శుద్ధాధమ కొంత తీర్చుకొన్నాను ప్రభుత్వం చేపట్టిన విధానము వల్లనే అని మరొకసారి మనవి చేస్తున్నాను. అదేవిధంగా ఇన్ వెర్ బోర్స్ కావి సమిష్టి బావుల శ్రవణం ద్వారా కాని ఎక్కడయితే భూగర్భ జలం వడదానికి అవకాశం వుందో అక్కడ ప్రయత్నించడం, అవిధంగా ప్రభుత్వం ఎన్నో విధాల సామాన్య మార్జిన్ లో ఫార్వర్డ్ కాని, ఎస్.డి.ఎస్.టి.లను ఏ విధమైన శంకెను

కార్యక్రమాలతో ఆదుకోడానికి కృషి చేస్తున్నది. ఈనాడు ప్రభుత్వం చేస్తున్న కృషి నిదర్శనమని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రకృతి మన చేతులలో లేదు. ప్రకృతి విలయశాండవము చేస్తున్నప్పుడు మానవశాస్త్రకృషితో, గుండె నిబ్బరంతో ఎదుర్కోవాలి కాని ఈనాటి పరిస్థితిలో వెనుకంజ వేయడం లేదని, ప్రభుత్వ విధానముగా మరొకసారి తెలియచేస్తున్నాను. ప్రజల భాగస్వామ్యం కావాలి. కేవలం మధ్యదళారులతో, కంట్రాక్టర్లతో ఈత్రవ్వకపు పనులు అప్పగించి ఊరుకొనడం కాదు. ప్రజల భాగస్వామ్యంతో వారి కరువు నింపడానికి కరువు పనులను అప్పగించాము. ఆ బాధ్యత కూడినది గ్రామీణ క్రాంతి పథము ప్రజలను ఆదుకోవడము ప్రభుత్వ ధర్మమని భావించి కృషి చేస్తున్నది. దీని విషయం ఎప్పటికప్పుడు కేంద్ర ప్రభుత్వానికి తెలియచేస్తున్నాం. మొన్న ఒక విజ్ఞప్తిని తయారుచేసి యిచ్చాము ఏ విధంగా వివరాలు అందించినది తమముందు వుంచతున్నాను. ఏ విధంగా పంటలు పండినది, ప్రభుత్వం ఏ విధంగా కృషి చేస్తున్నది అధికారులు ఎంతోకష్టపడి తయారుచేసిన పూర్తి వివరాలను సమర్పించాను అని మనవిచేస్తున్నాను దురదృష్టము ఒకసారి కాదు, ఒక సంవత్సరం కాదు. ఒక ప్రక్క వరద బాధ, మరొక ప్రక్క అనావుపి. విఖిన్న పరిస్థితులలో ప్రజలు నలిగిపోతున్నారు. వరద బాధితులకు సహాయాన్ని అందించాము. కరువు రక్కసిలో చిక్కుకొన్నవారికి సరియైన సహాయం చేయడం ప్రభుత్వం తన ధ్యేయంగా భావించింది. దేశానికి, రాష్ట్రానికి కూడుపెట్టే అన్నదాత సుఖిత్వంగా వుంటేనే ప్రజాహిత కార్యక్రమం రూ. 2 లకు కంటే బియ్యం అందుతున్నాయనేది ప్రభుత్వం పూర్తిగా గుర్తించింది. వరదలవల్ల పండిన పంట కళ్ళముందే కొట్టుకుపోతువుంటే ఆ బాధ వారికిలేకండా చేయాలని 50 పెర్సంటు సబ్సిడీతో విత్తనాలుకాని, పురుగుల మందులుకాని ఎకరానికి రూ. 240 లు కరువు రక్కసిలో చిక్కుకొన్నవారందరికీ సహాయం అందించడం జరిగింది.

7-00 p. m.

అదే విధంగా కరువు రక్కసి కోరల్లో చిక్కుకుని పంటలు బీడు పడినటువంటి ఎండు గడ్డలను మాచి అకోకించే అన్నదమ్మలను ఆదుకోడానికి - అదే విధంగా పాక ర్యాలు లభింప జేయడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను. గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన వివరాలను కాదనడం లేదు. వాటిని పూర్తిగా అంగీకరిస్తున్నాను. బాధ తీవ్రముగా వుందనే దానితో ఏకీభవిస్తున్నాను. ఈనాడు భూగర్భ జలం లేదు. జలం వచ్చినా పూర్తిగా కల్తవ మైంటువంటి జలంవస్తుంది. మొక్కలు మొలవడం లేదు, వచ్చిపోతున్నవి. కాగిన మనుష్యులకు వ్యాధులు పట్టుకున్నవి దుర్మృత్యువరకరమైన విషయం. ఈనాడు ప్రకృతి విలయంగా మారిపోయి. తెలుగు గడ్డ మీద బాధపడుతున్న వారి బాధలలో నేను కూడా వారి సహాధిదేవిగా పాలు పంచుకుంటున్నానని మనవిచేస్తున్నాను. ఒకటి గౌరవ సభ్యులు మన్నించాలి. కేవలం నేను తెలుగు దేశము ప్రభుత్వం తరపున, పార్టీ తరపున మాట్లాడడం లేదు ఆ విధంగా గుర్తించడం లేదు. అందరము కూడ రి కోట్ల ప్రజానికానికి బాధ్యత వహించే స్థానములో వున్నవారమే. నేను చిత్తకుద్ధితో, బాధతో చెబుతున్నాను. దయచేసి గమనించుకోండి.

కోరుకున్నాను. ప్రధాన మంత్రిగారు గుజరాతులో స్పీచు యిచ్చారు. ఆ పేరుకు తమ సమక్షములో అట్టిపెడుకున్నాను. దానిలో వారు ఏమి చెప్పారంటే

“Referring to the drought situation in the country, Mr. Gandhi claimed that the current drought was the worst in the century. Through the food stock was satisfactory, there was the problem of providing employment to the drought hit people, fodder to the cattle and supply of drinking water, Mr. Gandhi said. The drought was very serious in Gujarat because it has been affected for the fourth year in a row. The drought situation would be looked at a National perspective because the entire country was weaning under the impact of drought. The Centre has received the Memorandum from the State Government and it would be discussed tomorrow at the Cabinet Sub-Committee meeting he assured. Gujarat would not be left behind in drought relief schemes by the Centres the Prime Minister promised.

Later, addressing a mammoth rally of the Congress workers at the Cricket grounds at PORBANDAR, the Prime Minister said that Gujarat would get full assistance from the Centre to meet the unprecedented drought.” యంత దయతో అభిమానముతో వారికి పూర్తిగా నిధులు అన్ని కూడ మాటికి మారు పాళ్ళు యిస్తామన్నారు - అదే విధంగా మనము యిచ్చిన మొమొరాండం, ఆ రెండు కూడ తమ సమక్షములో వుంచుతాను. నేను అడిగిన 50 కోట్లు అయినా వెంటనే దయచేయండి, యీ విధమైనటువంటి అవస్థలో దేశము వుందని చెప్పడం జరిగింది అక్కడ మాటికి మారు పాళ్ళు యిస్తామన్నారు. మనది కూడ నాలుగవ సంవత్సరము. తెలంగాణా అన్నారు. తెలంగాణా వారు, తమకు తెలియనిదికాదు. నాలుగవ సంవత్సరములో మనము కూడా కరువు భాధల్లో వున్నాము. దిస్ యాక్ట్ సో సీరియస్, ఇంత అతి తీవ్రమైనటువంటి ప్రమాదములో యీ వున్నటువంటి సందర్భములో కేవలం కొంత యైనా వారి నోట పలుకకుండా వెళ్ళారు. ఇది ఆడరు గమనించవలసిన విషయం. ఒక ప్రక్కన గుజరాతుకు వెళ్ళి మాటికి మారు పాళ్ళు యిస్తామని అనగలిగిన మన గౌరవ ప్రధాని గారు అదే చల్లని మాట మన హృదయాలలో పేసి వెళ్ళి వుంటే ఎంతో సంతోషించి వుండేవారము. ఏదైనా మన భాధలు మనకు వున్నవి. మన భాధలు మిగిలిపోయి. సాటి భాధితులను అడుకోడానికి ఎన్నో రకాల ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. సాటి వారికి మన చొట్టలోనిది తీసి పెట్టడానికి సిద్ధమే. అఖరు ఉదాము వరకు పేద ప్రజానీకము కొరకు కృషి చేస్తామని హామీ యిస్తున్నాను. కాకపోతే యీ వాడు యీ విధమైనటువంటి సహాయం కావలసి వచ్చినప్పుడు కేవలం రాష్ట్ర పరిధిలో వున్న నిధులతో కరువు 6-30 p.m. నివారించుకోలేము. 28 జిల్లాల్లోని 19 జిల్లాలో వున్నటువంటి యీ కరువును మేమే అదుపుంటామనే భావన నాకు లేదు. ఈ వాడు పరిస్థితి తీర్చవలసిగా

వుంది. పార్టీ విశేషాలు మరిచిపోయి రెజల్యూషను రూపములో దీని తీవ్రతను యిప్పటికై నా గుర్తించి, గుజరాతుకు ఏ విధంగా అయితే నూటికి నూరు పాళ్ళు సంతోషమైనటువంటి సహాయాన్ని అందించడానికి నిర్ణయించుకున్నారో అదే విధంగా తమరు మూడు కూడ దయచేయాలని చెప్పేములో భారతదేశ పౌరులుగా అభిమానానికి లోటు రాదు. మనకు కావలసింది చెప్పడం మన ధర్మమని ప్రతి ఒక్కరు గుర్తించాలని యీ సభాసభాగా తెలియజేస్తున్నాను. కాబట్టి యీనాడు యిదే సహాయాన్ని వెంటనే అందించాలి. ఈనాడున్న తీవ్రతను మీరందరు గుర్తించారు. తీవ్రతలో భేదం లేదు. మీతో నూటికి మూడుపాళ్ళు ఏకీభవిస్తున్నాను. తీవ్రత ఉందని చెబుతున్నాను. అటువంటి తీవ్రత వున్నప్పుడు నూటికినూరు పాళ్ళు సహాయం అందించాలని కోరము, అందరితోపాటు మనలను చూడాలని, మన రాష్ట్రాన్ని గుర్తించాలని, మనకు సహాయాన్ని అందించాలని అడగడం మన ధర్మంగా భావించాలని అందరికీ తమద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. ఈ విషయము తీర్మాన పూర్వకంగా తెలియజేయడం, అవసరమైతే గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లుగా ఒక బృందంగా వెళ్ళి ఆయ్యా యీ విధంగా వుంది, కేవలము తెలుగు దేశము పార్టీ గా మీరు భావించవద్దు. తెలుగువారు పడుతున్న బాధ, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రజలందరు యీనాడు పడుతున్న గోడు అని తెలియ జెప్పడం మన ధర్మము. అటువంటి తీర్మాన రూపేష నిర్ణయం గాని లేకపోతే ఏ వద్దతిలో అయినా గాని మనము తెలియజెప్పడం నిధులు సంక్రమింప జేసుకోవడం, పేద వారిని ఆదుకోవడం మన ధర్మంగా భావించాలని ప్రతి ఒక్కరికి మీద్వారా విజ్ఞప్తి చేస్తూ, మీరు చెప్పినదానితో ఏకీభవిస్తూ, పూర్తిగా ప్రభుత్వం తన కృషి చేస్తుందని తెలియజేస్తున్నాను. ఈనాడు ఎంత అవసరం వుందో, ఎంతవరకు వీలుగదో, అంతవరకు పేదవారి కరువు తీసుకేనే వద్దకులు ఎంతవరకు చేయాలో చొరవ తీసుకోవాలో అంతవరకు ప్రభుత్వం అత్యంత ప్రాధాన్యతనిచ్చి యీ కర్తవ్యాన్ని నెరవేరుస్తుందని మనవి చేస్తూ యీ విధమైనటువంటి బాధను చెప్పే వద్దతిని గౌరవనీయ సభ్యులందరు ఆలోచించి, అందరు హర్షించేటువంటి మనస్థాయమైనటువంటి హక్కును వారి గుర్తుకు తెచ్చి సహాయాన్ని అర్జించే విధానములో అందరు యీనాని ముష్ గా తెలియ జేయాలి. దీనిలో భేదం లేదు. ప్రభుత్వం అందరిది. కాబట్టి మనందరము కలసి ఒక నిర్ణయానికి వచ్చి పూర్తిగా మన నిర్ణయాన్ని తెలియ జేయాలని తమద్వారా మనవి చేస్తూ నెలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి.పాచ్. రాజేశ్వర రావు:—అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు నెలవిచ్చిన అభిప్రాయముతో పూర్తిగా ఏకీభవిస్తున్నాము. నేను మొట్టమొదట మాట్లాడినప్పుడు మనవి చేశాను. మనము ఎంత చర్చించినప్పటికీ యిందులో అభిప్రాయ భేదాలుకు ఆస్థానం లేదు. కొంత కరువు తీవ్రతను గురించి ఎస్.కె.మొట్ట రావలసివుంది వస్తుంది. కానీ ప్రధాన సమస్య, తక్షణ పరిహారం చర్యలకు అవసరమైనది-నిధుల కేటాయింపు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వము స్వయంగా దీనిని ఎదుర్కోలేదనేది స్పష్టంగా మనవి చేశాను. రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి వద్దలివెడితే అయ్యే పరిస్థితి కాదు. కాకపోతే 50, 60, 70 కోట్లతో అయ్యే పరిస్థితి కాదు.

ఈ సంవత్సరము నాలుగవ సంవత్సరము, పది ఏళ్లలో ఎనిమిదవ సంవత్సరం. ఈ సంవత్సరం మరింత తీవ్రముగా వుంది. 19 జిల్లాలు అన్నాడు. కరీంనగరము జిల్లాను వదిలిపెట్టారు. గేజెట్ ను బట్టి తీసుకున్నారు. ఇక్కడ వర్షం వుంటే అక్కడ వుండడం లేదు. ఇంకొక నెలలో పూర్తి రంగు తెలుతుంది. యావత్తు ఆంధ్ర రాష్ట్రములో యీకరువు వుంది. అందుకని యింకా అలసల్లం గాకుండా అవసరమైతే ఎనిమిది పది రోజుల్లో ఏకరమైనటువంటి డ్యాప్లీ తయారు చేసుకొని సెప్టెంబరు మొదటి వారములోగా ముఖ్యమంత్రి గారి నాయకత్వములో ఒక అఖిలవత్త డెలిగేషను ఢిల్లీ వెళ్ళి రాజీవ్ గాంధీ గారికి మెమోరాండం సమర్పించి గుజరాతులో చిన నట్లగా, మిగతా రాష్ట్రాల్లో చేసినట్లుగా—నూటికి నూరు పాళ్ళు గాని యింకే మైనా సడలింపు అని వారు అన్నా నా కేమి అభ్యంతరం లేదు—చేయాలని కోరాల్సి. నూటికి నూరు పాళ్ళు కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ రాష్ట్రానికి రావలసిన కరువు నిధులు గురించి ఉదారంగా సహకరించాలని, ఇది ప్రాధానికనుంచి రుణంగా కేటాయించే విధానానికి మినహాయింపు ఇచ్చి చేయాలని కోరదాము. మన కెసును మనం గట్టిగా అక్కడ వాదించాలంటే ముఖ్యమంత్రి న్యాయకత్వం వహించి ఎంత తొందరగా వీలైతే అంత తొందరగా ప్రజానిధి వర్గం వెళ్ళడానికి ఏర్పాటు యిప్పుడే చేయాలని, ఇందులో ఎవరికీ అభ్యంతరం కాని అభిప్రాయభేదం కాని లేదని మరొకసారి ముఖ్యమంత్రి గారికి ముపవి చెప్పాను.

7-10 p.m.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు:— గౌరవసభ్యులు చేసిన సూచన నాకు అంగీకారం. ఎందుకంటే వారు చెప్పిన దానిలో దేనిలోకూడా అభిప్రాయ భేదం లేదని తెలియజేసాను. ఇది ఈనాడు మనందరికీ చెందిన సమస్య. డ్యాప్లీ సిట్టయేమను వారికి తెలియజేయడానికి అల్ పార్టీ డెలిగేషను ఇక్కడనుంచి బయలుదేరి వెళదాము. వారు రమ్మని అంటే నేను ఎప్పుడూ వారి వెనకాలే ఉంటాను. ఏవిధంగా అయినా సరే వారివద్దకు వెళ్ళి మన గోడు చెబుదాము.

(ఇంటర్వ్యూ)

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర:—వెనకాల ఉండడం ఏమిటి, ముందుండి నాయకత్వం వహించాలి.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు:— గౌరవనీయులైన సభ్యులు నామీద ఉంచిన అపర్యాయతకు, అనురాగానికి, ప్రేమకు నా అభినందనలు. నేను ముందు ఉంటాను, నన్ను సమర్థించండి, నన్ను ఆదరించండి, అందడందగా నిలవండి, మనకు ఎంత కావాలో మీకు తెలుసు. మన స్థితి తెలుసు. మనకు కావలసిన సహాయం మీకు తెలుసు. మనం అడిగే నిధులు తెలుసు. పూర్తిగా అధుగు దాము. పూర్తిగా నూటికి నూరు పాళ్ళు ఇమ్మని అడుగుదాము. మీ ఆంధరి అందడందంతో మాకు ఇది కావావని నేను నిర్మొగమాటంగా అడగడం జరుగుతుంది. పూర్తిగా వారి సహాయాన్ని అర్థించి యూనియన్ ప్రభుత్వం యొక్క సహాయం తీసుకొని మన రాష్ట్రాన్ని మనం సుఖితు చేద్దామని మనస్థి చెప్పాను.

శ్రీ ఎమ్. బాగారెడ్డి:—నేను మాట్లాడినప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు ఇక్కడి తేరని అనుకుంటాను. శ్రీ రాజేశ్వరరావుగారు చెప్పినట్లు దీనిలో రాజకీయం కాని బేదాభిప్రాయం కాని లేదు ప్రభుత్వం వైపునుంచి ఏ ఇన్ఫర్మేషను అయితే మాకు ఇచ్చారో అది ఏవిధంగా కూడా సంపూర్ణంగా లేదు. ఈ సెషను అయిన వెంటనే తొందరగా డిటెయిల్స్ ఇన్ఫర్మేషను గేడర్ చేసి ఆ ఇన్ఫర్మేషన్ బాటు అఫ్ పార్టీ మీటింగు ఒకటి ముఖ్యమంత్రిగారు పిలిచి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎంత ఖర్చు పెట్టదలచుకున్నది. కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని ముం ఎంత అడుగుదామా అనే వివరాలు ఆఫ్ పార్టీ మీటింగులో డిస్కస్ చేసుకోవడానికి ముందు ప్రయత్నం చేస్తే బాగుంటుందని సలహా ఇస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :— అదృష్టా, నేను ఇప్పుడు తమ సమక్షంలో తెలియజేసాను. వారు కూడా ఒప్పుకూన్నారు—నాల్గవ సంవత్సరం అత్యంత తీవ్రమైన పరిస్థితులలో ఉన్నామని వారు ఒక ప్రక్కన గుజరాత్ లో నాల్గవ సంవత్సరం ఉంది కనుక 100% ఇస్తామని అన్నారని ప్రతి.లో వచ్చింది. అది మీకు వచ్చిందా. ఎంత ఇస్తాము, ఎంత తెస్తాము అనకుండా పూర్తిగా మీరు నిధులు ఇచ్చాలి. నిధులు అడిగే హక్కు ఉందని ముందుందరం అడుగుదాము. చర్చలతో కాలయాపన చేసేవాని:న్నా అతివ్వరగా తేదీ నిర్ణయించి ఆ తేదీ తెలియ జేస్తే నేను సిద్ధంగా ఉంటాను, నేను మీ వెంట నడుస్తాను అని మునుపే చెప్పాను. కాలయాపన చేయవద్దు, ఇది పార్టీ పీఠానం కాదు. మన దేశం కోసం, మన రాష్ట్రం కోసం మనమందరం కలసికట్టుగా వెగదామని మనవిచేస్తున్నాను. ఈనాడు రాష్ట్ర పరిస్థితి అందరికీ తెలుసు. దీని విషయంలో బేదాభిప్రాయం లేదని మనవిచేస్తున్నాను. కనుక మనం వెళ్ళి అడుగుదాము. రిపోర్టు అన్నీ ఉన్నాయి, రిపోర్టు అన్నీ వారికి పంపించాము. కావాలని అంటే ఇంకొక కాపీ తీసుకొని వెగదాము, తగిన అధికారిలను తీసుకొని వెగదాము. మేధావులైన మీరు ఉన్నారు. మనకు ఇంత సహాయం కావాలని అడిగి తెచ్చుకుందామని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు :— ముఖ్యమంత్రిగారు పరిస్థితి తీవ్రతను చెప్పారు. ఇది అందరినీ హాకారంతో అరగవలసివచ్చింది. దీనికి సంబంధించినంత వరకు ముఖ్యమంత్రిగారి తరువాత మాట్లాడిన శ్రీ సిపాద్. రాజేశ్వరరావుగారు, శ్రీ బాగారెడ్డిగారు చెప్పినట్లు ఈ సమావేశాన్ని ఏర్పాటుచేసేటటువంటి భాధ్యత ముఖ్యమంత్రిగారు తీసుకొని ఎంత తొందరలో పిలుచుంటే అంత తొందరలో గత నాలుగు సంవత్సరాల పరిస్థితి గుర్తింపుచేస్తూ రాష్ట్రానికి అరిగినటువంటి వస్థాన్ని అంచనావేసి ప్రతివక్ష పార్టీల వాయకులతో చర్చించి పెట్టెంబరు మొదటి వారంలో ఢిల్లీ వెళ్ళడం ముంచినది మనవిచేస్తున్నాను. పరిస్థితి చాలా తీవ్రంగా ఉంది. నేను చిన్న ఉదాహరణ చెబుతాను. నాగార్జున సాగరు నీరు వల్లంక, ఖమ్మం, కృష్ణా జిల్లాలకు పోతుంది. నాగార్జునసాగరులో 590 అడుగులు ఉండే వలసినది 518 అడుగులకు తగ్గిపోయింది. ఎడమ కాలువ క్రింద 11 వేల క్యూబిక్ ఫీట్ నీరు ఇన్వలసి ఉండగా 7 వేల క్యూబిక్ ఫీట్ మాత్రమే వస్తున్నది. ఎడమ కాలువ

క్రింద శిశోమ్మ ఉన్నాయి. వాటర్ టేబుల్ పడిపోయినందువల్ల 7 వేల క్యూసెక్కు నీరు మాత్రమే వస్తున్నది. నార్లు మలమల మాడిపోతున్న పరిస్థితి ఉంది. దీనికి పరిష్కార మార్గం ఏమిటని అడిగాము. శ్రీ శైలం లో ఉన్న ప్రాడల్ ప్రోజెక్టుకు ఉండవలసిన దానికన్నా 15 అడుగుల నీరు అదనంగా ఉండి కృష్ణా డెల్టాలో కాని నాగార్జునసాగర్ కాలువ క్రింద కాని సాగు అయ్యే ప్రైల్డును అయినా రక్షించడానికి శ్రీ శైలం నుంచి ఇస్తే బాగుంటుందని ఇంజనీర్లు అంశా సమావేశమై ముఖ్యమంత్రిగారి దగ్గరకు సంపించామని అన్నారు. పరిస్థితి చాలా తీవ్రంగా ఉంది. అందువల్ల ఆ విషయం కూడా ముఖ్యమంత్రిగారు చెబితే మంచిదని నా అభిప్రాయం.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :—గౌరవనీయులైన సభ్యులకు నేను ముందే చెప్పాను. వారు ఎంత త్వరలో అయితే అంత మంచిదని అన్నారు. 28వ తేదీన ఏర్పాటు చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఇది నా ఆహ్వానంగా వారు అంగీకరించి వివిధ ఏజెంసీల నాయకులందరూ దయచేయాలని కోరుతున్నాను. 28వ తేదీన మాకు ఒక ఇంటర్వ్యూ ఇవ్వాలని అడిగి 28వ తేదీ ఉదయం వెళ్ళి 28వ తేదీన నివేదించి వెంటనే రావడానికి వీలుంటుంది కనుక దానిని స్వరలో పూర్తి చేద్దాము. ఇది ఆహ్వానంగా భావించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. బాగారెడ్డి :—దీనిలో శేధాభిప్రాయమనే సమస్య ఉత్పన్నం కాదు. నేను కాని రాజేశ్వరరావుగారు కాని, వెంకటేశ్వర రావు గారు కాని మేమూతాకోరెడి ఏమిటంటే ఎక్కడికి వెళ్ళినా వెళ్ ఎట్టగా పోతే బాగుంటుంది. గవర్న మెంటు దగ్గర ఇన్ఫర్మేషను ఉంది ; డిడెయిల్స్ అన్ని ఉన్నాయి. కాని మనం ఢిల్లీ కి పోకముందు ఒక సమావేశం పెట్టుకొని అవోజిషను వారితో థరోగా చర్చించి ఆ నాల్గై పూర్తిగా వచ్చేట్లు ఏర్పాటు చేసి తరువాత పోతే బాగుంటుంది. 28వ తేదీన మీరు స్టేషనుకు రండి లేకపోతే ఎయిర్ పోర్టుకురండి. అక్కడ నుంచి పోదామని అంటే దానివల్ల ప్రయోజనం లేదు.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :—ఎయిర్ పోర్టుకు రండి అని చెప్పను రిపోర్టు తయారు చేయించి, ప్రింటు చేయిస్తాను. 21వ తేదీన అందరం సమావేశం అవుదాము. అందరికీ ఒక రిపోర్టు కాపీ ఇస్తాను. ఖుద్దాగా అవగాహన చేసు కొనడానికి. అర్థం చేసుకోవడానికి, ఇంకా మీ సూచనలు తెలియజేయడానికి 21వ తేదీన సమావేశమై 28వ తేదీ ఉదయం ఢిల్లీ వెళదాము.

శ్రీ వి శ్రీరాములు :—అధ్యక్షా, ప్రతిపక్ష నాయకులు పెద్దలు శ్రీబాగారెడ్డిగారు, శ్రీ రాజేశ్వరరావుగారు చేసిన ప్రతిపాదనను ముఖ్యమంత్రి గారు వివక్షిస్తున్నారు.

(ఈ సమయంలో ముఖ్యమంత్రిగారు వామాను నుంచి నిష్క్రమించిరి)

(కంటరప్షన్)

డా. ఎమ్. వి. మైసూరారెడ్డి (కమలాపురం) :—రాయల సీమలో ఉన్న 7-20 p.m. కరువు గురించి చెప్పవలసి ఉంది. ముఖ్యమంత్రిగారు వెళ్ళిపోతే ఎట్లా? నుంచి

నీరు సమస్య ఉంది—త్రాగడానికి నీరు లేక ఇబ్బంది ఉంది. ఆ సమస్య గురించి మేము చెప్పాలి. వారు వెళ్ళిపోతే ఎట్లా ?

శ్రీ జె.సి. దివాకర్ రెడ్డి (తాడిపత్రి):—కొన్ని సమస్యలకు శ్రీనివాసుల్ రెడ్డిగారు సమాధానం చెప్పలేరు. ముఖ్యమంత్రి ఉంటే సమాధానం చెప్పగలరు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:—ఇప్పుడే చెప్పాను--ముఖ్యమంత్రిగారు వస్తూ చెప్పారు--క్లారిఫికేషన్లు గౌరవ సభ్యులు అడిగితే రెవిన్యూ ఎంపి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డిగారు చెప్తారని చెప్పారు.

డా. ఎమ్. వి. మైసూరారెడ్డి:—క్లారిఫికేషన్లు కోసం వచ్చామా ? మాకు మంచి నీరు కావాలి. ...

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:—కన్నరెడ్డు మంత్రి ఉన్నారు బ్రిటికే ఉన్నారు. ఇక్కడ ఉన్నారు.

శ్రీ జె.సి. దివాకర్ రెడ్డి:—అయిన కూతుర్ని రాయల సేమకు ఇచ్చారు అయిన కూతురు వింది తీసుకుని నిల్లకోసం....

డా. ఎమ్.వి. మైసూరారెడ్డి:—మాకు సమస్యలు ఉన్నాయి. ఇప్పటికే డిమాండ్ను గిలిటన్ చేస్తున్నారు. దీని మీద నైనా వివరంగా మాట్లాడనివ్వండి మమ్మల్ని. కరువు తీవ్రంగా ఉంది అన్నారు. ఆరు కోట్ల ప్రజలతో సమస్యలు వస్తుకుందాం అన్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు ఉంటే సమస్యలు ఏమిటో తెలుసు కొని పరిష్కారం చేయడానికి వీలు ఉంటుంది కదా...

శ్రీ జె.సి. దివాకర్ రెడ్డి:—అనంతపురం జిల్లాకు కాల్య తీసుకు వచ్చే విషయం కర్ణాటక ముఖ్యమంత్రితో మాట్లాడి రెస్టావ్ ని అన్నారు. ఆ విషయం ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పాలి. శ్రీనివాసుల్ రెడ్డిగారు చెప్పలేని సమస్య ఇది.

(ఇంటరప్షన్లు)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:—మీరు హౌసు ఫంక్షన్ చేయలేని పరిస్థితి తీసుకు వస్తే ఏలా ?

శ్రీ ప. నరేంద్ర:—ఇప్పుడు విషయం ఏమంటే--మనం డ్రౌట్ మీద మాట్లాడుకుంటున్నాం, ఇప్పటికీ మూడున్నర గంటల. నేను కూర్చున్నాం. చివరకు అతి త్వరలో ఈ సమస్యకు సమాధానం ఏవిధంగా కావాలని అలోచించు కుని ఒక నిర్ణయానికి వచ్చాము. పెద్దలు అందరూ కూర్చుని 21వ తేదీని కలవదోకున్నారు. ఏమి మాట్లాడినా ఒక్కడ తేల్చుకోవాలి 28వ తేదీన వెళ్లి, సమాధానం రాకపోతే, అప్పుడు ఏమి చేయాలి అలోచించవచ్చు...

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:—14 వ తేదీన నీటి సమస్య మీద డిస్కషన్ ఉంది...

శ్రీ ప. నరేంద్ర:—ఇప్పుడు ఇంకా ఏమి క్లారిఫికేషన్లు ఉన్నాయి...

శ్రీ ఎమ్. బాగారెడ్డి :—ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక విషయంలో పోల్టానన్ చెప్పారు. శ్రీనివాసుల్ రెడ్డిగారు చెప్పవలసినవి—ఇంకా కొందరు మాట్లాడ వలసింది ఉంది—వారు అయిన తరువాత శ్రీనివాసుల్ రెడ్డిగారు సమాధానం చేపితే బాగుంటుంది.

శ్రీ జె.సి. దివాకర్ రెడ్డి :—నాలుగు సంవత్సరాల నుంచి ముఖ్యమంత్రి గారు చెబుతున్నారు—నేను కర్ణాటక ముఖ్యమంత్రితో మాట్లాడి అనంతపురంకు పేరల్ లో హెచ్.ఎల్.సి. తీసుకువచ్చి చేస్తాను అని. అది శ్రీనివాసుల్ రెడ్డిగారు చెప్పగలరా? 20 వేల బావులు మంజూరు చేశాము అన్నారు—అవి ఎక్కడ ఉన్నాయి చెప్పగలరా?

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—ముఖ్యమంత్రిగారు ఎప్పుడూ హెడ్ గేరిని అడిగి నీరు తెచ్చిపెడతాను అని అనలేదు. ఇది ఇంటర్ స్టేట్ సమస్య.

శ్రీ జె.సి. దివాకర్ రెడ్డి :—ఇంటర్ స్టేట్ సమస్య కాబట్టే ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పాలి అంటున్నాను....

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—నేను చెబుతాను వినండి—ఉదాహరణలతో కూడా చెబుతాను. ఎప్పుడు కూడా మరం బహిరంగంగా గానీ శాసనసభలో గానీ—ఇది ఒక స్టేటుకు ఉన్న నీరు ఇంకొక స్టేటుకు తీసుకు వెళ్ళే విషయంలో ఎంతో జాగ్రత్తగా సున్నితమైన సమస్య కాబట్టి పోరాడే హక్కు ఉన్నట్లు కాకుండా మంచిగా చేసుకోవాలి. ఒక్క ఉదాహరణ చెబుతాను—నేను ఇరిగేషన్ మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు దివాకర్ రెడ్డిగారి జిల్లా అయిన అనంతపురం జిల్లాకు సంబంధించిన పెన్న అహోబిలం రిజర్వాయరుకు నాలుగు టీఎమ్.సి.ల నీరు ఇవ్వాలని నేను స్వయంగా వెళ్లి రామకృష్ణ హెడ్ గేరితోను, ఇరిగేషన్ మంత్రి దేవగౌడగారితోను చర్చించడం జరిగింది. వారు అన్న మాట ఏమంటే—మీకు నీరు ఇస్తే ఇక్కడ జనం ఇబ్బంది పడతారు, చాలా జాగ్రత్తగా చూడాలి, ఇది సెంటిమెంట్స్ కు సంబంధించినది, మాకునర్ వన్ హాటర్ ఉన్నా చాలా జాగ్రత్తగా వ్యవహరించాలి. ఇబ్బందులు ఉంటాయి, ప్రజలలోకి పోయి ప్రతిపక్షాల వారు (అక్కడ కాంగ్రెస్ వారు ప్రతిపక్షం) రెచ్చగొడతారు, చాలా జాగ్రత్తగా ఉండాలి....

(ఇంటర్వెన్షన్)

కాంగ్రెసు వాడు నా అల్లుళ్లనే నా మీదకు రెచ్చగొడుతున్నారు—బాపిరాజుగారు తప్ప ఒంటి కాలు మీద లేచి రెచ్చగొడుతున్నారు....

శ్రీ జె.సి. దివాకర్ రెడ్డి :—అల్లుళ్ళు కాబట్టే బిడ్డ నీళ్ల విండి తీసుకువెళ్లి ఎక్కడ బాధపడుతుందో అని చెబుతున్నారు కర్ణాటక నుంచి దయాదాక్షిణ్యాలతో ఎక్కువ నీరు కావాలని అడగడం లేదు. మనం నేవ్ చేపే నీరుకు పేరల్ లో కాల్యం కావాలంటున్నాం, 20 వేల బావులు ఇస్తాం అన్నారు—జిల్లా వేల బావులు సంగతి వారికి తెలుసు—అవి ఎక్కడ ఉన్నాయి చెప్పండి?

శ్రీ సి. విఠల్ రెడ్డి :—అధ్యక్షా, . . .

శ్రీ నల్ల పురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—ఇప్పుడు ఒక నిర్ణయానికి వచ్చాము. ఢిల్లీ పోవాలి అనుకొన్నాము. 21 వ తేదీన ప్రతిపక్ష నాయకుల సమావేశము, 28 వ తేదీ ఉదయం ఢిల్లీ ప్రయాణం—విఠల్ రెడ్డి గారు పట్టుపట్టకుండా ఉంటే బాగుంటుంది. . .

డా. ఎమ్.వి. మైసూరారెడ్డి :— ఢిల్లీ పోతే సొండి గానీ ఏమైనా చేయండి గానీ—మాకు ఇప్పుడు మంచినిటి సమస్య ఉంది—రానికి చెప్పండి . . .

(ఇంటర్వెన్స్)

శ్రీ నల్ల పురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :— కూర్చోండి చెబుతాను . . .

శ్రీ ఎమ్. బాగారెడ్డి :—మంత్రిగారిని నేను కోరే—మంచినిటి సమస్య వేరే వుంది. రాజేశ్వరరావుగారు, నేను అనేక సమస్యలు—లోన్ను, రైతుల ఇబ్బందులు ఇంకా కొన్ని సమస్యలు అడగవచ్చు. దీనికి ఢిల్లీ పోయే దానికి సంబంధంలేదు. ఇక్కడ వచ్చే సమస్యలకు వారు సమాధానం చెబుతారు. తమరు అనుమతి ఇస్తే ఇంకా కొందరు మాట్లాడుతారు. వారు మాట్లాడిన తరువాత క్లారిఫికేషన్ను ఇవ్వవచ్చు మంత్రిగారు.

జెఫ్రాట్ స్పీకర్ :—21వ తేదీ సమావేశం ఉంది అన్నారు కదా.

శ్రీ సి. రామచంద్రారెడ్డి :—ఈ 19 జిల్లాలకు సంబంధించిన నిపోర్టు ఉంది, మిగతా జిల్లాలలో కూడా ఒక వర్షం వడి—కేవలం ఒక రాత్రి వర్షం ఎక్కువవడి చెరువులు కొట్టుకుపోవడం, పంటలు కొట్టుకుపోవడం జరిగింది. అటువంటి జిల్లాలలో మెడక్ ఒకటి—చాలా చెరువులు గండిపడి నష్టపోయారు. పెట్టిన పంట కూడా వర్షానికి వర్షానికి మధ్య గాప్స్ వచ్చి ఎండిపోయాయి. ఒక రాత్రి పద్ద వర్షాలు ఇండలో కవర్ చేయలేదు. పంటలపైన దాని ప్రభావం ఏమీ పడదు. అవన్నీ చూసి ఫ్రెష్ రిపోర్టు తెప్పించుకుని అది కూడా ఇందులో చేర్చాలి.

7-30 p.m.

రెండవది రెవెన్యూ మినిస్టరుగారు ప్రత్యేకంగా ఎవ సహచరులతో వచ్చింది చెప్పాలి. మంజీరా నడిచిన 1982 లో ఒక అనకట్ట కట్టి ప్రాదరాబాదులో ఇండస్ట్రీస్ కు నీరు తెచ్చినారు. దానిపైన సింగూరు డామ్ కట్టి రెండు పోట్ల నీరును అపినారు. పూర్వం నుంచి ఉన్న మహబూబ్ నగర్, ఫతేనగర్ అనే ఘనపూర్ అనకట్టలో 8 రోజులు యీ ఓవర్ ఫ్లో అయిన నీరు రావడం వల్ల రైతులు సగం ముడి నాట్లు వేసుకున్నారు తక్కిన సగం ముడి వేసుకోలేదు. సింగూర్ డామ్ లో ఉన్న నీరు ను వదలడం న్యాయం. నెవ్వెంబరులో సామాన్యంగా వర్షాలు వడతాము. కనుక రైతులను రక్షించాలంటే యీ సింగూర్ డామ్ లో ప్లోర్ చేసింది అంకా రిలీఫ్ చేయడం న్యాయం. ఈ రెండు విషయాలు మీద రెవెన్యూ మినిస్టరుగారి స్టేటుమెంటులో ప్రత్యేకంగా ఉండాలి, వారు సమాధానం చెప్పేటప్పుడు యీ విషయాలని చెప్పాలని కోరుతూ మెడక్ జిల్లా నుండి ఫ్రెష్ రిపోర్టు యీ పత్రికలపైనే తెప్పించుకొని దీనిలో యిన్ క్లూడ్ చేయమని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సిపాచ్. వితల్ రెడ్డి (నర్సాపూర్) :—అదృష్టా, 8, 4 సంవత్సరాల నుంచి వర్షాభావం వల్ల మెదక్ జిల్లాలో దుర్భిక్ష పరిస్థితి యేర్పడింది. కాని యిక్కడ మనము గమనించవలసింది యేమిటంటే రాష్ట్రంలో ఒక ప్రాంతంలో భుషాను వచ్చినప్పుడు మాత్రమే మెదక్ జిల్లాకు మామూలుగా మంచి నీటి సమస్య పరిష్కారం చేసే దానికే వర్షం వస్తుంది. వసూలు రెగ్యులర్ గా రావడం లేదు, దీని వర్షవసూలంగా మెదక్ జిల్లాలో 8, 4 సంవత్సరాల నుంచి వివరీతమైన దుర్భిక్ష పరిస్థితులు యేర్పడినాయి. ఈ సంవత్సరం కూడా జూన్ లో రావలసిన వర్షాలు కూడా రాలేదు. జూలై లో 8, 9 తేదీలలో మాత్రం వర్షాలు పడినాయి. దాని ఫలితంగా మన వరి, పునాన్ పంటలు వేసవి ఎండిపోయినాయి. కొన్ని ప్రాంతాలలో సంగారెడ్డి, నారాయణపేట్, నదాళిపేట్, సిద్దిపేట్, రామాయణపేట్, తదితర ప్రాంతాలలో వర్షాలు రాలేదు వరి పంట ఎండి పోయింది పునాన్ పంటలకు పురుగు పట్టి ద్వంశం అయినాయి. రెండవది మంజీరా నదికి రెండునార్లు నీరు ఆడం జరిగింది. సింగూర్ డామ్, కల్వూర్ డామ్ అని రెండు డామ్ లు ఉన్నాయి. ఈ రెండు డామ్ లకు యీ మంజీరా నీరును తీసుకొని వస్తున్నాము.

(యింటర్వ్యూస్)

రెవెన్యూ మినిస్టరుగారు వివరం లేదు.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులరెడ్డి :—మీరు చెప్పింది వింటూనే ఉన్నాను. నేను సమాధానం చెప్పేటప్పుడు వీటి గురించి చెబుతాను.

శ్రీ సిపాచ్. వితల్ రెడ్డి :—ఆ మంజీరా నుంచి వచ్చే నీరు యీ రెండు డామ్ లు అవినాయి. అందువల్లనే ఘనాపూర్ ప్రాంతంలోకి నీరు రాలేదు. అక్కడనే ఘనాపూర్ లో మహబూబ్ నగర్, ఫతేనగర్ అని ఉంది. ఆ రెండు కాల్యాల క్రింద 50 వర్సంటు మహబూబ్ వేసినారు. ఈ కరువు పరిస్థితిలో మెదక్ ను చేర్చ లేదు. అందువల్లనే యిది చెప్పవలసి వస్తోంది. ఈ మంజీరాకు ఒకటి సింగూర్ రెండు కల్వూర్ అని ఉన్న యీ రెండు డామ్స్ ద్వారా మన రాజధానికి నీరు వస్తుంది. అక్కడ మాత్రం నీరు యివ్వడం లేదు. ఈ నీరు వచ్చింది అంతా యీ రెండు డామ్స్ లో నిల్వ ఉంటున్నాయి. అందువల్లనే ఈ ఘనాపూర్, మహబూబ్ నగర్ ఫతేనగర్ డామ్ యేదైతే ఉందో అక్కడకు నీరు రాకపోవడంవల్ల, యీ రెండు కాల్యాల క్రింద 50 వర్సంటు మాత్రమే సేద్యం అయింది. ఇప్పుడు అక్కడ నీరు లేక మొత్తం పంటలు ఎండిపోతున్నాయి. మదల ఒకటి, రెండు ప్రాంతాలలో మెదక్ జిల్లాలో దురదృష్టవశాత్తు ఈ నెల 9, 10 తేదీలలో కుంభవృష్టి వర్షం కురిసింది. దాని ఫలితంగా 180 చెరువులు కుంటలు తెగిపోయినాయి. దీని వద్ద వసూలంగా 7-40 p.m. అక్కడున్న ట్యాంకుకు నష్టము జరిగినది. అది దురదృష్టము. ఎందుకంటే వర్షము రావడము, ఆ వర్షము వలన 180 కుంటలు తెగిపోవడం జరిగింది. నర్సాపూర్, అంధోల్, మొదలైన ప్రాంతాలలో జరిగినది. కుంటలు, చెరువులు మరమ్మత్తులు చేసుకోవడానికి 50, 60 లక్షల రూపాయలు కావాలని

ఎస్టి మేట్ చేసి ప్రభుత్వానికి పంపించడం జరిగింది అది గమనించవలసిన విషయం.....

శ్రీ వి. శ్రీరాములు :— వరంగల్లు జిల్లాలో శ్రీరామసాగరు ప్రాజెక్టు గురించి కాలువలు త్రవ్వారు. అక్కడ భూమి తీసుకున్న రైతులకు కాంపెన్స్ పేషను యివ్వలేదు. ఒక వైపు జూలై రెండం వారములో వర్షములు పడి 200 కుంటలు తెగిపోవడం జరిగింది. వరంగల్లు జిల్లాలో యిప్పుడు డ్రౌట్ కండిషన్లు ఉన్నాయి. కుంటలు, చెరువులు తెగి నష్టము జరిగినది. సర్వసాళనము జరిగినది. పంటలు ఎండిపోతున్నవి. కాబట్టి వరంగల్లు ప్రాంతాన్ని యిప్పుడైనా కరువు ప్రాంతముగా డిక్లర్ చేయవలసినదిగా కోరుతున్నాను. 19 జిల్లాలోపాటుగా మా జిల్లాను కూడా కరువు జిల్లాగా ప్రకటించి కేర్పాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. ఎర్రన్ నాయుడు :— రాష్ట్రంలో అనావృష్టి పరిస్థితులు తీవ్ర రూపం దాల్చడం గురించి శారవనభట్టులు చాలామంది ఆవేదన, ఆందోళన చెందినారు. రాష్ట్రం మొత్తం మీద ఈ రోజున చూసినట్లయితే శ్రీకాకుళం జిల్లాలో వర్షపాతము చాలా తక్కువ నమోదు అయినదని మీకు తెలుసు. ఈ రోజున శ్రీకాకుళం జిల్లాలో 10. కి 80 వంతులు వరినాట్లు పడని పరిస్థితులున్నాయి. ప్రభుత్వానికి నివేదిక వచ్చినది. ఈ రోజున ఉన్న తీవ్రమైన అనావృష్టి పరిస్థితుల్ని బట్టి చూస్తే నాగావళి, వంశధార నదులలో నీటిమట్టము తీసుకుంటే బాగా పడిపోయిన కారణంగా నీరు నిలువ లేని కారణంగా వరినాట్లు ఎండి పోతున్నవి. అవిధంగా అక్కడ పంటలు ఎండిపోతున్న పరిస్థితి ప్రభుత్వానికి మీ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను శ్రీకాకుళం జిల్లాలో జూన్ నెలలో 53 మిల్లి మీటరు వర్షము పడింది, 125 మిల్లి మీటరు వర్షం ఉండాలి. జూలై నెలలో 72 మిల్లి మీటర్లు వర్షము పడింది కాని 156 మిల్లి మీటర్లు వర్షము పడాలి. గత నాలుగు సంవత్సరాలుగా వర్షపాతము శ్రీకాకుళం జిల్లాలో తీసుకుంటే శ్రీకాకుళం జిల్లాలో బాగా వర్షము పడినది. స్వాతంత్ర్యము వచ్చిన తరువాత ఈనాటికి శ్రీకాకుళం జిల్లా పట్ల ప్రకృతి అగ్రహించింది. యిప్పుడు శ్రీకాకుళం జిల్లా తీవ్రమైన దుర్భిక్షానికి గురి అయిందని మంత్రిగారికి మీ ద్వారా మనవిజేస్తున్నాను. నదులలో నీరు లేదు. వరినాట్లు సకాలంలో పూర్తి కాక అనావృష్టి వలన రైతులు విత్తనాలను కోల్పోయిన పరిస్థితి ఉంది. గత నాలుగు సంవత్సరాలుగా అనావృష్టి లేనందువలన మంచినీటి కాపులకు ఒక లక్ష రూపాయలు నిధులు కూడా మంజూరు చేయని పరిస్థితి ఉంది. నిధులు మంజూరు చేయనందువలన మంచినీటి సమస్య తీవ్రస్థాయిలో ఉంది. వారికి మంచినీటి పనతి కల్పించలేకపోయాము. మంచినీటిగురించి శ్రీకాకుళం జిల్లాకు గత నాలుగు సంవత్సరాలుగా లక్ష రూపాయలు కూడా మంజూరు చేయలేదు. ఇచ్చాపురం, మందపా, ఉద్దాన ప్రాంతాలలో మంచినీటి సమస్య చాలా తీవ్రంగా ఉన్నది. బహుశా నదిలో కూడా నీటిమట్టం తగ్గింది. పంటలు లేకుండా రైతులు బాధపడుతూ ఉంటే అక్కడ రైవిమ్యూ అధికారులు నీటితీరువా రైతులకు

దగ్గర నుంచి వసులుచేస్తున్నారు. అక్కడ నదులు నీరు లేక పంటలు ఎండిపోయి ఉంటే నీటి తీరువా, రుణాలు రైతుల దగ్గర వసులు చేస్తున్నారు. ఈ విషయాన్ని మంత్రిగారు గమించాలని కోరుతున్నాను. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో వంశధార అయకట్టక్రింద, నాగావళి అయకట్టక్రింద మంచి పంటలు పండుతాయి. ఈ సంవత్సరం పూర్తిగా పంటలు పోయే పరిస్థితి యివ్వడు శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ఉంది. రాష్ట్రములో మొదట ఆదిలాబాదులోను, తరువాత శ్రీకాకుళం జిల్లాలోను వర్షాలు తాగా పడుతాయి. శ్రీకాకుళం జిల్లా యీ సంవత్సరము మిగతా జిల్లాలు వలె కరువుజిల్లాగా ఉయారు అయింది. దీర్ఘకాల వర్షకాలు తయారు చేసి నిరాకానిస్పృహలకు రైతులకు తావు యివ్వకుండా తక్షణ చర్యలు తీసుకోవాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తున్నాను.

డాక్టరు యన్. జనార్ధన్ రెడ్డి (నాగర్ కర్నూలు) — అధ్యక్షా, ఈరోజున ఈ సభలో అన్ని రాజకీయపక్షాలు చున రాష్ట్రంలోని 19 జిల్లాలోని కరువుపరిస్థితిని తెలియపరిచి వారీయొక్క ఆచేదనను వెలిబుచ్చారు. మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో గత నాలుగు సంవత్సరాలుగా పంటలు పండకపోవడం వలన సామాన్యంగా 15 వర్సంటు జనాభా ప్రాతెక్కు నిగ్రాణం గురించి వేరే ప్రాంతాలకు వేరే జిల్లాలకు పోయే అలవాటు ఉంది. అటువంటిది ఈనాడు ఉన్న పరిస్థితి ఏమిటంటే జిల్లాలోని ప్రజలలో రైతులు, రైతు కూలీలు రోజు కూలికి పోయే కూలీలు దాదాపు 40 వర్సంటు జిల్లా విడిచి జీవనోపాధి గురించి వేరే ప్రాంతాలకు వలస వెళ్ళిపోతున్నారు. అంతేకాకుండా నూటికి డెబ్బై వంతులు పశువులను కసాయి దుకాణాలకు తరలించడం జరుగుతుంది. యాభయి లక్షల రూపాయలు పశువుల మేత గురించి ఇచ్చారు. అది ఏమాత్రము సరిపోదు. ఇంకా ఎక్కువగా నిధులు కేటాయించవలసిన అవసరం ఉందని మీ ద్వారా మంత్రిగారికి తెలియజేస్తున్నాను. 1988-84 సంవత్సరంలో పేడి ఖరీఫ్ పంట 2,39,298 ఎకరాలలో వేస్తే ఈ సంవత్సరం ఖరీఫ్ పంట 17,000 ఎకరాలలో మాత్రమే నాట్లు పెట్టిన విషయము మీ ద్వారా రెవిన్యూ కాభామాత్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. ఈ సంవత్సరము జూన్ నెలలో పూర్తిగా వర్షపాతం తక్కువగా ఉండి జూలై నెలలో అసలు వర్షాలు పడకపోయేరక పంటలు ఎండిపోయి ఎడారిగా మారిపోయే ప్రమాదం వుందని మీ ద్వారా రెవిన్యూ కాభామాత్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. పోయిన సంవత్సరం ముఖ్యమంత్రిగారు మా జిల్లాకువచ్చి కరువు ప్రాంతంగా ప్రకటించిన కారణంగా బోర్ వెర్స్ గురించి, మంజూరీ బావులు గురించి ఏ ఆధారం లేని వారి గురించి, ఫాడరు గురించి అయిదున్నర కోట్ల రూపాయలు ఇచ్చి ఆ జిల్లాను అదుకున్నందుకు వారికి నా ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. తెలంగాణాకు అన్యాయం జరిగింది అని అంటే-గత 35 సంవత్సరాలుగా ఎవరు అధికారములో ఉన్నారు, ఎవరి పాలనలో అన్యాయం జరిగిందని ప్రశ్నిస్తున్నాను. మా జిల్లాలో 7-50 p.m. దాదాపు 800 కి.మీ. కృష్ణా, తుంగభద్రా నదులు ప్రవహిస్తున్నాయి. మా జిల్లాలో ప్రజలు పూర్తిగా కూలీ చేసి ఎన్నో ప్రశ్నలకు-శ్రీరైలం ప్రాతెక్కు నాగార్జున నాగర్ ప్రాతెక్కు, పోచంపాడు ప్రాతెక్కు, తెలుగు గంగ ప్రాతెక్కుల నిర్మాణంలో పాటుపడుతున్నారు. ముప్పై సంవత్సరాల కాలము ఫాల్గునలో అనాటి

నాయకులు పూర్తిగా తెలంగాణా ప్రాంతమును విస్మరించి నారన్నది గుర్తు చేసుకోమని మనవి చేస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రి రామారావుగారు అధికారమును చేపట్టిన తరువాత జూరాల ప్రాంతానికి నిధులు యిచ్చారు. కాని అంతకుముందు యివ్వలేదు. ఈరోజు భీమా ప్రాంతాన్ని చేపట్టారు. మొల్లచింతలపల్లి దగ్గర లక్షల ఎకరాలకు తిప్పు ద్వారా మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో నీరు యివ్వాలని నిర్ణయం తీసుకున్నది యీ ప్రభుత్వమేనని నవినయముగా మనవి చేస్తున్నాను. ఇన్ని విధాలుగా సహాయం చేస్తూవుంటే, ఈ ప్రభుత్వాన్ని నిందించడం తప్పని మనవి చేస్తున్నాను. వెంగళరావుగారు ఎం. పి. గా మా జిల్లా పర్యటించారు. అక్కడి కరువు పరిస్థితులు తెలుసుకున్నారు. కాని పరిశ్రమల మంత్రిగా ఆయన ఒక పరిశ్రమకు కూడా మా జిల్లాకు తీసుకొనిరాలేదంటే అందుకు నేను విచారిస్తున్నాను. మొన్న ప్రధాన మంత్రిగారు గన్నవరం ఎయిర్ పోర్టులో దిగినప్పుడు కృష్ణ జిల్లా చైర్మన్ గారు కరవు గురించి మెమోరాండం యిచ్చినప్పుడు దానిని పరిశీలన చేస్తామని అన్నారు తప్ప... (ఇంటర్వెన్షన్)

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు :—అధ్యక్షా, కరువును గురించి చర్చ జరుగుచున్నప్పుడు, కేంద్ర మంత్రిగారిని గురించి మాట్లాడడం అసమంజసంగా వుంది. పూరికే టైమ్ చేస్టే అయిపోతున్నది.

డా. ఎన్. జనార్దన రెడ్డి :—అరు కోట్ల ట్రజరీ నాయకుడయిన ముఖ్యమంత్రిగారు 50 కోట్ల రూపాయల కోసము బేగంపేటలో మెమోరాండం యిస్తే కరువు ఎక్కడుందని అన్నారు. ఇది పత్రికాలో కూడా వచ్చింది. రెండు లక్షల 90 వేల రూపాయల ఖర్చుతో 15 వేల ఎకరాలలో నాటుకోలేని పరిస్థితి వస్తే, మరి కరువు లేదని చెప్పడం సమంజసం కాదు. రాజకీయాలతో అవసరం లేకుండా, అందరిం కలిసికట్టుగా కరువును ఎదుర్కోవలసిన అవసరముందని పఖ్యం లందరకు మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. వెంకటేశ్వరరావు (డిప్యూటీ) :—అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు కరువును గురించి మాట్లాడారు. కనుక నేను మరొకసారి చెప్పేది అవసరంలేదు. నిజాంసాగరుకు కొత్తగా నీరు వదలకపోవడంవల్ల, నిజామాబాదు జిల్లాలోని రైతాంగము కరువుకు గురవుతున్నారు. అక్కడ... (ఇంటర్వెన్షన్)... అక్కడ ప్రత్యేకమైన పరిస్థితులున్నాయి. నాట్లు వేళారు. నీరు లేదు. పోయిన సంవత్సరము అఖిలో బోర్న్ వేసే స్కీము పరీక్ష పెట్టారు. దానిని ఎక్స్ కుండ్ చేయవలెనని కోరుతున్నాను. రెండవది రెండువేల విక్టోర్ కమ్యూన్స్ యివ్వాలని, ఈ రెండు ఇస్తే ఇవి రాష్ట్ర ప్రభుత్వ పరిధిలోనే వున్నాయి కాబట్టి, వాటిని కంటిన్యూ చేయవలసిందిగా మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ మతి ఇ. పరలక్ష్మి (కాడెపల్లి గూడెం) :—అధ్యక్షా, మా జిల్లాలో కరవు మండలాలు వున్నాయి. 19 జిల్లాలు కరవు ప్రాంతం క్రిందకు వచ్చాయి. అందులో మా కాడెపల్లి నియోజక వర్గంలో వున్న మూడు మండలాలు అవ్వాలి. వీరిలో వీరిలో వున్నాయి. అవి డ్రవుట్ వీరియా క్రింద వచ్చాయి.

మండలాలు. ఆ మండలాలలో వాటర్ ఫెసిలిటీ ఎక్కడా లేదు. అక్కడ క్రాంతి పథము క్రింద వేసిన బోర్స్, బ్యాంకుల ద్వారా వేసిన కొన్ని బోర్స్ ఎన్నో వున్నాయి. ఎన్ని మేనా ఎలెక్ట్రిసిటీ లేదు. ఎలెక్ట్రిసిటీ విషయంలో ట్రాన్స్మిషన్ లైన్లు విషయంలో అక్కడున్న రైతాంగములో ఉన్న చిన్న రైతులున్నప్పటికీ కూడా 4-5 బోల్స్ వేయడమంటే బోల్స్ను వేయకుండా డిలే చేస్తున్నందువల్ల రైతులు యిబ్బందులు పడుతున్నారు. ఆ యిబ్బందిని తొలగించి, ఎఫ్. ఇ., ఎ. డి. అధికారము చేప్పి, రైతాంగానికి విద్యుచ్ఛక్తి అందుబాటు అయ్యేలాగా త్వరలో చర్యలు తీసుకోవాలని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

నా నియోజక వర్గములో చాలా చోట్ల క్రాగు నీరుకు బోర్స్ వున్నాయి. చాలా బోర్స్ పాడైపోయాయి. వాటిని కాగు చేయుటకు డెడ్. పి. వారిని, డి. ఎఫ్. బి.ను మండలాధికారులను అడిగినాకూడా, ఇదిగో చేస్తాము, అదిగో చేస్తామని అంటున్నారేగాని, వని మాత్రం చేయడం లేదు. బోర్ వెల్స్ విషయంలో త్వరలో రిపేరు పనులు మొదలు పెట్టాలని తమ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. కొన్ని గ్రామాలలో నీటి పాకర్లము లేదు. హ్యాండ్ బోర్స్ వేసి, నీరు అందుకంటు అయ్యేలాగా చూడాలని కోరుతున్నాను.

నా ఎలెక్షన్ లో మొన్న జూలై 5వ తేదీన ఎలెక్షన్ అయిన తరువాత 5వ తేదీన ఎలెక్షన్ కౌంటింగ్ జరిగింది. కౌంటింగ్ తరువాత, విజయోత్సాహంగా నా నియోజక వర్గం నుండి వేలు, లక్షల సంఖ్యలో వచ్చిన వారికి చాలా అన్యాయం జరిగింది. అవాళ లాటి చార్జ్ జరిగింది. ఏ రకంగా చేశారో కాస్త అర్థము కాలెను కదా? అవాళ ఉదయం నుండి వచ్చిన కార్యకర్తలను లాటి చార్జ్ చేసి కొట్టడం ఎంతవరకు సమంజసమో అలోచన చేయండి. అవాళ కొట్టిన వారికి కొన్ని వేల మందికి దెబ్బలు పగిలాయి. ఇది చాలా విచారించ వలసిన విషయం. వేల మందికి తగిలితే ఎంత విచారకరమో అలోచన చేయవలె నని కోరుతున్నాను. మొన్న పట్టణములో మా కార్యకర్తలకు అన్యాయం జరిగిందని అ.చే, ఆ రోజున . . .

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—వరలక్ష్మిగారు డ్రఫ్ట్ మీద మాట్లాడండి.

శ్రీమతి ఇ. వరలక్ష్మి :—ఆ రోజు అరెస్టు చేయడం ఎంతవరకు సమంజ సమో గౌరవ హోం మంత్రి గారు అలోచనచేసి, అన్యాయం జరుగుకుండా చూడాలని . . . (వెల్) . . .

శ్రీ కె. జి. జెన్న (సంతకూతలపాడు) :—అధ్యక్షా, ప్రకాళం, నెల్లూరు 8-00 p. m. జిల్లాలలో కరువు పరిస్థితి ఏ విధంగా ఉన్నది అనేది ఒక విషయం. మీ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. అక్కడ మంచి సిక్యురేషన్ కార్డుల మీద జువ్వేటటువంటి పరిస్థితి మా జిల్లాలో ఏర్పడుతుంది గత చాలుగు సంవత్సరాల నుండి మల్లాల లేక గుంటూరు, ప్రకాళము, నెల్లూరు జిల్లాలో చాలా పోషక మత్తి పంట పండి పోతుంది. రైతులు చాలా ఇబ్బందులు పడుతూ ఉన్నాడు. ఇవి అన్ని గుర్తించి.

మా జిల్లాకు మంచి నీటికి ఎక్కువ నిధులు కేటాయించాలని మీద్యారా రివెన్యూ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. అదే విధంగా మా జిల్లాకు ఇన్ వెల్ బోర్న్ కానివ్వండి నాగార్జున సాగర్ డైవర్షన్ స్కీమును పబ్లిక్ మెంటరీ స్కీముగాను తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం డబ్బు మంజూరు చేసి కొన్ని పనులు చేస్తూ ఉన్నది, అందుకు ప్రభుత్వానికి ధన్యవాదాలు కూడా తెలియజేస్తున్నాను. అయితే ముఖ్యంగా ఈ కరువు పనులు మా జిల్లాలో ఎక్కువగా చేపట్టి వ్యవసాయ కూలీలను ఆదుకోవడానికి కరువు, నివారించడానికి గాను ఎక్కువగా నిధులు కేటాయించాలని కోరుతూ ఉన్నాను. అదే విధంగా కమ్యూనిటీ ఇన్ రిగేషన్ వెల్పు చాల ప్రభుత్వం మంజూరు చేసింది. అయితే వేలాది రూపాయలు ఖర్చు పెట్టి వాటిని త్రవ్వు కునప్పటికి కూడా ఎల్క్విసిటీ డిపార్టుమెంటువారు వాటిని ఎనర్గయిజ్ చేయక అవి నిరుపయోగంగా ఉండి ఉన్నాయి. ఈ కరువు దుర్భిక్ష పరిస్థితులలో మళ్ళీ 4 పోల్సు, 5 పోల్సు అనేది పెట్టకుండా మా జిల్లాకు అలాంటి దానిని తీసి వేసి పీటన్నిటిని ఎనర్గయిజ్ చేయవలసిందిగా నేను కోరుతూ ఉన్నాను. అదృష్టా, ఫాడరు వీషయానికి వస్తే పశుసంపదకి మేత లేక చాల పశువులు చచ్చి పోతూ ఉన్నాయి ఫాడరుకి డబ్బులు కేటాయించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. పశు సంపద నష్టము అయినప్పటికీ వ్యవసాయానికి నష్టము అవుతుంది కాబట్టి వాటిని రక్షించవలసిందిగా కోరుతూ ఉన్నాను. రైతులు కరువు కాటకాలతో బాధలు పడుతున్నారు కాబట్టి తోన్నకి డివెంబరుదాకాగాని ఇంకా విలుంటే మార్చి వరకు అయినా సరే తోన్న రీపే చేసే దానికి గడువును పొడిగించ వలసిందిగా కోరుతున్నాను. విలుంటే ఈ రుణాలను రద్దు చేసే అవకాశాన్ని పరిశీలించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ నల్లపు రెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—అదృష్టా, గౌరవసభ్యులు చాలమంది ఈ కరువు తీవ్రతను గురించి ఎన్నో అభిప్రాయాలు వెల్లబెట్టారు. వారికి నేను కృతజ్ఞతలు అందజేస్తున్నాను. రాష్ట్ర ప్రభుత్వము ఓ పరిస్థితిలో కూడా చేయ గలిగింది అంకా తప్పకుండా చేస్తాను అని కూడా నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఈ సంవత్సరం 1987-88లో ఎం. ఎన్. పి. క్రింద జడ్జెట్ ప్రోవిజన్ డ్రింకింగు వాటర్ కి 30 కోట్లు ఇవ్వడం జరిగింది. అందులో బోర్ వెల్పుకి 301 లక్షలు విడుదల చేయడం జరిగింది. ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ సప్లయ స్కీముకి 850 లక్షల రూపాయలు ఇప్పటికే విడుదల చేయడం జరిగిందని కూడా నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఇక బోర్ వెల్పు మూడు సంవత్సరాలకు ఇవతల 1985-86లో 10478 బోర్ వెల్పు వేయడం జరిగింది. 1986-87లో 11,880 బోర్ వెల్పు వేయడం జరిగింది. 1987-88లో 10 వేలు ప్రపోజ్ చేయడం జరిగింది. ఇప్పటికే 4,900 వేయడం జరిగింది. 3 సంవత్సరాలలో 31,858 బోర్ వెల్పు వేయడం జరిగింది. 1987-88లో ఇప్పటికే డ్రింకింగు వాటర్ కి 28 కోట్లు ఈ సంవత్సరానికి విడుదల చేశాము. అందులో 808 లక్షల రూపాయలు బోర్ వెల్పుకి ఇవ్వడం జరిగింది. వంద లక్షల రూపాయలు ట్రాన్స్ ఫోర్మేషన్ ఆఫ్ వాటర్ కి ఇవ్వడం జరిగింది. ఇక 19 కోట్ల రూపాయలు ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ సప్లయ స్కీముకి ఇవ్వడం జరిగింది. ఇప్పుడు ఇచ్చి ఉన్న టువల్యూ

వంటి 28 కోట్లు రూపాయలలో 11.8 కోట్లు రూపాయలు ఇంకా ఖర్చు కాకుండా ఉంది. వెంటనే ఖర్చు పెట్టమని ఆదేశాలు ఇవ్వడం కూడా జరుగుతుంది. ఇక బోర్ వెల్పుకి ఇచ్చిన డాంట్లో మూడు కోట్ల రూపాయలు ఇప్పటికి కూడా బాలెన్సు ఉంది. అది కూడా తొందరగా ఖర్చు పెట్టి బోర్ వెల్పు పేరుమని చెప్పడం కూడా జరుగుతుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఇటీవలనే రివ తేదీ నాడు అన్ని జిల్లాల ప్రజా పరిషత్తుల సమావేశాలు ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. వాళ్ల అభిప్రాయాలు సేకరించడం జరిగింది. వాళ్ళు 198 కోట్ల 95 లక్షల రూపాయలు కోరారు. వాళ్ళు వెంటనే డ్రింకింగు వాటరుకి 90 కోట్ల 81 లక్షలు కావాలని కూడా జిల్లా ప్రజా పరిషత్తుల సమావేశంలో కోరడం జరిగింది ఈ పరిస్థితిలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వము వెంటనే చేయగలిగింది ఇప్పటికే కొంత అన్ స్పెంట్లు బాలెన్సు జిల్లాలలో ఉన్నాయి, అయినా కూడా సభ్యుల అభిప్రాయాలతో ఏకీభవించి కాన్కాలికంగా వెంటనే మరొక ఐదు కోట్లు రూపాయలు కూడా డ్రింకింగు వాటర్ కి విడుదల చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తామని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఇక మొన్న ప్రధానమంత్రిగారికి మన ముఖ్యమంత్రిగారు యిచ్చింది మెమోరాండం కాదు. సిట్యుయేషన్ రిపోర్టు మాత్రమే. పూర్తి నివేదిక తరువాత యిస్తాము. ఈ సిట్యుయేషన్ రిపోర్టును ఆధారం చేసుకొని వెంటనే వేన్ 8-10 p. m. అండ్ మీన్స్ క్రింద ఏడ్యూమనగా 50 కోట్ల రూపాయలు యివ్వాలని ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రధానమంత్రిగారిని కోరడం జరిగింది. ప్రధానమంత్రిగారు విలేఖరుల సమావేశంలో మాట్లాడుతూ యీ రాష్ట్రం కన్నా యింకా వేరే రాష్ట్రాలలో యింకా ఎక్కువ కరువు ఉందని మాట్లాడినపుడు యీ రాష్ట్ర ప్రజానికం ఎ.బి. బాధ, ఆవేదన వద్దారు. వారి మనసులో స్టేప్ మదర్ యాటిక్యూడ్ ఉన్నా అది జయటకు కనవరచకూడదు.

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు :— రేపు 28 వ తేదీన మనం ఢిల్లీ వెళ్ళు బోతున్నాము. అటునంటప్పుడు సర్ కాస్టిగ్ గా యిక్కడ ఎందుకు మంత్రిగారు మాట్లాడడం. ఆ మాటలను యిక్కడ లెక్కలోకి తీసుకోకుండా ఉంటే బాగుంటుంది.

శ్రీ నల్ల పురెడ్డి శ్రీనివాసుల్రెడ్డి :— ప్రధానమంత్రిగారు అన్నారా లేదా? మన ప్రధానమంత్రిగారు అన్నది తక్కువగా అంచనా వేసుకూడదు. ప్రధానమంత్రిగారు యీ రాష్ట్రానికి వచ్చి యీ రాష్ట్ర ప్రజలను హద్దు చేసే విధంగా కరువు యీ ఆంధ్రరాష్ట్రంలోనే కాకుండా యితర రాష్ట్రాలలో కూడా ఉంది అని అనకూడదు. ఇకబోతే జూన్ 31 వ తేదీనాటికి లోన్ను ఇంటరెస్టు వేప్ చేయడం జరిగింది. కొంతమంది దానిని ఎక్స్ మెండ్ చేయాలన్నారు. కోఆపరేటివ్ యియర్ 80 వ తేదీకి అయిపోయింది అయినా కూడా యీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యీవిషయంలో ఎంతవరకూ సముజనంగా ఉంటుందో దానిని పరిశీలించడం జరుగుతుంది. ఇవ్వుటికే ప్రభుత్వం కమిటీ మెంబర్ 70 కోట్ల రూపాయలు, రికరింగ్ కమిటీ మెంబరు రాబోయే రోజుల్లో సంవత్సరానికి 20 కోట్లు యీ ఇంటరెస్టు తేడాకు సంబంధించి ఉంటుంది. అందువల్ల యీ సంవత్సరం యీ

ఇంటరెస్టు, లోన్సు కమిటీ మెంటు 90 కోట్ల రూపాయలు అవుతుంది. భవిష్యత్తులో లోన్సు తీసుకునేవారికి కూడా ఇంటరెస్టుకు సంబంధించి వైపు చేయడం జరుగుతుంది. ఇప్పటికే యీ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం రైతాంగానికి ఏ రాష్ట్రంలోనూ చేయని విధంగా మేలు చేసిందని యిక్కడ అందరికీ తెలుసు. ఇక రెవెన్యూకు సంబంధించి సిస్టలు వసూలు చేస్తున్నామన్నారు. కోఆపరేటివ్ కు సంబంధించి కాకుండా రెవెన్యూకు సంబంధించి ఇప్పటికే ఆదేశాలు యిచ్చి ఉన్నాము. ఎవరైతే వారింటిగా యిస్తారో వారి దగ్గరనుంచి టీసుకోమన్నాము. కోయిర్ సిస్ మెథడ్స్ ఉపయోగించకద్దన్నాము. అందులో డ్రాట్ పీరియాడ్ లో ఆయితే రైతులజోలికి, ఎవరి జోలికి పోవద్దన్నాము. తరువాత యీ కోఆపరేటివ్ లోన్సు జూన్ అఖరుకు బాగా కలెక్టు అయినవి. అరలు యిస్తే ఇంటరెస్టు వైప్ చేస్తామనడంవల్ల యీ కలెక్షన్స్ పెరిగాయి కాబట్టి ఆ డబ్బును మరల యీ కోఆపరేటివ్ సోసైటీలద్వారా డిస్ట్రిబ్యూట్ కావడానికి వారికి ఎక్కువ డబ్బు వచ్చింది. దీనివల్ల రైతాంగానికి ఉపయోగం ఉంటుంది. తరువాత యిక్కడ నభ్యులు మాట్లాడుతూ పొలాలలో నార్లు కొన్నిచోట్ల వేయడం జరిగింది. కొన్నిచోట్ల నార్లు వేయలేదన్నారు. నీరు లభ్యంకాకపోవడంవల్ల ఆ విధంగా జరిగిందన్నారు. రకరకాల పరిస్థితులు రాష్ట్రంలో ఉండవచ్చును. ఈ విషయంతో కొద్దికాలంలో ఒక అంచనాకు రావడానికి పలుకుతుంది. 19 జిల్లాలలో డ్రాట్ ఎక్సెక్టు అయిందని అనుకుంటున్నప్పుడు మిగిలిన జిల్లాల విషయం ఏమిటని గౌరవసభ్యులు అడిగారు. మెదక్, కరీంనగర్, వరంగల్ జిల్లాల నభ్యులు చాలామంది ఆ విధంగా అడిగారు. మిగతా జిల్లాల విషయంలో కూడా కలెక్టరుగారి వద్ద నుంచి రిపోర్టు తెప్పించుకుంటామని ముఖ్యమంత్రిగారు స్పష్టంగా చెప్పడం జరిగింది. రేపు 21 వ తేదీ న ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రతిపక్షనాయకులతో సమావేశము ఏర్పాటు చేస్తామన్నారు. 28 వ తేదీ ఉదయం అందరం కూడా ప్రతిపక్షనాయకులతో కలిసి ఢిల్లీ వెళ్ళదలచుకున్నాము. అందువల్ల 21వ తేదీనాటి సమావేశంలో ముఖ్యమంత్రిగారికి అన్ని విషయాలు ప్రతిపక్షనాయకులు చెప్పాలని కోరుతున్నాము. తరువాత యిక్కడ నభ్యులు అనేక ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు పూర్తి చేయాలని కోరారు. కాని యీ పరిస్థితులలో సెంట్రల్ వాటర్ అండ్ వర్ కమిషన్ దగ్గర చాలాపు 17 ప్రాజెక్టులకు క్లియరన్సులు రాకుండా అక్కడ ప్రాధాన్యత ఉన్నాయి. వారిని క్లియరెన్సు సంపించమని కోరినా, మరల మరల ఎంత మొత్తున్నా ఫరడర్ ఇన్ ఫర్ మేషన్ సాకుతో ఆలస్యం చేస్తున్నారు. ఇక్కడ ఉన్న రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి యీ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు పూర్తి అయితే మంచిపేరు వస్తుందని ఉద్దేశ్యంతో సెంట్రల్ వాటర్ కమిషన్ యీ ప్రాజెక్టులకు క్లియరెన్సు యివ్వడంలేదు ఇక్కడ కాంగ్రెసుపారికి కలేజా ఉంటే క్లియరెన్సు తెప్పించాలి. అట్లాగ క్లియరెన్సు తెప్పించరు. క్లియరెన్సు మంచి ఒక ప్రాజెక్టుగా తీసుకుంటారు.

(ఇంటరప్షన్)

మాట్లాడితే మాత్రం చేస్తారు.

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:—ఈ వాటర్ అండ్ పవర్ కమిషన్ క్లియరెన్సు యివ్వాలంటే అది కొన్ని స్టేట్సుకు సంబంధించినది. మా డివార్ రెడ్డిగారు కర్నాటక రాష్ట్రంనుంచి తుంగభద్రానీరు తీసుకురావాలన్నప్పుడు హెడ్గేగారిని ఒప్పించి తీసుకురావాలని యిక్కడ మంత్రిగారు అన్నారు. అదే విధంగా బహవల్ రిపోర్టు రావడానికి తోడ్పడింది ఏమీటంటే అప్పుడు బాబూ జగజీవన్ రాం సమక్షంలో తమిళనాడు, మహారాష్ట్ర, కర్నాటక ముఖ్యమంత్రుల సమావేశం వల్లనే అది సాధ్యం అయింది. కాబట్టి యిప్పుడు కూడా తమిళనాడు, మహారాష్ట్ర, కర్నాటక ముఖ్యమంత్రులను కూర్చోపెట్టుకొని ఒక నిర్ణయానికి వస్తే యీ పోర్టెట్లకు క్లియరెన్సు చేయగలుగుతాము, శ్రీనివాసుల్ రెడ్డిగారు ఏమీ మామీద కోపం వెళ్ళగొక్కుతున్నారు. కాని మేము వారి వెల్ డివర్ సుని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీనల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:—నిజంగా సభ్యులు నా వెల్ ఫెర్ కోరేవారు అయితే నా ఉపన్యాసానికి ఇంటరెస్టు చేయకూడదు. ఇప్పుడు తెలుగు గంగ ఇంటర్ స్టేటు పోల్లమ్ అవట అన్నారు. It is a dispute between Karnataka and Andhra Pradesh అని అన్నారు. అది నేను క్లారిఫై లేయాలి. తెలుగు గంగ ఇంటర్ స్టేటు పోల్లమ్ ఎక్కడ ఉంది? మొన్న పరిధానమంత్రిగారు యీ విషయంలో సత్రికా విషయంలో ప్రస్తావించినప్పుడు It is a dispute between Karnataka and Andhra Pradesh అని అన్నారు.

There is no dispute between Karnataka and Andhra Pradesh. We are not stealing even a single drop of water allotted to Karnataka under Bachawat award. Surplus water is going into the sea. శ్రీనల్లపురెడ్డిగారు వారికి ఎక్సేస్ చేసినప్పుడు వారు అప్పర్ రిజియన్స్ లో ఉన్నారే కాబట్టి వారికి ఏమీ ఎఫెక్టు కావడంలేదు మనది టేట్ ఎండ్ స్టేట్, సముద్రానికి పోయే నీరు, సర్ప్లస్ వాటర్ గోయింగు టు ది సీ, బహవల్ ఆవాట్ల ప్రకారం 2,000 సంవత్సరం వరకు మనం వాడుకో వచ్చు. ఆ నీరు మనం వాడుకుంటున్నామని అనుకుంటున్నాము. ఈ రెండు రాష్ట్రాల మధ్య తగువు పడడానికి ప్రయత్నించడం న్యాయం కాదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. హెడ్గేగారు అన్న మాట రిపీట్ చేస్తున్నాను. ఎందుకంటే....

8-20 p.m.

(శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డిగారిని చూస్తూ) ఎందుకండీ తలకిట్టుకుంటున్నారు. ఘన కర్మ మనకర్మ అనుకుంటే ఎట్లా ఉంటుంది? వైన తథాస్తు వస్తులు పోతూనే ఉంటాయి.

(ఇంటర్వ్యూ)

తలకిట్టుకుంటున్నాడు వారు.. నేను మాట్లాడుతుంటే....

శ్రీ డి. కె. సమర సింహారెడ్డి:—సర్ప్లస్ పాయింట్ ఆవుట్ చేశారు. ఇంట్లో చెప్పుతున్నాను. ఎక్కడైతే మాట్లాడినా ఉంటున్నాను. సైడికల్ బోర్డిస్ ప్రొడెన్స్ లో.

శ్రీ నల్ల పురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:— మీరు ఏమైనా తిట్టుకోండి నేను ఏమీ జంకను. మీరు తల కొట్టుకుంటూ ఉండండి.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:—In medical jurisprudence there is a word called lucid interval. He is suffering with that disease. This is not the way. Let him get over that disease and let him confine to the subject.

శ్రీ నల్ల పురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:— మంచిది తమరు తలకొట్టుకోవడం మానాలి. తరువాత, ఇప్పుడు హైద్రాబాదు పనున్నారంటే, మా నీరు మీరు తీసుకుపోతుండా, తెలుగు గంగ కట్టుకుంటే, మాకు అతేవణ లేదనే ధోరణిని వెళుచున్నారు. బిజాపల్ అవార్డు ప్రకారం కృష్ణా నీరును కర్ణాటకకు ఎలొకేట్ చేసింది ఒక్క చుక్క కూడా మనం తాకము. ఇక ఎందుకు సెంట్రల్ గవర్నమెంటు క్లియరెన్సు ఎందుకు ఇవ్వడం లేదు. దాంట్లో డిప్ య్యూట్ లేదు. నీరులో తగవ, లేదు. సముద్రానికి పోయే నీరును మనం వాడుకుంటున్నాము. ఎందుకు సెంట్రల్ వాటర్ కమిషన్ క్లియరెన్సు ఇవ్వడం లేదు? సమరసింహారెడ్డిగారు లేవకండి? మీరు నాకు అనుమతిచూపు. పూర్తిగా దంచుకోమని, దంచుకుంటాను. ఇక ఎన్.ఆర్.ఎస్.సి. స్టేజి-2కు ఎందుకు క్లియరెన్సు ఇవ్వలేదు. పోలవరానికి అనాడు అంజయ్యగారు ఫౌండేషన్ వేశారే, పాపం ఆయన ఎక్కడ స్వర్గంలో ఉన్నాడో ఆయన తలచుకంటే ఆశ్రమం కాంతి ఉంటుందా? ఏ పరిస్థితుల్లో పోలవరం రి ఏల్లవాడు ఆయన ఫౌండేషన్ వేసినా ఇప్పటికీ సెంట్రల్ వాటర్ కమిషన్ క్లియరెన్సు ఇచ్చిందా? ఎన్.ఆర్.ఎస్.సి. ఈనాడు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ప్రతాపరెడ్డిగారు మీరే అట్లా అంటే ఎట్లా? అనాడు మీరు ఊరికే క్లియరెన్సు ఇచ్చి కూచున్నా ఈ ప్రభుత్వం వరల్డు బ్యాంకు వీడ్ శ్రీకైలం రైట్ బ్యాంకు కెనాల్ కు కాకుండా, ఎన్.ఆర్.ఎస్.సి. స్టేజి-2 కు కూడా వరల్డు బ్యాంకు వీడ్ తెస్తుంది. ఈ ప్రభుత్వాన్ని విమర్శించకుండా అతి త్వరితంగా పూర్తి చేయడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉంది. శ్రీకైలం లెఫ్టు కెనాల్ క్లియరెన్సు ఇవ్వలేదు. తెలుగు గంగ క్లియరెన్సు ఇవ్వలేదు. తెలుగు గంగకు ఫారెస్టు క్లియరెన్సు ఇవ్వలేదు. సబ్ గ్రోత్ కూడా లేదు. చెట్టూ, చేమ లేని చోట క్లియరెన్సు ఇవ్వ నిరాకరిస్తుంది. ఈ పరిస్థితి కొనసాగాల్సిందేనా? ఇంతే కాదు, ఎవరి ప్రోత్సాహం, పోద్యలం ఉన్నదో తెలియదు కాని మద్రాసువారు ఇవ్వవలసిన వాటా కూడా తెలుగు గంగకు ఇవ్వడానికి ప్రతిబంధకాలు కల్పించినట్లుగా స్పష్టంగా అర్థమవుతుంది. ఏ పరిస్థితుల్లోనూ ఈ ప్రాజెక్టు ఆగదు. ఇవన్నీ జరుగుతాయి. ఎవరు ఎన్ని ప్రతిబంధకాలు కల్పించినా, కాళ్ళత ప్రాతిపదిక మీద కరువు నివారణ కార్యక్రమాలు ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేబడుతుంది. నిర్విఘ్నంగా, నిరాటంకంగా, నిరంతరాయంగా ఈ కార్యక్రమం కొనసాగుతుంది. 1980 కి అంతా కూడా కృష్ణానది మీద కట్టే ప్రాజెక్టులను పూర్తిచేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఇది నడుస్తుందని నేను ముందే చెప్పాను. ఇక, ఈ సంవత్సరం 500 కోట్లకు పైగా నీటివనరుల కార్యక్రమం మీద ఖర్చు చేయాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. ఇప్పటికి ఏ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా బహుళ: ఇంత మొత్తాన్ని నీటివనరుల కార్యక్రమాలకు ఒక సంవత్సరంలో

(బడ్జెట్)లో ప్రొవైడ్ చేసి ఉండదు ఏమోనని అనుకుంటాను. అంత మిక్కుటంగా ప్రొవైడ్ చేయడం జరిగింది. తాత్కాలికంగా కరువునివారణ కార్యక్రమాలకు ప్రొవైడ్ చేసి, ఎంప్లాయిమెంట్, ఎగ్రికల్చరు లేబర్‌స్ కాకుండా, కాశ్యత ప్రాతిపదిక మీద కట్టేటటువంటి ప్రాజెక్టులకు ఎంతైనా ఉపయోగపడుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

(Interruptions)

మీరు చేయలేనిది మేము చేసి చూపుతున్నాము. మీరు అరవడం వచ్చి ఏమీ చేయలేదు. అరవండి నివాదాలు మనం చదువుకున్నప్పటి నుంచి బాగా తెలుసు. వాల్తేరులో చదువుకున్నాము. అప్పటినుంచీ నివాదాల కేసే. తరువాత, అక్టోబరు సెకండ్ నుంచి వీలైనంతవరకు ఇంకో కొత్త కార్యక్రమం చేపట్టాలని ఈ రోజు క్యాబినెట్‌లో చర్చించాము. అది ఏమిటంటే, జ్యూలై వర్ష పరియాలో ఏదో కొద్దాగొప్ప గ్రామస్తులు పెట్టుకొంటే మైనర్ ఇర్ గేషన్ స్కీములు లేకవ్ చేసి కార్మికులకు ఉపాధికల్పించడమే కాకుండా, కాశ్యత ప్రాతిపదికపై చిన్న నీటి వనరులు రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా తయారు చేయాలని ఈ రోజు కేబినెట్ సభ కమిటీ చేయడం జరిగింది. క్యాబినెట్ సభ కమిటీ రిపోర్టు ఇచ్చిన తరువాత కొద్దాగొప్ప గ్రామస్తుల దగ్గర నుంచి తీసుకుని మిగిలింది రాష్ట్ర ప్రభుత్వం భరించి, చిన్న నీటివనరుల కార్యక్రమాలు రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా భారీ ఎత్తున చేపట్టాలని, గౌరీ జయంతి, అక్టోబరు 2 వరకు ఈ కార్యక్రమం ప్రారంభం కావాలని కూడా యీ రోజు క్యాబినెట్‌లో నిర్ణయించడం జరిగింది. ఇదే కాదు ఎప్పుడూ, ఏ ప్రభుత్వము కూడా స్పిరింగ్ ఛానల్స్ చేపట్టలేదు. ఈ క్వాంటి పథకం క్రింద చేపట్టడం జరిగింది. క్వాంటి పథకాన్ని సమాప్తం చేయకుండా, ఇది ఎంతోమందికి ఉపాధి కల్పిస్తుంది అనే ఉద్దేశ్యంతో ఈ తెలుగు గామీణ క్వాంటి పథకం కొనసాగించాలని కూడా రాష్ట్ర ప్రభుత్వము నిర్ణయించింది.

(ఇంటరప్షన్)

ఏ జిల్లాలో ఇవ్వలేదు. ఒక నల్లగొండలో ఎక్సెస్ ఎక్స్‌పెండిచరు జరిగింది. ఇస్తారు. ఇట్ ఈజ్ కమిట్ మెంట్. ఏ పరిస్థితుల్లోనూ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇస్తుంది. ఒక్క నల్లగొండ మాత్రమే ఉన్నదానికంటే ఎక్కువ ఖర్చు అయిందని, మిగతా అన్ని జిల్లాలలో డబ్బు వుంది. ఖర్చు పెట్టండి? ఎవరో కాదన్నారు. క్రాంతి పథకం పనులు నిలువడానికి పిలువేదు. ఇస్తాము; నల్లగొండకు తప్పకుండా ఇస్తాము. కమిట్ మెంట్. పెండింగ్ బిల్లు ఉంటే ఇవ్వాలి. మేము ఎగ గొట్టము 1979 నుంచి పెండింగు బిల్లు ఉన్నాయి - అవి వేరు. మా ప్రభుత్వం అట్లా కాదు, ఎగగొట్టదు. పర్కులేషను ట్యాంకుకు ప్రత్యేక ప్రాముఖ్యత ఇవ్వడం జరుగుతుంది. పర్కులేషను ట్యాంకు వల్ల గ్రెండు వాటర్ పెరిగే అవకాశం ఉంటుంది. ఎక్కువగా రాయలసీమ, తెలంగాణా జిల్లాలలో దీనికి ప్రాముఖ్యత ఇవ్వడం జరుగుతుంది. సూపర్ టెక్నోడెంటు నుంచి ఏ ప్రతిపాదనలు వచ్చినా, చీఫ్ ఇంజనీరు నుంచి టూప్ క్రయగిరి ఇచ్చి మంజూరు చేయడం జరుగుతుంది. ప్రభుత్వ స్థాయికి రావలసిన ఎస్టిమేట్స్ ఏవైనా ఉంటే ప్రభుత్వం కూడా ప్రత్యేకంగా పరిగణించి మంజూరు చేస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇక

లిప్టు ఇరిగేషను స్కీమును గురించి చెప్పారు. ఇరిగేషను డెవలప్ మెంటు కార్పొరేషన్ లిప్టు ఇరిగేషన్ స్కీమును, చిన్న నీటివనరులకు సంబంధించి టేకుప్ చేస్తుంది. ప్రాజెక్టు పరియంలో కెనాల్, ఆర్ డిఎన్ వగైరా పనులు ఇరిగేషను డిపార్టుమెంట్ చేయాలి. ఇవి కూడా రై పేరియన్ రైట్స్ అఫైట్స్ కాకూడదు. అనేక బిలిట్ ఆఫ్ వాటర్ చూసుకోవాలి. హైడ్రాలాజికల్ క్లీయరెన్సు రావాలి. క్లీయరెన్సు వచ్చినప్పుడు చేయాలి. అనేక లిప్టు ఇరిగేషన్ స్కీమ్స్ జరుగుతున్నాయి. ప్రత్యేకంగా చిన్న నీటి వనరులకు సంబంధించి, లిప్టు ఇరిగేషన్ స్కీమ్స్ ఇరిగేషన్ డెవలప్ మెంట్ కార్పొరేషన్ కేజిస్ చేసి బాగా ఉధృతంగా పని చేయడం జరుగుతుందని కూడా మనవి చేస్తున్నాను ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి ఒక విషయం దృష్టికి వచ్చింది - ఇరిగేషన్ డెవలప్ మెంట్ కార్పొరేషన్ ను, రూరల్ ఇరిగేషన్ డెవలప్ మెంట్ కార్పొరేషన్ కు మెర్జ్ చేస్తే బాగుంటుంది ఏమోనని కొంతమంది సూచనలు ఇచ్చారు. అది ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉంది. రెండు కార్పొరేషన్లు కూడా గొండు వాటర్ కు సంబంధించి ఎక్కువ కార్యక్రమాలు చేపట్టడం జరుగుతుంది. ఆ కార్యక్రమాలు బాగా సమర్థవంతంగా జరుగుతున్నాయి. ఇక, కరువు ప్రాంతాలలో పర్యటించాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఒకటవ తేదీ నుంచి రాయలసీమ, తెలంగాణా జిల్లాలలో ఒక నెల రోజులపాటు ప్రత్యేకంగా కరువు పరిశీలని చూడాలనే ఉద్దేశ్యంతో పర్యటన చేయాలని అనుకుంటున్నాను. నేను స్వయంగా వచ్చి చూస్తానని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. వి. చౌహాన్ :— డేవరకొండను 1వ తేదీన సందర్శించాలి.

8-30 p. m. శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :— అసలు ఎక్కువడమే ఒకటవ తేదీ రాత్రికి నేను ఫస్టు నల్లగొండకు వస్తాను. తరువాత క్రాప్ ఇన్ స్యూరియెన్సు గురించి చెప్పారు. దీనికి సంబంధించి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అనేక దఫాలుగా కేంద్ర ప్రభుత్వం దృష్టికి తెచ్చింది. ఇది మండలం యాజ్ యూనిట్ గా కాకుండా విలేజ్ యాజ్ యూనిట్ గా తీసుకుంటే బాగుంటుందని ముఖ్యమంత్రి సెంట్రల్ టీమేకు చెప్పుతూవుండగా నేను స్వయంగా చిన్నాను. కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరడం జరిగింది. ఇప్పుడు విలేజ్ యాజ్ యూనిట్ పెట్టలేదు. ఇండి విద్యుదయల్ యాజ్ యూనిట్లు పెట్టలేదు. ఏదో మొత్తమీద ఒక మండలం తీసుకుని ఎక్కువ పరియా తీసుకొని కామిస్నిబట్టి నిర్ణయించడం అంటే, క్రాప్ ఇన్ స్యూరియెన్సు కెమిఫిట్స్ ఎక్కువ అయినవి రైతుకు అందడంలేదు అని స్పష్టంగా అర్థమవుతుంది. ఇది కేంద్ర ప్రభుత్వానికి, 28వ తేదీన ప్రతిపక్షాల నాయకులు ముఖ్యమంత్రి అధ్యక్షులలో పోయినప్పుడు ప్రధాన మంత్రిగారి దృష్టికి ఈ విషయాన్ని కూడా తీసుకురాగలిగితే బాగుంటుందని నేను ఘోషన చేస్తున్నాను. అల్ పార్టీ డెలిగేషన్ కు ముఖ్యమంత్రిగారు ఉన్నకున్నారు. వేరు వేరు పార్టీలకు సంబంధించినటువంటి ఎం. పీ. ల్లు ఇండ్రప్రజేక్ నుంచి పోయి ఢిల్లీలో ఉన్నారో, వారు కూడా ఈ డెలిగేషన్ లో, పాల్గొంటే బాగుంటుంది. పార్లమెంటులో కూడా ఇక్కడ వున్నటువంటి కరువు పరిస్థితులను చెప్పడానికి కావల్సిన ఇన్ ఫర్ మేషన్ అందడం గురిగితే బాగుంటుంది. ఈ రాష్ట్రంలో ప్రాజెక్టులకు కూడా

కేంద్రప్రభుత్వం నుంచి ఫైనాన్సియల్ ఎయిడ్ అనేది కన్పించడంలేదు. అదికూడా ప్రధాన మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకురావాలి. ఈ రాష్ట్రానికి ఇండిపెండెన్సు వచ్చిన తరువాత నేషనల్ ప్రాజెక్టుగా ఒక్కదాన్ని కూడా గుర్తించకపోగా, ఫైనాన్సియల్ ఏడ్ ఒక్క రూపాయి కూడా క'పించకుండా పోయింది అంటే దురదృష్టం. ఒక్క ఈస్ట్ మాట్లాడితే లేస్తారు. నేను మాట్లాడను నాయనా, ఎందుకు మీరు లేవడం మాట్లాడడం, ఈ రచ్చ వద్దు. అందుకని మీరు ఒప్పించండి పెద్దాయనను. ఈ రాష్ట్రానికి ఏదైనా తేండి? అని నేను కోరుతున్నాను. ఇకపోతే, ఓంకార్ గారు ఏమి చెప్పారంటే, ఓపెన్ వెల్స్, బోర్ వెల్స్ కు తేడా చెప్పారు. కొన్ని చోట్ల బోర్ వెల్స్ వడని చోట్ల ఒక ఫీట్, రెండు ఫీట్లు నీరు ఉంటే ఓపెన్ వెల్స్ ను సాయిల్ ను బట్టి ఇవ్వడం జరుగుతుంది. ఎక్కువగా బోర్ వెల్స్ నే కోరుతున్నారు. డీప్ బోర్ వెల్స్ ను కూడా కోరుతున్నారు. బోర్ వెల్స్ కు ప్రాముఖ్యత ఇవ్వడమే కాకుండా ఓపెన్ వెల్స్ కు కూడా ప్రాముఖ్యం లేదనడానికి పిలు లేదు. ఎక్కడైనా సరే దాన్నికూడా ప్రత్యేకంగా పరిశీలించడం జరుగుతుంది. కమ్యూనిటీ ఇరిగేషన్ వెల్స్, ఇన్ వెల్ బోర్స్ పీకర్ సెక్షన్స్ కు సంబంధించి టుంటి, డి.ఆర్.డి.ఎ., సహాయతో, ఎన్.సి. కోవరేజీస్ పొందేటే లాంటి వాటితో సబ్సిడీ, మార్జిన్ మనీ ఇచ్చి, ఫైనాన్సియల్ ఇన్ స్టిట్యూషన్స్ ద్వారా రుణ సహాయం చేసి అనే చోట్ల కార్యక్రమాలు జరుగుతున్నాయని మనచేస్తున్నాను. ఫుడ్ ఫర్ వర్క్ అనే ప్రోగ్రామ్ గురించి ఓంకార్ గారు చెప్పారు. దాని పేరు మారిపోయింది. అది ఎన్.ఆర్.ఇ. పి.ఆర్.ఎల్.ఇ.జి.సి. వచ్చాయి. ఆ ప్రోగ్రాం లేదు. ఇవి వచ్చాయి. తేడా ఏమీ లేదు. వెంకటేశ్వరరావు గారు తెలంగాణాకు ద్రోహం చేశారన్నారు. ఎక్కడా ద్రోహంచేయలేదు, ఏదో విధంగా రీజిసల్ ఫీలింగ్స్ పెట్టేటటువంటివి చెప్పడం మంచిది కాదు అటువంటి పాయింటు అసెంబ్లీలో చెప్పడం కాకుండదు. కాస్త భారీ బుద్ధి ఉండడం న్యాయమని నాకోరిక. వారు భారీ బుద్ధిని అలవర్చుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఆనాడు ఏదో కొట్లాడుకున్నాము. వారి వారి దారిలో పోయాము, మళ్ళీ కలుసుకున్నాం. రీజిసల్ ఫీలింగ్స్ వద్దు.

(ఇంటరప్షన్)

ఆందరం జాతీయ సమైక్యతకు నివాదాలిస్తున్నాం. జాతీయ సమైక్యతకు ఎవరో వెన్నుపోటు పొడుస్తున్నారు. రోజుంకా—ఇక్కడ ఎవ్వరూ జాతీయ సమైక్యతకు ద్రోహం చేయరు. ఆందరం కలిసి ఉంటాం. రీజిసల్ ఫీలింగ్స్ రెచ్చగొట్టవద్దు. కాగా ఆందరం కలిసి పనిచేసుకుంటాము. నాయని నర్సింహారెడ్డిగారు తెలుగు శని' అని ఎందుకో గాని అన్నారు. ఆయన ఆ శని సహాయంతోనే గదా గెలిచింది.

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ నాయని నర్సింహారెడ్డి :—మా సహాయంతోనే మీ ప్రభుత్వం వచ్చింది.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—అసలు పిళ్ళ వన్. టి. రామారావు బొమ్మ పెట్టుకోకపోతే నీకు దళావతు రాదు. తెలుగు శని అని మాట్లాడబోతో.

నీవు రేపు బొమ్మ పెట్టుకోకుండా గెలుపు? ఏ పరిస్థితుల్లో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వెనుకంజ వేయదు. మీరు ఏదైనా ఒత్తిడి తెచ్చి కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి తీసుకు రండి.

శ్రీ నాయని నర్సింహారెడ్డి :— అధ్యక్షా, శ్రీనివాసులు రెడ్డిగారు ప్రెస్ స్టేటు మేంటు కూడా ఇచ్చారు. తెలుగుదేశం ఎటోర్నీతో జనతాపార్టీ గెలిచింది అన్నారు. అసలు జనతాపార్టీ లేకుండా, మీ ఎడ్రెసు ఉండేది కాదు. మీ ఎన్.టి.ఆర్. మిమ్మలందరినీ మేము తీసుకుపోయి కర్నాటకలో నెల రోజులు కాపాడి రక్షించడం జరిగింది. అది మరచిపోయి మమ్మల్ని వేలెత్తి చూపే అధికారం మీకు లేదని అంటున్నాను.

శ్రీ నల్లపు రెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :— రామకృష్ణ హెడ్డేగారంటే చాలా గౌరవం ఉంది, ఆ గౌరవం ఆయనతో కాపాడుకుంటాము. ఆయనను గౌరవంగా చూస్తాము. శనులు, గినులు అని మాట్లాడితే నీకు ఎక్కడ ఒక్క టటు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో రాదు.

శ్రీ కె. కావీరాజు :— నీవు, అది, ఇది అని చాలా గౌరవమైన చెడ్డ మనిషి.....

శ్రీ నల్లపు రెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :— కావీరాజుగారు నిండా స్నేహితులు ఒక వేళ మనమందరం నీవు, నేను అంటే తప్పు ఏమి ఉంది. నేను సభలో అసలు మామూలుగా ప్రక్కన కూర్చున్నప్పుడు అంటా.....

(ఇంటరవ్యూ)

శనికంటే కూడా చెడ్డ పదమా? అయ్యో, మమ్మల్ని శని అన్నాడు....

శ్రీ డి. చిరమల్లయ్య :— మంత్రిగారు సమాధానం చాలా బ్రహ్మాండంగా చెప్పారు. ఇప్పుడు, కరువు గురించి రిపోర్టులు మా ముందుకు వచ్చాయి. ఈ రిపోర్టు చూసిన తరువాత ఈ బ్రహ్మాండం అనేది మా తలలు బ్రద్దలు చేసింది. ఎట్లా అంటే, 'మూలిగే నక్కపై తాటికాయ పడ్డట్టు' కరింనగర్ జిల్లాను కరువు నుంచి మినహాయించారా? శ్రీ రామ్ సాగర్ ప్రాజెక్టు పరియో ఉంది కాబట్టి మినహాయించారా? ఈ ప్రాంతంలో వర్షాలు పడ్డవని మినహాయించారా? అర్థం కాలేదు. మా దగ్గర 20 మండలాలలో పూర్తిగా మెట్టప్రాంతాలున్నాయి. పశువులకు కడ్డి లేక వస్తున్నాయి. నంటలు ఎండిపోతున్నాయి. పూర్తిగా భిక్షత్వంగా ఉంది. మంచినీటికి కొరతగా ఉంది. వర్షాలు పడ్డ తరువాత విత్తనాలు వేస్తే ఎండిపోతున్నాయి. నంట చేలు లేకుండా పోయాయి. 20 మండలాలు అయోమయ స్థితిలో ఉన్నాయి. మిగతా మండలాలలో కొద్దోగొప్పో నీరు వచ్చి ఉండవచ్చుకాని ఈ మండలాలలో కరువు ఉంది. ఈ కరువును గుర్తించాలి. తెలుగు గంగ గురించి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డిగారు చెప్పారు. నీటిని యివ్వడం లేదన్నారు. మా ప్రాంతానికి ఎత్తిపోతల పథకం యిస్తామని గామానికి వాగ్దానం చేశారు. మా జిల్లా కానన పట్టణం దరం చాకి చినతి వరము యివ్వాలి. ఇప్పుడు కి యిచ్చే కోసం మేము అన్నాం. కి యిచ్చే

మాకు అక్కర్లేదు. వరద నీరు తప్ప కాలువ నీటిని వాడుకొనే అవకాశంలేదు. వరద నీరు ముద్రంగిలోకి కలుస్తున్నది. వరద నీటిని అడుగుతున్నాం. మాకు యిచ్చిన వాగ్దానాన్ని ఫంగం చేయటం మంచిది కాదు. దీనిని పరిశీలించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ డి. నారాయణరావు (పాతపట్నం) :—శ్రీకాకుళం జిల్లా జిజ్ఞాసరిపత్తు అత్యవసర సమావేశం జరిపి కరువు పనులకు 9 కోట్లు, ఒక కోటి రూపాయలు కరువు రక్షణ క్రింద యివ్వాలని కోరిన దానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వెంటనే ప్రకటించాలి. లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ అమలు చేయడంలో ఒక పథమైన లోపం ఉంది. ఇరిగేషన్ డవలప్ మెంట్ కాంట్రాక్టర్స్ చిన్న చిన్న చెరువుల క్రింద వున్న అయకట్టుకు నీటిని సరఫరా చేయడానికి ఆదుపు పెడుతున్నారు. మెట్ట ప్రాంతాలకు లిఫ్ట్ యిరిగేషన్ యిచ్చే దానిపైన ఆంక్ష వుంది. దానివల్ల శ్రీకాకుళం జిల్లాలో చిన్న చిన్న నీటి వనరుల క్రింద వున్న అనేక భూములకు లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ సౌకర్యం లేకుండా పోతోంది. మైనర్ ఇరిగేషన్ క్రింద వున్న అయకట్టు లాండ్స్ విషయంలో ఆ ఆంక్షను ఎత్తి వేస్తారా?

శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన విషయాలను దృష్టిలో పెట్టుకొంటాము. 21వ తేదీన ప్రతిపక్ష నాయకులతో చర్చిస్తాము. 28వ తేదీన ప్రధాన మంత్రి గారిని కలుస్తాము. మెదక్, కరీం నగర్ జిల్లాల నుంచి రిపోర్టులు తెప్పిస్తాము.

శ్రీ కె. బాపిరాజు :—జూన్ నెల తరువాత ఇంటి రెస్టు పీఠల్ ఇంటి రెస్టును వెయిన్ చేసినదాన్ని గురించి పరిశీలిస్తామన్నారు. ఈ రకంగా 70 కోట్లు బర్డెన్ అయింది. వడ్డీ క్రింద ఇంకొక 20 కోట్లు, మొత్తము 90 కోట్లు బర్డెన్ అయినదని చెప్పారు. జూన్ నెలాఖరుకు ఎక్కువ కట్టారు అన్నారు. అప్పు దొరికిన వారు కట్టి ఉండవచ్చు. కట్టుకొనలేని వారి విషయంలో దయవుంచి ప్రత్యేకమైన అవకాశాలు యివ్వడానికి ప్రయత్నం చేయాలి.

శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—ఇదికూడా తప్పకుండా పరిశీలిస్తాం.

శ్రీ బి. సుందరరామిరెడ్డి (అత్తమూరు) :—మండలం ఒక యూనిట్ గా పనులొని డ్రాఫ్ట్ ఎఫ్ టెక్ట్ ఏరియా క్రింద డిక్లర్ చేస్తున్నారు. విద్యార్థులు స్కూల్ జిజ్ఞాసరి కన్వెషన్ కోసం ఎమ్.ఆర్.ఓ. కు అప్లికేషన్ పెట్టుకొంటే ఎమ్.ఆర్.ఓ. వర్టిఫికేట్ యివ్వాలి వారివద్దకు పోతే డ్రాఫ్ట్ ఎఫ్ టెక్ట్ ఏరియా అని షారిక అర్డరు రాలేదని చెబుతున్నారు. దానివల్ల విద్యార్థులు యిబ్బంది పడుతున్నారు. డ్రాఫ్ట్ ఎఫ్ టెక్ట్ ఏరియా ఇవి ప్రతి ఎమ్.ఆర్.ఓ. కు అర్డరు పంపించాలి. మంచి నీటి సమస్య గురించి అందరూ చెబుతున్నారు. ప్రతి జిల్లాలో కూడా అనేక పోలెటెక్ట్ వాటర్ స్కిముల్లు బోర్ వెక్స్ మంజూరువు తున్నాయి. ఎగ్జిక్యూషన్ లోకి రావడానికి అనుష్ఠం జరుగుతోంది. వంచాయతీ రాజ్ డిపార్టుమెంటు ఇంజనీర్స్ టుక్ ఆఫ్ చేస్తున్నారు. ప్రతి జిల్లాకు ఒక ప్రత్యేక డిప్యూటీ పబ్లిక్ వర్క్స్, స్కిములను ఎగ్జిక్యూట్ చేయడానికి ఏర్పాటు

చేస్తే అలస్యం లేకుండా చేయడానికి వీలుంటుంది. పోయిన సంవత్సరం ముఖ్యమంత్రిగారు నెల్లూరు జిల్లాలో పర్యటించారు. అనావృష్టి పరిస్థితులను పరిశీలించి ఇన్ వెల్ బోర్న్స్ కి కోటి రూపాయలు మంజూరు చేశారు. ఇప్పటివరకు 1007 ఇన్ వెల్ బోర్న్స్ ఎగ్జిక్యూట్ చేశారు. 2 వేల అప్లికేషన్స్ ఇంకా వెండంగ్ గా వున్నాయి. వాటిని పూర్తి చేయాలంటే 2 కోట్లు అదనంగా ఖర్చు అవుతుందని ప్రభుత్వానికి ఒక రిపోర్టును పంపించారు. 2 కోట్లు మంజూరు చేయాలని కలెక్టరు అడిగారు. ఆ 2 కోట్లు మంజూరు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసుల్రెడ్డి:—రూరల్ వాటర్ సప్లయ్ కి వేరు, ఇతర పంచాయతీ రాజ్ వర్కుకి వేరే ఇంజనీరింగ్ స్టాఫ్ ని పర్సనలు చేస్తే బాగుంటుందని గౌరవ సభ్యులు చెప్పారు. నేను ఆ కాఖకు మంత్రిగా వున్నప్పుడు వేరు వేరుగానే వుంది. ఇప్పుడు చీఫ్ ఇంజనీర్స్ వేరు కాని క్రింద స్టాఫ్ వేరు కాదు, ఒక్కటే రూరల్ వాటర్ సప్లయ్ కి ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్స్, డెప్యూటీ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్స్ పోయేవారు కాదు. మరల కలిపిన తరువాత పోతున్నారు. ఇప్పుడు వేరు చేస్తే మంచినిటి పథకాలకు పోయే ఇంజనీర్స్ దొరకరు. అప్పుడు లేనిపోని యిబ్బంది. దానిని ఇన్ స్పెక్ట్ చేయవద్దు ఇన్ వెల్ బోర్న్స్ ముఖ్యమంత్రిగారు అన్ని జిల్లాలకు యిచ్చాగు. నెల్లూరు జిల్లాకు ఖోటి రూపాయలిచ్చారు. 70 లక్షలు నెల్లూరు జిల్లాలో ఖర్చు అయింది. కొన్ని జిల్లాలలో ఒక్క రూపాయూ ఖర్చుకాలేదు. నెల్లూరు జిల్లా డబ్బు 90 లక్షలు సరెండర్ చేశారు. హరిజనులకు, గిరిజనులకు ఇన్ వెల్ బోర్న్స్ యిబ్బందిలేదు. వారికి ఎస్.పి. పైనాస్ కార్పొరేషన్ వుంది. కాని ఇతరులకు యిబ్బంది వుంది. నెల్లూరు కలెక్టరు కోరింది యదార్థము. అర్థిక పరిస్థితులనుబట్టి ఏమి చేయాలనేది చూస్తాము.

శ్రీ ఎన్. రంగస్వామినాయుడు (కుప్పం):—చిత్తూరు జిల్లాకు నదీ జలాలు లేవు. వర్షాధార ప్రాంతము తీవ్రమైన దుర్భిత పరిస్థితులు నెలకొని వున్నాయి. పశుగ్రాసం సరఫరా లేదు. గడ్డి రేటు రైతు భరించినా బ్రాన్స్ పోర్ట్ కాస్ట్ ప్రభుత్వం భరిస్తే రైతులు చాలా సంతృప్తి పడతారు. దానికి మంత్రిగారు ఒప్పకోవాలి చిత్తూరుజిల్లా ఎక్కువగా వ్యవసాయ బావులమీద ఆధారపడి వుంది. కరెంట్ కోసము 1984-85 లో పెట్టిన అప్లికేషన్స్ ఇంత వరకు క్లియర్ కాలేదు. వ్యవసాయానికి నీరు అందించే దానికి ఎక్కువ సర్వీసులు మంజూరు చేయాలి. వేద ప్రజలకు గ్రీన్ కార్డులు ప్రాణాధారము. ప్రభుత్వం అమలు జరిపే సంక్షేమ కార్యక్రమాలే లేకపోతే ప్రజల స్థితిగతులు పవిత్రంగా వుండేవో వేదచారు అర్థము చేసుకొనగలరు. 95 సంవత్సరాలుపాటించిన కాంగ్రెసు వారికి ఏగుచేటు. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అమలుచేసే బియ్యం పథకం కాని, ఇన్ వెల్ బోర్న్స్ కాని, వడ్డీ మాఫీ కాని వేద ప్రజలకు ఎంతో మేలు చేశూరాయి. వ్యవసాయానికి విద్యుచ్ఛక్తి కనెక్షన్స్ ఎక్కువ చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. వేద ప్రజలను అదుకోడానికి కిలో రెండు రూపాయల పథకాన్ని అమలుచేసేదానిలో గ్రీన్ కార్డుల సంఖ్యను ఎక్కువగామంజూరుచేయాలి.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—ఎలక్ట్రిసిటీ బోరుకి సంబంధించి 8-50 p.m.
ప్రతి జిల్లాలో ఒక టార్గెట్ ఫిక్స్ చేసి ఇన్ని అగ్రికల్చరల్ సర్వీస్ కనెక్షన్స్
నిర్ణయించడం జరిగింది. ముందు ఇచ్చినటువంటి సెంటర్ పూర్తిగా ఉపయో
గించుకొని వాటిని అన్నిటికీ అగ్రికల్చరల్ సర్వీస్ కనెక్షన్స్ తీసుకుంటే బాగుం
టుంది. ఇంకా కరువు తీవ్రత ఉండి అత్యవసర పరిస్థితి ఉంటే ఎలక్ట్రిసిటీ
బోర్డు తారితో చరిస్తాము.

Statement by the Minister for Home

re : Arrest of M.L.As.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :—హోమ్ మినిస్టర్ గారితో స్టేట్ మెంట్
ఇవ్విస్తాను. దయచేసి స్టేట్ మెంట్ ఇచ్చేటప్పుడు ఎవరూ ఇంటర్ ఫియర్
కాకండి.

డాక్టరు కె. శివప్రసాదరావు :—అధ్యక్షా, ఈ రోజు ఉదయం జరిగిన
సంఘటన అందులో గౌరవ శాసనసభ్యులకు కలిగినటువంటి అసౌకర్యానికి ఎంతో
బాధను విచారాన్ని తెలియజేస్తున్నాను. ఈ రోజు ఉదయం రివల్యూట్ ఫోర్
షం చెనీకి చెందిన కార్మికులు కొందరు అసెంబ్లీ ఎదుట పికెటింగ్ చేయడానికి
నిర్ణయించుకున్నారని పోలీసులకు తెలియగా దానిపైన సైఫాబాద్ ఎ. సి. పి.
రెండు ఎ.పి ఎస్. పి. ప్లాటూన్స్ బలగంతోటి బందోబస్తు ఏర్పాటు చేయడం
జరిగింది. దాదాపు ఉదయం 10-30 గంటల ప్రాంతములో గౌరవ సభ్యులు
జనార్ధనరెడ్డిగారు, దామోదరరెడ్డిగారు, చిత్తరంజన్ దాసుగారు అక్కడ బయట
గేటు దగ్గరకి వెళ్ళడం, వారితోటి కొంతమంది ప్రదర్శకులు అక్కడ చేరడం
జరిగింది. వారు అక్కడ కొన్ని స్లోగన్స్, కొంత గొడవ జరగడంతోటి చుట్టు
ప్రక్కల 70, 80 మంది ప్రదర్శకులు వారితో చేరి అక్కడ పికెటింగ్ జరపడానికి
ప్రయత్నం జరిపినప్పుడు అక్కడ ఉన్నటువంటి పోలీసు బలగం అసెంబ్లీలోకి
రాకుండా నిరోధించడం జరిగింది. అప్పటికి స్లోగన్స్, రెసోల్వేన్స్ ఎక్కువ
కావడముతో అక్కడి నుంచి డిస్ పర్స్ అవమని లేకపోతే అరెస్టు చేయవలసి
వస్తుందని వార్నింగ్ ఇవ్వడం జరిగింది. అప్పటికి వారు డిస్ పర్స్ కాకపోతే
వారిని అరెస్టు చేసి వ్యాన్ లోకి ఎక్కించే ప్రయత్నం జరిగింది. అప్పుడు వారు
దిగడానికి ప్రయత్నం చేయడం, వేన్ డోర్ ని బైటకు నెట్టివేయడముతో కొంత
ఘర్షణ స్వల్పంగా లాశి ఛార్జి జరిగి ఉండవచ్చునేమోనని అనుకుంటున్నాను. తరువాత
వారిని సైఫాబాద్ పోలీస్ స్టేషన్ కు తీసుకువెళ్ళడం అక్కడ క్రయమ్ సెంటర్
252/87 అండర్ సెక్షన్ 151 గా కేసు రిజిస్టర్ చేయడం జరిగింది.
వెంటనే వారిని తెయిల్ మీద విడుదల చేయడం జరిగింది. వారికి
అసౌకర్యానికి బాధపడుతూ ఒకటి మనవి చేయవలసివచ్చింది. మనము
సంయుక్తమం చూపితే, గౌరవసభ్యులకు పూర్తిగా తెలుసు ఇలాంటి సందర్భాలలో
కొంతభద్రతలకు లోపం రాకుండా మనము కోపరేట్ చేయాలని నేను

382 12th August, 1987.

Statement by the Minister for Home:
re : Arrest of M. L. As.

భావిస్తున్నాను. ఇందులో మూడు విషయాలు ఉన్నాయి. రిపబ్లిక్ ఫోర్స్ కంపెనీలో జరుగుతున్న సమ్మె గురించి శాసనసభలో పూర్తిగా చర్చ జరిగింది. దానిలో ప్రభుత్వ నిర్ణయాన్ని కూడా చెప్పడం జరిగింది. ఈ అంతు నగరాలలో ఎక్కడైనా కూడా ప్రదర్శన జరపాలన్నా, ఊరేగింపు జరపాలన్నా ముందుగా పర్మిషన్ తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. దానిని కూడా తీసుకోవడం జరగలేదని మనవి చేస్తున్నాను. అంతేకాకుండా అసెంబ్లీ జరిగేటప్పుడు ప్రెయిర్ సర్టిఫికేట్ లేకుండా వస్తే దగ్గరగా ఉన్న పోలీసులు బంకు, పోలీసు కంట్రోలు రూమ్, అలాగే టాంకుబండ్ దగ్గర ఆపుచేయడం నిషేధాజ్ఞల వల్ల జరుగుతోంది. దీనిని భాజరు చేయకుండా రావడం వల్ల ఇలాంటి సంఘటన జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను. అయినప్పటికీ గౌరవసభ్యులకు కలిగిన బాధకు, అసౌకర్యానికి చాలా బాధను వ్యక్తం చేస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

Mr. Deputy Speaker :—The House now stands adjourned till meet again at 8.30 a.m. to-morrow.

(The House then adjourned at 8.54 p.m. till 8.30 a.m. on Thursday, the 13th August, 1987).

